Mehmet
Eroğlu

FAY KIRIĞI - 1

Mehmet

iletişim
MURSA

MEHMET EROĞLU • **Mehmet**

agorakitaplığı, 2006 (4 baskı)

İletişim Yayınları 1910 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 276
ISBN-13: 978-975-05-1246-9
© 2013 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 2013, İstanbul
2. BASKI 2014, İstanbul

EDİTÖR Levent Cantek
KAPAK Suat Aysu
KAPAK FOTOĞRAFI Serra Akcan / NarPhotos
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Birhan Koçak
BASKI ve CİLT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MEHMET EROĞLU

Mehmet

FAY KIRIĞI ÜÇLEMESİ 1

iletişim

MEHMET EROĞLU 1948'de İzmir'de doğdu. 1971 yılında ODTÜ'den mezun oldu. Aynı dönemde, 12 Mart darbesi ardından kurulan sıkıyönetim mahkemesince sekiz yıl hapse mahkûm edildi. 1974 yılındaki genel aftan sonra yazmaya başladı. İlk romanı *Issızlığın Ortası*, 1979 Milliyet Roman Ödülü'nü kazanmasına karşın 12 Eylül sıkıyönetim döneminde solcu ve antimilitarist unsurlar taşıdığı gerekçesiyle yayımlanamadı. Romanları ancak 1984 yılından itibaren basılabildi. Milliyet Romanı Ödülü'nün ardından Madaralı Roman Ödülü ve Orhan Kemal Roman Armağanı'nı da kazanan *Issızlığın Ortası* ve *Geç Kalmış Ölü*'yü sırasıyla, *Yarım Kalan Yürüyüş* (1986), *Adını Unutan Adam* (1989), *Yürek Sürgünü* (1994) adlı romanlar izledi. Mehmet Eroğlu 1994-2000 yılları arasında senaryo yazımı ve müzik çalışmaları nedeniyle romana ara verdi. Bu dönemin ardından *Yüz: 1981* (2000), *Zamanın Manzarası* (2002), *Kusma Kulübü* (2004), *Düş Kırgınları* (2005), *Belleğin Kış Uykusu* (2006) yayımlandı. Fay Kırığı Üçlemesi'nin ilk kitabı *Mehmet* 2009, ikinci kitap *Emine*'yse 2011 yılında yayımlandı. Eroğlu'nun ayrıca öğrencileri tarafından kitaplarından seçilmiş *Edebi Aforizmalar* adlı bir kitabı daha vardır. Fay Kırığı Üçlemesi'nin son kitabı olan *Rojin*, 2013 yılında İletişim Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

Mehmet Eroğlu'nun senaryo çalışmaları, televizyon için yazdığı dizilerin (*Sızı*, *Issızlığın Ortası*, *Tutku*) yanı sıra, 1996 yılında İstanbul Film Festivali'nde En İyi Türk Filmi ve Uluslararası Sinema Yazarları ve Eleştirmenleri –Fipresci– ödüllerini kazanan *80. Adım* ve 1997 Antalya Altın Portakal Jüri Özel Ödülü'yle, 1997 Adana Altın Koza En İyi 3. Film Ödülü'nü kazanan *Solgun Bir Sarı Gül* gibi, sinema filmi senaryolarını da içermektedir.

Birinci Bölüm

- 1 -

"Nasıl bir insanım?"

İçinde yüzdüğü bilinçsizlikten onu koparıp alan ses, koyu ve kaygılıydı; ama tanıdıktı. Yıllar sonra tekrar duyduğu iç sesinin şaşkınlığıyla gözkapaklarını –metruk bir evin panjurlarını aralarmışçasına– dikkatli bir kararsızlıkla, yavaşça açtı. Neredeyse unuttuğu o kafa sesi, üstüne yağan onca kışı savurup atmış, varlığına yapışan kıvamsız mutluluğu parçalayarak beyninin içinde tekrar belirivermişti. Geçmişten şimdiki zamana düşen çığ! Nabzı, şakaklarına tırmanan basınca tepki vererek hızlanıyordu. Bulanıklığın içinde yankılanan anı yüklü sesi bastırmaya çalıştı. Yuvarlandığı düş uçurumundan geri geliyordu; cansız, düşünceden sese zorlukla dönüşen bir mırıltıyla.

"Kalkmalıyım!"

Ama oturduğu koltuktan doğrulmadı; aksine geriye yaslandı. Soruyla birlikte ortaya çıkan şaşkınlık hareketsizdi, henüz korkuya dönüşmemişti. Yine de olmakta olan şey, her ney-

se, garipti. İçgüdüsü hatırlatıyordu: Az önce duyduğu ses, konuşkan ve buyurgan olduğu dönemlerde genellikle ışıksız, karanlık gecelerde sahne alır ve –öteki sesler gibi kulağının içinde değil de– gıdıklanmayı andıran bir titremenin ardından, alnının ortasında yankılanırdı. Oysa, şimdi önünde o zifirî karanlığın yerinde pervane kanadı gibi titreşen çiğ bir beyazlık vardı; resimli anıların albümü alnı da hareketsizdi.

Gözkapaklarını araladıktan sonraki ilk nefesini aldı. Sağdı; yaşadığına sevinmeden, duruluğunu yitirmiş düşünceleri birbirine bağlamaya çalıştı. Ses, mezarından çıkmaya karar vermişti. Kavrayabildiği ilk şey bu oldu. Şeytan? Emin değildi; düze mi inmeye karar vermişti?

Bilincini bulandıran tortu aşağıya, sesin üstüne çökerken fiziki varlığını zamanın içindeki yerine yerleştirmeye çalıştı: Neredeydi, ne yapıyordu? Belleğindeki son izin peşine düştü: Bu bir ses, hayır, bir cümleydi: '*Bütün anılar gözyaşlarının izleridir...*' Tekrarlayınca, dizenin daha önce duymadığına emin olduğu bir şarkının nakaratı olduğunu fark etti. Şarkıyı söyleyen kadının ardından mırıldandı. Ancak bunun pek faydası olmadı: Kulağının içinde sönmeye yüz tutmuş içli melodi, çevresindeki mekanik homurtularla dokunmuş sessizliğin içinde ezilip, çabucak kayboldu. Geride yine iç sesinin dillendirdiği o soru kalmıştı: "Nasıl bir insanım?"

Tedbirli olmalı, nereye varacağını bildiği o berbat kuşkunun varlığını tekrar ele geçirmesine izin vermemek için, anılardan uzak durmalıydı. Geçiciliğine, sığlığına aldırmayacağı o edilgin mutluluğa tekrar geri dönebilse! Yine de bir zamanlar kendisine sık sık sorduğu sorunun böyle birdenbire, üstelik suçlayıcı bir tona dönüşerek zihninde tekrar belirmesinin nedenini merak etmiyor değildi. Sesin, içinde bir yerde, tehlikeli, yıkıcı bir kararsızlığın boy atmaya hazırlandığını haber verdiğinin farkındaydı.

Gözlerini kapatıp karanlığa geri döndü. Soruyu saklandığı

çukurdan çıkaran el, parazitli müziğin içinden nasılsa ayırt ettiği o dize olmalıydı. *'Bütün anılar gözyaşlarının izleridir...'* Vücudundaki kurşun izleri bile silinip gitmişken şarkıyı yorumlayan –muhtemelen esmer, ince– kadına şöyle demek isterdi: 'Yanılıyorsunuz hanımefendi! Hiçbir anım gözyaşlarımın izi değildir, anılar beni gözyaşlarına değil, yalnızlığa sürükler...'

Ama tanımı kabullenmenin kendini aldatmak olduğunu biliyordu. Çünkü yalnızlık diye bir şey yoktu; insanın kendisi vardı ve yalnız insanın, eninde sonunda kendine sığındığını, kendine dönüştüğünü biliyordu... Sessizce güldü. 'Kendine sığınmak!' Kendi sürgününden geri dönmeyi başaramayacağından korkan birisi... Sorun bu muydu? Aslı? Stephanie? Sibel? Bir süre gözlerinin önünden geçen soluk yüzleri seyretti, sonra bundan vazgeçti; nasılsa sözlerin sahibini hatırlamayacaktı. Hatırlamasının önemi de yoktu; çünkü cevabı biliyordu: Yalnızlıkla kendisinin arasında kalmış, ikisini aynı bedende birleştirememişti.

'Bütün anılar gözyaşlarının izleridir...' Yine o esmer kadın, yine o nakarat! Neden kadının esmer olduğunu düşünüyordu? Galiba tonu; kadının sesinde teninin rengiyle uyumlu koyu bir hüzün vardı.

"Lütfen koltuğunuzu dik duruma getirip, kemerinizi bağlar mısınız?"

Dış dünyadan gelen uyarıyla gözlerini tekrar araladı. Güler yüzlü, ancak beklediğinin aksine sarışın, yuvarlak yüzlü bir kadın üzerine eğilmişti. Üniformasını fark edince belleğini örten çığ eriyip, yok oldu: Uçaktaydı. Hostesin hâlâ ona yönelttiği gülümsemesi mutluluk saçan o bulanıklığın kalanını da dağıttı. Tortunun ardından ortaya çıkanlar acı vericiydi: Aslı onu bir kez daha terk etmişti, içselleştiremediği yalnızlık bedeninde başıboş dolaşıyordu ve o, bir hayalin peşinde, İzmir'den İstanbul'a uçuyordu.

Biri bakmasını söylemiş gibi sağa, pencereye döndü; Marmara, aşağıda birbirine paralel akıntılarla çizgili bir çarşafa benziyordu. Alnı gerildi: Temmuz 1993... Van Gölü'nün üstünde, alana inmeden önce de aynı resmi görmüştü. Sesle birlikte ortaya çıkan uzak bir anı daha! O zaman anladı: İç sesi ve anılar on iki yılın ardından onu tekrar uyarıyordu. Hayatı bir kez daha değişecek, yine altüst olacaktı. Altüst olmuş bir hayat! Bunun anlamsız bir kaygı olduğunu düşündü, çünkü uzun süredir bir hayatı olup olmadığından emin değildi.

Hâlâ bekleyen hostesin onaylayan bakışları altında koltuğunu düzeltip kemerini bağladı. Şaşkınlığı korkuya değil, sıkıntıya dönüşecekti. Bu arada motorun gürültüsü boğuklaşmış, uçak burnunu aşağıya eğmişti. Bir kez daha bütün hafta boyunca defalarca kendine sorduğu soruyla irkildi. "Kabul etmekle hata mı yaptım?"

Cevabı yine aynıydı: "İnsan her karar verişinde kumar oynar..."

"Bir şey mi söylediniz?"

Anlayış bekleyen bir ifadeyle yanındaki adama baktı. İnsan, eğer içindeki onu ayakta tutacak isyan ateşini bir türlü tutuşturamıyorsa, üstelik de aşağılanmaktan onu sadece ölümün koruyabileceği bir noktaya varmışsa, ne yapabilir? Konuşacak olsa, onu süzen adama bunları söylemek isterdi ama başını sallamakla yetindi. Belki de abartıyordu. Yenilen, teslim olan, durumu dramatikleştirir; yaptığı bu olmalıydı.

"Sayın yolcularımız, uçağımız birkaç dakikaya kadar İstanbul Atatürk Havalimanı'na inmiş olacaktır. Şimdi lütfen tekrar..."

Ölümü, isyan ateşini, hatta aşağılanmayı unutabilirdi. Minnetle anonsu neşeli bir melodiye dönüştüren sesi dinlemeye koyuldu: Kadın iyi ki sarışındı; balıketinde olmasına kim aldırırdı? Kötümserliğini defetmeliydi. Kararını o an-

da verdi: Bu kez karşısına çıkan fırsata dört elle sarılacak, gelecek için mücadele edecekti. Derin soluk alıp mırıldandı: "Mehmet Esen, hayatının boşa yaşanmış kısmını unutacaksın."

* * *

Spor araba kalabalık yolda adeta yarışır gibi hızla ilerliyordu. Bir süre göz ucuyla yanındaki –başı neredeyse arabanın tavanına değen– Cenk'in taş bir büstü andıran profilini inceledi. Ustaca gizlediği kibri; bu kibrin dışavurumu ve her durumda kendini sınama isteği. Duygusuz heykelde bunlar vardı. Yine de usta bir şoför olduğunu, arabayı kusursuz bir biçimde kullandığını itiraf etmeliydi. Onu 1993 Temmuzu'nda, Şemdinli'deki taburun alt katındaki küçük bir odada, elindeki lastikle arı avlarken bulduğundan bu yana on iki yıl geçmişti ama o –kibri gibi– hemen hemen hiç değişmemişti. Üç yıl önce Kaş'ta Steph'in dükkânından içeriye girdiğinde de, yarım saat önce havaalanında onu kalabalığın arasında herkese yukarıdan bakan uzun boyuyla gördüğünde de, yine ilk karşılaştıklarında dilinin ucuna gelen o düşünceyle irkilmişti: iri, çok yakışıklı ve tehlikeli. Hâlâ konuşkan sayılmazdı. Yola çıktıklarından beri birkaç kısa cümlenin dışında neredeyse ağzını hiç açmamıştı.

Düşünceleri bırakıp sıkıntıyla önüne döndü: Konuşmayı benim mi başlatmamı bekliyor?

Birinciyi ikinci soru izledi: Bekliyorsa, nereden başlamalıyım? Düşüncesine bir cevap bulacakmış gibi tekrar Cenk'e döndü. Bugün Cuma; şaşırtıcı teklifiyle ortaya çıkmasının üstünden altı gün geçmişti. Bir süre oyalandı, sonra Cumartesi akşamüstü telefonu kapattığında dilinin ucuna kadar geldiği halde bir türlü soramadığı soruyla başlamaya karar verdi. Asıl konu biraz bekleyebilirdi.

"İzimi nasıl buldun?"

Cenk, yavaşlamadan başını hafifçe yana çevirdi. Soruyu saçma bulmamıştı. Ciddi, kavrayıcı bir sesle cevap verdi: "Balina'ya sordum; yaz başında buraya gelmiş, onu görmüşsün."

'Beni davet etmeyen ama seni unutmayan Aydın'ı ziyaret ettiğinde beni neden aramadın' mı demek istiyordu? Hayır, böyle bir şeyi ima ettiğine inanmak safdillik olurdu. Ne eski habercisine,[1] ne sünnet olan oğluna, ne de eski yardımcısının komutanını aramamasına aldıracak bir tipti o. Hamuru buz olan yarı mitolojik dev: Direksiyondaki adamın böyle biri olduğunu unutmamalıydı. Sessizlik uzayınca o kısa telefon konuşmasını izleyen altı gün boyunca düşündüklerini iki sözcükle özetledi:

"İki halı: İş hayatında elde ettiğim en parlak başarı, kadının birine iki halı birden satmaktan ibaret..."

Beklemesi gerekmedi, Cenk neyi kastettiğini anlamıştı: "Halıları Kaş'ta mı sattın?"

Alay ediyor! Hayır, etmiyor... Tedirginliğini gizleyerek, "Sydney'de," dedi adama. "Kürşat diye bir arkadaşımın halı mağazası vardı."

"Sydney'de halı satmak bayağı zor olsa gerek."

Bu kez gözlerini yoldan ayırmamıştı. Alay edip etmediği hâlâ belirsizdi. "Oldukça kolay oldu. Kadın beni oğluna benzetmiş. Hayırsız, İstanbul'daymış, Avustralya dünyanın sonu, oraya göçmem, diyormuş."

Cenk, tekrar konuşmadan önce önündeki üç arabayı usta manevralarla geçti: "Aranan özellik, güvenilir olmak; önemli olan bu."

İki saat önce uçakta nasıl bir insan olduğunu soran bir soruyla uyanmıştı. Uykuda bulamadığı cevap bu muydu? Aslında katıla katıla gülebilirdi. Ama 'güvenilir' sözcüğü altı gündür büyüyen merakını yatıştıracak kadar açık değil-

1 Haberci: TSK'da komutanlara hizmet veren asker, bir tür emir eri.

di. Sigara isteğini bastırarak, yanındaki iri adama sordu. "En uzun süreli alışkanlığın ne?"

Cenk omuzlarını silkti. "Sigara!"

Hayret, av, dememişti. Açıkladı: "Benimki başarısızlık. Durum böyleyken sence güvenilirlik, büyük bir şirkette müdür olmak için yeterli bir özellik mi?"

Cenk birkaç saniye bekleyip, "Genel müdür," diye düzeltti.

Ancak tokat yeseydi böylesine sarsılırdı; duyduğu şaşkınlığı kontrol etmeye çalışarak Cenk'e döndü. Anlaşılan, çocukları sevindirmeye çalışan bir Noel Baba gibi armağanları torbadan birer birer çıkarıyordu. Ama son armağan torbaya sığmayacak kadar büyük ve akıldışıydı. "Desene, genel müdürlük için iki halı yetiyormuş..." Sonra sesini yükseltti. "Sen kimsin? Noel Baba mı?"

"Geyik gördüğümde vururum, bilirsin."

Toroslar'ın eteğindeki o tepede batan güneşin önünde kızıl bir heykel gibi duran keçinin yere düşüşünü hatırladı... Doğru söylüyordu. Direksiyondaki adam hayvan gördü mü dayanamıyordu.

Boğazını temizledi. Sevinecek yerde neden tedirgindi? "Biliyor musun, bu işin ardında bir bit yeniği olmalı." Alaycı sesle devam etti: "Altan'ın dediği gibi, bir zengin komplosu belki de. Beni birilerinin önüne yem diye atmaya mı niyetin var?"

"Bay Komünist'i hiç gördün mü?"

"Hayır. Öyleyse dur söyleyeyim. Battınız, borçları bana ödeteceksiniz." Sorularına ara verip, tek başına kalacağını bile bile güldü. "Böyle düşünüyorsan, işte, en kıymetli şeyim bu saat... Onu da beş yıl önce Kaş'ta bana rastladığın o ucuz şeyler satan dükkândan aldım."

"Bu kararı sadece ben vermedim."

Sözlerini kesen iri adamın cümlesini tamamlamasını, ka-

rarı kiminle birlikte aldığını açıklamasını bekledi. Ama Cenk sanki öteki Noel Babaların kimliklerini gizlemeye niyetliymiş gibi tekrar o sabırlı avcı sessizliğine bürünmüştü.

Cevap gecikince sordu: "Kiminle birlikte verdin?"

Cenk, "Biraz bekle," dedi. "Yemekte konuşuruz."

Sözlerini tamamladıktan sonra ilk kez ayağını gazdan çekerek arabayı yavaşlattı ve sağ şeride geçirdi. Çevre yolundan çıkacaktı.

Kırk beş dakika sonra Boğaz'ı seyrediyordu. Acıkmış olmasına rağmen önündeki tabağa el sürmemişti. Köprü az ötede, kuzeyde, Ortaköy Camii'nin üstünde, fotoğraflardaki gibi asılı duruyordu. Saatine baktı: üç buçuk. Sağa, suya döndü. Boğaz, hâlâ parlaklığını koruyan Ekim güneşi altında içinde kütüklerin sürüklendiği geniş bir ırmağa benziyordu. Garipti ama, gemilerin, vapurların, motorların ters yönlerde hareket ediyor olması bu algıyı değiştirmiyordu. Tarihî binanın bahçesine yayılmış şık lokanta tenhalaşmıştı. Şef garsonun adıyla hitap ettiğine bakılırsa, Cenk buranın müdavimi olmalıydı.

Bakışlarını karşısındaki iştahla etini yiyen iri bedene çevirdi. Cenk, seyredildiğini fark edince başını tabağından kaldırdı. "Yesene! Ne bekliyorsun?"

Yırtıcı alışkanlığı: Ne zaman et bulursan ye! Avcı bunu söylemek istiyordu. Çatışma sırasında bile karnı acıktığında kaşla göz arasında atıştırmaz mıydı?

Cenk'e neyi beklediğini söyledi: "Genel müdürlükle ilgili kararı birlikte verdiğin öteki Noel Babaları. Ama anlaşılan gelmeyecekler. Yoksa dediğin gibi, geyiklerini vurdun mu?"

Cenk, ender duyulan kahkahalarından birisini savurdu. Espri avcılıkla ilgiliyse, gülüyordu. "Pekâlâ, madem öğrenmeden yemeye başlamayacaksın, Kadıoğulları... Kararı onlarla birlikte verdik."

Kadıoğulları! Adın yarattığı çağrışımın ardından merak-

la doğruldu. Önce yanılıp yanılmadığını düşündü, sonra iç sesiyle aynı anda atıldı. "Yakup! Bu Kadıoğulları'nın bizim İmam Yakup'la bir alakası var mı?"

"Var, Abdullah Kadıoğulları, yeni ortağımız Kadıoğulları Grubu'nun başkanı ve Yakup'un babası..."

Bir saat içinde ikinci sürpriz! Birden budalalığının sandığından çok daha geniş ve derin olduğunu kavradı. Altı gün boyunca, şimdi karşısında oturan avcı tanrının, yitirdiği geleceğini yeniden biçimleyecek, iyiliksever bir Noel Baba olabileceğini düşünmüştü. Oysa ortada Noel Baba falan yoktu. Boğazında bir şey birikiyordu. Yutkundu: "Demek Yakup borcunu ödemek istiyor: Hikâyenin aslı bu."

"Onu mayınların arasından çıkardın. Bu, her babayiğidin göze alacağı bir şey değil. Sana minnettar olması garip sayılmaz."

Belki on iki yıldır –yoksa on üç müydü– sesi çıkmayan minnettarlığı o kadar garip değildi, ama yine de rahatsız edici bir tarafı vardı teklifin. Neden Yakup kendisi söylemedi diyecekti, sonra vazgeçti. Soruyu Cenk'e değil, ona sormalıydı.

"Yakup'ların şirketleri Kayseri'deydi; yanlış mı hatırlıyorum?"

"İstanbul'a taşındılar. Birkaç yıldır buradalar."

Cenk'i dinlemekten vazgeçti. Önündeki tabağa baktı. Yiyemeyecekti; nedense iştahı kaçmıştı.

"Fikir onun muydu?" Cenk onu bekletmeden başını salladı. "Garip, oysa ona, iki halı satıp kadının bütün parasını aldığımı söylememiştim." Cenk artık konuşmayı bitirmek niyetinde olduğunu belli eden bir sessizliğe bürününce sordu: "Mayınların arasından seni alsaydım, aynı teklifi yapar mıydın?"

Cenk, istemeye istemeye cevap verdi. "Güvenilir birisi olduğunu biliyorum. Bu da benim için yeterli."

Bakışlarını adama çevirdi. Hayal kırıklığının açığa çıkmasına aldırmıyordu. "Nasıl birisi olduğumu bilmiyorsun."

"Biliyorum." Etine dönmek için can atıyordu. "Sözünü tutuyor ve yapılması gereken ne ise, onu yapıyorsun. Senin gibi birisi kimseyi aldatmaz."

Kimseyi! Yanılıyordu. "Yanılıyorsun," dedi. "Hiç ara vermeden, sürekli aldattığım birisi var."

Cenk, başını salladı. Kararı kesindi, fikrini değiştirmeyecekti. "Seni savaşırken gördüm. İnsan savaşta kimseyi aldatamaz. Kendini bile."

Zavallı kurbanın kim olduğunu tahmin etmişti demek: "93'ten bu yana on iki yıl geçti. Değiştim ben."

"Seni rahatsız eden ne?"

Adamın sabırsız, sıkıntılı sesini duyunca irkildi. Şaşırmıştı; çünkü sorunun cevabını, kararsızlığının nedenini bilmiyordu. O lanet kafa sesi mi?

"Bilmiyorum," dedi. Cenk sonunda yemeğine ara vermeyi kabullenmiş, çatalla bıçağını masaya bırakmıştı. "Galiba biraz tedirginim. Her şeyi bırakıp birden gelmek..."

"Her şey?"

Cenk'in gizli bir küçümseme taşıyan sorusundan kaçınmak için bakışlarını yana çevirdi. Her şey dediğinin, kocaman bir hiçlik, tekrarlanan bir budalalık olduğunu unutuyordu her seferinde. Geride bıraktığı, Aslı'nın üçüncü ihanetiydi. Uçakta, "Nasıl birisiyim ben?" diye soran o sese, "Budalanın teki," diye cevap vermeliydi.

Ama soruyu soran ses değildi. Cenk'e dönerek, utançla, "Haklısın," dedi. "Her şey diye bir şey yok. Her şey yeniden, burada başlayacak." İri adam, belli belirsiz gülümsedi. Lezzetli yemeğine geri döneceği için sevinmiş olmalıydı. Çatalına uzanırken hafifçe öksürerek onu engelledi: "Aslında sormak istediğim bir şey daha var. Bunca yıldır aklımı kurcalıyor. O gün, mayın patladığında, neden sen gidip almadın

Yakup'u? Sana daha yakındı."

Mayınlı sahaya girmeye korktu! Hayır! Onun gibi birisinin korkacağını düşünmek aptallık olurdu. Düşüncelerini Cenk'in duru, suçsuz sesi kesti. Kendini savunmuyor, açıklıyordu.

"Patlamayı duyar duymaz ne olduğunu anladım. Sonra Yakup'u gördüm. Yerdeydi, kımıldamadan yatıyordu. Yani ölmüş olabilirdi..." Omuzlarını kaldırdı. "Çatışmanın devam ettiğini de düşünürsen, büyük bir ihtimalle ölmüş birisi için hayati bir risk almaya değmezdi. Sağ olma ihtimaline gelince, komutan bendim, çatışmanın ve timin selameti için varlığım seninkinden daha gerekliydi."

Cenk'in açıklaması baştan sona mantıklı, söylediği her şey doğruydu. Yine de midesinin kasıldığını hissetti. Bir kez daha doğrulanmıştı; karşısındaki adamın mayasında duygu değil, buz vardı. İnsan yaratılışının, varoluşumuzun karanlık yanları... Ona bakarken kendini böyle düşünmekten alıkoyamıyordu. Belki de abartıyordu. Sadece mahremiyetinin duvarları herkesinkinden kalın ve yüksek biri vardı karşısında.

"Hoşuma gitmediğini sanma, ama her şeye rağmen bu genel müdürlük teklifi bana garip geldi. 94 Haziranı'nda terhis olduktan sonra İzmir'e dönerken Ankara'da, Yakup'u hastanede ziyaret ettim. Aylardır oradaydı." Bakışlarını Cenk'in gözlerine dikti. Tahmin ettiği gibi, Yakup'u ziyaret etmemişti. "Görüşmemiz çok kısa sürdü. Kim olduğumu anlar anlamaz, git buradan, dedi. Hemşire de beni dışarı çıkardı."

Cenk, "Bu da anlaşılabilir bir tepki," dedi. "Kim olsa öfkeli olurdu..." Sabrı tükenmişti. Eliyle işaret etti: "Kuzu Karski, buranın en iyi yemeğidir." Ona az önce ileriye ittiği tabağı gösteriyordu. "Bitirirsen, hikâyenin gerisini de anlatırım."

Peki, o Yakup'la konuşmuş muydu? Bir an sormayı düşündü, ama vazgeçti. Avcıyla yemeğinin arasına girmeyecekti.

Cenk, tabağındakileri temizleyip, kahvesini içtikten sonra –onun bitirip bitirmediğine bakmadan– anlatmaya başladı. Karşışındaki asteğmen arkadaşını genel müdürlüğe taşıyan hikâye, aslında kendi ailesinin hikâyesiydi. Aile şirketleri Plevne Holding, 2001'deki krizin etkisiyle 2002 yılının Haziranı'nda banka borçları yüzünden iflasın eşiğine gelmiş, kredi aldıkları banka da batınca, şirketin borçları devletin alacaklarını tahsil etmek için kurduğu kuruma geçmişti. Sıkıntılı günlerdi. Aile, sonraki üç yılı büyük zorluklarla ve alacaklılarıyla köşe kapmaca oynayarak geçirmişti. Bu arada baba Plevneli ölmüş, öteki ortak, amca da yurtdışına kaçmış, işlerle Cenk'in ilgilenmesi gerekmişti. Kadıoğulları'ndan teklif yaklaşık altı ay önce gelmişti: Şirketin borçlarına karşılık, hisselerin yarısı... Borçlar, şirketin değerinin üçte biri kadar olmasına karşın teklifi kabul etmek zorunda kalmışlardı. Kadıoğulları'ndan sağlanacak taze para ve daha da önemlisi, Kayserili ailenin politik ilişkileri ve gücü, Plevneliler'in dondurulan varlıklarının serbest kalmasını sağlayacak, biraz soluk almalarına fırsat verecekti.

Buraya kadar çıkarlar ortak görünüyordu. Birleşmenin şartlarında zaman zaman anlaşmazlıklar çıkmış, ancak taraflar her seferinde bir yolunu bulup zorlukları aşarak anlaşmışlardı. Sorun, yönetim kurulundaki beşinci üyenin belirlenmesinde ortaya çıkmıştı. Hisselerin eşit olması, yönetimde ikişer üyeyle temsil edilen ortaklara beşinciyi ancak birlikte seçme şansı veriyordu. Beşinci üye iki tarafın da tanıdığı, güvenebileceği birisi olmak zorundaydı.

Cenk, "İş çok uzayınca," diyerek sözlerini noktaladı: "Yakup, Abdullah Bey'e seni önermiş; benim de itiraz etmeyeceğimi söyleyerek."

Yıllarca önce böyle güneşli bir günde, Balkaya'nın tepesinde patlayan –sesini duyduğunda üstüne basmadığı için mut-

luluk duyduğu– o mayın iki kişinin geleceğini değiştirmişti. Kader dedikleri bu muydu? Birinin felaketi, ötekinin şansı...

Cenk hikâyeyi tamamlamış gibi susunca sordu. "Peki, benden beklenen ne? Ne yapmam gerekiyor?"

"Ciddi bir anlaşmazlık çıkmazsa, hiçbir şey..."

"Desene, işim halı satmaktan da kolay."

Cenk, "Umarız öyle olur," dedi. "Ama önce bizimkilerle, sonra da Abdullah Kadıoğulları'yla tanışman gerek. Kimsenin sana bir itirazı olmamalı." Demek görücüye çıkacaktı. Başka zaman olsaydı bu onu güldürürdü. Ama şimdi güldürmüyor, tedirgin ediyordu. "Bizimkilerle başlayacağız. Annem, ben, kardeşim Ekrem ve yeğenim, yani amcamın kızı Simin; Plevne Holding'in sahipleri bu dört kişi. Şimdi buradan çıkacağız ve seni benim eve yerleştireceğim; her şey ayarlanıncaya kadar orada kalacaksın. Ben bir süredir annemlerle kalıyorum. Akşam gelip seni alacağım ve birlikte oraya gideceğiz... Küçük bir tanışma toplantısı; bazı şeyleri açığa kavuşturacağız."

Tanışma! Endişesini gizlemeye çalışarak adama sordu: "Bir sorun mu var?"

Cenk, "Annemle ben anlaşmanın bir an önce imzalanmasını istiyoruz," diye karşılık verdi. Sorunun –her neyse– önemsiz olduğunu anlatmak istiyor, başını sallıyordu. "Ekrem'le Simin'inse hâlâ bazı tereddütleri var, ama onları da ikna edeceğiz."

"Peki ya Yakup? Onunla da konuşacak mıyım?"

Cenk, cevap vermeden önce bir süre düşündü. "Ortalığa pek çıkmıyormuş." Demek o da konuşmamıştı. "Görüşmeleri Abdullah Bey'le sürdürdük. Onunla da tanışacaksın. Yarın. Başka sorun var mı?"

Vardı. "Kadıoğulları neden sizinle ortak olmak istedi? Kendileri yeni bir şirket kuramaz mıydılar?"

"Kurabilirlerdi tabii. Ama köklü, büyük bir şirketi almak,

o şirketin pazar payını da devralmak demek. Yani Kadıoğulları, L&M'ye ortak olarak hem kendi tekstil üretimlerine piyasada yer açtılar, hem de bilinen bir hazır giyim markası sahibi oldular. L&M sadece yurt içinde değil, yurt dışında da tanınmış bir isimdir. Kadıoğulları'nın hedefi Kayseri'den İstanbul'a, sonra da Avrupa'ya uzanıyor. Yeni kuracakları bir şirketle bu epeyce zaman alırdı. Üstelik neresinden bakarsan bak, bu operasyonu oldukça ucuza mal ettiler."

Sesinde şikâyet eden birinin tonu yoktu. Aynı açıklamayı defalarca yapmış olmalıydı. Sıra son soruya gelmişti. "Sence bu satın alma ya da birleşme fikri Yakup'tan mı çıktı?"

Cenk başını salladı. Kararsızdı. "Bilmiyorum, emin değilim. Teklifi getiren eski bir aile dostuydu. Görüşmeler başlarda avukatlar aracılığıyla sürdürülüyordu. Abdullah Bey'le, pazarlık epeyce ilerledikten sonra karşılaştık. Bizim Yakup'un babası olduğunu bir rastlantıyla anladım. Onun da benim, oğlunun askerlik arkadaşı olduğumdan haberi yokmuş. Dediğim gibi, durum rastlantıyla ortaya çıktı."

Cenk hesabı öderken arkasına yaslanıp ikram ettiği puroyu yaktı. Hava enfesti. Uzayan gölgeler ırmağın üstüne rüzgâr esintisi gibi yayılıyordu. Uçakta kaçan keyfi yavaş yavaş geri geliyordu. Genel müdür! Bu fırsatı bir mayına borçlu olsa da kaçırmayacaktı.

Beş dakika sonra, artık kalkalım demesini beklediği Cenk'in sorusunu duydu. "Derecelerin 3.39.06 ve 7.51.02'ydi değil mi?"

Şaşkınlıkla kalakaldı. Kendisi bile unutmuşken onun hatırlaması! "Evet," dedi.

"Türkiye rekorları hâlâ Zeki Öztürk'e[2] mi ait?"

Acaba onun derecelerini de hatırlıyor muydu? Ayağa kalkıp, "Evet," dedi. "Hâlâ kırılmadı."

Binanın arkasındaki otoparka doğru yürüdüler. Arabaya

2 Atletizmde 1500 ve 3000 metre büyükler Türkiye rekortmeni

binmeden Cenk onu durdurdu. Soruları bitmemişti. "Arada koşuyor musun?"

"Hayır."

"Yazık!"

Nedense Cenk'in hâlâ Beyaztaş'taki Bölük Üstü'nde[3] aydınlatma mermileri yüzünden yarım bıraktıkları o yarışmayı düşündüğünü hissetti. Karşısındaki avcının anlamsız rekabet duygusundan uzak durmalıydı. Bir adam yapamadıklarıyla ölçülür! Yaptıklarıyla değil... Buna inanan birisi vardı karşısında. Haksızlık etmemeliydi. Sadece Cenk için değil, kendisi için de doğru bir tanımdı bu.

Onunla hiçbir konuda yarışmayacağım... On iki yıl önce bir geceyarısı verdiği kararı tekrarlayarak arabaya bindi.

Üç geniş oda ve ağaçların arasından Boğaz'ı gören büyük bir salon: Cenk'in onu bıraktığı ev bir kişi için oldukça büyüktü. Bavulu açmadan –az eşyadan dolayı kişiliksiz bir otel odasını andıran– yatak odasına bıraktı ve salona geri dönüp Boğaz'ı gören koltuğa oturdu. Plevnelilerle tanışma buluşmasından önce tam dört saati vardı. Zevkle döşenmiş, temiz ama çoktandır içinde yaşanmadığı belli olan ev tedirgin edici bir sessizliğin içindeydi. Geriye yaslandı. Gizlenen bir yönetmenin sahneye koyduğu bu oyunda kalıcı bir yer edinmek için elinden geleni yapacak, asla geriye dönmeyi düşünmeyecekti. Gelecek, hayatında belki de ilk kez kapısını çalmıştı. Şimdi kararsızlığının nedenini biliyordu. Baba mirası: Annesinin neden, "Babana çekmişsin," dediğini anlıyordu. Annemin çocuğu olmalıyım!

Sıdıka Hanım'dan aldığı güçle doğruldu. Şimdi o lanet iç sesine cevap verebilirdi.

"Artık kararlı birisiyim ben."

Kulaklarını kabarttı: Sesi umduğu kadar güçlü çıkmamış-

3 Şemdinli'de konuşlanmış Hakkâri Dağ Komando Tugayı'nın 3. Tabur'unu koruyan tepe emniyet üssü.

tı. Seferihisar'daki o arsa! Şimdi daha yakındı: Zeytin ağaçları ve o dar kumsal... Gözlerini kapamadan önce Yakup'u düşündü. Cenk, ateş altında bile mantıklı düşünebildiğinden, Saldıray'sa dehşete kapıldığından kımıldamamıştı. Peki ya kendisi? Onu kurtarmak için hayatını neden tehlikeye atmıştı? Bir süre düşündü, sonra cevabı buldu: Kimisi korkaklığını, kimisiyse aklını cesarete dönüştürürdü. O, budalalığını seçmişti.

- 2 -

Cephesi çok geniş olmayan yalı, Yeniköy'deydi. Birbirlerine yaslanmış yorgun ahşap yapıları karadan ayıran caddeden arka bahçeye Cenk'le birlikte girer girmez üç yıldır iflasla boğuşan ailenin geçmişte ne denli varlıklı olduğu açığa çıktı. Dinlendirici bir ışıkla aydınlatılan ağaçlıklı yeşillik, içine serpiştirilen heykeller, küçük süs havuzu, binanın renkli mermerlerle bezeli girişi, zevkli ve köklü bir zenginliğin izleri olarak insanı hemen ele geçiriyordu.

Sahiplerini görünce –sevinçten inleyerek havaya sıçramaya başlayan– iki köpeği okşayarak yatıştıran Cenk'i bekledi, sonra, onun ardından girişe doğru ilerledi. Üstü oymalarla süslenmiş büyük ahşap kapıda yaşlı bir adam muhafız gibi kımıldamadan duruyordu. Cenk, adamın yüzüne bakmadan büyük kapıdan içeriye girdi ve sağdaki ahşap merdivenlere yöneldi. Salon, ara kattaydı. Cenk'in ardından yüksek tavanlı, geniş mekâna adımını atar atmaz önündeki iri avcının neden yana çekildiğini anladı: Tam karşısında, iki yanından aşağıya inen bordo rengi perdelerle çevrelenmiş, neredeyse tüm duvarı kaplayan geniş pencerenin gerisinde eşsiz bir tablo vardı: Boğaz. Cenk, bu manzarayla ilk kez karşılaşan ziyaretçinin önündeki görüntünün tadını çıkarmasını bekli-

yordu. Tavandan aşağıya sarkan geniş ve gösterişli avizenin aydınlattığı salonda üç ayrı oturma grubu göze çarpıyordu. Ahşap olan tabana, pastel renklerin hâkim olduğu üç büyük halı serilmişti. İki yandaki sağır duvarlar, tablolar ve kalın çerçeveli fotoğraflarla kaplıydı. Ama bütün katı kaplayan salonun en can alıcı yeri, görüntüsü her an değişen geniş penceresiydi; on beş metre ötedeki Boğaz, içinde canlı bir organizma gibi soluk alıp veriyor, ışıklarla yanıp sönüyordu.

"Henüz kimse gelmemiş!" Bakışlarını pencerede birdenbire beliriveren şilepten Cenk'e çevirdi. Gemi sanki suda yüzmüyor, salonun içinden geçiyordu. "Bir içkiye ne dersin?"

Cenk cevabını beklememiş, sağdaki duvarın ortasına, iki oturma grubunun ortasına yerleştirilen ayakları oymalı, antika görünüşlü ceviz masaya doğru yürüyordu. Bu geniş salonda bile iriliğini yitirmeyen adamı izledi. Üstü süt beyazı, lekesiz bir mermerle kaplı masada ondan fazla şişe vardı. Adam ona dönünce, "Şarap dışında her şey olur," dedi.

Biraz sonra Cenk'in uzattığı içkiyi yudumluyordu. Kadehteki renkli sıvı, yemeğin ardından içilen likörleri andırıyordu. Şurubumsu tadı berbattı; içkide alkol değil, şeker tadı arayanlara göre bir sıvı! Avcının kadehini dudaklarında tutarak ısrarla yüzüne baktığını fark edince onaylayan bir ifadeyle başını salladı. İri adam, "Beğendiğine sevindim," dedi. "Ben çok severim."

Cenk'i savuşturduktan sonra, bakışlarını masanın iki yanında, duvara asılmış fotoğraflara çevirdi. Esmer, aynı genleri taşıdıkları tartışma götürmez iki erkek... Üniformalı olanının yer aldığı fotoğraflar renksiz ve eskiydi. Baba oğul! Düşüncesini doğrulatmak için Cenk'e döndü. "Sizinkiler mi?"

Cenk onaylayan bir ifadeyle başını salladı. "Mülazım Kasım Bey, dedem, Tarık Bey ise babam..." Cenk'in babasından söz ederken sesinin sertleştiğini, henüz sönmemiş bir öfkeyi istemeden açığa vurduğunu hissetti. "Kasım Bey, Bulgaris-

tan'dan Selanik'e göçmüş bir ailenin zabit oğluydu. Tabii bir Jön Türk'tü. Kurtuluş Savaşı'na katıldı. 1934'te emekli olunca bugünkü L&M'nin temelini oluşturan ithalat ve ihracat şirketini kuran odur. On yıl sonra, epeyce zenginleştiğinde Demokrat Parti'nin kuruluşunda yer aldı. Önceleri doğal olarak CHP'liydi, ama 1938'den sonra Milli Şef onu milletvekili adayı göstermeyince 1944'te de Celal Bayar'a katıldı. 1960'ta öldü."

Cenk, ailesinin öyküsünü 1960'ta bırakarak geriye döndü. İçkisini birkaç aceleci yudumda bitirmişti. Sadece dedesinden söz ediyordu. Babasını anlatmayacaktı, çünkü ondan hoşlanmıyor diye düşündü. Aslında onun gibi uzun, sarışın ve beyaz tenli birisinin resimdeki orta boylu, esmer ve iri burunlu adamın oğlu olduğuna inanmak oldukça zordu. Yüz hatlarında, göz ve kaşlarda, dudaklarda hiçbir ortak çizgi, bir baba oğulda ilk bakışta fark edilebilen o genetik benzerliğin izi yoktu. Başka bir babası var! Belki de Zeus... Tarık Bey'e bakarken birden kendi babasını hatırladı. Mustafa Hoca! Sıdıka Hanım'ın bütün evliliği boyunca öfkesiyle dövüp, dümdüz ettiği zavallı adam. Kabul etmek istemese de, o annesine değil, babasına benziyordu. Başıboş düşüncelerini bastırmaya çalıştı. Sıdıka Hanım'a benzeyeceğim...

"Kaş'taki o kadından, şu karşılaştığımız dükkândaki..."

Stephanie'den söz ediyor olmalıydı. Annesini bırakıp Cenk'e döndü. "Steph."

"Ondan neden ayrıldın? Keyfin yerinde görünüyordu."

"Benimki yerindeydi. Şikâyetçi olan oydu."

Cenk, "Anladım," dedi.

Neyi anladığı belli değildi. Ama merakı çabucak yatışmıştı. Pencerenin önünden şimdi de bir balıkçı teknesi geçiyordu; motorunun bir nabız gibi atan homurtusu salonu doldurmuştu. Tekrar Cenk'e döndü. Üstündeki mavi ceket çok şıktı. Giydirilmiş bir Yunan heykeli. Yüzü mermerden oyul-

muşçasına sert görünüyordu. Acaba amcası da esmer miydi? Aptalca merakının peşinden giderek sordu:

"Amcanın şirketle bir ilişkisi kalmadı mı?"

Cenk, "Kalmadı diyebilirsin," dedi. Soruyu garipsememişti. "Hissesini dışarı çıkmadan Simin'e devretmiş."

"Şimdi nerede?"

"Galiba Ukrayna'da," dedi. Ses tonunu değiştirmemişti. "Sarışın kadınları sever."

O da esmer olmalı... Acaba... Tam o sırada arkalarından yükselen gür, saldırgan ses düşüncelerini ve anlamsız merakını böldü.

"Herkese selam!"

Cenk'le birlikte geriye döndü. Orta boylu, yirmi beş yaşlarında bir erkek, –Tarık Bey'in oğlu olduğunu ele veren burnuyla– salonun girişindeydi. Kardeşi!

"Hoş geldin birader." Cenk, düşüncelerini okumuş ve onaylamış gibi sözlerini bitirirken ona dönmüştü. "İkinci Plevneli, Ekrem Beyefendi nihayet teşrif ettiler." Onu bırakmış, adama doğru ilerliyordu. "Gel! Mehmet'le tanış."

Cenk'i izleyerek kardeşinin elini sıktı. Ekrem, onu üstünkörü bir baş hareketiyle selamladıktan sonra aceleyle ağabeyine döndü. Yüzündeki birkaç günlük sakal onu daha da esmerleştirmişti. Parka benzeri yeşil bir mont, dizleri parlamış, eski bir kadife pantolon: Kıyafeti ağabeyinin aksine oldukça savruktu. Sabırsız bas sesiyle sordu. "Simin gelmedi mi?"

Cenk, "Hayır," dedi. Bileğini işaret ediyordu. "Şimdilik sadece yarım saat; bilirsin genelde kırk beş dakika gecikir."

"Şimdiden söyleyeyim. O ne derse, benim kararım da o yönde olacak."

Ekrem, kesin bir uyarıyı andıran sözlerini bitirince onları salonun ortasında bırakarak içkilerin bulunduğu masaya doğru yürüdü. Ağabeyine kaba, kestirip atan bir tavırla mey-

dan okumuştu, hem de yeni tanıştığı birinin yanında. Tepkisini görmek için merakla Cenk'e döndü: Hiçbir duygunun barınamadığı tunç yüzünde şimdi bariz bir küçümseme vardı. Kardeşinin masaya kadar ilerlemesini, şişeye uzanmasını bekledikten sonra arkasından alaycı bir sesle seslendi.

"Senin şu film için istediğin para var ya?"

Ekrem, ağabeyini –belki de para sözcüğünü– duyar duymaz geri döndü. Başına geleceği hissetmiş gibiydi; sorarken az önceki o gür sesi epey incelmişti. "Yine ne oldu?"

"Galiba o parayı Simin'den istemen gerekecek. Planlarda değişiklik yapacağız."

Ekrem, kadehi masaya bırakıp elindeki şişeyle birlikte hızlı adımlarla geri geldi. Yürürken dengesini yitirmiş gibi iki yana sallanıyordu. "Şantaj yapıyorsun?" Şişeyi tuttuğu elini Cenk'e doğru tehditkâr bir tavırla salladı. "Size boyun eğmeyeceğiz."

Bakışlarını ağabeyinin gözlerine dikmişti. Golyat'a meydan okuyan Davut! Cenk, "En azından bir konuda hemfikiriz desene," dedi. Sesi buz gibi soğumuştu. "Boyun eğmemeye: Biz de size boyun eğmeyeceğiz."

Biz? Annesiyle ikisi mi? Ekrem, "Ama bu haksızlık!" diye bağırdı. Şikâyet ederken sesi bahar havası gibi değişkendi; şimdi yaşlı bir kadını andırıyordu. "Herkese söz verdim. Çekimlerin on güne başlaması gerek. Aylardır çalışıyoruz." Asla iç huzuru olmayacak birisiydi. Bir süre ağabeyinin karşısında iki yana sallandı. Sonra canlanarak tekrar atıldı. "Ben hakkımı istiyorum. O para hepimize ait."

"Kimse aksini söylemiyor. Ama paranın ancak annem tarafından çekilebileceğini unutuyorsun."

"Öyleyse neden çekmiyor?"

"Eve uğrasaydın, öğrenirdin. Bu ara seyahat edecek durumda değil, uçağa binmesi sakıncalı."

Ekrem, iki adım gerileyip taklit yapar gibi sesini bir kez

daha değiştirdi: "Neden? Yoksa Kevoş Hanım yine o küçük operasyonlarından birini mi geçirdi?"

'Küçük operasyon' sözcüklerini ağabeyinin anlayacağı alaycı bir vurguyla söylemişti. Cenk –sesiyle değil bakışlarıyla yapıyordu bunu– kardeşini sertçe uyardı. 'Operasyon'a değil, Kevoş sözcüğüne kızmış olmalıydı. "Kevser Hanım birazdan burada olur. Neden kendin sormuyorsun?"

İki kardeş bir süre birbirlerini süzdüler, sonunda pes eden Ekrem oldu. Elini sallayıp geriye dönerek az önce dolduramadığı kadehine doğru –yine iki yana sallanarak– şişesiyle birlikte uzaklaştı.

Göz ucuyla Cenk'i seyretmeye koyuldu. Kardeşinin direncini tek hamlede kırmıştı. Onu iyi tanıyor olmalı! Ya Simin? Kuzenini de ikna etmenin de bir yolunu biliyor muydu? Saatine baktı. Bunu öğrenmek için birkaç dakika daha beklemesi gerekecekti.

Yanılmıştı, yarım saat daha beklediler. Bu süre içinde Ekrem önce salonun uzak köşesinde art arda telefonla konuştu, sonra sessizce salondan çıktı; Cenk, üçüncüsünü bitirirken o, yalancı yudumlar aldığı ilk kadehle oyalanmayı seçti. Halinden memnun sayılırdı: Boğaz gören bir evden sonra adeta Boğaz'ın içine misafirliğe gelmişti. Karşısındaki –Karşıyaka'nın arka mahallesindeki dar bir sokağa bakan delikten çok farklı– görkemli pencerenin gerisinde sürekli değişen, ışıklı, akışkan bir dünya vardı.

Simin'den önce, ağır bir bedene ait olmayan, hafif ayak sesleri geldi. Cenk'in yerinden doğrulduğunu görünce o da pencereyle vedalaşarak adamı izledi. Birlikte geriye döndüler. Garip! Girişteki kadını görür görmez ilk düşüncesi bu oldu. Ziyaretçinin –üçü de yeşil olan– kemeri, boynundan sarkan iri taşlı kolyesi ve gözleri dışında her şeyi siyahtı. Uzun boylu gibi duruyordu ama bu algılama aldatıcıydı. Oldukça inceydi; uzun görünmesinin nedeni de buydu. Yaşı-

nı ilk bakışta kestirmek zordu, ancak duruşuna, bedenin çevikliğine bakılırsa en fazla otuz beşinde olmalıydı. Altında bacaklarını sıkıca saran, çorap benzeri ince siyah bir tayt, üstündeyse uzun, siyah bir gömlek vardı. Kuşağı, büyük çantası, çizmeleri de siyahtı. Onu bir bütün olarak algıladığında kararını verdi: Karşısında geceyi seven bir kadın vardı.

Simin, –sanki onu seyredenlere vakit vermek istiyordu– bir süre girişte bekledi. Ekrem, birkaç saniye sonra arkasında belirince bekleyişinin asıl nedeni ortaya çıktı. İçeriye güç birliği yaptıklarını göstermek istercesine birlikte gireceklerdi. Ama yan yana gelince güçleri değil, benzerlikleri ortaya çıktı. Dar, uzun yüzlerini ikiye bölen gösterişli burunları atalarının ortak olduğunu ele veriyordu.

Birlik gösterisi salonun ortasına kadar sürdü. İkili, ilk oturma grubuna vardığında Ekrem Simin'den ayrıldı. Cenk'le tekrar karşı karşıya gelmek yerine içkiyi tercih etmişti.

Kadının çevik, dansçıyı andıran bir yürüyüşü vardı; yaklaştıkça gözlerindeki renk belirginleşerek büyüdü. Ama bu rahatlatıcı yeşillik duygusu aldatıcıydı, az sonra kayboluverdi. Dikkatlice bakınca insan daha önce rastlamadığı, varlığından haberdar olmadığı bir hayvanla karşılaşmış gibi ürperiyordu. Durum daha da garipleşmişti. Karşılarında duran ilginç varlığın ne giyinişinde ne de yuvarlak hatlardan mahrum bedeninde cinselliği çağrıştıran herhangi bir şey vardı, buna rağmen siyah porselen bir bebeğe benzeyen kadının kendine özgü gizemli çekiciliği hissediliyordu.

"Aman Tanrım, yine geç kaldım, değil mi? Ama sen kusuruma bakmazsın, biliyorum..."

Simin, özür cümlelerini art arda sıraladıktan sonra Cenk'in bir şey söylemesine fırsat vermeden ayak parmaklarının ucunda yükselerek onu yanaklarından öptü. Gerginliği ustaca savuşturmuştu. Selamlamaya gönülsüz bir şekilde karşılık veren Cenk, kucaklaşma sona erince onu işaret etti.

"İşte sana sözünü ettiğim arkadaşım, Mehmet!"

Kadın, Cenk'i bırakıp, ona dönerek yeniden gülümsedi. Gülünce farla daha da irileştirdiği yeşil gözleri uzak, soluk bir yıldız gibi belli belirsiz parlıyordu.

"Nasılsınız?"

Tuhaf, açıklayamadığı tedirginliğini kontrol etmeye çalışarak kadının eline uzandı. "Teşekkürler, iyiyim."

İyiyim dese de aslında rahatsız olmuştu. Duyduğu ürpertiyi yok etmek için avcunu ötekilere fark ettirmeden ceketine sildi. Cenk, koltuğa yerleşen Simin'in sigarasını yakmakla meşguldü; işini bitirince çevreyi gözden geçirdi, sonra konuşmayı kadına yönelttiği bir uyarıyla başlattı. "Umarım sen de Mehmet'le dost olursun."

"Neden olmasın? Çok uzamazsa, dostluklara katlanabilirim..."

Cenk, sanki Simin'in sözlerini tercüme etmesi gerekiyormuş gibi açıkladı. "Sevgili kuzenim, iki yılda bir tüm dostlarını değiştirir. Bu onu özgürleştiriyormuş."

Simin, bu sözlere misafire bakarak karşılık verdi. "Çünkü dostlar eninde sonunda birbirinin sahibi olurlar. Öyle değil mi?"

Demek cevabı ondan bekliyordu. "Ben, iki yılda bir dost değiştirmek yerine, şehir ya da ülke değiştiriyorum," dedi.

Cenk, "Mehmet, bir süre Avustralya'da yaşadı," diye araya girdi.

"Öyle mi? Ne yaptınız orada?"

Halı sattım diyecekti, Cenk ondan önce bir kez daha söze karıştı. "Pazarlamacı olarak çalışmış."

Genel müdür olmak istiyorsan işlerin tanımını biraz değiştirmekten bir zarar gelmez... Cenk'in söylemek istediği buydu. Dikkatli olmalıyım, diye düşündü. Simin, bir süre onun Cenk'i onaylamasını bekledi, sonra geriye dönmeden seslendi:

"Ekrem! Canım kuzenim, bana her zamanki kokteylinden hazırlar mısın? Ama buzu az olsun lütfen! Sağ ol, bir tanesin..." Hâlâ ona bakıyordu. "Ne güzel hava değil mi? İnsanın bütün aylar Ekim olsun diyesi geliyor. Ekim'le başlasın, Ekim'le gitsin..." Sözlerinde şiire özgü gizli bir iç ritmin varlığı hissediliyordu. Bu yüzden söyledikleri anlamsız olsa da bu özelliğiyle kendini dinletiyor, sesi, bele sarılan bir kol gibi karşısındakini kendine çekiyordu. "Orada da böyle takım elbise giyer, kravat takar mıydınız?" Ekim'den, konuğun zevksiz bulduğunu saklamadığı kıyafeti ve kravatına geçivermişti! Soruyu merakından değil, aralarındaki farkı vurgulamak için sormuştu belki de. Simin, kımıldamasına fırsat vermeden devam etti: "Cenk, ünlü bir atlet olduğunuzu söyledi bize."

"En ünlü ikinci," dedi kadına gülümseyerek. "Önemli yarışlarda hep ikinci olmakla tanınırım. Bu ünvanımı da uzun yıllar kimseye kaptırmadan, inatla korudum."

Simin, küçük, melodik bir kahkaha attı. "Komik ve zekisiniz! Zekâsını *sense of humour*'u[4] için kullanan insanlar eğlenceli olurlar. Otursanıza!"

Bana karşı olmadıkça zeki insanlardan hoşlanırım! Söylemek istediği bu olmalıydı. Kadını bırakıp Cenk'in yanındaki kadife kumaşla kaplı koltuğa oturdu. Ondan hoşlanmayacaktı. Dışarıya döndü. Boğaz vapurlarından birisi pencerenin önünden Karadeniz'e doğru yol alıyordu. Elindeki bardağa göz attı. Bu berbat içkiden bir yolunu bulup kurtulmalıydı.

"Evet!" Sınav başlıyor! İçinde olmak istediği vapuru bırakarak Cenk'e baktı. İri adam çağrısını kuzenine yöneltmişti. "Artık konuya girelim mi?"

Simin, "Tabii," dedi. "Ancak yengemi beklemeyecek miyiz?"

4 (Ing.) Mizah duygusu.

"Kevoş, küçük bir operasyon geçirmiş, yatıyormuş."

Simin, içkisini getiren Ekrem'e gülümseyerek kadehi aldı. Müttefikine oturmasını söyleyecekti ama Cenk'in azarlayıcı sesi bir kez daha kardeşini yalanladı.

"Annem birazdan burada olur. Küçük bir rahatsızlığı var. Ama biz başlayabiliriz."

Simin, Ekrem'in oturmasını bekledikten sonra, aslında kim katılırsa katılsın ikisinin arasında geçecek toplantıyı başlatmak için Cenk'e döndü. "Peki."

"Avukatların hazırladığı sözleşmeyi okuduğunuzu varsayıyorum. Yönetim kurulunun beşinci üyesi olarak..." Cenk, onu işaret ederek devam etti: "İki taraf olarak, üzerinde anlaşabileceğimiz bir adayı da tespit ettik. İşte, Mehmet burada; ona soracağınız herhangi bir şey varsa, cevaplayacaktır. Artık bu işi sonuçlandırma zamanı geldi. Kadıoğulları sonsuza kadar beklemez. Teklif hâlâ masanın üstündeyken bir karara varalım." Ekrem'e döndü. "Ne diyorsun?"

"Dediğim gibi, ben Simin'le aynı fikirdeyim."

"Peki, Simin'in fikri ne?"

Hepsi birlikte siyah kadına döndüler. O hazırdı. Hemen konuşmaya başladı. "Fiyatın düşük olduğunu biliyoruz, ama sorun bu değil. Zorda kalan bir firmayı kim olsa ucuza kapatmayı dener. Ticaret dediğimiz bu değil mi?"

"Öyleyse sorun ne?"

Simin, soruyu soran Ekrem'in kolunu şefkatle okşadı. Bu garip kadının birisini sevebileceği düşüncesi hem şaşırtıcı hem de yadırgatıcıydı.

"Sorun eşleşme, yani Kadıoğulları... Ben, L&M markasını ve kurum imajını Kayserili Kadıoğulları'yla birlikte düşünemiyorum. Bir yanda atak, cüretkâr bir kadın moda markası, öteki tarafta erkeklerinin kadınların ellerini sıkmadığı söylenen, kadınlarınınsa ortalıkta görünmediği, yeni zengin bir aile! Bu bana uygun bir birleşme olarak gelmiyor."

Cenk, "Onlarla evlenmiyoruz," diyerek Simin'in sözünü kesti. "Sana ellerini sık diyen de yok."

Simin, elini kaldırarak Cenk'i susturdu. Sonra beklemeden genel müdür adayına döndü. "Siz ne düşünüyorsunuz?"

İlk sınav. "Bu bir iş," dedi. "Böyle düşünmek gerek. Müslümanların da zenginliği..." Sizler gibi diyecekti, ama bundan vazgeçti. "Bizler gibi sevdiğini görüyoruz."

Simin karşı koydu: "Bir süre geçtikten sonra bazı ürünlerin üretiminden vazgeçmek istemeyecekleri ne malum?"

Dümdüz gözlerinin içine bakıyordu. Böyle durumlarda karar vermek bana kalacak demeye hazırlanırken birden kadının neden üstelediğini keşfetti. Onu sınıyor, söz vermesini istiyordu. Gelecekteki konumunu, yönetim kurulunun dengedeki yapısı içinde sahip olacağı gücü ilk kez kavrıyordu. Neredeyse bir saattir içmeden elinde tuttuğu içkiyi yandaki sehpaya bırakıp gülümsedi. "Öyle bir durumda buna izin vermeyiz."

Simin, "Bakın, her çok zengin gibi onlar da sadece zenginlikle yetinmiyorlar," diyerek sözlerini kesti. "İtibar peşindeler; yurt içinde, yurt dışında tanınmak ve kabul görmek istiyorlar. Bu ülkenin en zengin ailelerinin çok değil, iki kuşak önce kendileri gibi taşradan geldiğini bilmelerine rağmen yine de İstanbul'un taçlandırmadığı bir servetin önemsizliğinin farkındalar. Öyleyse fedakârlık yapmalılar."

"Neden bütün endişelerini alt alta yazmıyorsun?"

"Yazdım." Simin, Cenk'e cevap verdikten sonra otururken ayaklarının dibine bıraktığı çantasını açıp içinden bir dosya çıkardı. "Bana verdiğin sözleşme taslağını baştan sona dikkatle okudum ve aklıma gelen soruları, endişelerimi şu kâğıda yazdım." Dosyanın içinden çıkardığı iki sayfayı gösteriyordu. "Belki müstakbel genel müdürümüz bunlara bir göz atar ve düşüncelerini söyler. Hatta bazılarını Abdullah Bey'le tartışır."

İlk görev! Simin'in isteğini onaylamasını bekleyerek Cenk'e baktı. Adamın yüzü ifadesizdi. Bakışlarından bir şey çıkarmak, rakamsız bir saat kadranından zamanı okumak kadar zordu.

Kısa süren kararsızlığının ardından ayağa kalkıp, ilk görevi yerine getirmek için dosyayı Simin'den aldı. Garip, ancak iş bilir, ilginç birisiyle yüz yüzeydi. Paleti koyu bir ressamın fırçasından doğmuşa benzeyen karşısındaki kadın, üçünün arasında kesinlikle en zeki olandı. Bunu unutmamalıydı.

Yerine oturunca Simin yine ona bakarak, uyarıcı bir tonla konuşmaya başladı. "Umarım L&M'nin adını Leyla ile Mecnun diye değiştirelim diyen birisi konusunda dikkatli olmak istememi anlayışla karşılarsınız. Ben, şirketin kalıcı bir marka olması için babamla tasarım bölümünde çok uykusuz gece geçirdim." Tutkulu, anı yüklü sözlerine kokteylini yudumlamak için bir süre ara verdi. Konuşmaya soruyla başladı. "Sizce kadın modasında bir tasarımcının görevi nedir Mehmet Bey?"

Tasarımcı! Bu kez Cenk'e göz atmadı. Bu salona girdiğinden beri ilk kez kendini rahat hissediyordu. "Kadınlar için elbise tasarlamak, onları giydirmek, desem!"

"Bizim sektörde tasarımcının görevi, kadını edepli bir biçimde çıplak bırakmaktır..." Kahkaha atmaktan kendini alamadı. İçeriye girdiğinden beri bir tef gibi gergin olan Ekrem de ona katılmıştı. Cenk'e gelince, o, ifadesiz yüzüyle konuşmanın sona ermesini bekliyordu. Simin devam etti: "Ne dersiniz? Sizce bunu Abdullah Kadıoğulları'na söyleseydim, nasıl bir karşılık alırdım?"

Bilmiyordu. "Bilmiyorum," dedi. "Abdullah Kadıoğulları'nı tanımıyorum, ama ben olsam epeyce gülerdim."

Simin gülmüyordu; "Bu örneği sizi güldürmek için değil, iki farklı bakış açısını belirginleştirmek için verdim," diye kestirip attı. "Çünkü böylesi durumlar ileride sık sık karşımıza çıkabilir."

"Yani!" Simin'le birlikte birdenbire canlanan Cenk'e döndü. Avcı sıkılmıştı. "Sonuç ne! Ne yapmamızı öneriyorsun?"

Simin, rahatlamış bir tavırla geriye yaslanıp Cenk'e cevap verdi. "Az önce söyledim! Mehmet Bey dosyayı alıp incelesin, gerekirse Abdullah Bey'le konuşsun, sonra durumu tekrar gözden geçirelim derim."

Kadının söylediklerini onaylayan sessizliği Ekrem böldü. "Bu iş on güne biter mi?" Sesi tekrar gürleşmişti. Herkesin ona baktığını görünce omuzlarını silkti. "Ne o, benim de planlarım olamaz mı?"

"Ne planlarıymış o?"

Sesin sahibi salonun girişindeki uzun boylu, sarışın kadındı. Benzerlik o kadar belirgindi ki, onu sokakta görse Cenk'in annesi olduğuna yemin edebilirdi. Cenk'le Simin'i izleyerek ayağa kalktı. Dördüncü Plevneli de nihayet sahne alıyordu. Üzerine oturan, mavi bir gece elbisesi giymiş olan Kevser Hanım, –Cenk'in kırkına geldiği düşünüldüğünde– belki altmışını geçmişti ama hâlâ alımlıydı. Aralarında en az on beş metre vardı, ancak ışıltısı bu uzaklıktan bile algılanabiliyordu.

"Anne, hoş geldiniz!"

Kevser Hanım salınarak yaklaştı; Cenk'e cevap vermemiş, doğruca Ekrem'e yönelmişti. "Yoksa yine o kızla evlenme meselesi mi? Plan dediğin bu mu? Kürt gelini kesinlikle kabul etmem. Abini öldürmeye çalıştıklarını nasıl unutursun? Hem neydi o çalıştığı yer? İnsan Derneği mi ne?"

Ekrem, "İnsan Hakları Derneği," dedikten sonra karşısına kadar gelen uzun boylu kadına karşı koyacağını belli eden bir tavırla ayağa kalktı, ancak bu meydan okuma kısa sürede, az önceki gibi utanç verici bir geri çekilişle noktalandı. "Hayır, hayır, kastettiğim evlilik falan değil."

Annesinden de korkuyordu. Teslim olan sesi kanıtlıyordu bu gizli korkuyu. Belki herkesten korkuyordu. Kevser Ha-

nım, Cenk'inkini andıran soğuk sesiyle oğlunu azarlamaya devam etti. Bundan zevk aldığı açıktı.

"Güzel. Bir an yeniden aynı anlamsız şeyleri tartışacağız sandım. O kız da, adı da bu yalıya giremez." Sözlerini tamamlayınca ayakta onu bekleyen Simin'e seslendi. "Hoş geldin canım, nasılsın? Orient Ekspres macerası nasıldı?"

"İyiyim yenge, yolculuk da harikaydı. Siz nasılsınız?"

"Biraz soğuk almışım galiba, ama önemli değil..." Kevser Hanım, yeğenini selamlamak yerine Cenk'i öpmeyi seçmiş, Simin'i kısa bir karşılıkla geçiştirmişti. Kabalığını gizlemiyor, hakkı sayıyordu. Üstten bakan tavrını değiştirmeden ona dönerek selamlamayı sürdürdü. "Ahmet Bey değil mi? Siz de hoş geldiniz. Ne şık kravatınız var."

Cenk, "Ahmet değil, Mehmet, anne," diyerek araya girince, Kevser Hanım özür diledi. "Ah, pardon... Kusuruma bakmayın..." Yapmacık üzüntüsünü gizlemeye gerek görmeden elini iki eliyle kavramıştı. "Ahmet'le Mehmet'i hep karıştırırım..." Sonra yeni bir emirle özür faslını kapattı. "Herkes otursun lütfen!"

Simin ve Ekrem'i öpmemişti. Kevser Hanım, Cenk'in onun için boşalttığı koltuğa yerleşince, herkes emrettiği gibi oturdu. Yüzündeki gençliğin kaynağı gözleriydi: Altlarında yer yer hafif koyuluklar göze çarpsa da gözbebeklerindeki pınardan dışarıya su gibi akan ışıltı yanaklarındaki, dudaklarının kenarlarındaki gölgeleri siliyordu. Yıpranmamış bedenin güçlü, davet eden bir duruşu vardı. Bakışlarını kadının kucağına çevirince fark etti: Kevser Hanım'a ihanet eden, yaşını açığa vuran tek uzvu, hafifçe buruşmuş, yüzüklü, çilli elleriydi.

Konuşmayı yine o başlattı. Yine Cenk'e bakıyordu. "Halledebildiniz mi?"

Cenk, yatıştırıcı bir sesle, "Simin'le Mehmet bir iki gün birlikte çalışacaklar," dedi. "Yakında halledeceğiz sanırım."

"Çok iyi. Sevindim. Bu iş artık bitmeli." Ona dönmüştü. "Biliyor musunuz Müdür Bey, uzun süredir insan içine çıkamıyorum. Düşünün, Ekim'deyiz ve bu, davet vermediğim üçüncü Ekim. Böyle giderse herkes partilerimi unutacak."

Anlaşılan bu ailede herkesin Ekim'i önemsemek için bir nedeni vardı. Kadının yakınmalarına verebileceği bir cevap ararken Simin yardımına koştu. "Yengemin yazı uğurlayan partileri çok ünlüdür." Kevser Hanım'a dönmüştü. "Bu Ekim zaten davet için uygun değil yenge. Ramazan'dayız, unuttunuz mu?"

"Ah! Doğru! Unutmuşum... Yine de çabucak halletmelisiniz."

Yeni genel müdür sensin, sen hallet der gibi ona bakıyordu. "Anlıyorum," dedi. Nihayet ağzından bir laf çıkmıştı. Garip, komik bir düşünceyle gülmemek için kendini zor tuttu. Kadına baktıkça benzerlikten dolayı Cenk'i, sapkın bir kıyafetle yakalamış gibi garip bir duyguya kapılıyordu. Gözlerini kaçırıp, sözlerini aceleyle tamamladı. "Sorunları çözmeye çalışacağız."

"Sorunlar mı? Ne sorunları?" Kevser Hanım çığlığı andıran sesle yerinden doğrulmuş, Cenk'e dönmüştü. "Sen bana... Mehmet Bey gelince her şey bitecek demedin mi? Ne oldu?"

"Belki açıklığa kavuşturulması gereken konular demeliydim," diyerek kadını yatıştırmaya çalıştı. "Henüz ortada bir sorun yok."

Kevser Hanım bu kez de, "Henüz?" diyerek, hafif bir çığlık attı. Hemen vazgeçmeye niyetli değildi. Yine de az önce hesap soran bir tavırla havaya kaldırdığı, yüzüklerin ışıltısıyla buruşukluğunu gizlemeye çalıştığı ellerini aşağıya indirdi. "Bakın Mehmet Bey, bu konuda hiçbir sorun istemiyorum. O aileyle bizi birleştirin. Garip olmalarına aldırmıyorum artık. İşte, iki taraf da sizi istiyor. Daha ne bekliyorsunuz?"

"Sanırım bazı soruların cevaplanmasını bekliyoruz..." Simin, Cenk söylediklerini onaylamayınca oturuşunu dikleştirerek, kararından geri dönmeyeceğini haber veren ses tonuyla cümlesini tamamladı. "Mehmet Bey bunları Abdullah Kadıoğulları'yla görüşüp, açıklığa kavuşturacak."

Cenk, bu kez Kevser Hanım'dan önce davrandı. Simin'in önerisini –belki de başka çaresi olmadığından– kabul etmiş görünüyordu. "Sadece bir iki gün daha anne!"

Kevser Hanım önce Simin'i, arkasından yeni gelen müdürü uyaran bakışlarla süzdü. Az önceki –gerçek mi, göstermelik mi olduğu belli olmayan– gösterişli öfkesi yatışmışa benziyordu. "Peki, ama tekrarlıyorum: Çabuk olun! Bu durum ilânihâye böyle devam edemez... Öyleyse size gelelim, küçük bey!" Kevser Hanım tekrar o azarlayıcı ses tonunu kuşanmış, Ekrem'e dönmüştü. "Bir haftadır sizi evde göremiyoruz. Nerelerdeydiniz bakalım?"

"Ben izin isteyebilir miyim?"

Simin, Ekrem'in cevabından önce ayağa kalkmıştı. Cenk de onu izledi. "Mehmet'i de benim eve bırakır mısın?"

Büyülü penceredeki gösterinin sonu gelmişti; Kevser Hanım'la Ekrem'e veda edip, Cenk ve Simin'le birlikte aşağıya indi. Kevser Hanım ondan hoşlanmamıştı; uğurlarken takındığı, insanın sevmediğine gösterdiği türden kibarlığından anlaşılıyordu bu.

Küçük BMW kapının önündeydi. Cenk, Simin'in arabaya binmesini bekledi, sonra ona yaklaştı. "Seni yarın sabah on gibi alırım. Abdullah Bey'le randevu saat on birde."

"Tamam," dedi. "Saat onda hazır olurum... Yakup'u da görecek miyiz?"

Cenk, omuzlarını silkti. Emin değildi. "Bilmiyorum." Simin arabayı çalıştırmıştı. Çabucak ekledi: "İkisini de ikna etmelisin. Hem Simin'i hem de o Kayserili adamı. Hepimizin geleceği buna bağlı."

Cenk 'o', annesi 'garip', diye tanımlamıştı. Kayserili Noel Baba için –kendisi de dâhil– herkesin bir tanımı vardı. Gülümsemesini gizleyerek arabaya bindi. Gelecek gerçekten onun ellerinde miydi? Bunun kendi geleceğine hiçbir zaman hükmedememiş birisi için oldukça ağır bir yük olduğunun farkında değil miydi iri adam?

Simin birkaç usta manevranın ardından arabayı bahçe kapısından dışarıya çıkardı. Bir süre konuşmadan önüne baktı, yoldaki trafik azalır azalmaz sessizliği böldü. "Zavallı Ekremcik, başı gerçekten belada!"

"Öyle gözüküyor."

"Her şeye o kızın hoşuna gitmek için katlanıyor..." Sonra buna değmezmiş gibi gülerek ekledi. "Berfin sinemacı, kısa filmler çekiyor. Anlaşılan bu seferki proje oldukça pahalı..."

Yukarda salonda çok samimi göründüğü kuzeninin burada dedikodusunu yapıyordu. Kadına cevap vermeliydi. "Anlaşılan size güveniyor."

"Cenk'e ve annesine güvenmiyor. Bu yüzden."

Sorarsa daha fazlasını anlatacaktı. Cadde birden kalabalıklaşmıştı. Araba yavaşlayınca merakla irkildi: Yanındaki kadın güzel kokuyordu. Burnundan derin bir nefes alıp kadına sordu. "Onlara güvenmemesi için bir neden var mı?"

"Tenlerinin rengi! Biz esmer Plevneliler, beyazlara güvenmeyiz." Simin sözlerini bitirince yine küçük bir kahkaha attı. "Şaka yapıyorum. Benim Cenk ve yengemle hiçbir sorunum yok..." Aklına gelen saçma düşünceyle irkildi; yanındaki ince, esmer kadın güldükçe duyduğu o koku keskinleşiyordu. "Yengem, gördüğüm en güzel kadınlardan birisidir. Eğlenmeyi ve güzelliğini sergilemeyi çok sever. Ancak zavallıcık, o dillere destan partilerini bir süredir veremiyor. Oysa amcam öldüğünde bile bu geleneği sürdürmüştü."

"Sorun para mı?"

"Biraz alacaklıların eline koz vermemek, biraz da utanç... Bu arada, karnınız aç mı?"

Yemek! Saatine göz attı. Altı saattir bir şey yememişti. "Aç sayılır," dedi kadına.

"Güzel, Boğaz'a bakarak köfte ekmeğe ne dersiniz?" Sonra ekledi. "Ben ısmarlıyorum."

Yol artık iyice kalabalıktı, Rumelihisarı'na ancak saat on buçukta varabildiler. Ara sokaktaki dükkândan aldıkları köfteler şaşılacak kadar lezzetliydi. Simin'in ince bedenine uymayan, erkeksi bir iştahı vardı. Ekmeğin arasındaki köfteleri yerken konuşmadılar. Sıra damaklarında biriken acılı kimyon tadını çayla seyreltmeye geldiğinde Simin ona döndü. Dudaklarında ve koyulaşan gözlerinde sorular vardı.

"Beğendiniz mi?" Başını salladığını görünce tekrar sordu. "İzmir'de ne iş yapıyordunuz?"

Asıl soruyu giriş sorusunun arkasına gizliyordu! Vakit kaybı! Onu zahmetten kurtarmalı, sonraki sorusunu da cevaplamalıydı.

"Doğru dürüst bir işim yoktu. Yani genel müdür olacak kadar tecrübeli misiniz diye sorarsanız, hayır, değilim derim."

Simin durakladı. Cevap onu şaşırtsa da rahatlamışa benziyordu. Ama soruları henüz bitmemişti. "Peki, dindar mısınız?"

Ona, savaşmış birisinin Tanrı'ya inanmasının zorluğundan söz etmek isterdi, ama kadın nedeni değil, sonucu bilmek istiyordu. Omuzlarını silkti. "Hayır," dedi. "Dindar sayılmam."

"Dindar ve deneyimli değilsiniz, öyleyse neden sizi seçtiler?"

Bilmiyordu, cevap olarak yine gerçeği seçti: "Ortaklaşa güvenebilecek başka birisini bulamadıkları için. Sanırım listenin sonunda bende buluştular."

Simin bekledi. Uygun sözcükleri arıyordu. Sonunda, "Açık sözlüsünüz," dedi. "Bu işe yarıyor mu?"

"Başvuracak başka bir şey olmayınca," dedi kadına bakarak. "Ya siz?"

"Ben mi?"

"Evet, siz," diye tekrarladı. "Siz açık sözlü müsünüz?"

Simin sorudan hoşlanmamıştı; zaman kazanmak için önce çayından bir yudum aldı. Hareketlerine yansıyan kararsızlığı, açık sözlü olmadığını kanıtlıyordu. "Sadece gerektiğinde."

"Bence sormak istediğinizi açıkça sormalısınız."

Simin, bu kez beklemeden karşılık verdi. Kararsızlığı dağılmıştı. "Pekâlâ, açıkça sormak istediğim şu: Birleşme sağlanınca bizi o çember sakallı Kadıoğulları'na teslim etmeyeceğinizden nasıl emin olabilirim?"

Olamazdı. "Olamazsınız," dedi.

"Öyleyse?"

"İçgüdülerinize kulak verin derim."

Simin, kısa bir kahkaha attı. Kadının fark etmesine aldırmadan yeniden o kokuyu duymak umuduyla doğruldu. Simin merakla ona dönmüştü: "İnsan içgüdülerine ne denli güvenebilir? İçgüdüleriniz sizi hiç aldatmadı mı?"

Tabii ki aldatmıştı. "İki kez," dedi. "İçgüdümü dinleyerek, bu kez beni terk etmez dediğim kadın, art arda iki kez terk etti beni."

"Aynı kadın? Hem de iki kez ha?"

"Aslında üç kez," diye düzeltti. "Ama ilkinde içgüdümün bir suçu yoktu."

Simin, "Evet," diye atıldı. "Apaçık ortada. Kesinlikle açık sözlüsünüz. Ama yine de size inanmam için bana bir neden gerek."

İlle de bir neden! Ellerini kaldırdı. "İki kez terk eden kadın, bana üçüncü kez geldi. Neden dersiniz?"

Simin yine o kokulu kahkahasını attı. "Üçüncü kez terk etmek için."

"Ya da güvendiği için."

Simin bir süre düşündükten sonra konuşmaya başladı; sesi derin bir kuyunun içinde yankılanıyordu. "Dürüstlük, sadakat... Haklısınız, kendini erdemlerle sınırlamayan birisi olarak sizden sadakat beklemem ikiyüzlülük olur." Sonra uyarır gibi dikleşti. "Bana basit birisi olmadığınızı söyleyin lütfen. Basit insanlar beni her zaman korkutmuştur. Hayal gücü çorak birisini ikna etmek imkânsızdır... Oysa benim işim hayal kurmak."

Rol yapıyordu, hem de abartılı söz ve jestlerle. Ondan kesinlikle hoşlanmayacağım diye düşündü. Kibirli, küstah ve egosantrikti. Değişmişti de. Gözlerindeki o yeşillik kaybolmuştu: Şimdi bakışları, is gibi, yöneldiğini siyaha boyuyordu. Gözbebeklerine rastlayınca irkildi; irisinin içinde cıva damlaları gibi hareketliydi. Hayalden söz ediyordu ama böyle bir yüzde hayalin barınması zordu. "Hâlâ tasarım yapıyor musunuz?"

"Tasarım mı?" Kadının şaşırdığını ses tonundan anladı. "Hayır, hayır... Beş yıldır kumaşa elimi bile sürmedim." Sesi koyulmuştu. "Artık sadece galeriyle ilgiliyim." Birden konuyu değiştirdi. "Evli misiniz?"

"Hayır."

"Peki, hiç evlendiniz mi?"

Tekrar, "Hayır," dedi.

"Neden? Yoksa evliliğe mi karşısınız?"

"Evlenmek istediklerim beni terk etti, benimle evlenmek isteyenleri de ben. Ya siz?"

Simin önce güldü, cevabı kısa, ölçülü kahkahasının ardından geldi. "Evet. Doğrusunu söylemek gerekirse bulunmaz, sevilesi bir kocam var... Kocaya en az benzeyen kocadır: Sıradışılığın sırrı budur..." Sonra bulunmaz koca olmanın sırrını bırakıp ona geçti. "Sadakatinizden emin olmasam da sizinle iyi geçinmeliyim." Yüzü ciddileşmişti. Söylediklerine

inanıyordu. "Pekâlâ, Abdullah Kadıoğulları'yla konuşun, bizi rahatlatacak bir cevap getirin..."

Arabaya geri dönerlerken uzakta gördükleri köprü Boğaz'ın üstüne asılmış karanlığı bölen ışıklı bir bıçağı andırıyordu.

Zenginlerden hoşlanmamıştı. Ama zenginlik çekiciydi. Altan duysa! Yarım saat sonra yatağa girerken bunları düşünüyordu. İstanbul'a ayak basalı on iki saat olmuştu ve yolu yarılamıştı. Sıra Kayserili Noel Baba'daydı... Dün İzmir'deydi, endişeliydi. Bugün ümitliydi. Ya yarın, diye mırıldandı: Dün bugünü doğurmuştu, bugünse yarını, geleceği oluşturacaktı. Gözlerini kapattı. Yine de ancak ölüm tehlikesi karşısındaki bir asker kadar emindi gelecekten.

- 3 -

Beyaz bina, etrafını çevreleyen bakımlı çimlerin, geometrik şekiller verilmiş bodur süs çalılarının ve ağaçların oluşturduğu yeşilliğin tam ortasında, ressamın boyamayı unuttuğu kübik bir boşluk gibi duruyordu. Cenk arabayı park ederken o, Abdullah Kadıoğulları'yla karşılaşacakları –resmin bütünlük kazanmasını engelleyen uyumsuz– yapıyı süzdü. Anadolu Yakası'ndaki merkez, yüzünü denize, Boğaz'a değil, güneydoğuya, Anadolu'ya doğru dönmüştü. Az sonra Kayserili Noel Baba'nın nasıl birisi olduğunu, İstanbul'da yeni bir başlangıç yapıp yapamayacağını öğrenecekti.

Binaya girer girmez tavandaki geniş cam kubbeye kadar yükselen devasa atriyumla[5] karşılaştılar. İnsanı ezip küçülten, sanki belli bir kalıba sokmayı amaçlayan büyük boşluğun beyaz taşlarla kaplı tabanı, bordo rengi başka bir malzemeden yapılmış geometrik –ortadaki, çevresindekilerden

5 Binanın içindeki öteki bölümlere geçilen, büyük, geniş boşluk; iç avlu.

daha büyüktü– Selçuklu yıldızlarıyla süslenmişti. Giriş kapısının yer aldığı ön cephenin dışındaki üç kanatta panoramik asansörler vardı. Doğu'nun mabetlerini hatırlatan kubbe ve beyaz mermerler, bordo parlak taşlar, sarı pirinç ve camlar: Seçilen malzemelerin pahalı bir zevksizliği yansıttığını öne sürmek haksızlık olsa da, estetik bir bütünlüğün içinde eriyip kaynaştığını söylemek de o ölçüde zordu. Sorun, mekânın her köşesine sinmiş gösteriş düşkünü üslûptu. Doğu'yla Batı birleştirilmeden yan yana getirilmiş, tarz gözetilmeden birbirine eklenmişti. Ama atriyumun her köşesine sinmiş açık bir mesaj vardı: İçeriye girene Kadıoğulları'nın gücünü hatırlatmak.

Cenk'in kolunu tutması üzerine adamın işaret ettiği yöne baktı. Yüzündeki kıpkırmızı gülümsemeyle onlara doğru ilerleyen kadın, moda mecmualarından fırlamışa benziyordu. Giydiği uçuk mavi takım, hostes üniformasını çağrıştırıyordu. Ekvatorda bir Eskimo! Ya da büyük ağızlı bir Eskimo!

Onay bekleyen bakışlarını Cenk'e çevirdi. "Ne dersin, Simin görse, endişeleri biraz dağılır mıydı?"

Cenk cevap vermedi, hafifçe gülümsemekle yetindi. Durumu olağan karşılamasının nedeni, kadın ona adıyla hitap edince anlaşıldı: Karşılayıcılarını daha önce görmüştü. Önlerindeki biçimli bedeni izleyerek asansörle yedinci kata çıktılar. Kadın, boşluğu çepeçevre dolanan asma katı yandaki kanattan ayıran kapının önüne gelince sanki öteye geçmesi yasakmış gibi durup eliyle işaret etti. O iri, kırmızı gülümsemesi, yüzünden bir an için bile eksilmemişti. Kadını bırakıp, binaya cami havası veren büyük cam kubbeye göz attıktan sonra Cenk'in ardından içeriye girdi.

Geniş bekleme salonunda birisi sakallı, takım elbise giymiş iki genç adam vardı. Duvarların önüne yan yana sıralanan siyah deri koltuklar mekânı bir siyasetçinin bürosuna

çevirmişti. Masanın arkasında oturan, onları görür görmez ayağa kalkıp Cenk'e doğru ilerledi. "Hoş geldiniz Cenk Bey. Beyefendi sizi bekliyor."

Konuşurken kibardı, hafif bir baş hareketiyle Cenk'ten sonra onu da selamlamayı ihmal etmemişti. Duvarlarda, bazıları inşa halindeki, bazılarınınsa temel atma ve açılış törenlerini gösteren fabrika fotoğrafları asılıydı. Odada –koltuklar gibi– gerektiğinden fazla saksı çiçeği vardı: Geniş ahşap masanın iki yanında, soldaki pencerelerin önünde, masanın sağındaki büyük, süslü kapının köşesinde... Cenk'le adamın arkasından kapıya doğru ilerlerken yerinden hiç kımıldamayan sakallı genç, hareketlerini dikkatle izliyordu. Sehpanın üstündeki iki gazetenin manşetleri, önceki gün ölen Attilâ İlhan'ın kalabalık cenazesiyle ilgiliydi.

Cenk'in arkasından odaya girdi. İki duvarı pencerelerle kaplı, aydınlık ve çok geniş odanın ortasında altmış yaşlarında, orta boylu, geniş yüzlü, etli yanaklı biri duruyordu: Abdullah Bey, İstanbul'da yeni bir gelecek edinmesini sağlayacak –ya da onu gerisin geriye geçmişine yollayacak– adam, işte karşısındaydı: Abdullah Bey beklediğinin aksine sakalsızdı, bıyığı bile yoktu. Ne Noel Baba'ya ne de Simin'in resmettiği o çember sakallı Müslüman tipine benziyordu. Gülümsemiyordu ama asık suratlı olduğu da söylenemezdi. Büyüklüğünün kanıtları bu odanın duvarlarında da böbürlenerek sergilenen böyle bir gruba hükmeden kişinin sokakta kimsenin gözüne çarpmayacak, sıradan, ufak tefek birini andırması insanda garip bir hayal kırıklığı yaratıyordu. Ama Tanrı, bedeni konusundaki cimriliğini, –adamın zekâsının kanıtları olduğuna emindi– ışıltılı gözleri, parlak bakışlarıyla tazmin etmeye çalışmıştı. "Hoş geldiniz Cenk Bey oğlum..."

Abdullah Bey, Cenk'e yönelip elini sıkmasına rağmen ona bakıyordu. İri avcı görevini yerine getirenlerin o güvenli tavrıyla yana dönerek, "İşte, Mehmet," dedi.

"Hoş gelmiş, sefalar getirmiş. Buyursun..."

Cenk'i bırakıp heyecanla ona dönen adamın eline uzandı. "Teşekkürler efendim. Hoş bulduk."

Abdullah Bey, elini birkaç kez sallayarak sıktıktan sonra onu boynundan tutup kendisine çekti. Yanaklarından öpecekti. Şaşkınlıkla, eğildi. Adamın coşkusuna karşılık vermekte zorlanıyordu. "Seni görmek için çok bekledik Mehmet Bey evladım. Kısmet bugüneymiş..."

Adamın peşinden Cenk'le birlikte neredeyse bir basket sahası kadar geniş odanın ortasına yerleştirilmiş krem rengi deri koltuklara yürüdüler. Burada dışarıdaki bekleme odasının aksine bir tek saksı bile yoktu; çiçeklerin yerini halılar almıştı. Yerdeki ahşap kaplamanın üstünde değerli olduğu belli olan küçük halılar vardı.

Abdullah Bey onlar oturduktan sonra seçtiği koltuğa yerleşti. Karşısındakinin gözlerine bakarak konuşuyordu. Bu içtenliğinin mi yoksa her söylediğinin önemli olduğuna inanmasının mı belirtisiydi? Sorusunun cevabını alacakmış gibi yanında oturan Cenk'e göz attı. Her zamanki gibi bakışlarında cevap yoktu; düşünceleri –tabii varsa– o ifadesiz maskenin gerisindeydi. Abdullah Bey'i duyunca adama döndü.

"Seni sonra... Yani Yakup'tan sonra..." Sesi belli belirsiz titriyordu. "Aradık. Ama Avusturya'ya gitmişsin." Avustralya, diye düzeltmeyi düşündü ama vazgeçti. Abdullah Bey devam ediyordu. "Rahmetli anasıyla beraber teşekkür edemedik. Sana minnettarız. Allah senden razı olsun. Yakup'un canını sana borçluyuz..."

Konuşurken yanakları bir balon gibi şişip sönüyordu; sözlerini dalgalandıran o titreme kaybolmuştu. Şimdi sesinde duygularını ele verecek bir şey yoktu. Adamın içtenliğine inanmayı yeğleyeceğini düşündü. Kadıoğulları'nın ona minnettar olması gelecek düşünü belirginleştiriyor, onu gerçeğe

yaklaştırıyordu. Yanındaki buz adama bakmadan, "Kim olsa benim yaptığımı yapardı," dedi.

"Yok, yok... Yaptığın kahramanlık... Öyle değil mi, Cenk Bey oğlum?"

Cenk, "Öyle," dedi. Yüzünde tek kas bile kımıldamamıştı.

"Avusturya'da ne iş yaptın Mehmet Bey oğlum?"

Bu kez, "Avustralya," diye düzeltti, ama devam edecekken Cenk sözü ağzından aldı:

"İthalat yapan bir arkadaşıyla birlikte çalışmışlar..."

Abdullah Bey ikinci sorudan önce biraz bekledi. Cevabı Cenk'in vermesine şaşırmış görünmüyordu. "Galiba annen vefat ettiği için geri dönmüşsün... Allah rahmet eylesin. Ne yapalım, hepimizin sonu kara toprak." Araya giren kısa sessizlikten yararlanarak adama Yakup'un nasıl olduğunu sormayı düşündü ama sonra bundan vazgeçti. Konuşmayı yönlendirmeyi Cenk'e bırakmak daha akıllıca olacaktı. Bay Kadıoğulları'nın soruları devam ediyordu. "Ne yaptın? Yerleştin mi?"

"Şimdilik bir arkadaşta kalıyorum."

"Şimdilik mi? Öyle ya... Hayırlısıyla şu işi bağlayalım, kendine şöyle iyi bir ev bul. Toprağı sağlam bir yerde olsun ama. Bak, bize burası kayadır dediler, biz de yazıhaneyi buraya kondurduk. Malum ya, deprem olacak diyorlar." Sonra içeri giren adama el işareti yaptı. "Gel Ömer, gel..." Oturdukları koltuklara yaklaşan adam otuz beş yaşlarında, orta boylu, al yanaklı birisiydi. Siyah bıyıkları yanaklarının yüzüne iliştirdiği çocuksu ifadeyi azaltsa da kıramamıştı. Abdullah Bey, "Ömer Bey benim sağkolumdur," diye devam etti. "Bu işi o başlattı, inşallah o neticelendirecek."

Sesi esnemiş, yumuşamıştı. Abdullah Bey'in adamı sevdiğini düşündü. Aklında tutmalıydı, sesi onu ele veriyordu; özellikle de duygulandığında. Cenk'i izleyerek ayağa kalktı, yanlarına gelen adamın elini sıktı. Abdullah Bey'in sağkolu-

nun sağ eli, sıcak yanaklarının aksine, buz gibi soğuktu. Konuşunca sesinin de öyle olduğu ortaya çıktı. "Hoş geldiniz."

Selamlaşmayı izleyen kısa sessizliği Abdullah Bey böldü.

"Eee, Cenk Bey oğlum. Ne yaptın? Genel müdürümüz hayırlısıyla ne zaman başlıyor işe? Amca kızını razı ettiniz mi? Mehmet Bey'i gördü mü?" Ona dönerek, şikayetçi sesiyle açıkladı. "Geçen sefer tanışacaktık ama kendisi Paris'e gitmiş, oradan..." Bu kez Ömer'e baktı. "Neydi adı trenin?"

"Orient Ekspres."

"Hah, işte o trene binip beş günde İstanbul'a gelmiş. Tren değil, kağnı mübarek!"

Cenk, Abdullah Bey'in açıklaması bitince, art arda sıralanan sorulara cevap vermeden ona döndü. Eğer bu kentte tutunmak, bir gelecek edinmek istiyorsan, karşındaki adamı ikna et! İri avcının bakışının anlamı buydu.

Sıra ona gelmişti. Öne doğru eğildi. "Simin Hanım'ın bana bir itirazı yok. Sorun..." Durdu, doğru sözcükleri seçmeliydi. "Aslında sorun değil, endişe, demeliydim. Simin Hanım'ın hâlâ bazı endişeleri var."

Abdullah Bey sanki gecikmeden o sorumluymuş gibi önce Ömer'e dik dik baktı, sonra dönüp ona sordu. "Neymiş bu endişeler?"

"Simin Hanım, birleşmeden sonra L&M'nin çizgisinin değişmesinden, bazı üretim hatlarından vazgeçileceğinden kaygı duyuyor."

Abdullah Bey ani bir hareketle ellerini iki yana açarak sözünü kesti. Bunu yaparken sanki çığlığını önlemek ister gibi dudaklarını ısırmıştı. Pek hoş olmadığı belli olan öfkesini kontrol etmeye çalışıyordu. Eliyle yanındaki adama işaret etti.

"Böyle bir şeyin söz konusu olmadığını, olmayacağını daha önce defalarca belirtmiştik. Şirket, yapısını ve çizgisini koruyacaktır." Ömer araya girmişti. "Biz bunu Simin Ha-

nım'ın kaygılarını gidermek için değil, L&M'nin geleceği için elzem gördüğümüzden söylüyoruz."

Abdullah Bey elini tekrar kaldırınca Ömer hemen sustu. Her şeyin sahibi konuşacaktı. "Bana bak, Mehmet Bey evladım. Sen iki tarafa da eşit mesafede olacaksın, bu iş için seni oraya koyuyoruz. Diyelim salahiyetli kişi oldun, idareyi ele aldın. Ardından biz makamına geldik, Simin Hanım'ın dediği gibi, sana kapat şu üretimi dedik, kapatır mısın?"

Önce başını salladı, sonra ölçülü bir sesle. "İki tarafın razı olmadığı bir şeyi yapmam," dedi.

Abdullah Bey, "İşte bu kadar, hepsi bu," dedi. "Yanında yeni paralardan var mı?" Cevap vermesini beklerken ceketinin cebinden bir tomar para çıkarmıştı. "Yenisi yoksa eskisi de olur. Ha beş lira, ha beş milyon... Hadi bak bakalım, ne varmış!" Karşışındaki adamın cüzdanından bir beş milyon, bir de beş lira çıkardığını görünce ona doğru eğildi. Oyun oynar gibi sabırsızlanmıştı. "Önüne koy!" Adamın dediğini yaptı. Abdullah Bey de elindeki paketten bir beş lira bir de beş milyon bulmuş, paraları onun gibi önündeki sehpaya yerleştirmişti. "Şimdi bak bakalım! Ama dikkatli bak! Seninkilerle benimkiler arasında bir fark görüyor musun?" Adam ne demek istiyordu? Cenk'e döndü. Meraksız görünse de o da Abdullah Bey'in oyunu nasıl sonuçlandıracağını bekliyordu. "Benimkilerin başı bağlı mı? Sakalları var mı?" Sonra sorusuna cevap beklemeden uzanarak onun önündeki iki banknotu alıp kendininkilerle karıştırarak tekrar önüne dizdi. "Gördüğün gibi, papellerin birbirinden hiçbir farkı yok." Arada Cenk'e de göz atarak sözlerini noktaladı. "Para dindar değildir. Bunu o küçük hanıma söyle, Mehmet Bey evladım. Biz..." Sanki Simin'i sinirlendirdiğini biliyormuş gibi küçük, keyifli bir kahkaha atarak cümlesini bitirdi. "Leyla ile Mecnun'u alarak, iş yapmak istiyoruz, iş."

Cenk, karşılarındaki tombul yanaklı adamın L&M'yle or-

tak olduklarını değil, şirketi aldıklarını düşünüyor olmasına aldırmış görünmüyordu. Abdullah Bey'i düzeltmeli miydi? Dudaklarını araladı ama vazgeçti. Cenk aldırmıyorsa, o da aldırmayacaktı. O sırada Ömer'in sesi duyuldu.

"Bakın, L&M'nin mali büyüklüğünün Kadıoğulları'nın onda birinden küçük olduğunu göz önüne aldığınızda Plevneliler'e önerdiğimiz paranın önemi ortaya çıkar. Peki, neden bu kadar büyük bir para önerdik?" Ömer duraklayıp bir süre bekleyerek sözlerinin etkisini ölçtü. Konuşurken kendine duyduğu –kibri andıran– güven, yüzündeki o çocuksuluğu yok etmişti. "Bu parayı L&M'nin marka değeri, kurumsal imajı için önerdik. Simin Hanım'a bunu bozacak, yatırımımızı tehlikeye düşürecek bir şey yapmayacağımızı söyleyebilirsiniz. Sözümüze güvenmiyorsa, iş yapmaktaki becerimizi hatırlasın. Biz Kadıoğulları olarak, tekstil grubumuzla, L&M'nin moda çizgisinin iyi bir sinerji yaratacağına inanıyoruz."

Daha devam edecekti ama Abdullah Bey araya girdi. "Ömer, Ömer... Çok iyi anlattın." Genç adam komutu alır almaz böbürlenmekten vazgeçerek sustu. "Sen Cenk Bey'i alıp odana götür, imzalanacak evrakları göster de bir yanlışlık olmasın. Mehmet Bey eminim Simin Hanım'ı razı edecektir."

Cenk, Abdullah Bey'in az önceki sözlerine olduğu gibi odadan çıkarılmasına da aldırmış görünmüyordu. Sessizce ayağa kalkıp Ömer'le birlikte öteki odaya geçti. Kapı kapanınca Abdullah Bey ona döndü. Söyleyeceklerinin önemini anlatmak ister gibi yine gözlerinin içine bakıyordu.

"Seni pek tanımıyorum Mehmet Bey oğlum, ama açık konuşacağım. Yakup senden söz edince, tabii onu kurtardığını biliyorduk, ama yine de hakkında biraz tahkikat yaptırdık. Komünist arkadaşın var ya, Alkan mı, Altan mı ne, o bize senin hakkında malumat vermeyi reddetti. Askerdeki emir-

berin, senin için, 'Kolumu feda ederim,' dedi. Erlere eziyet etmez, haklarını yemezmişsin. Başka da seni bilen bulamadık doğrusu. Senden beklediğimiz, adil olman." Ayağa kalkmış, masasına doğru gidiyordu. Bu yüzden, sesini yükseltti. "Plevneliler'le üzerinde mutabık kalacağımız bir genel müdür namzedi bulmak çok zor oldu. Bak, söyleyeyim, ben öyle kolay kolay kimseye güvenmem. Para kazanmanın birinci kuralı, dürüst, bildiğin adamlarla iş yapmaktır." Sesini – başkasına duyurmak istemiyormuşçasına– birden alçalttı. "Ama Plevneliler pek sağlam pabuç sayılmaz. Cenk Bey'in babası için, borçlular sıkıştırınca korkudan kalp krizi geçirmiş diyorlar. Öteki ortak, amca beyse, sahtekârlıktan aranıyor, kaçak."

Abdullah Bey masadan bir şey almak için sözlerine ara verince sorma sırası ona geldi. "Öyleyse neden onları seçtiniz?"

Adam masanın üstündeki tahta kutunun içinden metal bir zincir alarak geri döndü.

"Doğru sual! Bak Mehmet Bey evladım. Biz Kayseri'den buraya depremden[6] hemen sonra taşındık. Yani altı sene olmuş. Rabbim bize..." Koluyla İstanbul tarafını işaret etti. "Dersaadet'in[7] yarısını alacak imkân bahşetti. Ama..." Adamın elindekini o sırada gördü; Abdullah Bey'in parmaklarının arasında bir tespih vardı. "Dersaadet bizi bir türlü kabullenmedi. İşte, Leyla ile Mecnun burada devreye giriyor. Plevneliler'in şirketi bizi has İstanbullu yapacak. Bakma sen Ömer'in iktisadi laflarına. Yok, AB ile üyelik müzakereleri başlamış, hadi dışa açılalım, yok sinerjiymiş, yok minerjiymiş... Meselenin esası şu: Dul olup olmadığına bakmadan, İstanbullu bir gelin almak. İstanbul, bizi Kadıoğulları olarak koynuna almadı, Leyla ile Mecnun'un sahibi olarak alacak..." Sözlerini bitirince elindekini uzattı. "Bunu sakla

6 Büyük 17 Ağustos 1999 depremi.

7 Osmanlı Imparatorluğu zamanında İstanbul'a verilen ad.

Mehmet Bey evladım; kıymetini bil, çünkü ben bunu ancak dost olacağım kişiye veririm. Dost olalım, böyle istiyorum."

Dostluğunun ne denli önemli olduğunu anlatmak istercesine tespihi vermeden önce bekletmeyi ihmal etmemişti. Dilek değil, emir! Teşekkür ederek gümüş tespihi aldı. Abdullah Bey'in sevimli görünüşünün, hırsının ve öfkesinin üstüne serilen ince ama sık sık kaldırdığı bir örtü olduğunu hissediyordu. Karşısındaki hayırsever adam şimdi hayatında hiçbir yoksula sadaka vermemiş birine benziyordu. Dindarlığın alçakgönüllülüğü gerektirdiğini unutmuş olmalıydı.

Belki minnettarlığını hatırlatmanın sırası gelmişti. "Yakup nasıl?"

Abdullah Bey birden durakladı. Afallamıştı. "İyi hamdolsun, iyi... Tabii ne kadar iyi olabilirse... Mukadderat, her şey Allah'tan..."

Adam ezberlediği duayı alçak sesle tekrarlar gibi konuşuyordu. "Onu görmek isterdim?"

Abdullah Bey sert bir hareketle başını salladı. "Hemen değil Mehmet Bey oğlum, hemen değil... Yakup pek kimseyle konuşmuyor..." Sonra itiraf etti. "Bizimle bile..."

Bakışlarını adamın küçülen gözlerinden kaçırdı. Abdullah Bey'in minnettarlığını tahsil etmeye kalkışmış, ama adamın acılı utancıyla karşılaşmıştı. Sık başvurmamalıydı buna.

"Eğer," diye mırıldandı. Şimdi sıra kendi borcuna gelmişti. "Bir fırsatını bulursanız, Yakup'a selamımı iletip, teşekkür ettiğimi söyleyin... Bugün burada olmamı ona borçlu olduğumu biliyorum."

"Tabii, tabii... Ama senin bu vazifeyi layıkıyla yerine getireceğini biliyoruz. İki taraf da sana güveniyor." Abdullah Bey, cevap vermesine fırsat vermeden ona kapıyı gösterdi. "Hadi, biz de onlara katılalım. Artık bu iş çok uzadı Mehmet Bey oğlum. İlk görevin şu antikacı Simin Hanım'ı satış işine razı etmek..." Ayağa kalktıklarında adam koluna gir-

di. Sabun kokuyordu. "Anlaşma olursa bakarsın davalar düşer, babası da geri döner... Ama ille de anlaşmam diyorsa, biz de Cenk Bey'le annesinin hisselerini alır, gerisini sermaye artırımıyla hallederiz." Sözlerinin arasına küçük bir kahkaha sıkıştırdı. "Ama bizim niyetimiz işi patırtısız gürültüsüz halletmek. Gerdeğe adabıyla girelim diyoruz. Tabii kavgayı tercih ederse, idarede hiçbir ağırlığı kalmayacak. Bunu unutmasın."

Kısa bir kararsızlığın ardından Abdullah Bey'in kahkahasına katıldı. Şimdi yanında o sevimli adamdan farklı, gücünü sinsice sergileyen birisi vardı. Ama giderayak Simin'i ikna etmesi için eline ustaca iki kart tutuşturmuştu. Sevdiği iki şeyi: babası ve Leyla ile Mecnun'u... Kapıya vardıklarında adam onu tekrar durdurdu. "Tabii seninle her halükârda birlikte çalışacağız. Bunu da unutma Mehmet Bey oğlum."

Adama baktı. Tehdit ve rüşvet... Zenginliğin dilini öğreniyordu. Bu kez gülümsemedi. Karşısında uzlaşmayacak, gerekirse şiddet ve acımasızlıktan yana olabilecek, inancın ve açgözlülüğün melezi biri duruyordu. Yüzü macundan yapılmış olmalıydı, istediği şekli alıyordu. Hâlâ elinde tuttuğu tespihi cebine koydu. Susamıştı; birden bir şey ikram edilmediğini fark etti. Burada Ekim, Ramazan demekti.

- 4 -

Simin'in sahibi olduğu galeri, Maçka'da, Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde inşa edilmiş, cephesi taş süslerle kaplı apartmanın kaldırımdan birkaç basamak inilerek girilen zemin katındaydı. Ara duvarlardan bazıları kaldırıldığından ortaya geniş bir boşluk çıkmış, bu boşluğun sağ tarafı resimlere, sol tarafıysa antika eşyalara ayrılmıştı. Ortada, iki tahta paravanın arasında maun çalışma masasıyla, rahat koltuklar-

dan oluşan bir oturma grubu yer alıyordu. Duvarlar, zemin ve antikaların pastel renkleri, lambalardan sis gibi yayılan loş ışık, mekânı dışarıdaki aydınlık güzden koparmış, uykulu bir mevsime taşımıştı. Günün kırık ışıkları ve gölgeler...

"Demek hayır dersem, zora başvuracak?" Çevrede dolaştırdığı bakışlarını Simin'e çevirerek başını salladı. "Belki blöftür! Sizce bunu yapabilecek gücü ve niyeti var mı?"

Onu inandıramamıştı. Bu kez başını sallamadı. Üzerine bir çift kol gibi sarılan ağırlıktan kurtulmak için silkindi. "Sanıyorum var. Ofisinin duvarlarında, çalışma masasının üstünde neredeyse tanıdığımız bütün politikacılarla birlikte poz verdiği fotoğraflar asılıydı. Birleşme konusunda da kararlı görünüyordu."

Simin, söylediklerini ölçüp biçmek ister gibi bir süre sustu. Bu kez teninin rengini öne çıkaran beyazlar içindeydi. Yüzü bu nedenle mi dünkü kadar ince değildi? Duydukları hoşuna gitmemişti: İyi de, daha başka nasıl bir garantiyle geri döneceğini düşünmüştü ki?

"Peki, Cenk ve yengem o adama hisselerini satarlar mı? İşin püf noktası bu!" Cevap beklemeden devam etti. Kendi kendine konuşuyordu. "Satarlar... Ama Ekrem'le ben..." Sonra düşünmek için tekrar sustu. Evet, beyazlar kıvrımlarını ortaya çıkarmış, çizme de onu irileştirmişti. Duvarda asılı, –görür görmez nedense üçgenlerden oluşan bu garip figürün ona benzediğini düşündüğü– çıplak kadın resminin önünde aşağı yukarı yürüyen bedenin gizemli çekiciliğini fark ediyordu. "Hayır!"

Bakışlarını ona doğru yaklaşan yeşil gözlerden kaçırdı. Ne demek istemişti? "Hayır!"

Bir şey söylediği yoktu, hâlâ kendi kendine konuşuyordu: "Ekrem'e güvenemem. Çünkü âşık ve paraya ihtiyacı var; üstelik de Cenk'ten ve yengemden ödü kopar. Yani onu kolayca ikna ederler. Bu durumda..." Sert bir hareketle es-

nek bedenini koltuğa bıraktı. "Geriye güvenebileceğim bir tek siz kalıyorsunuz." Sözlerine ara verip, bu komikmiş gibi güldü. Kadının kahkahası kulaklarına erişir erişmez akşamki o kışkırtıcı kokuyu tekrar duydu. "Ve size güvenip güvenemeyeceğim konusunda elimde sadece bir tek veri var: Sizi üç kez terk eden kadına gösterdiğiniz sadakat." Yine, bu kez keskin, fiziki varlığı olan bir kahkahayla güldü. Bu, kokudan daha da kavrayıcıydı. "Acaba sizi kendime âşık mı etmeliyim?" Meraksız gözlerle onu süzen kadına baktı. Nedense onunla birlikteyken kendini tuzağın eşiğinde hissediyordu. Canın cehenneme dese? Yutkundu. Dersem, Abdullah Kadıoğulları'nın kulu olmayı kabullenmem gerek! Simin hâlâ pervasızdı. "Ne o, utandınız mı yoksa?"

Kaçırmaktan vazgeçerek gözlerini kadınınkilere bıraktı. "Bulunmaz, sevilen bir kocaya haksızlık olmaz mı bu?"

"Dedim ya, Hamza hiç kocaya benzemez. Ve evet, haksızlık olmaz ve evet, size garip gelse de onu seviyorum."

"Ve anlaşılması zor bir durum," diye karşı koydu kadına. "Bir kadın, başka erkeklerle birlikte olup, yine de bir erkeği sevebilir mi? O zaman, evliliği nereye koyacağız?"

Simin, "İnsanın sevdiğiyle istediği aynı şeyler olmak zorunda değil," diye karşılık verdi. "Ayrıca evlilik, sayısız sakıncasına karşın yalnızlığa karşı koymak için mazur görülebilecek bir alışkanlıktır."

Onunla baş etmek zordu. Sözcüklere ustalıkla hükmedebiliyor, söz oyunlarıyla aykırı düşüncelerini kabul edilebilir hale getiriyordu. En sıradan durumun içindeki derin noktayı yakalayıp süslemekte üstüne yoktu. Kadının –anlam veremediği– tutkulu tavrını fark edince durakladı. Söylediklerine inanıyor olabilir miydi? Belki de sadece bir lafazandı. Sözü değiştirmeyi denemeliydi. "Babanızı görmek istemiyor musunuz?"

"Babam mı?" Simin, kısa sorusunun ardından sustu. Dü-

şünüyordu. Sonra düşündüklerini söyledi. "Babam, uzun yaşamanın sırrını bulduğunu sanıyor." İki yana açtığı ellerini aşağıya indirirken bu sırrı söyledi: "Hırslarını terk etmek... O yüzden geri dönmek isteyeceğinden emin değilim." Yine o çok bilen tavır! Uzlaşmak istemiyor! Yayıldığı koltukta doğruldu. Vakit kaybediyordu; İstanbul'da kalacaksa anlaşılan bu ancak Kadıoğulları'nın kulu olarak mümkün olacaktı. Koltuğundan kalktı. "Ne o, gidiyor musunuz?"

Başıyla kadını onayladı. "Evet, sanırım konuşulacak bir şey kalmadı."

Simin şaşırmıştı. "Bana öfkelendiniz!"

"Hayır," diye karşılık verdi kadına. "Öfkelenmedim."

Simin üsteledi. "Hadi, dürüst olun!"

"Öfkelenmedim. Sıkıldım."

Simin, hakarete uğramış gibi geriledi. Esmer yanaklarının kızardığı, yüzünün koyuluğunun belirgin bir biçimde açıldığı fark ediliyordu. İri burun delikleri daha da büyümüştü. Öfkelenen oydu.

"Evet, açık sözlü olduğunuzu unutmuşum. Ben de açık olacağım." O da ayağa kalktı. Onu coşturan öfkesine rağmen yorgun bir sesle konuşuyordu. "Ama doğrusu sıkılmanız yerine öfkelenmenizi tercih ederdim."

Belki nedenini öğrenmek isterdi: Kadına, "Sizinle konuşma bir yere varmıyor," dedi. "Dönüp dolaşıp aynı yere geliyoruz. Söylediklerinizle beni şaşırtıyorsunuz, her şey daha da karmaşık bir hal alıyor. Şaşkınlık ve kargaşa..."

Simin hemen sözlerini kesti: "Şaşırtıyorum çünkü gerçeklerden söz ediyorum. Bakın, gerçeğin içinde hep bir tutam şaşkınlık vardır. Yunanca kaos, yani kargaşa sözcüğünün, yarılan yüz anlamına geldiğini biliyor muydunuz? İnsanın açılan ağzı. Şaşkınlık yani..." İkna etmeye çalıştığı adamın kapıya doğru adım attığını görünce, "Oturun!" diye tehditkâr bir sesle bağırdı. Boğuk sesi kendisini de şaşırtmış, irkilt-

mişti. "Lütfen," diye ekledi. "Ama anlamanız gerek! Evet, bu benim için çok zor bir durum."

"'Seçim yapıp karar vermek! Hayat budur,' derdi bir arkadaşım."

"Siz hep doğru kararlar mı verdiniz? Hiç kararsızlık çekmediniz mi?"

Sesi sır veriyormuş gibi kısıktı. "Hayır, önemli kararlarımın çoğunda yanıldım." Kadının gözleri parlayınca ekledi. "Ama bu beni yeni kararlar vermekten hiç alıkoymadı."

"Özellikle de kadınlar konusunda, değil mi?" Yine aynı şeyi yapıyor, sözü uzatıyordu. Başını sallayınca Simin ellerini özür dilermiş gibi kaldırdı. "Pekâlâ, evet, size güveneceğim."

Biraz daha bekleyebilirdi. Kendini yavaşça koltuğa bıraktı. Bir kolu Kadıoğulları'nda, bir kolu Plevnelilerde; belki dengesini yitirmeden ayakta durabilirdi. Saatine baktı; İstanbul'a geleli yirmi dört saat olmuştu ve az ötesindeki yeşil gözlü mahlûk fikrini değiştirmezse yarına bir işi –ve belki de bir geleceği– olacaktı. Kadına döndü. Simin onu bekliyordu. "Evet, şimdi ne yapmam gerekiyor?"

"Anlaşmayı imzalayın."

"Pekâlâ, Cenk'i çağırın."

Olmuştu, imzalayacaktı. Oturduğu koltuğun yanındaki çantasını işaret etti. "Anlaşma burada."

Simin, önüne konulan kâğıtlara kısaca göz attı. "Unutmayın, güvencemiz, sizin sözünüze göstereceğiniz sadakat. Söz veriyor musunuz?" Yine kendini tutamayacaktı: "Hoş, söz dediğimiz kolayca verilen ama zorlukla tutulan değil midir?"

Bazılarıysa sözü için ölürler... Böyle cevap verebilirdi ama Altan'ın lafları onu etkilemiyordu, vazgeçti. Simin, kararlı bir mutsuzlukla ona baktıktan sonra işaretli yerleri imzaladı. "Oldu mu?"

"Yapacağınız bir şey daha var." Kadının sormasına fırsat vermeden açıkladı: "Ekrem'i de ikna edin. Bu işleri çabuklaştırır."

"Başka?"

Hepsi bu. "Hepsi bu," dedi. "Teşekkürler."

"Peki... Bu arada deminden beri nereye bakıyorsunuz?"

Fark etmişti. Suçüstü yakalanmış gibi karşı koymadan itiraf etti. "Şu duvardaki resme."

"Nesi varmış o resmin?" O da tabloya dönmüştü.

Yarım kalan itirafını kadına yönelttiği soruyla tamamladı. "Model siz miydiniz?"

Simin, şaşkın bir yüzle geri döndü. İri gözleri kısılmış, fırlatmak üzere olduğu kahkaha dudaklarını bükmüştü.

"Evet, ama aylardır kimse bunu fark etmedi. Ve siz ilksiniz; bravo!" Şeytanı nerede görsem, tanırım... Böyle demek isterdi ama bu kadarı fazla olurdu. Garip, anlamsız bir memnuniyetle gülümsedi: Göğüsleri resimdeki gibiyse, onunla sevişene acımalı diye düşündü. "Neremi benzettiniz?"

Birkaç sözcük dilinin üstünde gezinip duruyordu. Ne burnundan, ne teninin esmerliğinden ne de abanoz rengi saçlarından: Kediyi andıran bakışlarından; ama, "Bilmem," dedi. "Boşa atıp doluyu tutturdum galiba."

"Keskin bir ressam gözleri var sizde," dedi Simin. "Hadi beni biraz daha şaşırtın; sanatla ilgiliyim deyin."

Kadına duvardaki nonfigüratif, soyut resimleri işaret etti. "Bunları kavrayabileceğimi sanmıyorum..." Sonra kendini savundu. "Belki de tembelim."

"Tutkusu olmayan, sanatı kavrayamaz. Siz tutkusuz musunuz?" Cevap vermeyecekti. Sorusunda sezemediği bir tuzak gizli olduğuna emindi. "Ve tembelliğe gelince... İki türü vardır: Yoksul tembelliği, zengin tembelliği. Yoksulunki miskinlik ve can sıkıntısı, zenginkiyse kibir ve haz üretir. Sanat da, haz için üretilen bir seyirliktir."

Kadına bakakaldı. Ne cevap vereceğini bilmiyordu. Sonunda, "Sanat için garip bir tanım," dedi. "Ama dedim ya, sanattan pek anlamam."

"Sanattan uzaksınız, anlamıyorsunuz ve L&M'nin başına geçeceksiniz. Kusura bakmayın, ama öyleyse kendinizi bana bırakacaksınız." Simin, itiraz kabul etmeyeceğini ihtar ederek sesini yükseltti. "Kendi ölçütleri olmayanlar, başkalarının beğendiklerini beğenmek zorundadırlar... Sanat danışmanlığı da kısaca bu eksikliğin giderilmesidir." Sözlerinin burasında susup, altları çıplak, üstleri giyinik iki bedenin yan yana resmedildiği tabloya doğru ilerledi. "Buraya gelsenize!"

Çaresiz, yerinden kalkıp Simin'in yanına yürüdü. Bacaklarını açarak oturmuş, cinsel organlarını sergileyen iki başsız figürün resmedildiği bir tabloydu bu. Erkeği andıranın ereksiyon halindeki cinsel organı karşıdan ve biraz yukarıdan bakılarak çizildiğinden bir daire şeklinde görülüyor, penis olarak algılanmıyor, kadının vajinası da yandan resmedildiğinden net olarak görülmüyordu. Kadınla erkeğin ayırt edilemediği, karıştığı bir resimdi bu.

"Sizce hangisi erkek, hangisi kadın?"

Bilmece sorusu! Kısa bir kararsızlıktan sonra oyuna dönüşen gösteriyi bitirmek için eliyle işaret etti. "Sanırım bu erkek, bu kadın..."

Simin tekrar sordu: "Hangi verilerle bu kanıya vardığınızı söyler misiniz?"

Omuzlarını silkti. "Hatlarının köşeli olmasından diyebilir miyiz?"

"Diyebilirsiniz, ama tersini söyleseydiniz de yanılıyordunuz demezdim. Ressam tabloya bilerek yerleştirdiği belirsizlikle burada şunu söylemek istemiş: Sanatta bakış açışı önemlidir. Kadının cinsel organı önden, erkeğinki ise yandan betimlenir... Bazen, bildiğimiz nesneleri, gerçekleri de-

ğiştirmek için bu tabloda olduğu gibi bakış açımızı biraz farklılaştırmak yeterlidir."

Simin'in dolambaçlı yolu seçerek bir şey ima ettiğine emindi ama konuşmayı ileriye taşıyacak sözü yoktu. İmdadına kapıdan yükselen ses yetişti. "Biz geldik!"

Kapıda birisi çok şişman, ötekisi uzun saçlı iki erkek ve kucağında küçük bir köpek tutan, genç bir kadın duruyordu. Garip bir grup oluşturmuşlardı. Seslenen, şişman adamdı. Simin de ona doğru bağırdı.

"Hoş geldiniz." Simin, grup yanlarına gelince ona dönerek tanışma merasimini başlattı. "Şebnem, Haydar ve Hamza..." Hamza dedikten sonra gülümseyerek ekledi. "Evet, ve işte bulunmaz kocam... Bu bey de Mehmet... Durun." Tekrar ona dönmüştü. "Daha soyadınızı bilmiyorum."

"Esen."

"Evet, Esen... Arkadaşlar Mehmet Esen Beyefendi, L&M'nin yeni genel müdürü olacak."

"O! Demek anlaştınız?"

Soruyu Haydar sormuştu. Adamın kaşları biçilmemiş çayırı andırıyordu. Simin, Şebnem'i öperken karşılık verdi. "Evet... Ve Mehmet Bey istediğim garantileri verdi."

'Evet' ile 've'yi çok seviyordu. "Desene sonunda aranan adam bulundu."

Simin cevap vermeden önce hâlâ kucağındaki köpeğe sarılmış bir halde kımıldamadan duran kadına göz attı. Köpekli kadın, genç ve güzeldi. Daha doğrusu, genç ve güzel bir kadının solmuş, yıpranmış fotoğrafını andırıyordu. Bir sağırınkini andıran donuk bir yüzü vardı. Ama bundan öte, görünüşü garipti. Kendini hep suçlu hisseden birisi gibi duruyordu. Gözler yerde, omuzları dirseklerine doğru kayıp gitmiş... Hastalıktan yeni kalkmamışsa bir iblis içindeki yaşam gücünü emip çalmıştı. Elini uzattı. Kadının eli, hem kabul ediyor hem de reddediyor, birbirine zıt iki duyguyla titriyordu.

Simin, "Mehmet Bey, Cenk'in ve Kadıoğulları'nın büyük oğullarının ortak arkadaşı," diyerek açıklamasını sürdürdü. "Haydar, dostumuz ve grubumuzun yazarı; Şebnem'se Cenk'in..." Sözlerine ara verip kadına sordu. "Sonuçlandı mı canım?" Kadın, başını sallayıp onaylayınca cümlesini tamamladı. "Ve evet, Cenk'in eski karısı." Kadın köpeği yere bıraktı. Donuk, mat gözleri eski kocasının adını duyar duymaz parlamıştı, bedeni de titriyordu. Korkunun keskin belleği vardır! Deyiş kanıtlanıyordu. Simin, kadınla onun arasına girdi: "Hadi gelin bakalım. Bir şeyler içelim. Evet, Genel Müdür Bey, siz de bize katılıyorsunuz! Bakın aklıma ne geldi: Ekrem'i de çağırırım ve... O da imzalar ve böylelikle işi bitiririz... Evet, unutmayın, burada yoğun hazdan başka bir şeye izin yoktur. İş faslı bitti."

Yine kulağa batmayan, aksine, konuşmasına renk katan 'evet'ler ve 've'ler... Rahatsız edici olsa da kendine has bir stili olan, kimseye benzemeyen bir kadın vardı karşısında.

Karşı koymadan gösterilen yere oturdu ve konuşmalara pek katılmadan, Simin'in ikram ettiği içkiyle oyalanarak ilginç grubu izlemeye koyuldu. Şebnem yatışmış, daha doğrusu tekrar eski donukluğuna dönmüştü. Kadının cansızlığını ayaklarının dibinde sıçrayıp duran köpek seyreltiyordu. Arada bir ayakkabılarını koklayan hayvanı izledi. Küçük köpeklerin sinir bozucu olduğunu biliyordu, ama bu sevimliydi. Birden aklına gelen düşünceyle durakladı; Cenk de bu köpeği, yani bir hayvanı sevmiş olabilir miydi? Sessiz soru onu güldürdü: Bu sevgi, ancak kafasını keseceği mahkûma âşık olacak bir celladınki kadar olanaklıydı.

Simin'in bulunmaz kocası Hamza'ya gelince: Adam çok şişmandı ama şişmanlığı üzerinde bir kusur gibi durmuyordu. Soğuk birisi de değildi, konuşmalara katılıyor, gülümsüyordu; ancak yüzüne yansıyan duyguları etli yanaklarının, şiş dudaklarının arasında ezilip, yok oluyor, bu da onu duy-

gusuz birine benzetiyordu. Görenlerin kararsız kalacağı bir tip diye düşündü. Bazen bir budalayı, bazen de hilekâr birini hatırlattığından... Ama asıl zor olan konuşmasını izlemekti. Cümleleri hep yarım kaldığından sözlerini Simin tamamlıyor, bu yüzden olacak, hep karısının fikrine katılıyordu.

Bakışları Simin'inkilerle karşılaştığında hep aynı kışkırtıcı soruyla irkiliyordu. Kocasıyla, bu denli şişman birisiyle, nasıl sevişiyordu?

Grubun içinde en konuşkan olan, daha doğrusu Simin'le karşılıklı düet yapan Haydar'dı. Kendinden söz etmeyi seviyordu: Tanınmış bir reklam ajansında metin yazarı olduğu, öykü kitaplarıyla, yayınlanmaya hazır yeni bir romanı henüz bitirdiği çok geçmeden ortaya çıkıverdi. On beş dakika sonra konuşma bir hafta önce Harbiye Açıkhava Tiyatrosu'ndaki Flamenko gösterisine geldiğinde –Simin, gösterinin adını *Mi Soledad*[8] diyerek tekrarlarken nedense ona bakarak gülümsemişti– kapıda birisi belirdi. Yeni ziyaretçi, altmış yaşlarında, memur kılıklı bir adamdı. Simin, Üstat, diye bağırınca herkes ayağa kalktı. Kıpkırmızı, iri bir burun, yarayı andıran yanaklar ve insanı güldürecek kadar kısa bir boy... Adamın sıkı içici olduğu, oturur oturmaz ortalığı kaplayan alkol kokusuyla doğrulandı. Simin, bilmesi gerekirmiş gibi adını vurgulayarak söyleyince, başını sallayarak adamın elini sıktı. Ünlü bir şair! Belki ünlü bir şairdi ama buraya bedava içki için geldiği açıktı. Az sonra durum aydınlandı. Eşit bir alışveriş vardı ortalıkta. Adam ününden ve dağarcığından devşirdiği cümleleri, dizeleri ortalığa saçıyor, karşılığında da canının çektiği içkiyi alıyordu. On dakika sonra ötekilerini yakalamayı başarmıştı bile. Gülmedikçe, adamın söylediklerine bir itirazı yoktu. Kahkahası pes tonda yakılan bir ağıt gibi kasvetliydi. Simin, grubun en neşelisiydi. Sık sık, zevk patlamasını andıran keyifle bağırıyordu.

8 (İsp.) Yalnızlığım.

Haydar'sa yeni durumdan pek memnun değilmiş gibi görünüyordu. Üstat gelinceye kadar oynadığı başrolü bir başkasıyla paylaşmak zorunda kalmıştı. Yine de dengeli bir gruptu, lideri de, dalkavuğu da yoktu. Sadece Şebnem sessizdi; insan ona baktıkça kadının korkusunu alışkanlığa çevirdiğini düşünmekten kendini alıkoyamıyordu. Bu yüzden olacak, yüzü de aklı gibi gölgelerle kaplanmıştı. Bir ara küçük bir tartışma yaşandı. Haydar, söz kadınlardan açıldığında, "Sadığım, ama bütün kadınlara," deyince Üstat, Haydar'ın bu lafı Brecht'ten aşırdığını ima etti. Haydar, Brecht'in böyle bir laf etmediğini, ettiyse, yeni romanını yayımlamadan yakacağını söyleyerek karşılık verdi. Sonunda durumu Hamza açıklığa kavuşturdu. Söz, Brecht'in karısı Helen Weigel'e aitti; kocasının bir sözünü aktarıyordu. Üstat ve Haydar berabere kalmışlar gibi gülümseyerek konuyu kapattılar. Önemli olan galibiyet değil, sözün onlara verdiği hazdı. Ardından Üstat bir mısra okudu: "*Ten bitirdi hazlarını, tükendi kitap, kaçsam kaçsam uzaklara...*?[9] Haydar ona başka bir şairden bir dizeyle, –sanki bu Üstat'a uzattığı bir barış çubuğuydu– cevap verdi. "*Bir dostluk hastalığı senin şiirin/ Sümbül diye genzine bastırırsın akrebi...*?[10] Haydar, "Ne büyük şiir, değil mi," diye sorunca cevabı yine Hamza verdi: "Büyük şiir yoktur, ölümsüz şairler vardır..." Sonra eliyle Üstat'ı işaret etti. Ancak şairlerden ezbere mısralar okuyanlar, nedense ülkenin en ünlü şairlerinden birisinin bir iki gün önce öldüğünü hatırlamıyor gibiydi.

Hamza göründüğünden farklıydı. Yüzüne kazınan yalnızlığı, ahmakça bir sakinliğin içindeki sessizliği, sözlerini hep Simin'in tamamlaması; değişik kişilik özelliklerinin dışavurumlarından çok, istediğinde takıp çıkardığı maskelerdi sanki. Kesin olan şuydu: Kendisi değildi, kendini taklit ediyor-

9 Mallarmé, *Deniz Meltemi*.

10 Cemal Süreya, *Seviş Yolcu*.

du. Adamın hareketlerindeki teatral tavır bu rol yapma çabasından kaynaklanıyordu. Kuşku yoktu, akıllı bir melezdi; başkalarından kendine aktardıklarıyla epeyce zenginleşmişti.

İkinci kadehi bitirip, Simin'in ikram ettiği üçüncüyü yudumlamaya başladığında bir saati aşkın süredir konuşmaları dikkatli bir merakla dinlediğini fark etti. Hiç sıkılmamıştı. Böylesine tatlı, uyuşuk bir tembelliğin içinde içki içerek saatler geçirebileceğini düşündü. Simin'in dediği gibi burada sadece haz vardı ve ilk gördüğünde yadırgadığı insanların çevreledikleri sehpanın odağından fışkıran zevk magmasına karışmak, bir parçası olmak hoşuna gitmişti. Gözlerini kapadı. Ekrem geç kalmıştı ama aldırdığı yoktu. Şimdi Simin'in tanımlarla, tespitlerle süslediği o alaycı ama zekice olduğunu yadsıyamayacağı konuşma tarzının nedenini, nereden kök aldığını anlayabiliyordu: O burada tüten zengin hazdan doğmuştu.

"Eğer bu beş para etmez hayatı arada ciddiye alıyorsam, nedeni, sonunun ciddi bir konuyla noktalanıyor olmasıdır..."

Gözlerini açtı. Çiğnenmemiş otlak. Birdenbire sesini yükselten –sadece kaşlarını gördüğü– Haydar'dı. Romanından mı söz ediyordu? Simin, meraksız bir sesle, "Ölüm? Ciddiyetle, ölümü mü kastediyorsun?" diye sordu.

Haydar, başını, elini ve kadehini aynı anda salladı. Heyecanlanmıştı. "Evet, yaşamı önemli kılan ölümdür..."

Üstat, "Bence yaşam, ölümle taçlandırılmayacak kadar sıradan bir şey," diye araya girdi.

Dolu şişelerden birisini kimseyle paylaşmak istemiyormuş gibi önüne çekmişti. Her iki söz de çarpıcıydı. Çevresinde hep birlikte bestelenen müziğin mantığı açıktı. Biri bir konu buluyor, sonra da âşıklar gibi karşılıklı atışıyorlardı. Tabii ellerinde saz değil, içki kadehleri vardı.

"Israr ediyorum! Hayat, ölümü kavrama çabasıdır."

Haydar, hayatın önemini yadsıyan Üstat'a kızmış gibiydi. İki adamı ayrı ayrı süzdü; içmemiş olsaydı, belki öfkelenirdi. Ama şimdi üç kadehin ardından, ölümün kıyısında dolanmayan ya da öldürmeyen birisinin ölümü kavrama çabası, kesin yargılarda bulunması sadece komik geliyordu. "Evet Mehmet Bey, ya siz ne diyorsunuz?"

İrkilerek doğruldu. Onu uyuşukluktan geri çağıran oyunbozan, kolunun altına bir kedi gibi sığınan Şebnem'in saçlarını bir sevgili sabrıyla okşayan Simin'den başkası değildi.

Yine o! "Az önce söylemiştim," diye mırıldandı. "Sanattan yorum yapacak kadar anlamam."

Simin, inatla üsteledi: "Sözünü ettiğimiz sanat değil, hayat ve ölüm. Bu konudaki fikirlerinizi soruyoruz."

Karşısındaki kadına baktı. Göğüsleri gibi insafı da yoktu. Ölümü geçiştirerek, "Hayat konusunda da uzman sayılmam," dedi. Alçak gönüllülük, az rastlandığından olacak, burada ilgi çekiyordu. Herkesin meraklı bakışları üstüne çevrilmişti. "Yani bu konuda da pek usta değilim," diye devam etti. "Ama bana sorarsanız, yaşam da bir iştir derim, hem de genellikle kötü yaptığımız bir iş."

Üstat, Simin'e döndü. Adamın yanakları iyice kızarmıştı, şimdi kanıyordu. "Kendini gizliyor! Dostunu beğendim." Rakibini taşlayacak hiçbir fırsatı kaçırmayacaktı; Haydar'a göz atarak ekledi: "Kendini hemen ortaya koyanlardan nefret ederim."

Simin, Üstat'ın sözlerine uyarıcı bir kahkahayla karşılık verdi. Ama sözlerinin kime yöneltildiğini anlatmak istercesine yine ona dönmüştü.

"Belki de dostumuzun ortaya koyacak bir şeyi yoktur. Ben yine de saklayacak değerli bir şeyi olduğunu düşünmeyi yeğlerim..." Bu kadın ondan ne istiyordu? Cevap vermeden içkisini yudumladı. Mehmet Esen'in değerli olan neyi vardı? İki yudum boyunca düşündü. Bulamadı. Belki 3.39.06, bel-

ki 7.51.02... Sonra başını salladı. Biriktirdiklerini hep harcamıştı. "Bize bir tanesini bile lütfetmeyecek misiniz?"

Eğer kapı açılmasaydı belki, bir zamanlar iyi koşardım, derdi, ama gürültünün ardından içeriye yeni bir gelecekle, yeni bir işin arasındaki son engel, Ekrem girdi. Kadehi sehpaya bırakıp doğruldu. Haz molası sona ermişti. Simin'e döndü. Bu kez elde ettiğini harcamayacak, biriktirecekti. Keşke bunu ona söyleyebilseydi.

Simin ve Ekrem'in imzaladığı sözleşmeyi Abdullah Kadıoğulları'nın sağkolu Ömer'e teslim ettikten sonra o gece yatağa uzandığında kendini şekilsiz, ancak bir boyutunu, derinliğini ürpererek kavradığı o boşluk duygusuyla yüz yüze buldu. Kararsızlık çekmedi, karşısında neyin durduğunu biliyordu. Yıllarca önce, sessiz gece karanlığında, bir dağın yamacında, operasyona başlarken silahın emniyetini açtığı anda da böyle ürperirdi. Tedirginliğin adını mırıldanarak boşluğu doldurdu: korku! Yitireceği hiçbir şey yokken, korkması anlamsızdı. Her şey –tıpkı sonu iyi bitmek zorunda olan bir masal gibi– kolay olmuştu. Herkes mutluydu: Abdullah Bey, Cenk, Kevser Hanım, hatta Ekrem... Ya Simin! Onu da kazançlılar hanesine katmak gerekirdi. Sonunda kaybedeceği bir kavgada ayak direyerek iki kişiden söz almıştı: Abdullah Kadıoğulları'dan ve L&M'nin yeni genel müdüründen.

Aslında tedirginliğinin nedenini kestirebiliyordu: Kulağına yitireceği bir şeyin olmadığını fısıldayarak kendini aldatmıştı. Oysa vardı. Eline ilk kez, kaçırdığında gerçek anlamda yitireceği değerli bir şey geçmişti: geleceği. 'Çünkü hayat, anılarımızdan çok hayallerimizde gizlidir. Hayallerse geleceğe aittir...' Yankılı düşünce sönünce sesli bir biçimde güldü. Cümle hoşuna gitmişti. Bir dahaki sefere Haydar'ı bununla kışkırtabilirdi. Bir dahaki sefere! Oraya tekrar gitmeyi gerçekten istiyor muydu? Birbirine zıt iki dünya: Bir tarafta Ab-

dullah Kadıoğulları'nın, öteki tarafta Simin'inki. Bu iki dünyayı ayıran ince duvarın üstünde yürümek zorunda olduğunu biliyordu. Birden kendini çok yalnız hissetti. Geçmişe ait olsalar da en kısa zamanda Prof'la, Altan'ı aramalıydı.

Işığı kapattı. Bir gün içinde yeni, ilginç ve güçlü insanlarla tanışmıştı. Abdullah Kadıoğulları: Zengin olma gücü vardı ama zenginliğiyle yaşayacak zarafeti yoktu. Zarafeti satın almaktan başka neyi özleyebilirdi? Simin'in sanata yüklediği anlamı o zenginliğinde arıyordu. Zaman zaman hırsının onu küçümsediğini biliyordu. Düşüncelerinin sonunda tanıdığı bu yeni insanlara karşı namuslu insanların duyduğu o ilkel üstünlük duygusuyla ürperdi. Sonra nedensiz bir kahkaha nöbetiyle sarsıldı. Gülerken bir deniz kuşu gibi kesik kesik çığlıklar atıyordu. Aklına gelen soru susturdu onu: Bu kent, savaşmaktan başka ciddi hiçbir şey yapmamış adama bir gelecek mi sağlayacaktı yoksa huzursuzluğuna mı yataklık edecekti, bu hâlâ belirsizdi.

Gözlerini kapadı. Kendini bir serüvenin eşiğinde hissediyordu. Bedenini düşsüz bir uykuya bırakırken saçlarının arasında gecenin serin lezzeti ve hoş kokularla yüklü rüzgârını hissetti. Birisi başını okşamıştı. Aslı! Onu hatırlar hatırlamaz acı, bedenini her zamanki gibi biçti. Zengin olsaydı, Aslı onu terk eder miydi? Etmezdi. Bir süre kimin cevap verdiğini düşündü. Sonra araştırmaktan vazgeçerek uykuya geri döndü.

İkinci Bölüm

- 1 -

Sonraki günler boyunca bir yandan geleceğini oluşturacak adımları atarken, bir yandan da köklenmiş bir bitkiyi andıran yalnızlığını seyreltmenin yollarını araştırmaya koyuldu. Öncelikle arınmalı, geçmişinden ve acısından kurtulmanın bir yolunu bulmalıydı. Aslında kötü, dayanılmaz olanın acı değil, o acıya eşlik eden yalnızlık olduğunun farkındaydı. Nereden başlayacağını biliyordu: Aslı'dan. Onu on beş yıldır düşünceleriyle var etmişti, şimdi aynı yoldan geriye dönerek, düşünceleriyle yok edecekti. Geç kalmış bir yolcunun telaşıyla vakit geçirmeden işe koyuldu. Kendini eşeleyip, dilimledikçe çözüm yavaş yavaş ortaya çıktı: Üçüncü günün sonunda içinde hep onu terk etme isteğinin var olduğunu keşfetmişti. Demek hiç gereğince dibe inip, bakmamıştı. Aslı'dan ebediyen kurtulmak! Doğum gibi içini parçalayan, ama onu yücelten, mutluluk veren bir durumdu bu. Sonrası umduğundan da kolay oldu: Yavaş yavaş, günbegün, bütün yetişkin hayatına hükmeden kadını yeni tanıştığı yüzlerin

gerisine itti. Ama bu ameliyat onu garip bir gerçekle de yüzleştirdi. Aslı'yı kazıyıp dışarıya attıkça içinde hissettiği boşluk da giderek büyüyordu. Simin'i ve –onun tabiriyle– 'çetesini' fırsat buldukça galeride ziyaret etmesinin nedeni de buydu: Acının bıraktığı boşluğu doldurmak...

Tembel tembel pencereden dışarısını seyrettiği akşamüstü, L&M'deki yirmi dokuzuncu gününü önceki yirmi sekizin yanına itmek üzereydi. Sabahları yazlara özgü, erken sökün eden şafaklarla uyanıyor, geceleri lacivert lekeli gökyüzünü – hiçbir şey ummadan– seyrederek uyuyordu. Geniş ve gösterişli bir oda; sinema yıldızlarına benzemeye çalışan bir sekreter; bazı günler yıldızların ona benzemeye çalışabileceklerini de düşünmüyor değildi; şoförlü araba ve daha önce kaldığı yerlere hiç benzemeyen, zihinsel bir bağı bile olmayan lüks bir ev... Bunlar ona verilenlerdi. İş! Değiştirmeye çalışsa da, sabah istediği saatte gittiği ve çoğu kez hiçbir şey yapmadan akşam dilediği saatte geri döndüğü bir gezintiydi. "Senden istediğimiz anlaşmazlık çıkarsa hakemlik yapmak..." Abdullah Bey'in sözlerinin bir başka anlamı olduğunu geçen iki haftanın sonunda daha iyi kavramıştı: İşe karışma...

Satış öncesi öngörülen çalışma düzeni uyum içinde devam ediyor, verilen sözler tutuluyordu. Ömer, haftada bir şirket merkezine sessizce geliyor, raporları inceledikten sonra ona uğrayıp, kısa tutmaya özen gösterdiği ziyaretin ardından geldiği gibi sessizce ayrılıyordu. Abdullah Bey'in yanındaki canlı, kendine güvenen kişiden oldukça farklıydı. En belirgin değişiklik ağzını açtığında ortaya çıkıyordu. Kısık, tekdüze bir sesle konuşuyordu. Öyle ki bir süre sonra insan bir teyp kaydını dinlediği duygusuna kapılmaktan kendini alıkoyamıyordu. Ama asıl eğlence hesapları incelerken başlıyordu. Rakamları incelerken ona fark ettirmeden yüzünü izlemeyi bir oyuna çevirmişti. Neye benzediğini bulma oyunu. Sazan ya da Makak! Ömer konuşmadığında sık sık arası-

na bir şey sıkışmış gibi diliyle dişlerini yokluyor, bu da onu bazen soluk alan bir balığa, bazen de yanaklarını şişirerek bağıran yaygaracı bir maymuna çeviriyordu. Ömer'in hesap soran konuşmasını dinlerken kararını verdi: Karşısında değerini olduğundan fazla olarak yansıtan bir adam vardı. Abdullah Bey, sağkolunu tanımlarken yanılmıştı. Çoğu insanın düştüğü yanılgıya düşmüş, genç adamın ihtirasını yetenek sanmıştı.

Bunun dışında L&M'de değişen bir şey yoktu. Simin'in korkuları yersiz çıkmıştı. Herkes yerini koruyor, şirketin işleyişi krizden önceki gibi devam ediyordu. L&M'nin yarı hissesinin muhafazakâr diye tanımlanan bir grup tarafından satın alınması basında umulduğundan fazla yankı uyandırmıştı. Çoğu, yanlış ve kulaktan dolma bilgilere dayansa da satışın perde arkası hakkında yeni bir haberin çıkmadığı gün yok gibiydi. Abdullah Bey bu patırtıdan fazlasıyla memnundu. L&M'nin on katı büyüklüğünde bir deve hükmetmesine rağmen L&M'nin sahibi olarak elde ettiği şaşırtıcı itibar ve ilgi beklediğinin de üstündeydi. Öyle anlaşılıyordu ki, İstanbul çok geçmeden Kayserili aileyi sımsıkı bağrına basacaktı. O, bu süre içinde yeni genel müdüre yönelen ilgiden dikkatle uzak durdu. Bu, Abdullah Kadıoğulları'nın gösterisiydi, rol çalmayacaktı.

Cenk, devir için imzalar tamamlanıp sorun çözüldükten sonraki hafta sonunda, ava diyerek İstanbul'dan ayrılmış, ortadan kaybolmuştu. Onu aradığında, her seferinde telefonun kapalı olduğunu haber veren anonsla karşılaşmıştı. Simin'se, hemen hemen her gün telefon ediyor, önce varlığını, sonra da ona verdiği sözü hatırlatıyordu. Garip olan, o, galeriye uğradığı zamanlarda Simin'in işten ve ondan aldığı sözden hiç bahsetmemesiydi. Akşamüstleri sehpanın çevresinde başlayıp gece genellikle yemekle devam eden toplantılar sanki kutsaldı; sanat ve hazdan başka bir şeyden söz etmek

günahtı. Akşamüstü içkilerine –Haydar buna ısrarla *happy hour*[1] diyordu– arada yeni yüzler de katılmıyor değildi. Ama grubun nüvesini ilk gün karşılaştığı Hamza, Haydar, Üstat ve tabii ki Simin oluşturuyordu. Şebnem'e gelince; hep orada olmasına karşın varlığı belirsizdi. Hemen hemen hiç konuşmuyor ve sadece kollarına sığındığı Simin'in sorularına cevap veriyordu. Onunla ilgili haberleri bir akşam galeriden birlikte çıktığı Haydar'ın dedikoduyu çağrıştıran konuşmasından öğrenmişti. Şebnem, ünlü bir biniciyken Cenk'le tanışmış ve iki ay içinde onunla evlenmiş, dokuz ay sonra da intihara teşebbüs etmişti. "Çocuğunu değil, intiharını doğurdu..." Haydar'ın Şebnem'in dramatik bir sonla biten evliliğini anlatırken her zamanki alaycı tavrını sürdürüyordu. O sağır donukluğunun ardında aldığı ilaçların etkisi vardı. Haydar'ın, "Bir katırı bile uyutur," dediği sakinleştiricilere rağmen Şebnem hâlâ uykusuzluk çekiyor, bu yüzden sık sık Simin'lerde kalıyordu. Bunu söylerken bir şey ima eder gibi gülümsemişti.

Neden oturduğunu bilmediği masadan kalkıp, pencereye doğru yürüdü. Kasım'ın loşluğu Levent'teki çoğu banka genel merkezi olan gökdelenlerin üstüne gri bir tül gibi atılıvermişti. Ruhunun onarılması! Üç gündür kulaklarında Üstat'ın bu sözleri vardı. Adam leş gibi kokuyordu ama laflarının akılları karıştırdığı da bir gerçekti. Yaşlı süngeri neden sevdiğini keşfetmişti: Prof'a benziyordu.

Birden kendini katlanamayacağı kadar yalnız hissetti. Bir ay önce hayatından bıkmış, iyi bir gelecek için her şeyi yapmaya hazırken şimdi ayak seslerini duyduğu tedirginliğin nedeni neydi? Saatine baktı. Belki Prof'u bulabilirdi. Ya Altan'ı?

Üç saat sonra, Asmalımescit'teki meyhanede oturduğu masadan doğrularak kapıda bilmediği bir kentte kaybolmuş

1 (İng.) Mutluluk zamanı; akşamüstleri içki zamanı.

gibi etrafı çaresiz bakışlarla süzen adama el sallıyordu. Prof, ancak dördüncü seslenişinde onu fark etti. Üstünde giysi gibi taşıdığı bir dalgınlık vardı. Saçları beyazlaşmıştı. Onu Şemdinli'deki taburda, girişinde 'Komando Dinlenmek Senin Hakkın' yazan barda ilk gördüğündeki o uyuşuk sevimliliğini koruyordu. Zayıflamıştı ama hâlâ –adını unuttuğu– o garip yürüyüşlü tombul çizgi film kahramanını andırıyordu. "TSK'nın doktora yapmış, tek muharip subayı, Asteğmen Müşfik Alaçam'ı..." Cenk'in onu bu sözlerle tanıtmasının üzerinden on iki yıl geçmişti. Doğruldu, sonra aklına gelen aptalca soruyla durakladı: Acaba ne zaman prof olacaktı?

"Selam dostum! Seni göremedim."

"Merhaba," diyerek, Prof'tan çok acemi bir turiste benzeyen adama sarıldı.

Yürüyüşü onu yanıltmıştı: İrikıyım doktor topçu asteğmen değişmiş, yaşlanmıştı. Önden belli olmuyordu, yana dönünce, kafasının kelleştiğini, içine göçtüğünü fark etti. Hareketleri yine yavaş, ama adı gibi müşfikti. Sesi de öyleydi: "Eee, anlat bakalım, genel müdürlük nasıl gidiyor? Neler yapıyorsun?"

El sıkışır sıkışmaz kolu yorulmuş gibi yana düşmüştü. Halsiz adama bakıp, neler yaptığını değil, nasıl olduğunu söyledi. "Çok yalnızım."

Prof gülümsedi. Tebessümü cansızdı, daha dudaklarına yayılmadan solup belirsizleşiyordu. Anlaşılan yorgunluğunu gülümsemesiyle gizlemeyi öğrenmişti. "Aldırma! Bu hepimizin ortak yazgısı: İnsansan, hep yalnızsındır."

O da Üstat'a benziyordu. Dalgınlığına bir ad takacak olsa, ne derdi? Namuslu adamların dalgınlığı! Birkaç saat önce kendini o acısız yalnızlığın içinde bulunca neden onu ve Altan'ı aradığını şimdi biliyordu: İnsan yalnızlığından korktuğunda en büyük yalnızlığı paylaştığı kişileri arar. Onlarla savaşı paylaşmıştı. Kadehini Prof'unkine vurarak onu neşelen-

dirmeye çalıştı. "Sana benzeyen birini tanıdım. Onunla karşılaşmalısın. Güzel laflar ediyor. Özellikle de sanat hakkında."

Prof, "Demek insanlığın vicdanını yaratıyorsunuz," diye seslendi. Sonra anlaşılmayacağından korkar gibi sordu: "Sanatın amacı bu değil mi?"

Bu lafı da bir yere sıkıştırmalıydı. "Sıkı da içiyor."

Prof, "Bu kusur sayılmaz," dedi. "En azından benim için. Bana gelince, ben artık sıkı içmiyorum." Sessizliğin ardından kaygılı bir sesle sordu. "Altan'a da haber verdin mi?"

Verdim demeden başını salladı. "Sendikada toplantısı varmış, biraz gecikecek..." Sonra günlerdir dilinin ucunda gezinen cümleyi seslendirdi. "Ortaçağ'da Tanrı'yı resmin dışına iten bir ressam kadar devrimci... Bu lafı önümüzdeki günlerde kullanabilirim, haberin olsun."

"Bana ne bundan?"

"Söz sana ait," dedi Prof'a. Hatırlamaması şaşırtıcıydı. "İlk karşılaştığımız gün, taburun barında, Vasıf Üsteğmen'i bu sözlerle tarif etmiştin. 'O, Ortaçağ'da Tanrı'yı resmin dışına iten bir ressam kadar devrimci bir askerdir...'"

"Ah, Vasıf Üsteğmen... Onu binbaşılığına kadar izledim. Sonra birbirimizden vazgeçtik." Sanki bu yüzdenmiş gibi, "İstediğini yap," dedi. "Nerede kullanacaksın?"

"Sana benzeyen o adamla karşılaştığımda."

Prof, mezeleri iştahsızca didiklekten sonra kadehine uzanırken konuşmayı tekrar başlattı. "Söyle bakalım? Neyin var?"

Belli miydi? "Belli mi oluyor?"

Prof, kararsız bir tavırla dudaklarını büktü. "Yalnız insanın mutlaka halledemediği bir sorunu vardır."

Adama bakmadan, "Bu kez başaracak mıyım, bilmiyorum." diye mırıldandı. "Gelecekten emin değilim."

"Büyük, tanınmış bir şirkete genel müdür oldun." Prof, kollarını iki yana açmıştı. "Bu sence gelecek için az bir şey mi?"

"Sorun bir şey olup olmamak değil, elde edeceklerimi biriktirip biriktiremeyeceğim..." Prof şaşırmamıştı yine de bakışları az önceki kadar duru değildi. Adamın sözlerini kesmesine izin vermeden devam etti: "Yeniden başlıyorum dediğim her seferinde, o ana kadar elde ettiğimi yitirdim. Elimde hiçbir şey kalmadı. Yaptıklarıma bak: Terk ettiğim atletizm, dağlar, ülkeler, kentler değildi. Pistte, dağda, Avustralya'da, Kaş'ta, İzmir'de biriktirdiklerimin hepsini bıraktım. Anlayacağın, hayatı biriktirmeyi bilmiyorum. Kendi öyküsü olmayan, budalanın tekiyim."

Prof bir kez daha güldü, bu kez yorgunluğunu saklamayı başaramamıştı. "Dinle dostum, bir budalayla birlikte olmanın en zor yanı onun saçma hayallerine katlanmak zorunda kalmaktır. Kafka, gerçek yaşam, geri dönülmeyecek noktayı aştığımızda başlar, diyor. Senin öykün var; çünkü savaşmış birisi Kafka'nın noktasını aşmıştır ve geri dönmesi imkânsızdır. Sende olmayan ya da eksik olan, hayaller... Hem bu iş pat diye olmuyor. Kimimiz hayatını yirmi beşinde, kimimizse gün batımında düzenleyebiliyor."

"Öyleyse bir an önce yaşlanmaya bakmalıyım. Biliyor musun, galiba sorun tembelliğim. Hep tembeldim; kendimi hiç tanımaya çalışmadım."

Prof hafif bir çığlık attı. "Kendini tanımak ha?" Yine gülecekti ama dudaklarını ayıracak gücü kalmamıştı. "Hayal dediysem bu kadar uçuğunu kastetmedim. Bu sevdadan vazgeç! İnsanın sürekli aldattığı ve hiç tanımadığı kişi ta kendisidir; insan, kendinden başka her şeyi keşfedebilir. Hem sana şunu söyleyeyim." Canlanmış, öne eğilmişti. "İşi becerir miyim diye endişelenme. Normal olan, başarıya, peşinden koştuğun amaca ulaşamamaktır. Anormallik, başarmaktır."

Haklı mıydı? Belki. Bir süre ona baktı. Sonra itiraf etti. "Bu lafı da kullanabilirim."

Prof, dostça koluna vurdu. "Kullan, izin verdim gitti."

Adam içkisine dönünce, açıkladı. "Galiba neden, kafamın karışık olması. Biliyor musun, iyi bir fikir ileriye sürmenin zorluğu, onu edinmek..."

Prof, onaylarcasına gülümsedi. "Ne oldu?"

"Bir kadınla tanıştım. Benimle açık açık eğlendi. Öfkelendim. Ağzıma geleni söylemeliydim ona. Ama olmadı; hayatı boyunca hep amaçladığından daha azını söyleyebilmiş birisi olarak, sustum..."

Prof, omuzlarını silkti. "Dert etme, yapabileceğin bir şey yoktu. Çünkü ezikliğimiz çocukluğumuzdan gelir. Ya yoksuldun ya da annen eli sopalı birisiydi. Her iki durumda da kabahat sende değil."

Prof'a baktı, ama hep niyetlendiğinden azını söylemiş birisi olarak bende her ikisi de var demeden, bir yoksul gibi sustu. İki zengin ailenin arasındaki yolda yürürken hep duyacaktı bu ezikliği.

"İşi Yakup'a borçlu olduğumu duydun, değil mi?" Prof, ihtiyatlı bir tavırla bakışlarını ona çevirdi. "Yani genel müdürlüğü başkaları gibi ellerimle..." Parmaklarına baktı. "Tırnaklarımla elde etmedim."

Prof, kısa bir süre düşündü, sonra başını salladı. "O mayın tarlasına giren her şeyi hak eder dostum. İnan, attığın o elli adım, iş konusunda Kadıoğulları ya da Plevneli soyadından daha haklı kılıyor seni."

Haklı mıydı? "On dakika sürmüş," dedi kadehi masaya bırakarak. "Komik olan ne, biliyor musun?" Gülecek kadar güç toplamasını bekleyip söyledi: "Hiçbir şey hatırlamıyorum. Sadece patlama ve bir türlü bacağa benzetemediğim o garip şey... Sonra bana su verdiler. O zaman mevziye geri döndüğümü kavradım. Yakup'tan kalanlar ayaklarımın dibindeydi."

Prof onun gibi gülmedi. Haklıydı. Yarısı olmayan bir beden komik sayılmazdı. "Neden kimseyi beklemeden atıldığını hâlâ anlamış değilim. Mayıncıları, detektörleri..."

Neden? Sanki ilk kez bu soruyla karşılaşmış gibi durakladı. Hangi dürtüyle bir kaçakçının asla yapmayacağı şeyi yapmış, mayınların ortasına atılmıştı?

"Galiba alışkanlık," dedi sonunda. "İnsan orada tehlikeye alışıyor..." İnsanın, olağan yaşamın sınırlarının ötesine geçip savaşan adama dönüşmesi. Alışkanlığın adı buydu. İnsandan başka bir varlığa dönüşmeyi kabullenmek. Midesi kasılınca mırıldandı. "Ben her şeye çabucak alışan birisiyim Prof'cuğum; boktan bir herif yani."

Prof, "Saçmalama," dedi. "Türümüzün, küfrettiğin bu olağanüstü yeteneği sayesinde geldik bu günlere. Uygarlık dediğimiz şey bu: alışmak. Eğer alışmayı, uymayı becerememeseydik, çoktan doğanın çöp kutusunu boylamıştık."

Belki haklıydı ama yine de adama karşı koydu. "Tehlikeye ötekilerden çabuk alıştım. Savaşa yani..."

Prof, hızla başını salladı. "Lâf! Kimse savaşa alışamaz ve kimse beni buna inandıramaz." Nedense sinirlenmişti.

"Arada aklıma geliyor," dedi adama bakmadan. "Hâlâ unutmuş sayılmam."

Prof, "Ne var bunda?" diye üsteledi. "İnsan adını unutuyor, ama savaşı unutamıyor."

Haklıydı. Prof'a bakınca irkildi. Yüzündeki o gülümseme kaybolunca yorgunluğun altından hastalığı ortaya çıkmıştı. Daha önce sormalıydı. "Böbreğin nasıl?"

Prof, umursamaz bir tavırla omuzlarını silkti. "Arada bir yalnızlıktan sıkılıyor, sıkılınca da kendini hatırlatıyor."

Adamın elindeki kadehi işaret etti. "Haberin olsun, sayıyorum." Sonra sorup sormaması gerektiğine bir türlü karar veremediği soruyu sordu. "Ne zaman prof oluyoruz?"

"Bilmiyorum; herhalde beni normal birisine dönüştürmekten vazgeçtiklerinde."

Hem akıllı hem de komikti. Sevecenlikle onu süzdü. Karşısındaki yorgun adam bir tek meslek için yaratılmış-

tı: dostluk. İçinden adama sarılmak geldi, ama bunun onu utandıracağını hatırlayınca kendini tuttu. "İyi görünüyorsun," demekle yetindi. "Biraz zayıflamışsın ama yine de iyisin."

Prof, yine gülümsedi. Gülümsemesi bu kez bir esintiyi andırıyordu; yanaklarına yayıldıkça yüzündeki yorgun hüzün yavaş yavaş dağıldı. "Seni, Altan'ı neden seviyorum biliyor musun? Beceriksizliğinizden. Yalan söylemeyi bir türlü beceremediğinizden." Elini salladı. "Boş ver. İnsanın başı gençken ruhuyla, yaşlandığındaysa bedeniyle derde girer. Genetik yazgımız bu bizim."

"Altan'la görüşüyor musunuz?"

Prof şikâyet etmeden, "Çok işi var," diye cevap verdi. "Habire koşuşturuyor. Eee, eğitim sekreteri olmak kolay değil. Neredeyse her akşam toplantıda... Sen anlat bakalım! Avustralya'da neler yaptın?"

İki yıl boyunca halı satmaya çalıştım... Böyle demeyi düşündü. Sonra doğruyu söylemeyi seçti. "Berbattım. Yaptığım işi yüzüme gözüme bulaştırdım. Birlikte çalıştığımız arkadaşım beni kahraman sandığından, bir türlü yeter, seni kovdum, diyemedi..."

Prof, "Hepsi bu mu?" dedi.

Biraz bekledi. Madem doğruyu seçmişti, "Bir de bir kadın," dedi.

"Sonra?"

İçinde kadın oldu mu, öykünün tamamı istenir. "Sonra annem öldü. Geri döndüm," dedi.

Prof bir süre ona baktı. Ölüm, –hayatımızdaki gibi– konuşmada yeni bir başlık açıyordu. "Benim hikâyeyi de duydun herhalde."

Sonunda oraya gelmişlerdi; ölüm öykülerinin değiş tokuş edildiği yere. Boğazını temizleyip, "Duydum," dedi. "Altan anlattı. Çok şanssızlık..."

Daha devam edebilirdi ama sözün ölüm acısını yatıştırmayacağını bilerek, sustu.

Prof, "Öyle," dedi o susunca. Başsağlığı dileğini andıran sessizliğin uzamasına izin vermemişti. "Gülistan'ın ölümü beni çok etkiledi... Perişan oldum..." Dudakları titriyordu. Aşındıramadığı acısının resmini sözlerle çizmeye koyuldu. "İlk başlarda kederden delirecek gibiydim. Yaşamdaki amacımı, yönümü yitirmiştim... Sonra bir gün eski bir dostun bana gönderdiği cümleyi okudum; ancak o zaman aradığım teselliyi buldum: 'Keder, yıpranmış mutluluktan başka bir şey değildir...' diyordu yazar..." Prof, utangaç bir tavırla mutluluğu, kederi, hayatı anlatmaya devam ederken küçük, saydam bir damla sol gözünden aşağıya doğru geride iz bırakmadan akıyordu. Birden onun yaşlı bir kadının ağzında sona kalmış tek diş kadar yalnız ve zavallı göründüğünü fark etti. "Bu denli keder duyuyorsam, bu, o hayattayken çok mutlu olduğumuzdan diye düşündüm. Böyle teselli ettim kendimi..."

Kederli ressam sözlerini bitirince dudağının ucunda tek başına duran o kimsesiz gözyaşını sildi. Karşısında tek gözüyle ağlayan adamın acısına dokunup yatıştırma umuduyla bazı gecelerde kafasının içinde sesi yankılanan o hüzünlü kadını yardıma çağırdı. "'Bütün anılar gözyaşlarının izleridir...'"

Prof, acı sarhoşluğundan ayılıp, silkindi. Şaşırmıştı. "Bunu kim söyledi? Sıkı içici dediğin o adam mı?"

"İstanbul'a geldiğim gün kulaklarımda buldum," dedi gözyaşının bıraktığı ize bakmamaya çalışarak. "Bir şarkıdan kalmış olmalı."

Prof, "Felsefe," diye mırıldandı, sonra felsefeyle devam etti: "İyi doktor, tıbbı felsefeyle akraba kılmalı. Bizimkiler ne yapıyor? Tedavi edemeyecekleri hastalıkları teşhis etmekle sınırlı becerileri... Çünkü insanların en temel hastalığı, ya-

şamlarının anlamını çözememektir. Çoğumuz doktora bunun için gideriz. Eğer doktor inatla tıp biliminin ardına çekilirse, zavallılara Tanrı'ya başvurmaktan başka ne yol kalıyor. Tanrı mı, felsefe mi? Ben felsefeyi yeğlerim..."

Karısının doktorundan mı yoksa kendisininkinden mi şikâyet ediyordu? Soracaktı ama Prof'un arkasında beliren adam önce şamatacı sesiyle, sonra kollarıyla, anılarla yıpranmış kederi böldü. "Her şeyi bitirmişsiniz!"

"Oooo!"

Altan! Söylediğinden erken gelmişti. Başında kasket, yüzünde kocaman bir gülümseme vardı. Tanıdığı ilk arkeolog ve hâlâ tek komünist... Altan, önce Prof'u, ardından onu kucakladı. Komünist yoldaşın canlılığı masayı ele geçirip diriltecekti.

"Çok açım, haberin olsun." Prof'un yanına, onun karşısına oturdu. "Sen ısmarlıyorsun, değil mi?" Başıyla onu onayladı. "Öyleyse iyice tıkınıp tekelci sermayeye biraz zarar verelim." Kasketini çıkarıp masanın üstüne koyarken tekrar sordu. "Nasılsın bakalım!"

Prof'a baktı; o sırasını verince, emir almış gibi yalnızlığını atlayarak, neler yaptığını anlattı. Prof da ilgiyle dinliyordu: Altan'ın saldırgan canlılığının tutuşturduğu neşesi, az önce yaz yağmuru gibi ansızın bastıran o hüznünü seyreltmişti. Altan, bir yandan kadehini yudumlamaya bir yandan da kısa sorularla görüşmedikleri süre boyunca olup biteni soruşturmaya koyuldu. Tazelenen mezeleri –hiçbirini ihmal etmeden– tek tek tattıktan sonra sözlerini keserek, vardığı sonucu açıkladı: "Hiçbir iş yapmıyorsun yani!"

Birden nedenini bilmediği bir öfkeyle irkildi: Altan'ın söyledikleri gerçek olsa da kendinden başkasının durumu bu denli açıkça ifade etmesinden rahatsız olmuştu. Bakışlarını oyun bozan kışkırtıcıdan kaçırarak, "Görevim, anlaşmazlık çıkarsa çözüm bulmak," diye mırıldandı.

Altan, "Hımm," diye homurdandı. En azından dürüstlüğü becerebileceğini düşünüyor olmalıydı. "Peki, kuzum, bunlar bula bula L&M'yi mi bulmuşlar? Gâvur mahallesine salyangoz almak için girmiş olmuyorlar mı sence?"

Prof, "Amaç başka," diye araya girdi.

"Neymiş?"

Prof, kısaca açıkladı: "Kadıoğulları şimdilik sadece zengin. L&M ise onları taşralı eşraftan, kentli burjuvaya dönüştürecek araç."

Altan sözlerine yine, "Hım," ile başladı. Prof'a değil, söyleyeceklerinin onu ilgilendirdiğini anlatmak istercesine dik dik yüzüne bakıyordu. "Kadıoğulları'nın en az on bin işçisi var ve bu işçilerin hepsi..."

'Hepsi' dedikten sonra sustu. Altan'ın devam etmek için onu beklediğini hissedince sordu. "Hepsi ne?"

"Sendikasız... Dostum, dindar patronun, namlı bir sendika düşmanı. İşçiyi ezmek için sermaye yetmedi, bir de Tanrı'yı alıyorlar arkalarına." Birdenbire kızıvermişti. "Ne biçim bir Müslümanlık bu? İşçi, insan değil mi? Fırsatını bulursan ona sor: Allah kimden yana? Zenginlerden mi, yoksullardan mı?"

Altan'ın seçtiği sözcükler çekiç darbelerine benziyordu... Nefes borusuna basınç yapan öfkeyi yutkunarak geriye itip, karşılık verdi: "Sen nesin, biliyor musun? Geçmişle vedalaşamayan kışkırtıcının teki!"

"Ya sen? Sen de geleceğin hainisin. Gözlerinden okuyorum bunu!"

Prof gülünce, o da yorgun adama katıldı. Altan öfkesiyle yalnız kalmıştı. Üstelemeye kalkıştı ama Prof izin vermedi.

Önce ona seslendi. "Aldırma ona. İnatçılar hep kuşkuculuğa sarılırlar..." Sonra Altan'a döndü. "Bu lafım da sana, yoldaş. Tadımızı kaçırma, şu ziyafeti ağız tadıyla sürdürelim."

Altan, uzatmayacakmış gibi ellerini açtı. "Tamam, hocam, bana göre hava hoş. Ama bu herif babasını unutarak Kadıoğulları ağzıyla konuşuyor."

Babası! Yine belden aşağıya vuruyordu. Ne istiyordu? Teslim olmasını mı? Bu akşam hiçbir şeyin keyfini kaçırmasına izin vermeyecekti. Kadehini Altan'a doğru kaldırdı.

"Patronların canı cehenneme... Kötü yönetime son... Memnun oldun mu? İşte bak, ben de babam gibi komünist oldum."

"Kötü yönetim ha?" Altan başını küçümser bir tavırla sallıyordu. "Sen komünist falan olamazsın, Mehmet Esen. En fazla yoksul... Tabii o da ruhen."

Çenesini kapamayacaktı. Kadehi geri çekti. "Neden olamazmışım? Bu izne mi bağlı?"

Altan, bağlıymış gibi başını salladı. "Olamazsın; çünkü yoksullar yönetilmeye değil, kötü yönetime karşı çıkarlar; komünistlerse yöneltilmeye..." Başını iki yana sallayarak söylendiğini görünce inatla üsteledi: "Boşuna uğraşma genel müdür, ben besmeleyle savabileceğin şeytanlardan değilim."

"Ya nesin?"

Altan çok düşünmedi. "Şair de, bana: Dünyanın acısını dillendiren inancı seçmiş bir şair... Bu arada, kusur ettiysem, zenginliğe düşman olduğumdandır, affola..."

"Düşman! Bu sana ne kazandırıyor? Zenginlik olmazsa geriye ne kalır sanıyorsun?"

Altan heyecanla atıldı: "Bildiğim şu: Zenginlik yoksa yoksulluk da yoktur." Susmayacaktı. Prof halinden memnundu: Hüznü dağılmış, eğleniyordu. Altan'ın coşmuş sesi tekrar yükseldi. "Senin şu Müslüman patronlar... Onlar zenginliğin suçluluk duygusundan sadaka vererek kurtulmaya çalışır, sonra da bunu sosyal adalet diye bir ambalaja sarıp elaleme yuttururlar. Ahlâklı kapitalizm! İlle de bir şey de diyorsan, Müslümanlık için en fazla bunu söyleyebilirim. Cö-

mertliğim daha öteye geçmez." Geçmez, dedikten sonra tartışmayı noktalar gibi, "Ben işemeye gidiyorum," dedi.

"Hep böyle mi?"

Prof, "Genellikle," diye cevapladı sorusunu. "Ama ona hak vermek gerek. Yaptığı iş, öfkesiz yapılmaz. Geçen hafta tersanede bir işçi daha kazada öldü. Bu son altı aydaki üçüncüymüş."

Prof'un ondan yana çıkmamasına kırıldığını gizleyerek, "Yine de bu devirde bu zenginlik düşmanlığı anlaşılır gibi değil," dedi. "Bir ay önce benden daha fazla para kazanıyordu. O zaman devrimci ben miydim?"

"Sadece para değil," dedi Prof. "Devrim, farklılıktan duyulan acıdan beslenir. Senin Kadıoğulları'nın Allah sevgisinden kimsenin kuşkusu yok. Ama insanın, toplumun ürettiği acıya duyarsızlığını nasıl açıklayabilirsin? Sendika bu demek..."

Bir süre Prof'un söylediklerini düşündü. Yeni bir soruya varmıştı. "Sence ben dürüst birisi değil miyim?"

Prof, "Öylesin," dedi. Dürüstlüğünü onaylamak için hiç düşünmemişti. "Ancak..." Cümlesini bitirmek ona acı veriyor gibiydi. "İnsan bin bir zorlukla dürüst olur, ama kolayca alçaklaşır."

"Onun gibi idealist değilim."

Prof, sıkılmış gibi ellerini kaldırıp onu susturdu. "Biliyor musun, bazen idealleri katırlara benzetiyorum. Bir türlü doğurmuyorlar. Sadece üstlerine binip kendimizi taşıtıyoruz. Ama, Altan'ın eleştirdiği hayırseverliğin, bir sürü günahın besini olduğunu da unutma." Sözlerinin ardından ayağa kalktı. "Ben de işeyeceğim. Böbrek tek başına ama faaliyette."

Prof'un sözleri uyarı mıydı, yargı mı sorusuna cevap bulamadan Altan geri döndü. Bu kez yanına oturup, elini omzuna koydu. "Kızmadın, değil mi?"

Kızmamış mıydı? Karşısındaki şakakları kırlaşmış genç bakışlı adamı süzdü, "Her zamanki gibi," dedi. "Biraz."

Altan özür dilemeden, "Peki, peki..." deyip konuyu değiştirdi. "Yakup'u gördün mü?"

"Hayır. Kimseyle görüşmüyormuş."

Altan sanki sadece kendisinin bildiği bir anlamı varmış gibi birkaç kez başını aşağı yukarı salladı. "Senin Kadıoğulları, Eylül başında iki adamını bana gönderdi. Akılları sıra senin hakkında soruşturma yapacaklar... Suratlarına, 'Siz gidin sendika düşmanı patronunuza selam söyleyin, ona ne bilgi, ne de günahımı veririm' dedim." İşkence altında arkadaşını ele vermemişçesine böbürlenen Altan'ın teşekkür bekleyen bakışlarına karşılık vererek gülümsedi. "Kuzum, nasıl olur da böyle adamlarla çalışırsın?"

Omuzlarını silkti. "Onlarla çalışmıyorum. Ben L&M'deyim. Kadıoğulları, L&M'ye karışmıyor..."

Altan inatla üsteledi: "Bana patronunu söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim."

Anlatsa belki anlardı. Ona doğru eğildi. "Bak, kırkına geliyorum. Burada, bu işte birkaç yıl çalışıp, sonra çekip gideceğim."

"Nereye? Avustralya'ya mı?"

Boşboğaz herif! Dilinin ucuna kadar gelen küfrü tutarak geriye yaslandı. "İzmir'de, Seferihisar yakınlarında, deniz gören küçük bir zeytinlik var. O koruluğu alıp taştan bir ev yaptıracağım ve yaz kış orada yaşayacağım." Sinirlenecekti. Sesini inceltip devam etti: "Ben babama benzerim. Uzun yaşama ihtimalim az."

"Yani?"

"Yanisi şu," dedi çığlığını yutarak. "Orada beş on yıl yaşamak istiyorsam, elimi çabuk tutmalıyım. Anladın mı?"

Altan küçümseyen bir tavırla başını salladı. Anlamamıştı. "Ne hatırladım, biliyor musun? Tarih 1993 Temmuzu; yer Şemdinli'deki Hakkâri Dağ Komando Tugayı 3. Taburu'nun avlusu; vakit gece... Rol alanlar, Asteğmen Mehmet Esen ve

Asteğmen Altan Kısa. Dekor: yıldızlar ve karanlık; yardımcı oyuncular..."

"Uzatma," dedi. "Ne söyleyeceksen söyle!"

"Taburdaki o ilk gece ben askerliğin mantığını eleştirmeye başladığımda sen birden, 'Avustralya'ya gidiyorum,' dedin."

"Eee? Ne olmuş?"

"Olan şu. Sorunların içine girmiyor, hep terk etmeyi düşünüyorsun. Hem de daha başında. Sorunla yüz yüze gelir gelmez. O gece Avustralya lafı ettiğinde ne düşünmüştüm biliyor musun?" Sormadı. Nasılsa söyleyecekti. "Kökü yok... Dostum, sen bir yere yerleşemezsin. Çünkü ruhun göçebe... Onun için kendini aldatma. Ben geçiciyim, olanlardan sorumlu değilim, gibi düşüncelerle de kendini avutma. Bunlar doğru değil."

Geriye yaslanıp cevap vermedi. Kim bilir, mızıkçı kışkırtıcı belki de haklıydı. Uzattığı kadehe kadehini gönülsüzce dokundurdu. Konuyu değiştirmeliydi. Başıyla Prof'un uzaklaştığı yönü işaret etti. "Epeyce yorgun görünüyor. Ameliyat onu sarsmış."

Altan aynı fikirde değildi. Yüzünde bir resim gibi belirginleşen ifade söylüyordu bunu.

"Gülistan Bacı'nın ölümü... Bence asıl o yaşlandırdı bizim hocayı." Sustu. Devam edip etmemeyi düşünüyordu. "Dramatik olan neydi, biliyor musun? Karısı, kendi hastalığı ortaya çıkmadan önce bizimkini terk etmek üzereydi..." O katılmayınca kendi kendine güldü. "Ölüm garip, sihirli bir şey; tek böbrekli kocasına acımayan zalim kadını kutsal bir azizeye dönüştürüverdi. Tabii bunu hocaya hiç hatırlatmıyorum."

"Düzenli görüşüyor musunuz?"

Altan, "Ayda bir onu yoklarım," diye cevap verdi. "Özellikle de akla ihtiyacım olduğunda..." Sonra o sinir bozan gülümsemesini yüzünden silerek konuyu değiştirdi. "Biliyor musun, sendikada genç bir oğlan var, askerliğini bizim orada yapmış."

"Şemdinli'de mi?"

Altan başını salladı. "3. Tabur'da." Kadehini masaya dikkatle koydu. "Anlattığına bakılırsa her şey hâlâ aynı, bıraktığımız gibi: Biz hangi dağa çıktıysak o da çıkmış... Bana Balkaya'yı[2] nasıl ele geçirdiklerini, herifleri tepeden nasıl söküp attıklarını anlattı. Biz de aynı şeyi 1993'te yaptık dedim, seninki, 'beceremezsiniz' demez mi? Ağzımı açacak oldum, 'Becermişseniz o kargaların orada ne işi vardı?' dedi bu kez." Prof'un yaklaştığını görünce yerini değiştirip, yanından kalkıp tekrar karşısına geçti. "Hiç sınır ötesi operasyona katılmamış, ama bir böbürlenişi vardı ki, gören yirmi yıldır onlardan başka savaşan kimse yok sanır..."

"Böbürlenen kim?" Altan, az önce anlattıklarını tekrarlayınca Prof mırıldandı: "Ona söylemedin mi?"

Altan, "Neyi?" diye sordu.

"Savaşta sadece savaşanlar değişir. Dağ dağ kalır, ova da ova!"

Bunu kim söylüyordu? Bir topçu! Ellerini kaldırıp itiraz etti. "Öyle deme, siz 105'lik obüslerle, pilotlar jetlerle oraları hallaç pamuğu gibi atmadınız mı?"

Altan, Prof'tan önce konuştu: "Herhalde on iki yıl sonra benim oğlan da aynı hikâyeyi anlatacak! Savaşı anlayan varsa bana da söylesin."

Savaş! Kimi gecelerde duyduğu o fısıltıyı mırıldandı: 'Ölmek ya da öldürmek! İşte savaş budur...'

Prof, "Ne dedin?"

"Hiç," dedi. "Eğirdir'deki takım komutanının lafı aklıma geldi."

---

2 Türkiye-Irak sınırının ortasından geçtiği, etrafı onlarca kilometre boyunca dik kayalarla çevrili olan, masa şeklindeki bu dağın üstüne çıkış sadece yedi noktadaki geçitten mümkün olmaktadır. Dağın düz olan üst kısmı, kale surlarını andıran yaklaşık 80-100 metre yüksekliğinde kayalarla korunur. Dağ, PKK'nın bölgedeki üslerinden birisidir.

"Savaştan hoşlanan bir tek kişi gördüm." Altan sır vermeye hazırlanıyormuş gibi sesini alçalttı. "Cenk! Yani öteki patronun!" Öfkelenmesine fırsat vermeden sözlerini bir çırpıda tamamladı. "Kızma, ama bence o, tedavülden kaldırılması gereken bir tür."

"Aslında kimseye zararı yok," diye karşı koydu. "Sadece o hayvansı dürtüsü... Rahatsız edici olan bu: Güçsüzleri değil, kendinden güçlü olanı sevenlerden..."

Prof, "Öyleyse kimseyi sevemeyecek," dedi. "Çünkü hangi açıdan bakarsan bak, Cenk Plevneli tanıdığım en güçlü insanlardan birisidir."

Altan, "Şanslı da," diyerek Prof'un sözünü kesti. "Çünkü kendini tanımıyor... Tanımaya kalkışırsa, Allah yardımcısı olsun."

Prof, başını sallayıp kararlı bir sesle itiraz etti. "Onun Tanrı'yla bir işi olamaz, Bu safça bir düşünce."

Haksızlık ediyorlardı. Önce Prof'a, sonra Altan'a baktı. "Onu fena harcadınız. Hem neden Tanrı'yla işi olamazmış?"

Prof, "Olamaz," diyerek ısrarını sürdürdü. "Çünkü o asla teslim olmayacak birisi. Tanrı, kul olmayı bilmeyeni ne yapsın?"

"Bakın, bir zamanlar hepimiz aynı serüvenin yoldaşlarıydık, unuttunuz mu? Sen, bu adam, ben ve o..."

Cevabı Prof verdi. Neşeli mi, hüzünlü mü olduğu belirsizdi. "Bence bu hafifletici bir neden sayılmaz Mehmet Esen. Çünkü serüven dediğimiz, biraz da kötü kaderdir."

Omuzlarını silkip kadehine geri döndü. Onları ikna edemeyecekti.

Altan birdenbire çoğalan öfkesini seslendirmeye devam ediyordu: "Plevneliler galiba Sebatayist bir aileden geliyormuş... Bir yerde okumuştum."

Prof, "Eee," dedi, azarlayan bir sesle. "Sebatayist olsalar ne fark eder?"

Altan, Prof'a döndü. Yüzü işlemediği kabahatle suçlanmış biri gibi çocuksulaşmıştı. "Ne bileyim hocam, sen söyle!"

"Sen Hıristiyan mısın be kardeşim?" Altan, beklemediği öfke karşısında şaşkınlıkla irkildiğinden olacak, Prof cevabı kendisi verdi. "Fransa'daki tez hocam sık sık şöyle derdi: 'Hıristiyanlık, kabaca, dışarıda Müslümanlık, içerideyse Yahudi düşmanlığı refleksiyle biçimlenmiştir...' Sen ne biçim komünistsin?" Biliyormuş gibi, Altan'ın vereceği cevabı beklemedi. Kendi kendine konuşma sırası ona gelmişti. "İnsan denen türün aklını sevmiyorum. Sorunum bu. İnsanlık ideallerine sadakatle emzirilip büyütülmüş o insanlara ne oldu? Yok olup gittiler. Mutsuzluğumun asıl nedeni bu..."

Altan gülmeye başladı; alay, daha çok küçümseme vardı kahkahalarında. "İnsanın değil de insanlığın mutsuzluğu için sana sadakat ve akıldan daha somut nedenler sayabilirim, Hocam..." Sonra ona göz atarak sözlerini sorularla bitirdi. "Sizce güvercinler neden barışın simgesidir? Bokun içinde yemek arayacak kadar iyimser bir tür olduklarından mı?"

Prof'dan önce o atıldı. "Saçmalama."

Prof, ona susmasını işaret etti. "Bırakın Altan yoldaşı, saçmalasın. Yıllar sonra şurada bir araya geldik, konuştuklarımıza bak."

Altan ellerini havaya kaldırdı. "Tamam, çenemi kapattım. İşte bak!" Prof'a dönmüş, sağ eliyle ağzını kapatmıştı. Ama sessizliği birkaç saniye sürdü: "Bana esas suçlu kim diye sorarsan, sensin derim, hocam."

Altan'ın kontrol edilmez gevezeliği ikisini de güldürdü. Prof, kahkahasını acı bir içki gibi, yüzünü buruşturarak bitirince Altan'a döndü. "Neden ben suçluymuşum?"

"Çağın en büyük suçluları filozoflardır... Sen söylemiştin, hatırlamadın mı?"

Prof, ellerini iki yana açtı. Pes etmişti. Yine de kendini savundu. "O geçen asır için doğru bir laf!" Konuşma devam

edince bir ara özgür iradeye inanmadığını söyledi. Güçlü bir nedeni vardı. Filozofça bir tavırla, "Sonunda ölecek bir varlığın ne özgürlüğü olabilir ki?" diye sordu.

Birkaç dakika sonra sohbet gevşeyince Altan, Şemdinli'deki kitabevinin[3] bombalanmasını hatırlatıp Prof'un kolunu tuttu. "Orasını bilir miydin? Sen çok kitap okurdun."

Adam, başını salladı. Gitmemişti. "Oğlum, orada hiç taburdan çıktığımızı, bir kere bile Şemdinli'ye indiğimizi hatırlıyor musun?"

Altan bir süre ona baktı. Şaşırmıştı. "Doğru," dedi. "Orada hapis gibiydik aslında."

"Devlet kendini savunuyor."

Prof, bombayı askerlerin atmış olabileceğini mi ima ediyordu? Birden Cenk'le birlikte Mezargediği yakınlarında tozcularla[4] birlikte gördükleri polis eskilerini, jandarmaları hatırladı. "Sence haklılar mı hocam?"

Prof başını tekrar salladı. "Savaşan birisi böyle aptalca soru sormaz. Sence savaşta haklı, haksız diye bir ayrım var mı?"

"Yine de," dedi. "Güpegündüz bomba atmak! Bu farklı."

Altan, sözlerini tamamlamasına izin vermeden atıldı. "Mehmet haklı, hocam. Kahraman başbakanımıza bak. O da olayın sonuna kadar gideceğiz demiyor mu? Demek ortada doğru olmayan bir şeyler var."

"Göreceğiz!"

"Neyi göreceğiz, hocam?"

Prof, "Başbakanımızın ta..." Söylemek üzere olduğu sözcükten vazgeçip, "Yüreğini," diyerek devam etti. "Bence niyeti demokrasiden çok, askerleri köşeye sıkıştırmak; baka-

---

3 9 Kasım 2005 tarihinde Şemdinli'deki Umut Kitabevi bombalandı ve patlama sonucunda bir kişi, daha sonra çıkan olaylarda bir kişi daha öldü. İlçede büyük gerginlik yaratan olayla ilgili biri uzman çavuş, birisi PKK itirafçısı, iki kişi gözaltına alındı. Yargılama sonucunda sanıklar ağır cezalar almalarına karşın karar temyizde bozuldu, sanıklar tahliye edildi.

4 Toz, bölgede esrara verilen ad, tozcu da esrar kaçakçısı – yay.n.

lım yeterince cesaret gösterecek mi, göreceğiz." Sonra sonuçtan eminmiş gibi hükmünü verdi. "Ama bana sorarsan, sağcı iktidarlar, ne derlerse desinler, askerle çatışmayı göze alamazlar, dostlar."

"Ama bunlar sağcı değil, Müslüman!"

Prof, Altan'a dönüp, ikisinin arasında fark görmüyormuş gibi güldü. "Yanlış, bunlar zenginleşmek isteyen dindar taşralılar. Ve şu hep büyüyeceği söylenen pastadan daha büyük lokma kapabilmek için önceliği demokrasiye değil, o sihirli sözcüğe vereceklerdir." Sonra sihirli sözcüğü fısıldadı: "İstikrar... Demokrasiyi yiyemezsiniz, önemli olan pastadır."

Altan, uzanıp Prof'a sarıldı. "Haklısın hocam! Söylesene, sen neden komünistim demiyorsun?" Prof, komünist olup olmayacağını söylemeden –onurların en büyüğünü sunan– Altan'ın kucaklamasına ellerini açarak karşılık verdi. Altan ona yoldaş kazandırmayan kucaklaşmanın ardından devam etti. "Balina'yı aradın mı Mehmet Asteğmenim?" Aramadığını biliyordu. Neden soruyordu? Başını salladı. "Çocuk sekiz ay dağda ovada sana baktı..." O da başını sallıyordu. "İşleri pek iyi gitmiyormuş. Dükkânı kapatacağını söyledi." Şimdi dik dik bakıyordu. "Geçen hafta Bayram ziyaretine geldiklerinde anlattı."

"Tamam, ararım."

Sonra sohbet bıçak gibi kesildi. Geçmişi kapatınca konuşacak bir şey kalmamıştı. Çünkü ortak gelecekleri yoktu. Bir süre sonra da kalktılar.

Artık onlardan birisi değilim... Acı veren iç sesini peşi sıra sürükleyerek yürürken Altan'ın sözlerini düşünüyordu. Köksüz olmak! Aslı bu yüzden mi üç kez ona geldiği halde üçünde de kendini bağlayacak, savrulmasını önleyecek birisini bulamadığından tekrar nefret ettiğini söylediği hayata geri dönmüştü? Savaşa, tehlikeye, Avustralya'ya, Kaş'a,

İstanbul'a... Belki her şeye çabucak alışmasının ardında da bu köksüzlük vardı... Birden fark etti: Vardığı her yere kalmak için değil, orasını terk etmek için gitmişti. Bütün hayatını değişmez bir yazgıymış gibi yaşamak! Teslim olmak! Hep duyduğu sıkıntının nedeni bu muydu? Soruları cevaplar izlemeyince durup başını yukarı kaldırdı. Kim bunun sadece kendi suçu olduğunu söyleyebilirdi? Tanrı onu hiç evlat edinmemişti. Tanrı'yı düşününce fark etti: Ortalığı yanık lastik kokusu kaplamıştı; cehennem yakınlarda olmalıydı.

Tekrar yürümeye başladı. İstiklal Caddesi'ne açılan kısa sokakta geceyi boyayan rengârenk elbiseler giymiş kadınlar geziniyordu. Caddeye çıkıncaya kadar gözlerini renklerden alamadı. Sarı, kırmızı, yeşil, mavi... Bedenler yerine renklerle büyülenmesi garipti. Sonra hayvanların karşı cinsi cezbetmek, bitkilerin, tohumlarını taşıtacağı böcekleri baştan çıkarmak için renklerini kullandıklarını hatırlayınca haftalardır bastırdığı o sorunun suyun dibinden fırlayan bir mantar gibi diline sıçradığını hissetti. Kadın! İstediği, sıkıntısının panzehiri bu muydu? Birkaç adım sonra, siyah bir silüet öteki renkleri karartarak gözlerinin önüne geldi. Simin! Soru mu cevaplanıyordu? Sessizce güldü. Renk olarak sadece siyah ve beyazı giyen, tenine değdiğinde ürperdiği birisini istemek! Şehir usul usul içindekileri kusuyor, onu itirafa zorluyordu. Çok içtim diye düşünürken aklından geçenleri doğrularcasına bir gölge önünü kesti. Hayalet! Hayır, şapkası başına geçirilmiş şemsiyeyi andıran gölgenin belirgin bir yüzü vardı, sadece para istiyordu. Bir süre gölgeyle birlikte yürüdüler. Adam konuşmuyor, sanki insandan başka, mutlu bir türden geliyormuş gibi sürekli gülüyordu...

Birkaç dakika yavaşlamadan yürüdükten sonra kararsız şaşkınlığına boyun eğerek durdu. Kehanette bulunacak bir peygambere benzeyen bu güleç sarhoşa sorsa: Hem insan olup, hem de mutlu olunabilir mi? Sonra vazgeçti. Bil-

mediği bir soyun oğlu, bu gece beklediğinden daha fazlasını alacaktı.

Bir saat sonra hiçbir anı barındırmayan yatak odasındaki pencereden dışarısını, ışıkların, binaların gerisindeki karanlığın üstüne çizdiği garip şekilleri seyrediyordu. Ufuksuz bir çukura yerleşen sitenin üstündeki gökyüzü, dibi tutmuş bir tatlı çanağını andırıyordu. Buraya bu kenti almak, yeni bir gelecek edinmek için gelmişti ama şimdi kararsız bir fatih gibi ne yapacağını bilmiyordu. Elini çağrı almış gibi göğsüne götürünce korkuyla irkildi. Parmakları hiçbir şeye değmiyor, sanki bedenini delip sırtından çıkıyordu. Varlığı boşluğa dönüşmüştü! O zaman anladı: Yalnızlık, paylaşıldığında değersizleşiyordu... Kendi sesini yadırgayarak güldü: Acıyla başlamış, sıkıntıyla baş başa kalmıştı. Kenti bir başkası fethedecekti. Ya ona yüklediği, peşine düştüğü gelecek? Önce geçmiş mi edinmeliydi? Karşısındaki tuvalde değişen resme, kompozisyonun ortasındaki havuza uzun uzun baktı. Kürşat'ın Sydney'in dışındaki evinin arkasında, iki ağacın arasına sıkışmış o bakımsız havuzda köksüzmüş gibi yüzen nilüferleri neden büyülenmişçesine seyrettiğini şimdi anlıyordu. Sessizce güldü. Garipti, insan kendisine dışarıdan baktığında hep şaşırıyordu.

Altan saflığın ahlâkına, idealizme, Simin ise bedenin ahlâksızlığına, hazza tapıyordu. İnançlı varlıklar! Zıt kutupta olmalarına karşın ikisiyle de birlikteyken aynı sıkıntıyı duymasının nedeni bu muydu? İnanç onda bulantı yaratıyordu. "Başarı, rahatlık istiyorsan inançlarından kurtul..." Karşısındaki ezik adamın yüzüne bakmadan bas bas bağıran kadın haklıydı. Babasını sevse de annesinin haklı olduğunu o gün de biliyordu; gerçek buydu. Belki de annesine duyduğu öfke yüzünden babasını gerçekçi bir gözle süzmemişti hiç. Mustafa Bey'in sıradanlığının kanıtı, mezarı başında hayatını özetleyen arkadaşının sözlerinde saklıydı: "Elli beş yıl boyunca hiç düşman edinmemiş birisiydi o..."

Geriye döndü. Geceyi hayatın tatlılaşmasını engelleyen şeytanlar istila etmişti. Ne yapmalıyım? Sessiz sorusunu derin, yorgun bir fısıltı cevapladı: 'En yorgun, en cılız nehir bile sonunda denize kavuşur...'

Kim söylemişti bunu? Üstat? Prof? Yatağa doğru yürürken sözün sahibini hatırladı ve korkuyla ürperdi. Geçmişi yoktu ama hayaletleri vardı. Gözlerini kapadı. Birden tekrar Şemdinli'yi hatırladı: Girişteki cami, yerlilerin Mecburiyet dedikleri Cumhuriyet caddesi, iki yanda birkaç dükkân ve başka dünyaya ait olduğunun kanıtları, sonra o derin sıkıntı ve terk edilme duygusu... Belki artık bir kadın bulmalıydı.

- 2 -

Karşıdaki köşede fotoğraflarını sık sık gazete eklerinde gördüğü uzun bacaklı mankenle konuşan sakallı adam gazeteciydi. Solda, geniş pencerenin önünde, asansörlerde çalınanları andıran müzikle hafif hafif iki yana sallanan yakışıklı adamsa, ünlü bir reklamcıydı. Ona iki hafta önceki L&M'nin kokteylinde rastladığını hatırlıyordu. Davetlilerle ilgilenmek yerine içkilerle küçük köfteleri mideye indirmeyi seçen, arada bir orta yaşlı kadının etrafında toplanan grubun yayınevi çalışanları olduğunu Haydar söylemişti.

Cihangir'in dar sokaklarına bakan gösterişli salonda cıva damlasını hatırlatan hareketlerle birbirinden kopup sonra tekrar birleşerek sürekli yer değiştiren topluluğu süzdü; kalabalığın içinde yazarı andıran kimseye rastlamadı. Anlaşılan Haydar'ın edebiyat dünyasında pek dostu yoktu.

"Modernist gelenekle deneysel roman yazma iddiasında olan bir roman! Ben bu lafa şeyimle gülerim..." Kimi göreceğini bilerek geriye döndü. Üstat, kokusunu bile geride bırakarak birdenbire yanında belirivermişti. "Ya şu lafa ne der-

sin? Olay örgüsünün dayandığı trajik öykü! Hadi canım sende! Trajedilerin içinde hep gerçek kadın vardır. Seninki sadece bir karikatür... Ah şakacı Tanrı!" Yaşlı adam sözlerine bir an için ara verip yardım istercesine kolunu tuttu. Teşhis koyan ama tedavisini bilmeyen bir doktor gibi bakıyordu. "Budalalık, bin yüzü olduğu için mi zekâdan çok daha zor fark ediliyor?"

Üstat, edebiyat dünyasındandı ama dost sayılmazdı; bir yandan alaycı bakışlarla onu süzüyor, bir yandan da davetliler içeriye girerken kapıdaki kısa etekli kızların gülümseyerek –parfüm eşantiyonu gibi– ellerine tutuşturduğu Haydar'ın imzalı kitabının arka kapağındaki tanıtım yazısını gösteriyordu. Sözünü ettiği karikatür, salonun duvarlarına asılmış posterlerde –kitabın kapağında da o vardı– yer alan Haydar'ın kadın kahramanı olmalıydı.

Neden bu kadar acımasızdı? Yüzündeki lekelerin solukluğuna, teninin kızarmadığına bakılırsa henüz yeterince içmediği söylenebilirdi. Peki, romandaki kadın hakkında bu kadar kısa sürede, hem de birkaç paragraftan ibaret olan bir özetten böylesine kesin bir çıkarımda bulunması garip değil miydi?

Telaşlı gözleriyle salonu tarayarak içki aramaya koyulan adama sordu: "Romanı ne zaman okudun, Üstat?"

"Haydar baskıdan önce vermişti..." Hâlâ kitabın arkasını işaret ediyordu. "Kadına ve kadın sorununa dâhice sayılabilecek bir yaklaşımın izleri! Vay vay vay... Söyler misin kuzum, deha dediğimiz nedir?" Karşısında Haydar varmış gibi öfkelenmişti. "Deha, aykırı düşünceler arasında var olan, ama hiç kimsenin fark edemediği bağıntıları görebilmektir. Peki, bizimkinin kadınları anlatışındaki deha neymiş? Beyefendi kadınlarda üçüncü deliği ya da F noktasını mı buldu?" Başını –aslında bu onu komikleştiriyordu– öfkeyle salladı. "Her insanın temel bir özelliği var, dostum. Onunki

sahtekârlık. Aşk aşk aşk... Boş laf! Aşk, bir Batı hastalığıdır ve de artık çoğunlukla bir sorun kaynağı olarak yaşanıyor... Neden bazı insanlar sadece sevgiyle yetinmesinler? Biliyor musun, birçok Batı dilinde sevgi ve aşk Doğudakilerin aksine aynı sözcükle ifade edilir." Kitabı tartıyormuş gibi birkaç kez havaya kaldırıp indirdi. "Yüz elli sayfada, arka kapaktaki palavraların onda birini bile tartışmak mümkün değil. Hiç Tolstoy okumadın mı be kardeşim? Adam sekiz yüz sayfadan ince roman yazdı mı?" Sözlerinin burasında sesini kısıp eğildi. "Bana sorarsan aslında Tolstoy'u hepimizden büyük kılan da yazarken gösterdiği o peygamber sabrı..."

Haydar'ın ardından Tolstoy da eleştirilerden nasibini almıştı. Merakla adamın açıklamalarına devam etmesini bekledi ama Üstat'ın alkolle roman arasında gidip gelen dikkati dağılmış, içki arayan gözleri Simin'le birlikte onlara yaklaşan kadına yönelmişti. Adam Simin'in yanındaki gösterişli kadının kim olduğunu çıkarınca şaşkınlıkla durakladı. Bakışları emen göz alıcı kadın Şebnem'di. Nasıl olmuşsa aylardır güzelliğini soluklaştıran o donukluk erimiş, ışıltılı canlılığı geri gelmişti. Ortadan ayırarak başına yapıştırdığı biryantinli saçları erkeksi bir ifade verse de yüzü yeni açmış bir çiçeği andırıyordu. Buzun altından ortaya çıkan kadınsılığı ve gençliği hem çarpıcı hem de kavrayıcıydı. Şimdi Cenk'in onu neden beğendiğini anlayabiliyordu. Eşsiz bir karışım: Hem günaha hem de sevaba eğilimli bir güzellikti karşılarında duran.

"Çok iyi görünüyor, değil mi?" Simin'in sesini duyunca bakışlarını istemeye istemeye Şebnem'den ayırdı. Soru ona yöneltilmişti. Başını sallayarak onu onayladı. "Çok iyi, çünkü doktorunu defedip, direksiyonu ben ele aldım." Sonra cevap beklemeden bu kez Üstat'a döndü. "Kadınların çoğunlukta olduğu bir kokteyl, Üstat... Anlaşılan Haydar yine dişileri fethedecek."

Yüzündeki, üstündeki, gözleri dışındaki her şey, siyahtı. Gül yaprağının üstündeki saydam bir çiy damlasını andıran Şebnem'in yanında daha da esmerleşmişti. Şebnem'se Simin'i doğrulamak istercesine selamlarken herkese sarılıyordu. Ama bunu tiksinerek yaptığı belliydi. Ne zaman birisiyle kucaklaşsa, yüzünü ilaç içmiş çocuk gibi buruşturuyordu.

Üstat da onun kadar şaşırmıştı. Simin'in kolundan tutarak nedense suçlayarak sordu. "Ona ne yaptın?"

Soruyu Simin'in yerine Şebnem cevapladı. "Bir haftadır ata biniyorum."

At! Şaşkınlığının daha da derinleştiğini hissetti; Şebnem'in pürüzsüz, duru sesini ilk kez duyuyordu. Dili vardı demek! Simin, Şebnem'i bir kenara bırakmış, dikkatini Üstat'ın elindeki kitaba çevirmişti. Sesine sahte neşesini iliştirmişti. "Ne düşünüyorsun, Üstat?"

Üstat, isteksizce Şebnem'den Simin'e döndü. "Popüler olmak için orta kıratta olmalıdır insan. Oscar Wilde, böyle der."

"Yani?"

Üstat, "Haydar dostumuzun yazarken kadınları gözetmesi; üstelik bunu bir marifetmiş gibi her yerde vurgulaması," diye mırıldandı. "Ve piyasaya yeni çıkacak ürün tanıtımını andıran bu kokteyl... Bunlar bana ters. Yazar olma, popüler ol!" Elini kaldırarak az ötede tepsiyle içki ikram eden garsona telaşla işaret etti. "Sanatçı, sanata mecbur olandır... Sanat dediğimiz de değişimi resmedebilmektir: İnsanda, dünyada ve tabii gerçeklerde. Ben bunları Haydar'da..."

Daha devam edecekti ama Simin sözünü kesti. Sesi Haydar'a yapılan haksızlığı dile getirir gibi itirazla yüklüydü:

"Ancak sanat, güzellik açlığıdır da; onu bu yüzden genç kadınlarda aramamız kadar normal ne olabilir? Yazarlara ve ressamlara güzelliğin ne olduğu sorulduğunda çoğu, genç bir kadın bedeni olarak tanımlamış güzelliği. İşte Hay-

dar da bunu yapıyor. Bu yüzden, yani kadınları ele alıyor diye onu küçümseyemeyiz. Hem unutma Üstat, Picasso da popülerdi."

Üstat nihayet içkisine kavuşmuştu. Simin'in söylediklerine katılmıyordu. Ama acelesi vardı, omuzlarını silkmekle yetindi. Cevap vermeden Prenses'in yanındaki kadına döndü. Şebnem'in alev mavisi bluzunun omuzları açıktı; altında bacaklarını ikinci bir ten gibi sıkıca sarmalayan deri bir pantolon vardı. Ve yüksek topuklu ayakkabılar... Giyinişi de değişmiş, depresyonun silikleştirdiği kadınsı hatları bedenine geri dönmüştü. Yuvarlak omuzlar, yuvarlak, biçimli kalçalar...

Üstat tam o sırada tekrar öne geçti. Kadehi yarılamış, acil alkol ihtiyacını gidermişti. Sıra davasını savunmaya gelmişti. "Picasso'nun o denli iyi bir sanatçı olmadığını söyleyen de çok... Ben kendi hesabıma Matisse'i[5] daha çok önemserim... Picasso'nun..." Sesini tizleştirip Simin'inkine benzetmeye çalıştı. "Popüler ününün biraz da eylemci kişiliğinden geldiğini inkâr edemeyiz..."

"Evet, siz Picasso hakkında ne diyeceksiniz bakalım, Mehmet Bey?"

Simin, Üstat içkisini tekrar yudumlamak için sözlerine ara verince, sanki tartıştığı oymuş gibi soru sorduğu adama dönmüştü.

Benden ne istiyor! Telaşla bakışlarını yanındaki siyah kadına çevirdi. Şebnem'i seyrettiğini fark etmiş miydi? Picasso? Bildiği tek şeyi tekrarladı: "Kadınlara iyi davranmadığını okumuştum."

Simin, "Dehasında merhamet yoktu," diyerek konuşmayı sürdürdü. Sesi, bedeninin duruşu: Sonuna kadar Picasso'dan yana olduğunu ilan ediyordu. Hemcinslerinin çektiği acıları unutmuştu. "Dâhileri bizim ölçülerimizle yargıla-

5 Ünlü Fransız ressam (1869-1954).

yamazsınız. Normallik beklentisi! Böyle bir tutum, böyle bir beklenti haksızlık olur." Bir süre sessiz kaldı, sonra Picasso konusunu kapattığını ele veren ses tonuyla onu bırakıp tekrar Üstat'a döndü. "Bence bir romanda itici, sıkıntı veren tek cümle bile olmamalı. Yazarken her cümleyi bir sanat yapıtıymışçasına tekrar tekrar elden geçirmek, yeniden yaratmak gerekir. Cümleler değerli taşların yan yana dizildiği mücevherlere benzerler... Sözcüklerden yapılmış gerdanlıklar! Ben bu gözle okurum. Ve işte belki bu açıdan Haydar'a bazı eleştiriler yöneltebiliriz."

Sözlerini bitirince tartışmayı sürdüreceğini ele veren derin bir soluk aldı. Ama konuşmayı yönlendirmekten vazgeçmeyecekti. Egosantrik cadı diye düşündü. Bir an ona baktı, sonra sessiz mırıltısını yuttu.

"Bence sanat, aklını yeni fikirlere açmak kadar, erişilemeyecek olana ulaşma ihtirasıdır." Duyduğu sesle irkildi. Üstat da konuşmaya birden katılan Şebnem'e bakakalmıştı. Duydukları için sesine inanmışlardı ama düşüncesinin de olduğu fikri inanılmazdı. Şebnem, küçük topluluğun şaşkınlığını daha da derinleştirerek, "Tıpkı hayat gibi," diyerek devam etti. "Bu açıdan sanat ve hayat iç içe olmalı. Kadınlar Haydar'ın romanındaki gibiler mi? Asıl tartışmamız gereken bu."

Simin, Şebnem sözlerini bitirince kimsenin kımıldamasına fırsat vermeden uzanıp onu öptü. Dudağının yanına kondurduğu öpücük, ilk adımını atan bebeğini ödüllendiren bir anneninkinden çok sevgilisini kutlayan bir âşığınkini andırıyordu.

"Nasılsınız bakalım?" Konuşma bir kere daha bölünmüştü. Hep birlikte yana döndüler. Haydar, Hamza ve uzun boylu bir adam yanlarına gelmişti. "Size Ziya Mermerci'yi tanıtayım. Ziya... Bunlar da bizim çete üyeleri..."

Haydar, ellerini uzatan çete üyelerini tek tek misafire ta-

nıttı. Adamın kim olduğu az sonra ortaya çıktı; son zamanlarda sözü edilen bir ressamdı Ziya Mermerci. Üstat, bir fırsatını bulduğunda onun kulağına adamın resimlerinden çok, zengin kadınlarla yaşadığı aşklarla ün kazandığını fısıldadı. "Ressamlığın özüyle değil, kadınları büyüleyen parıltılı kabuğuyla ilgili..." Kimseye fark ettirmeden yanındaki kısa boylu adama gizlice gülümsedi. Üzerindeki ceketi palto niyetine de giyebilirdi. Dedikoduyu, çekiştirmeyi içki kadar seviyordu.

Ziya Mermerci'nin –kadınların beğendiği– yüzü, acıklı yazgısı olan birini andırıyordu ama tavırları, konuşması içten ve sıcakkanlıydı. Çok geçmeden Şebnem'in karşı konulmaz çekiciliği konuşma arzusunu daha da arttırdı. Sözü Haydar'ın romanına getirerek güzelliği bir çiçek gibi kokan kadına doğru ilerledi.

"Az önce Haydar'a, romanda birisini beğendiysek, bu, o kahramanda biraz da kendimizi bulmak demektir, diyordum... Okuma şansınız oldu mu? Maide'yi nasıl değerlendirirsiniz?"

Cevabı Şebnem'in yerine –Haydar'ın yeteri kadar uzakta olup olmadığını kontrol ettikten sonra– Üstat verdi. "Kişiliğinde bağdaşmaz zıtlıklar barındıran farklı bir tip. Tutarlı değil."

Konuşurken arada kadehini severek okşuyordu ama içkiyle arasındaki ilişkinin şefkati gözetmeyen, tutkulu bir aşka benzediği fark ediliyordu. Bunu hemen sonuca gitme, kadehin dibini bulma arzusundan çıkarmak mümkündü. Rakı yanaklarında mayıs gülü gibi açmaya başlamıştı bile.

"Farklılık ve zıtlıktan korkanlar okur olurlar, korkmayanlar ise roman kahramanı... Hadi Üstat, adil olun! Ahlâkçı bakışla değerlendirmeyin roman kahramanlarını."

Üstat'a –sanki karısının görevini devralmış gibi– bu kez dersini vermeye hazırlanan Hamza'ydı. Öfkeli şair, söze da-

vet edilmeden karışan Hamza'ya kısa bir bakış fırlattıktan sonra tekrar Ziya Mermerci'ye döndü. Hayal kırıklığı kısa sürmüştü. "Picasso mu, Matisse mi?"

Ziya Mermerci önce izin ister gibi Şebnem'e baktı, ardından boğazını temizleyerek Üstat'a cevap verdi.

"Ben Bruegel'i[6] yeğlerim: Resme köylüleri, yani çalışan insanı, emeği koyan, doğayı, dinî resimlerin fonu olmaktan kurtaran devrimciyi. Resimlerinde sosyal bir içerik vardır."

"Haydar'ın romanında olduğu gibi mi?"

Sosyal içerik! Üstat, Ziya Mermerci'nin yumuşak karnını bulmuştu. Adamın romana aldırmadığı, Şebnem'le flörtün peşinde olduğu ortadayken Üstat'ın bu öfkesi garip ve komikti. Anlaşılan Şebnem'in birdenbire ortaya çıkarak herkesi ele geçiren çekiciliği Üstat'ın yıllardır uyuklayan erkekliğini de canlandırmıştı. Ziya Mermerci'nin de göze çarpan görünüşünün vaat ettiklerini boşa çıkardığının farkındaydı. Adamın bildiklerini değil de bilmediği konuları konuşma isteği budalacaydı.

Simin, neşesini Üstat'a bulaştıramayan Ziya'yla Şebnem'in koluna girerek onları az ötedeki gazetecinin yanına götürdü. Kısa bir kararsızlığın ardından Hamza da onlara katılmayı seçti. Bütün şişmanlar gibi ellerini ve bacaklarını yana açа açа, sallanarak yürüyordu.

Üstat, Simin'in arkasından bakarak mırıldandı. "Deliler ülkesinin en akıllısı... Ama aklı başındalıların da en çılgını."

İltifat mı etmişti, yoksa çekiştirmiş miydi, belli değildi. Yine de adamın düşüncelerine katılıyormuş gibi sırıttı. Üstat tekrar içkisini yudumlamaya başlayınca, o da uzun bacaklı mankeni seyretmeye koyuldu. Kadının gözleri suç aleti gibiydi; dudakları da suç ortağı. Simin birkaç dakika sonra yanlarına geri geldiğinde yüzünde uzlaşmacı bir gülümseme vardı. "Üstat, kızmayın lütfen."

6 Ünlü Flaman ressam (1525-1569).

Yaşlı adam barış teklifine sitemkâr bir kabalıkla karşılık verdi: "Herifçioğlu göz göre göre yanımızdaki kadını araklamaya çalışıyor."

İkinci kadeh yanaklarına kan damlatmakla kalmamış, dilini de çözmüştü. Simin, ona gizlice göz kırparak Üstat'ın koluna girdi.

"Gerçek güzellik, günahın ipliğiyle dokunur... Bu harika cümle kime ait, hatırladınız mı?"

Üstat, homurdanarak cevap verdi. "Galiba tanıdığım birine..."

Öfkeliydi ama sözlerinden alıntı yapılması hoşuna gitmişti. Simin fırsattan yararlanarak devam etti: "İşte bu yüzden sanatçı güzellikle karşılaştığında şeytanın uşağı olur. Ve gerçek güzelliğin resmini ancak günahkârlar çizebilir."

Üstat, "Yani?" diye tekrar homurdandı;

Simin onu ikna edeceğini bilerek Ziya'nın savunmasını tamamladı. "Ressamlar gerçek günahkârlardır. Ve bu nedenle, bırak Şebnem'i baştan çıkarsın."

Üstat, ve'li cümlelere aldırmadan başını salladı. "Bari heykeltıraş olsaydı... Heykeli resme tercih ederim." Az önceki sesi yumuşamıştı, şimdi hem yaşlılığını hem de çocukluğunu taşıyordu. "Heykel, insanlığın geçmişidir. Resimse hep bir dönemdir..."

İlginç bulsa da Simin'le Üstat'ın tartışmasını izlemekten vazgeçti. İçki, sıkıntısını bastıramamıştı. Havuzdaki nilüferi hatırladı yeniden. Kendini çetenin ne içinde ne de dışında hissediyordu. Bir süre sonra yoğun bir alkol kokusuyla irkildi. Üstat koluna girmişti. Simin! İşini bitirip Şebnem'le günahkâr ressama katılmıştı.

"Şu kadını görüyor musun, Bay Genel Müdür?" Bakışlarını Üstat'ın boş kadehiyle işaret ettiği yöne çevirdi. Salona girdiklerinde dikkatini çeken o uzun bacaklı manken şimdi bir yandan Hamza'yla konuşuyor, bir yandan da yandaki ay-

nada bedeninden başka hiçbir şeyi sevmeyen birinin dalgınlığıyla kendini seyrediyordu. "Şehvet, roman, resim, heykel ve tabii ki güzellik... Bir kadın bedenine yüklediğimiz bunca şey... Ne komik, değil mi? Oysa beden, alt tarafı bir makinedir; insanın hayatta kalma makinesi..."

Üstat'ı bırakıp kadına alıcı gözüyle baktı. Sonra aklına gelen düşünceyi seslendirdi. "Ama iç gıcıklayıcı bir makine."

"Sen de mi Mehmetüs?"

Üstat, hayal kırıklığını dolu bir kadehle tamir etmek için neşesiz, kanlı suratıyla girişteki garsona doğru uzaklaştı. Ufak tefek bir adamdı ama bir tavus kuşu gibi –omuzlarıyla sırtını– kabartarak yürüdüğünden olduğundan iri görünüyordu. Onu bırakıp, soldaki pencereye doğru ilerledi. Dışarıda yumuşak, dost bir sonbahar yağmuru vardı. Bir süre parmaklarıyla serinliğini hissedebildiği damlaların camdaki kararsız yolculuklarını izledi. Saydı: "Bir, iki, üç..." Sesi boğuk bir fısıltıya sarınmıştı. "Dört, beş, altı..." Altı hafta olmuştu bu kente geleli. Göz ucuyla Üstat'ı aradı. Kadın bedenine inanmayan şair aradığı dolu kadehi bulmuştu. Kalbini mi kırmıştı? Ama adamın göğsünde kalp yerine büyük bir sünger olduğunu hatırlayınca iç rahatlığıyla gülümsedi. Onunla herkesi büyüleyen dizeler yazması mucizeydi. En azından bir konuda haklıydı: İnsan bedeni inanılmaz bir makineydi.

"Merhaba!" Sesin geldiği yöne döndü. Tanımadığı sesin sahibi, tanımakta zorluk çektiği bir yüzdü. Sonra mavi bluzdan çıkardı. Şebnem'di, ama bir kez daha değişmişti: Neyin değiştiğini hemen fark etti. Güzelliği artık kokmuyordu. Yüzü, susuz kalmış çiçek gibi solmuştu. "Onu görüyor musunuz?"

O? İkisinin tanıdığı bir O! Cenk'ten söz ediyor olmalıydı. Güzel bir kadının yaratacağı aldatılmışlık duygusuyla başını salladı. "Hayır. Haftalardır görmedim."

"Görünce söyleyin! Onu öldüreceğim."

Hafif tonlaması olan bir sesle söylemişti bunları. Gözlerini kadının onu delip geçerek arkasındaki yağmurlu gecenin bilinmez bir yerine odaklanan sabit bakışlarından kaçırdı. Doğruyu söylüyordu, Cenk'i öldürecekti. Savaşmış biri bunu kolaylıkla anlardı: savaş, insana önce bakışların dilini öğretiyordu.

Elinde tuttuğu boş kadehi yanındaki yüksek sehpaya bırakıp sordu. "Sana ne yaptı?"

"Bana yaptıkları önemli değil, ama Yağmur'a..."

Yere düşecekmiş gibi sallanınca uzanıp kadını kolundan tuttu. "Yağmur! O da kim?"

Şebnem, dünyanın en aptalca sorusunu duymuş gibi geriye çekildi. Gözlerini saplandığı yerden çıkarmış, karşısındaki aptal adama çevirmişti. Birisinin Yağmur'u tanımaması onu çok şaşırtmıştı. Bir bebeğin doğum çığlığını andıran bir sesle bağırdı: "Atım..."

Cümlesinin sonunu, daha doğrusu sözcüğün devamını getiremedi. Soluğunu yitirmiş, elini, onu dehşete düşüren o anıyı söküp atmak ister gibi göğsüne götürmüştü. Ona doğru uzanan kolu küskün bir tavırla iterek yüzünü cama dayadı. Büyük, karşısındakine gökyüzünü hatırlatan gözlerinde beliren ışıltılı damlalar o geniş mavilikten kopmaya hazırlanıyordu. Utançla bakışlarını kadınınkilerden kaçırdı. Pencerenin iki yüzünde de insanı dilsizleştiren hüzün vardı: Dışarıdaki yağmur damlalarıyla, içerdeki gözyaşları birbirlerine karışmadan camın iki yanından aşağıya akıyordu. Birden fark etti, Üstat haklıydı: Sözünü ettiği o trajik varlığı, bir kadını seyrediyordu.

Acaba Cenk atına ne yapmıştı? Dudakları aralanmışken hemen kendini toparladı. Aptalca bir soruydu onunki. Bir hayvanın, bir avcının karşısındaki yazgısından başka ne paylaşmış olabilirdi Yağmur.

Ne yapmalıyım? Ona dokunsa! Faydası olmazdı. Karşısında kendini avutma yeteneğini yitirmiş birisi vardı. Simin'i bulmalıydı. Madem doktoru o defetmişti, gözyaşlarıyla ıslanan omuz onunki olacaktı. Elini kaldırdı. Aynı anda Şebnem geriye dönüp yürümeye başladı. Ayak seslerinin hüzünlü tınısı, duyduğu derin kedere eşlik ediyordu.

- 3 -

Salonun neredeyse bütün ön cephesini kaplayan penceredeki görüntü soluk kesiciydi. Işıklı köprü; ayağındaki köşk bozması kulemsi bina; ince, cılız minareli cami; karşı yakadaki dev vericiler; gümüş rengi, buruşuk çarşafı andıran gökyüzü ve çatıların bölüp kestiği Boğaz: her şey büyük bir metal çerçevenin içine toplanmıştı... Tablonun altında yumuşak, şekilsiz karanlıklar dar sokaklardan denize doğru dumansı lavlar gibi akıyordu. Kısa, cansız dereleri andıran caddelerin açıldığı Boğaz'ın gündüzki o belirginliği, gizemli bir tülün altında silikleşmişti.

Bakışlarını göz alıcı görüntüden bileğine çevirdi. Yaklaşık bir saattir bir türlü parçası olamadığı kentin bir başka yüzünü seyrediyordu. Aslında üçüncü kattaki bu salon da Yeniköy'deki o büyülü pencereden görünen manzara kadar ilginçti. İki yandaki eğik duvarlara at fotoğrafları asılmış, arkadaki kütüphanenin raflarınaysa boy boy kupalar yerleştirmişti. Pencerenin karşısında bir divan, yanda deri bir koltuk; yerde de renkli minderler... Aydınlanma için kullanılan tahta ayaklı, kaba abajurlar bu eşyalarla pek uyumlu sayılmazdı. Yerdeki tahta kaplamanın üstüne kırmızı motifli kilimler seriliydi.

Bir süre etrafı seyrettikten sonra içerdeki en göze çarpan nesnenin kupaların ortasındaki gümüş çerçeveli, –pahalı ol-

duğuna iddiaya girebileceği– iri kronometre olduğuna karar verdi. Böyle bir salona koyu gölgeli ormanda, iri ağaçların arasındaki bir evde rastlasa daha az yadırgardı.

Birkaç adım atıp bacaklarını hareket ettirdi. Ortadaki alçak sehpada son aylarda çok satan bir romanla bir gazete duruyordu. Yaklaşıp gazeteye göz attı. Ulaştırma Bakanı'nın Türkiye'ye uğrayan CIA uçaklarıyla ilgili demeci manşetteydi.

"Ve nihayet!"

Sıkıntısından kurtulacağını haber veren sese döndü. Simin, simsiyah, merdivenin başındaydı. Yüksek topuklu ayakkabılarıyla basamakları hiç ses çıkarmadan tırmanmış olması şaşırtıcıydı. Siyah kadın birkaç adım atarak elindeki şişeyi sehpaya bıraktı ve pencereye yaklaştı. Yorgun görünmüyordu. Gece, onu onarıyor olmalıydı.

"Nasıl?"

Simin, "Sonunda uyudu," diye cevap verdi. Esmer yüzü boş bir karatahta gibiydi, bir şey yansıtmıyordu. Sadece derin bir karanlık; hayal kırıklığını ele veren, keyifsiz sesiydi. "İnsanları anlamak ne zor! Acı çekmek yararsız bir alışkanlıktır ama yine de bu alışkanlığı inatla sürdürürüz." Eliyle şişeyi işaret etti. "Kadehler de şu dolapta... Ve ışıklardan birini söndürür müsünüz?"

Yakındaki abajuru kapattıktan sonra kadehleri alıp Simin'in sehpaya bıraktığı şarapla doldurdu. Sıra saatlerdir aklıyla dilinin arasında oyalanan, Şebnem'e soramadığı soruya gelmişti. "Cenk, Şebnem'in atına ne yaptı?"

Simin soruyu duyunca yudumlamakta olduğu kadehini dudaklarından indirdi. Anlatıp anlatmamakta kararsızdı. Sonra ne olduysa birden konuşmaya başladı. Ama atı değil, Şebnem'le Cenk'i anlatıyordu.

"Tanıştıktan sonra flört bile etmediler. Çünkü Cenk hemen evlenmek istedi. İlk bakışta garip görünse de bu anlaşılır bir istekti: beyaz ten, renkli gözler, alımlı bir beden... Annesi-

ne benzeyen bir kadın gördüğünde dayanamıyor. Şebnem'se kararsızdı..." Simin kadehi kaldırıp, onunkine dokundurdu. Sözlerini bir an önce tamamlamak ister gibiydi. "Boşanmak isteyen de Cenk'ti. Şebnem yine kararsızdı. Uzunca bir süre düşünüp sonra Cenk'in isteğini reddetti... Otursanıza..." Doğal olarak pencerenin karşısındaki divanı seçmişti. Kadından uzağa, divanın öteki ucuna ilişti. "Şebnem'in Cenk'in isteğini geri çevirip buraya taşınmasından hemen sonra Yağmur ahırında ölü bulundu." Sözlerini bitirmeden önce kadehinden uzun bir yudum aldı. "Zavallı hayvanın başı gövdesinden ayrılmış, kulakları da özenle kesilmişti..."

Kesik kulaklar! Gözlerinin önünden geçen cesetlerden kurtulmak için kirpiklerini kapadı. Aklına aptalca sorular geliyordu. "Peki, bunu Cenk'in yaptığına ilişkin bir kanıt bulundu mu?"

"Tabii ki hayır! Ama sizce kim bir atı böyle boğazlayabilir?" Cevabı Simin kendisi verdi. "Bir kasap ya da etini yemeyeceği hayvanları öldürmeye alışık birisi, yani bir avcı..." Avcıların günahını alıyordu. Ama ona başkalarının da kulak kestiğini söyleyemezdi. "Ne oldu?"

Simin, başını salladığını fark etmiş olmalıydı. "Hiç," dedi. "Ya sonra?"

"Şebnem o gece bulduğu bütün uyku haplarını yuttu..." Parmağı yandaki koltuğu gösteriyordu. "Orada yığılıp kalmış. Onu ölümden kurtaran babası oldu. Ben iki gün sonra gördüm. Perişandı, elleri bağlı olmadığında kafasındaki saçları soğanın kabukları gibi kolayca yolup atıyordu."

"Bana Cenk'i öldüreceğini söyledi."

"Hüseyin Bey, Şebnem'in babası... O da aynı şeyi söylüyor. Bakalım kim çabuk davranıp yarışı kazanacak?" Boşalan kadehini ona uzatmıştı. Şaşkınlığını fark edince güldü. "Şaka yapıyorum. Şebnem artık hayaletlerinden kurtulmalı: Cenk'ten de Yağmur'dan da... Sanki sadece Cenk'ten nef-

ret edebilmek için yaşamak istiyor. Hayatı değil, cehennemi yaşamak demek bu... Bugün umutlanmıştım oysa. Ama Ziya üstüne geldi."

Ziya Mermerci'nin Şebnem'e ne yaptığını sormadı. Simin'in eline tutuşturduğu kadehi tekrar doldurup geri verdi. Saatine baktı: Gölgelerin öldüğü, zamanın esnekliğini yitirdiği saatler. İyice geç olmuştu. "Ne o, siz almayacak mısınız?"

Almayacaktı. "Acı, timsaha benziyor. Isırdığında bir parça koparmadan bırakmıyor."

Simin'in timsahla da acıyla da ilgilenmeye niyeti yoktu. Avının üstüne atlamaya hazırlanan bir avcı gibi bütün dikkatini gözlerinde toplamıştı. Birden onu cinselliği olan bir kadına dönüştüren o garip kokuyu duyduğunu fark etti. Geriye çekildi; az ötede yeşeren, tehlikeydi.

"Bana annenizden bahsetsenize."

"Annem mi?"

Simin, "Evet," dedi. "İlgilendiğim erkeklerin annelerini incelerim. Bu hep iyi sonuç veren bir metottur."

Kahkahasına engel olamadı. "Annem öldü."

"Sizi doğururken mi?"

"Hayır," dedi kadına. "Birkaç yıl önce."

"Öyleyse onu tanımak için yeterli zamanınız oldu."

Onun gibi birine annesinden söz etmek! Bu iyi bir fikir değildi. Peki, bunu neden istiyordu? Kadına sordu. "Benimle neden bu kadar ilgilisiniz?"

"Söylemiştim, L&M konusundaki garantim sizsiniz. İlgimin nedeni bu... Bakın, gördünüz mü? Eli, sizin yaptığınız gibi açık oynuyorum."

"Sanırım ilginize karşılık vereceğimi de düşünüyorsunuz?"

Simin, çevik bir hareketle kalçalarının üstünde kayarak ona doğru yaklaştı. "Vereceksiniz, çünkü buraya geldiğinizden beri kadınlardan uzaktasınız. Ve onları özlemiş olmalısınız."

Simin Hanım eğleniyordu. Şebnem'i unutmuş, az önce sesinde titreşen o sıkıntı uçup gitmişti. Kokudan kurtulmak için ayağa kalkıp kadından uzaklaşmayı aklından geçirdi. Ama yapamadı; kasları kaskatıydı. Direnmeyecek miydi? Onu çekici bile bulmuyorum, diye düşünürken kokunun daha da yaklaştığını hissetti.

Vakti azalıyordu. Atıldı. "Anne olmak için doğmamıştı, çünkü merhametli değildi. Görünüşte erdemlere değer verirdi ama erdemleri soğuk ve kibirliydi. Üstelik başkalarının da erdemli olabileceğine hiç inanmazdı..." Koku azalıyordu. Geriye çekilmiş olmalıydı. Kadehte kalan şarabı bitirip devam etti: "Acı çekmezdi ama başkalarının acı çekmesini seyre bayılırdı. Özellikle de babamı. Tanrı'ya da inanmaz ama kocasını göndermek için cehennemi kabullenmekten geri durmazdı..." Koku tekrar artmıştı. "Yanında olsaydım ölümünü izlemek isterdim. Hep merak ettim: Acaba kiniyle mi öldü?"

Susunca, Simin coşkuyla ellerini birbirine vurdu. "Harika bir çözümleme... Ve sizi sık sık annenizle sıkıştırmalıyım."

Onu dinlemiyor, gözlerinin önündeki sisin içinde gölgede beliren sinirli kadınla vaktinden önce yaşlanmış hastalıklı adamı seyrediyordu. Acaba hiç el ele tutuşmuşlar mıydı? Ya babasının yumurtalıklarından yola çıkmadan önce neler olmuştu?

Simin, bir fatihin kılıcı gibi elini uzatınca geriye çekildi. Ona gerçeği söylemeliydi. "Bu aralar kimseyi çekici bulmuyorum."

Ancak sözleri onu durdurmaya yetmedi. Kalçalarını kaydırarak yanına sokulmuştu bile. Harika kokuyordu. "Beni itici mi buluyorsunuz?"

Kadının sözlerini, "İlginç," diye düzeltti.

"İlginç mi? Galeriye bu yüzden mi sık sık geliyorsunuz?"

"Sizi tanımaya çalışıyorum diyelim."

Simin, dedikleri doğrulanmış gibi tekrar elini uzattı. "Bilmem haberiniz var mı? Birini tanımak, keşfetmek her zaman erotik bir eylemdir, çünkü bu amacın ardında genellikle ona sahip olma dürtüsü yatar."

Söz cambazı! Yeşil gözlerine rastlamamaya çalışarak yavaşça mırıldandı: "Daha önce söylemiş miydim? Sizinle başa çıkmak zor..."

Simin, elde ettiği üstünlükten vazgeçmek niyetinde değildi. Şimdi daha da yakındaydı. Yanağıma dokunacak diye düşündü. Ama o devam etmeyi seçmişti: "Annesine öfke duyan birisi ya kadınlardan korkar ya da onları yok eder."

Biraz daha geriye çekildi. Kışkırtıcı parmağın tehdidinden şimdilik kurtulmuştu. Kendini savunmaya çalıştı. "Aptalca bulabilirsiniz ama ben kadınlara âşık olurum."

"Bense inanmam..." Simin'in inanmadığı aşktı. Nedeni belirsiz bir kararlılıkla başını sallıyordu. "İnsan dediğimiz bencil, benmerkezci bir yaratık. Aşktan bu denli çok söz etmesi de kendisine yönelik bu sapkın ilginin bir kanıtı... İşte size aşkın başka bir tanımı!"

"Aşk, benim için hep bir mutluluk arzusu olmuştur."

"Vee mutluluğu önemseyen birisi daha! Peki, mutlu musunuz bari?"

Kadına cevap vermeden düşündü. Hep olduğu gibiydi: Ne her şeyi kabullenecek kadar mutlu ne de her şeye yeniden başlayacak kadar mutsuz... Ama yeni bir tartışmayı başlatmaktan korktuğundan cevap vermek yerine sormayı seçti. "Ya siz?"

Simin yine başını salladı. "Tabii ki önemsemiyorum. Proust, mutluluk için, 'tutku eksikliğidir,' diyor. Haksız sayılmaz. Sıradan insanlar için mutluluk, iyilikle kötülük arasında paylaştırılmış bir gelecek düşünden ibarettir..." Karşısındaki adamın itiraz edeceğini düşündüğünden sesini yükselterek konuşmasını çabuklaştırdı. "Proust'u ciddiye alını-

yorsanız Freud'a kulak verin: O, mutluluğu, eski bir dileğin gerçekleşmesi olarak tanımlıyor. Yani mutluluğu birisi geçmişe, ötekisi geleceğe bağlıyor; beni şimdiki zaman, yani haz ilgilendirir. Biz kutsal azınlığın mutluluk düşü, hazzın denizinde boğulmaktır..."

Tanım aptalcaydı. Bütün düşünceler, neredeyse tüm yaşam, acı ve mutluluk kutuplarının arasına sıkışmışken, sınırlardan birini, mutluluğu nasıl reddedebiliriz? Belki kadına bunu hatırlatmalıydı. "Hem mutluluğu hor görmek hem de hazsever olmak! Bu bir çelişki değil mi?"

Simin, "Hayır," diye karşılık verdi. "Nasıl hastalık olmadan iyileşme olmazsa, acı olmadan da gerçek mutluluk, yani haz olmaz."

"Peki, dediğiniz gibi geçmişi ve geleceği unutmayı seçersek o zaman ne anılarımız ne de umudumuz olur. Onlarsız yaşamak? Bu nasıl bir şey?"

"Gelin size göstereyim!" Davetin anlamı açıktı. Kadına bakmadı. Neler olacağını bilerek, bilinci dupduru, sessizce bekledi. Simin birkaç saniye sonra durumu utanmaz bir açıklıkla özetledi: "Benimle sevişmeyen her erkek bakirdir..."

Sözleri belki içi boş bir övünmeydi ama kokusu söylediklerini inandırıcı kılıyordu. Ayağa kalkmış mıydı? Kadına bakmadan mırıldandı. "Ya sen?"

"Ben Hera'nın soyundanım." Dili kulağındaydı. "Hera, her yıl Kanathos Irmağı'nda yıkanır ve bekâretini geri alırdı. Bense her gün haz ırmağında yıkanırım." Sözlerini bitirince yerinden doğruldu. Demek az önce kalkmamıştı? "Işığı kapat ve gel!"

Gel! Siz gitmiş, sen gelmişti. Kadının davetindeki –ikisinin arasında bir bağ kurulduğunu fısıldayan– suç ortaklığıyla irkildi. Karşı koymayı düşüne düşüne abajuru kapattı. Şimdi salonda sadece dışarıdan yansıyan yumuşak, merhametli ışıklar vardı. Neden kalkıp kaçmıyordu? Kararsızlığı,

sıkıntısı ve en önemlisi utancı o kokunun içinde kaybolacak mıydı? Simin, minderlerin yanında utançsız bir dinginliğin içinde soyunuyordu. Bakışlarını gizlerini ortaya dökmeye hazırlanan bedene dikti. İradesini teslim alan kadının gösterişsiz çıplaklığı soyundukça ortaya çıkacağına, esmer bedeni yere düşen her kumaşla birlikte karanlığı giyiniyor, belirsizleşiyordu. Kokusu gülümsemesinde açan kadın! Bu nasıl oluyordu? Onunla sevişecekse bu yüzden, merakından yapacaktı. İlk adımdan önce soluğunu tuttu. Aralarındaki sessizlik ağırdı, öyle ki, boşluğu esnetmiş, uzaklığı kısaltmıştı. Sonra ileriye doğru attığı şeytani adımlarla yürümeye başladı. İçinde bir ses, 'budalalık bu', diye bağırıyordu.

Ama sesi dinleyip durmadı, ilerledi. Kokunun odağına vardığında onu soluksuz bırakan bir düşünceyle yutkundu: İçinde bulunduğu durum, insanın hayatının kötüleşeceğini hissettiği anlardan birisine benziyordu. Balkaya'daki çukurda parmağını tetiğe götürdüğü, bir daha asla eski Mehmet olamayacağını hissettiği o ana... Derin bir soluk alıp ciğerlerini şişirdi. Küçük, yuvarlak kalçalar, düz göğüsler... İşte karşısındaydı. Işığı emerek daha da koyulaşan bedeni o büyüleyici kokuyu yayan abanoz bir tütsüyü andırıyordu. Ona uzanan ellerine bakınca, giderek karanlığa karışan kadının onu –bir çocuğun bir aleti parçalara ayırması gibi, kötü niyetten uzak bir yıkıcılıkla– yok edeceğini hissetti. Yine de eğildi. Artık sadece gözleri, karanlıkta bile parıldayan bir çift yeşillik vardı önünde. Garipti, kendini de görebiliyordu; orada kadının bakışlarının içine zincirlenmiş bir halde başına gelecekleri beklerken...

"Bana istediğini yapabilirsin."

İstediğini dese de kulağının içinde titreşen fısıltının ardında ne olduğu anlaşılıyordu. Hem de bütün açıklığıyla: Sana istediğimi yapacağım... Simin'in söylediği buydu. Grimsi yeşil ışıktan kamaşan bakışlarını kadından uzağa çevirdi. Son

kez geri dönmeyi, merdivenlerden inip geceye karışarak denize akmayı, tuzağa düşecek varlığını kurtarmayı da hayal etti. Ama yine yerinden kıpırdayamadı; içindeki erkek ondan daha güçlüydü.

O soyunurken Simin sessizce bekledi. Ancak adam üstündeki her şeyi çıkardıktan, artık kaçmayacağından emin olduktan sonra sırtüstü uzandı. Hareketsizken siyah tunçtan dökülmüş bir heykeli andırıyordu. Uzun, karakteristik burnunun altına saklanmış ağzı alevdendi ve sanki sadece öpüşmek için yaratılmıştı. Ellerini kadının tenine değdirince birden ona her dokunuşunda neden ürperdiğini çözdü. Çocukluğunda dayısının bağ evinin arkasında yakaladığı o yarasayı hatırlıyordu. Teni öyle ince, kaygan ve sıcaktı... Ama bu izlenimi, Simin orgazma ulaştığında yalanlandı. Sevişirken zevk çığlıkları atmasına, üstündeki erkeğe yapmasını istediği şeyleri söylemesine karşın, ölüm acısı çeken bir hayvan gibi bacakları kesik kesik titreyerek hazzın doruğuna ulaştığında, soğukkanlı bir yaratık gibi hiç mutluluk izi göstermedi. Sadece sırtındaki tırnaklar; bunun dışında, döl yatağının içindeyken, ona bu denli yakınken bile varlığı kavrayıcı değildi. Kasıklarındaki patlama yaklaştığında nedense birden çocukluğunda seyrettiği, aç kaldığında yavrularını yiyen akrepleri hatırladı.

Birkaç dakika sonra, Simin karnını doyuran yırtıcı gibi kendi içine dönerken esmer, küçük bedenin üstünden yana kaydı. Aldığı zevkin sarhoşluğunu utancı bile örtemiyordu. Sırtüstü uzandığında tatlı, tekrarlanması dilenen bir şaşkınlıkla ürperdi. Umduğundan daha fazlasını içeren bu şaşırtıcı hazzın bedensel mi yoksa o kokuyla mı ilgili olduğunu bilmiyordu. Ne yatışmıştı, ne de mutluydu. Bir süre öyle, gözleri açık, mumyalanmış bir ceset gibi kıpırtısız yattı. Neden sonra Simin'in dirseğiyle irkildi. Uzattığı sigarayı aldı. Bu kente geçmişteki yenilgilerini unutmak, katlanabile-

ceği bir gelecek edinmek için gelmişti. Ne bulmuştu? Büyük bir boşluk, bir sıkıntı...

"Ne düşünüyorsun?"

"Hiç," dedi. "Sadece yatıyorum."

"Hadi, içten bir yalan söyle..." Hafifçe doğrulmuştu. "Evet, açık sözlüsün ama içten değilsin. Senin sorunun bu!"

Orgazm bile yatıştırmıyorsa, onu ne sustururdu? Simin'in sorusuna soruyla karşılık verdi. "Demek doğru söylemek değil, içtenlik önemli, öyle mi?"

Simin sağ dirseğinin üstüne yaslanarak iyice doğruldu. Şimdi karşısında yüz değil, iki yeşil delik vardı. "Tabii. İçtenlik, gerçeklerden daha güçlüdür."

Yine söz oyunu... "İlginç bir varsayım," dedi kadına. "Ama inandırıcı değil."

"Neden? İçtenlik bir erdemdir, gerçekse çoğu kez zaaf... Düşün bakalım, hangisini tercih edersin? Erdemi mi, zaafı mı?"

Sözlerini bitirince üstüne abandığına aldırmadan eğilip yandaki, soyunmadan önce yere bıraktığı kadehini aldı. Şaşırtıcıydı: O büyülü koku, olmayan, düz göğüslerinden yayılıyordu.

"Alay etmediğinde seninle konuşmak eğlenceli!" dedi.

Simin geri çekilirken sordu. "Ya sevişmek?" Vazgeçmemişti, alaycılığı sesinin gölgesi gibiydi.

Kadının sorusunu geçiştirdi. "Utangaç biri olduğumu unutuyorsun. Cinsellik de ölüm gibi kişisel olmalı; paylaşılmamalı."

"Çok uzun süre süt emmiş olmalısın." Simin onun kararsızlığını fark edince devam etti: "Çünkü iyi öpüşüyorsun... Öpüşme, dişilerin bebeklerini beslerken öğrenip, erkeklere uyguladığı bir ritüeldir."

Merakla yanındaki kadına baktı. Her şey hakkında bir fikri, bilgisi vardı. Sevişirken öpüşmeyi önemsiyor görünme-

mişti. Belki de önemsediği gerektiğinden ince dudakları ya da kimseyi emziremeyeceği düz göğüsleriydi.

Telefon o sırada çaldı. Sessiz olmasını işaret eden Simin'in Hamza'yla konuşmasını izledi. Kocasına cevap verirken sakin, ama dikkatliydi. Adama Şebnem'in evinde olduğunu, gece onda kalacağını, beklememesini söyledi. Sonra telefonu arkaya bırakıp tekrar ona döndü.

"Kocanla konuşurken dikkatlisin."

"Dikkatliyim, çünkü onu önemsiyorum."

Önemsiyor! Komikti. "İnsan..."

Diye başladı ama devam etmedi. Aptalca bir laf etmek üzereydi.

"İnsan, boynuz taktığı bir adamı nasıl olur da önemser? Demek istediğin bu mu?" Gözlerini kadınınkilerden kaçırdı. Aslında demek istediği kabaca böyleydi. "Bence ona taktığım boynuzlar başına gelen en iyi şey. Böylelikle bir şeye, mesela boğaya benziyor..." Simin sözlerini noktalar noktalamaz boğuk bir kahkaha attı. "Şaka şaka... Biz birbirimizi kendi ölçülerimizle çok severiz. Ve bu şaka değil."

"Onda neyi seviyorsun?"

Simin, hemen karşılık verdi. Bu soruyu sık sık cevaplıyor olmalıydı: "Ben ondaki mutsuzluğu tadıyorum, o da bendeki hazseverliği... Aslında çabalayıp da sevemediğimiz, asla sevemeyeceğimizi bildiğimiz birisi tarafından sevilmek ne sıkıcı ve yorucudur... Ama Hamza beni asla sıkmadı. Beni kendimi sevmem için benimle bırakıyor..."

Hazseverlik buysa, söylediklerinin sevimsiz bir bencillikten farkı yok, diye düşündü. Hem Simin'in doğruyu söylediğine de emin değildi. Hamza'yla ona rahatça hükmedebileceği bir erkek olduğu için evlendiğine emindi. "Biri bedensel, diğeri ruhsal, iki değişik insan! Sizinki ilginç bir aile!" dedi sonunda.

"Her evlilik aileye dönüşmez. Bizimki beraberlik..." Simin

biraz bekledi; söylediklerinin anlaşılmasını istiyordu. "Bence özgürlük hiçbir şeyle sınırlanamaz, hele evlilikle, hiç."

"Peki neden evlendin?"

Simin, "Pratik yararları yüzünden," dedi. Sonra sordu. "Sen neye inanırsın? Dur dur... Aptalca bir soru bu. Aşka inanan biri tabii ki, ruha inanır."

"Seçmek zorunda kalsam öyle yapardım."

Simin, "Bak," diye uyarıyla başladı sözlerine. "Ruhun ve bedenin bellekleri değişiktir, hep birbirlerinin önüne geçmeye çalışırlar. Ama önemli ve gerçek olan, bedendir..." Pervasız parmakları ve hayâsız avucu söylediklerini inandırıcı kılmak istercesine kasıklarında dolaşıyordu. "Bedeni hor görmek, ruh adına onu yok saymak, ahlâkçı bir sapkınlıktır..." Şimdi de dudakları kulağındaydı. "Hem ruh da neymiş? Ruh dediğimiz, bedenimizi inkâr etmek için uydurduğumuz bir mazeret, alacağımız hazları kendimize yasaklamamızı mazur gösterecek bir bahane değil midir?" Sözlerini bitirirken bedenini onunkine yasladı. "Namus soğuk, günahsa sıcaktır ve ben üşümekten nefret ederim." Başını hafifçe kaldırıp sordu. "Ne dersin?"

"Orgazm seni ahlâksız ve yaratıcı yapıyor."

Simin küçük bir kahkaha attı. "İyi, gevezeleştiriyor da, diyebilirdin... Ahlâk için şunları söyleyebilirim: On beş yirmi yılda bir değişen kurallara sadece aptallar uyar. Orgazma gelince, ölüme en yakın hâl olduğunu iddia ederler. Ne aptalca! Aslında ölümsüzlük anı demeliler..." Yine heyecanlanmıştı ama konuşmasındaki o yapaylık kaybolmuş gibiydi. "Tanrı bizi yaratırken bu denli akıllı varlıklar haline geleceğimizi kestirmiş olabilir mi? Hiç sanmıyorum. İnsanların yüce amaçlar için yaratıldıkları lafı da tamamen palavra. Aslında bir domuzdan ne farkımız var? Basit bir rastlantı sonucunda haz almayı keşfettik. İşte en büyük armağan bu bize: Haz alma yeteneğimizi geliştirebilmek! Bir insanı günah-

larıyla keşfetmenin doyumsuzluğu... Öyle bakma, iyiliklerin değil, kötülüklerin peşindeyim ben."

Şimdi ağzı kalabalık bir şarlatanı andırıyordu. Acaba göründüğü gibi birisi miydi? Göz ucuyla yanında yatan kadını süzdü. Böylesi bir çıplaklık sergilenişi! Anlıyor gibiydi: Herkesin maskeyle dolaştığı bir dünyada maskesizlik kendini gizlemek için iyi bir yoldu... Kendini saklıyordu. Ama neden?

"Bu kez ne düşündüğünü söyleyecek misin?"

"Kendini gizliyorsun," dedi kadına. "Düşündüğüm bu."

"Olabilir... Gizem, yaratıcılığın tohumudur." Sesi gizemden söz ederken ciddiydi ama sonra tonu değişti: Cümlesinin öteki yarısı bir yakınmaydı. "Ruhum paramparça, her gün onu yapıştıracak bir şey arıyorum..."

Şaka mı yapıyordu? Kalkıp gözlerine, o derin yeşilliklere baksa? Ama kımıldamadı. Küçük kalçalarının sertliğini hissettiği kadının şimdi bir maskesi vardı: Alaycılığı. "Neden burada yan yana yatıyoruz?"

"Her zaman *vagina vinctrix*!" Simin, onun anlamayacağını bilerek açıkladı. "Vajina her zaman galiptir."

Belki zekiydi ama edepsizdi de. "Edepsizsin," dedi.

"Nedenmiş o? Dünyanın merkezi kadın vajinasıdır." Eli tekrar kasıklarına doğru hareketlenmişti. "Ve bir penisi önemli kılan da vajinayla olan alışverişidir, dostum." Simin'in elinden kurtulmak için yana döndü. "Biliyor musun, aslında içime gelebilirdin. Çünkü çocuğum olmuyor." Demek vajinası sadece hazzın değil, kısırlığının da simgesiydi. Ödül mü, ceza mı; Tanrı'nın niyeti neydi? "Sence neden?"

"Ne neden?" dedi kadına.

"Az önceki sorun: Neden burada yan yana yatıyoruz?"

"Benimkinde anlaşılmayacak bir şey yok. Çoktandır bir kadınla yatmamıştım. Ya seninki?"

Simin omuzlarını hafifçe içeriye bükerek, "Ben de çoktan-

dır bir erkekle yatmadım," diyerek kikirdedi. "Hem dediğim gibi: Birini tanımak erotik bir eylemdir; tanımadan sana hükmedemem, değil mi?"

O sihirli koku da azalmıştı. Artık gitmeliydi. Yine de merakla bekledi. Bu ufak tefek kadın gerçekten ona hükmetmeyi mi planlıyordu? "Hükmetmek yorucu bir iştir," diye uyardı onu. "Hele bir insana..."

"Sırtındaki delik kurşun izi mi?" Konuşmanın uzamasını istemediğini kadının anlaması için başını üstünkörü salladı. Parmakları hâlâ bedeninde geziniyordu. "Ya öteki ikisi? Bu ve... şu?" Huzursuz edici bir dikkati vardı. Yine cevap vermedi. Verirse, o mağaralı kâbus geri dönecekti. "Desene delik deşik etmişler seni. Nasıl oldu da ölmedin?"

Kolunun üstünde doğruldu. "Şansım vardı," dedi kadının gözleriyle karşılaşmamaya çalışarak. "Kalkalım mı artık?"

"Anlaşılan parçalanmış ruhum seni ilgilendirmedi?"

"Ruhun mu var?" Ardından onunki gibi bir kahkaha attı. "Bu hazsever bedenini inkâr etmek anlamına gelmez mi?"

Simin belli belirsiz gülümsedi. "Geceyi bitirmek için vakit daha erken, günahkârlar bu saatte uyumaz..." İkinci sigarayı yakıyordu. "Söyle bakalım! Sence savaşan biri öteki insanlara nasıl bakar?"

Ne zaman susacaktı? Kadına bakmadan, "Bilmem," dedi. Ama bu doğru değildi. Sonra yıllar önce hastaneden taburcu olduğunda sabah sokağa adımını attığında yürüyen, konuşan insanları ilk gördüğünde kapıldığı o duyguyu adlandırdı. "Belki küçümseyerek."

Simin, "Katiller gibi," dedi. "Onlar da insanları küçümserler, değil mi?"

Birden midesi gerildi. Simin, sezgileri çoğu kez gerçeğe dönüşenler gibi bakıyordu. Yavaşça mırıldandı. "Her savaşan katil değildir."

"Kadınlara bağlanamamanın nedeni onları küçümsemen

olabilir mi? Üstat burada olsaydı eminim sana küçümseme ile narsisizmin yakın akraba olduklarını söylerdi."

İlk bakışta karşısındakini çarpan içgözlem yeteneği zekâsını kanıtladığı gibi onu sevimsizleştiriyordu da. Ama yanılıyordu. Boğazını temizledi. "Kadınlar beni savaştan önce terk etmeye başlamıştı."

Belki ona narsisizmin ağusuyla zehirlenenin kendisi olduğunu da söylemeliydi. Ama Simin'in sözleri düşüncelerinin soruya dönüşmesini engelledi:

"Şu kadın? Seni üç kere terk eden, nasıl birisiydi?" Nasıl! Garip bir önseziyle durakladı. Soru gözlerinin önündeki perdeyi aralamıştı. Aslı'ya hiç öfke ve hayal kırıklığının penceresinden başka bir açıdan bakmadığını fark etti. Onu sevmek riskliydi, çok emek isterdi: Zor bir kitaptan haz süzmek gibi... Hatırladıkları bunlardı. Sessizlik uzayınca Simin onu uyardı. "Bu kez sen kendini gizliyorsun."

"Onun için aşkla sevgi birbirinden budalalıkla zekâ kadar farklıydı," dedi. "Birbirine dönüşmüyordu."

Sonra sustu. Simin, bu kez şaşırtıcı bir sabırla sessizliğin sürmesine izin verdi. "Burasını çok severim," diyerek konuşmaya başladığında içkisini bitirmişti. "Çünkü çok az eşya var." Kimin aşkı, kimin sevgiyi seçtiğini sormamıştı. "Farkında mısın, insanlar, mekânların ve eşyaların sahipleri olduklarını düşünmeyi nasıl da severler? Oysa durum tam tersidir: Mekânlar ve eşyalar, insanların sahipleridir. Kendilerini her şeyin sahibi sananlar öldüklerinde, mekânlar ve eşyalar sahip değiştirirler. Varlıkları kalıcı olan onlardır."

"Yani?"

"O kendini sahip sanıyor. Yani budala olan o." Kadına cevap vermeden sustu. Nedense gözlerinin önüne Aslı'nın biçimli bedeni değil, o mağara geliyordu. "Onu mu hatırladın?"

"Hayır," dedi. "Mezarları düşünüyordum."

"Ruhumuz için tasarladığımız korunaklı barınaklar... Bu senin sorunun dostum; benim mezarım olmayacak."

Yanındaki kadının konuşması insanın elini ayağını bağlıyordu. Gitmeye niyetlendiği her seferinde onu durduran görünmez bir engel ortaya çıkıyordu. Kadınlarda arayıp da bulamadığı neydi? Aslı onda neyi öldürmüştü? Cevap apaçıktı. Güven! Peki, kadınların onda arayıp da bulamadıkları şey neydi?

Simin'in sesi bulamadığı cevapları araştıran düşüncelerini böldü. "Babamla konuştum, geri dönmek istemiyor. Abdullah Bey'e söyleyebilirsin. Yardımına gerek kalmadı." Sonra babasıyla Abdullah Bey'in bağlantısını açıkladı. "Patronun devir anlaşmasını imzaladığımda bana telefon etmiş, yardım vaat etmişti..." Devam etmeden önce duraklayıp gülümsedi; kötü bir niyeti olmadığını anlatmak istiyordu. "Onu görüyor musun?"

"Haftaya yemek yiyeceğiz."

Simin, yemeği onaylıyormuş gibi yavaşça başını salladı. "Yarın işin var mı? Picasso sergisine gideceğim. Senin için de davetiye ayarlayabilirim."

Kadına, hayır, diye cevap verecekti ki, tiz bir ses loşluğu böldü. "Uyuyamıyorum!"

Gözetleniyoruz! Doğrulmaya kalkınca kımıldamamasını işaret eden elle karşılaştı. Simin, telaşsız bir ifadeyle parmağını dudağına götürmüş, beklemesini söylüyordu. Annesini yardıma çağıran sabırsız şikâyet çığlığının sahibi Şebnem'di. Basamakların başındaydı; sanki dışarıdan özellikle onu aydınlatmak için üstüne tutulmuş projektörü hatırlatan ışığın altında duruyor, onlara bakıyordu.

Görünmez olabilse, Şebnem'den saklanabilseydi! Utancın kaba örtüsünü yüzüne örtüp telaşsız hareketlerle minderden kalkan tunç bedenin ardına gizlendi.

Simin, abajuru yakıp, merdivene doğru yürüdü. Tavırla-

rı duruma uymayacak kadar sakindi. Şebnem'e gelince, –salonun loşluğunu kıran– un beyazı yüzünde bir çiçeği andıran gizemli bir anlamsızlık açmıştı. Ama görünüşündeki asıl gariplik kirpiyi andıran başındaydı. Kokteylde ona erkeksi bir görüntü veren briyantinli saçları dağılmış, elektrik çarpmış gibi havalanmıştı. Sabırsız bir sadakatle, ona yaklaşan Simin'e bakıyor, ellerini sanki felaket çanını çalıyormuş gibi nedensiz sallıyordu. Sözcük belleğini yitirmiş olmalıydı; dudaklarını kıpırdatıyor ama hep aynı şeyi, uyuyamadığını, tekrarlıyordu.

Şebnem'in de çıplak olduğunu ancak Simin onun yanına varınca fark etti. İki bedenin oluşturduğu zıtlık çarpıcıydı. Simin'in esmer, düz hatlı, küçük bedeninin yanında mermerden yontulmuş bir Yunan İlahesi duruyordu! İçinde hâlâ ayakta bekleyen erkeğe uyarak şehvet saçan kusursuz bedeni istekle süzdü. Erkek hayıflanıyordu: Ne yazık! Hayıflanmasında haklılık vardı: İlahe, yanlış efendinin kulu olmuş, güzelliği yerine hastalığını seçmişti. Simin ona sarılınca Şebnem, bacaklarını dizlerinden bükerek uysal bir çocuk gibi başını yardımına gelen kadının omuzuna koydu.

Şimdi! Fırsattan yararlanarak doğrulup giyinmeye koyuldu. Ama yan gözle de olsa az ötede birbirine sarmaşığın dalları gibi sarılan iki kadını seyretmekten de kendini alamıyordu. Simin bir yandan Şebnem'in saçlarını okşarken bir yandan da ancak göğüslerinin hizasına gelen dudaklarıyla genç kadının göğüslerine küçük öpücükler konduruyor, Şebnem'se mutlu mırıltılarla şikâyetlerini sıralıyordu. Giyinince durakladı. Aklını karşısındaki görüntünün kışkırttığı o kaçınılmaz soru kurcalıyordu: Bu –uyumsuz oldukları kuşku götürmez– iki beden arasında ne var? Simin'in, Şebnem'in kalçalarının üstündeki hareket eden parmakları, göğüslerinde dolaşan dudakları genç bedenin gizlerini bilen bir âşığın elleriyle dudaklarıydı. Ve Şebnem'in ona sanlan kadının ok-

şayışlarına doyumla hareket ederek cevap veren başı... Bunlar kesinlikle iki âşık arasında oluşturulmuş alışkanlıklardı. Birbirinin zıttı iki çıplak kadını tekrar süzdü. Kadın olsa asla yanından kalkan kadınla yatmazdı. Şebnem'in onu beğenmesinin nedeni Simin'in bir atı hatırlatan uzun yüzü olmalıydı.

Beş dakika sonra caddede akan karanlıkla beraber Boğaz'a doğru ilerliyordu. Bilinç eşiğinin ötesinde duran, cevap bekleyen bir şey vardı ama bunun ne olduğunu çözemedi. Kadın olarak onu çekmeyen birisiyle neden yattım? Cevabını bekleyen bu soru muydu; durup kulağının ardından yükselecek fısıltıyı dinledi. Sessizlik... Yoksa zenginliği keşfetme merakı mı? Sonra aramaktan vazgeçerek yürüyüp geceye karıştı.

Üçüncü Bölüm

- 1 -

Kendini tanımaya çalışmak! Ne yorucu, ne yararsız, ne boşuna bir uğraştı bu... Simin'le Şebnem'i çırılçıplak, birbirlerine sarılmış halde bırakıp, kendini dışarıya attığı o geceyarısını izleyen üç haftayı, –kırk sekiz saat boyunca huzursuzluğunun üstüne her şeyi unutturacak bir doğa özlemi seren Seferihisar yolculuğunun dışında– çoğunu kendine yönelttiği sorularla geçirdi. Ancak her gün tekrarlanan bu yorucu ve sıkıcı soruşturmanın sonunda ulaşabildiği cevapların bir başka –aslında aynı– soruyla noktalanmasına nedense pek şaşırmadı. Aslında tek cevap vardı ve vardığı bu sonucun merakını giderecek, kabul edebileceği bir karşılık olup olmadığı da tartışmalıydı: Nasıl bir insanım? Kendini tanıma çabası, hangi labirente saparsa sapsın –tek çıkış kapısıymış gibi– hep bu soruyla sonlanıyordu. Haftalar önce İstanbul'a gelirken uçakta önce onu hoyrat bir el gibi uykusundan uyandıran, sonra da geçmişe taşımaya kalkışan bu tehlikeli soruya bir cevap bulmadan kendini keşfetmesinin müm-

kün olmadığını kabullendiğinde, kâbuslarının rahmine dönüşmeye yüz tutan yatak odasında, –ölümün, ruhun Tanrısı kılığına girdiği, bir varlığa dönüştüğü o mağarayı hatırlayarak– pencerenin önünde soğuk gökyüzünü seyrediyordu.

Bir insanı en doğru tartan terazi nedir? Aklına hangi ölçüt gelirse gelsin, yüzüne hangi aynayı tutarsa tutsun, sonunda kefeleri iyilik ve kötülük olan terazinin karşısında buluyordu kendini. Ardından meraktan çok aklanma ihtiyacıyla yoğrulmuş o soru: İyi birisi miyim? Cevabının gönül rahatlığıyla verdiği bir evet olmadığını her kavrayışında, keskin hayal kırıklığının ardından, hemen kendini affettirmek için gerekçeler aramaya başlıyordu: Kötü birisi de değilim; kötü birisi de değilim... Ama böyle, dua eder gibi kendi kendine mırıldanırken, aklının gerisinde hep o düşünce yankılanıyordu: Savaşmış birisi ne denli iyi bir insan olabilir? Savaş onun seçimi değildi, üstelik hayat ona iyi birisi olmak için hiç olanak sunmamış, fırsat tanımamıştı. Bu bir mazeret miydi? "Herkes gibi davran. İşin kolaylaşır, düşünmek, seçim yapmak zorunda kalmazsın..." Annesinin gözünde insanın nasıl birisi olduğu değil, neyi elde edebildiği önemliydi. O, kocasının kim olduğuyla ilgilenmemiş, onu elde edebildikleriyle tartıp sonuca varmamış mıydı?

Bir fırsat! Elime iyi birisi olma fırsatı verecek bir şans... İhtiyacım olan bu...

Ancak ne zaman böyle bir dilekte bulunsa Prof'un o korkutucu sözlerini hatırlamıyor değildi: "İnsan yazgısını değiştirmeye kalkıştığında karşısında baş tasarımcıyı bulur..." Tanrı'yla karşılaşma olasılığı! Ürpertici, hayır, daha da ciddi, daha korkutucu bir durumdu bu. Tanrı'nın trajik bir varlık olduğunu, ne zaman ortaya çıksa, insanı seçim yapmaya zorladığını ondan iyi kim bilebilirdi?

Yapması gerekenin ya şimdiye değin, karşılaştığı fırsatları kullanmak diye tanımladığı hayat için yeni bir anlam bul-

mak ya da iyi birisi olmayı denemek olduğunu düşündüğünde, yanı başından yükselen sesle doğruldu.

"Beklerken bir şey almak ister miydiniz?"

Saatine baktı; Abdullah Bey yemeğe şimdiden tam kırk beş dakika geç kalmıştı; teşekkür edip garsonu geri gönderdi. Kültablasında unuttuğu sigara sonuna kadar yanmış, boşlukta kendi başına duran silindirik bir küle dönüşmüştü. Cebinden paketi çıkardı. Sağında, Boğaz'ın oldukça geniş bir parçasını gören pencere, kaygı veren gölgeli düşüncelerini dağıtacak bir fırsat gibi duruyordu, ama o gözlerini dışarıdaki karlı manzaraya çevirmedi. Kendine baktığında sadece kusurlarını görüyordu. Neden? Kendisinde olsa bile insanın iyi, sevilecek taraflarını –inançsızlığı yüzünden– hep başkalarında aradığından mı? Kendine bakmayan kör olur! Başını salladı. İyiliğin peşine düşmek! Zor ve zahmetli bir yolculuğa çıkmak! Hayır, bu kente iyi biri olmak için değil, Seferihisar'daki o arsayı da içeren bir gelecek edinmek için gelmişti. İnsan denen yaratığın, hayatın hüznünün en acınası varlığı olduğunu hissediyordu. Geleceğin hasatını istiyorsam, tohumları bugün ekmeliyim... Mırıltısını ezip bekletiği sigarayı yaktı. Kabul etmeliydi: Yaratılışında, mutsuzlukların Tanrısı'nın parmağı vardı. İyi birisi olmak yorucuydu. Ya zengin birisi olmak! Emin değildi; ama zenginlik Simin'de bile çekici durmuyor muydu?

İlginç bir şekilde başlayıp gelişen ancak garip bir biçimde sona eren o geceden sonra Simin'le karşılaşmaktan dikkatle kaçınmıştı. Artık –Üstat'ı, özellikle de o alaycı konuşmasını özlemesine rağmen– galeriye gitmiyor, boş zamanlarını havanın soğumasına aldırmadan kuzeyden Marmara'ya akan bir ırmağı andıran Boğaz kıyısında amaçsızca dolaşarak geçiriyor, Seferihisar'ı düşünerek aylaklık ediyordu. Emin olduğu bir tek şey vardı: Simin'le sevişmesinden geriye kalan tortuya –dikensi rahatsızlık ve o nedensiz utanca–

karşın birkaç hafta önce onu pençelerinin arasına almış görünen, –fiziki varlığı olduğuna yemin edebileceği– o garip boşluğu artık hissetmiyordu. Sanki tüm varlığını zehirleyen sıkıntı erkekliğinin ucundan Simin'in koyu metal bedeninin çatlaklarına, kasıklarının arasındaki karanlık vadiye boşalıp, yok olmuştu.

Simin hemen pes etmemişti. Ertesi günden başlayarak bir şey olmamış gibi her gün telefon etmeye devam etmiş, ikinci haftanın ortasındaysa birdenbire odasında belirivermişti. Görünüşünde bir değişiklik yoktu: Yüzündeki yeşilliğin dışında yine simsiyahtı. Konuşmaya –mazeret beyan edercesine– neden geldiğini açıklayarak başlamıştı. Güya hissedar olarak ona ayrılan, ama aylardır kullanmadığı odasındaki tadilata bakmak için uğramış, ancak zamanının tümünü neredeyse 'Sayın Genel Müdür' diyerek iğnelediği adamın odasında geçirmişti. Konuşan oydu. Bir saat boyunca karşısında kılıktan kılığa giren kadını sürekli yenilenen merakla izlemişti: Neşe ve hüzün; her ikisi de esmer yüzünde eğreti duruyordu. Kendine yakıştırdığı kibarlığında en belirgin eksiklik, inandırıcılıktı...

Gittiğinde hava kararıyordu. Neden geldi, ne istiyor? Simin'in arkasından bakarak sorduğu bu sorular cevapsız kalmaya mahkûmdu. Simin, o uzun ziyareti boyunca ne o geceden ne de artık galeriye uğramamasından söz etmişti. Ancak sözleri söylemek istediklerini gizleyen süslü, zekice imalarla doluydu. Konuşurken zaman zaman varlığı bir sis perdesinin gerisine çekiliyor, belirsizleşiyordu. Gizemli, gölgelerle kaplı varlığını, eski doğulu kentlerin kapısı gibi bir labirentin sonuna yerleştirmesi, özünün değerli oluşu ve bir hazine gibi saklanması gerekliliği yüzünden miydi, yoksa sadece korunma içgüdüsünün sonucu muydu? Bir türlü karar veremedi. Yine de istenmeyen bir kadın olduğunun ona hissettirilmesine karşın oldukça soğukkanlı ve mantıklı dav-

randığını kabul etmek zorundaydı. Çünkü sağduyunun, Simin'in sahip olduğu az sayıdaki erdemden birisi olmadığını biliyordu. Sonuçta Simin'in ziyareti bir şeyi ortaya çıkarmıştı: Onunla bir daha yatmak istemediği gerçeğini...

Zil o sırada çaldı. Simin'le ilgili düşünceleri bir kenara bırakıp, bekleyişini sona erdirecek haber için Abdullah Bey'i duymayı umarak telefonu açtı. Ama yanılmıştı. Abdullah Bey'in buyurucu sesi yerine o boğuk fısıltıyı duyduğunda sadece yanılmadığını, hata yaptığını da anladı. "Merhaba... Benim!"

'Benim!' Arayan benim, Aslı, mı, yoksa 'bana aitsin'in benimi mi? Hangisiydi? Aslı'nın her telefonu açışında iki sözcüğün arasına yerleştirdiği sessizliği uzatıp kısaltarak iki seçenekten istediğini seçtiğini unutmamıştı ama öylesine şaşırmıştı ki, bu kez hangisini seslendirdiğini çıkaramadı. Fısıltı, –karanlıkta gören bir göze benziyordu– tekrar araştırdı: "Alo!"

Tırtıllı, boğazından kurtarırken parçalanan güvensiz sesiyle, "Efendim!" dedi, sonra korkusunu örtmek için cevap beklemeden, ondan önce davranarak sordu. "Sen misin?"

Oydu! "Evet... Buradayım... İstanbul'da." Aynı şehirdeyiz! Bağırmamak için kendini zor tuttu! Aslı, onu ikna etmeye hazırlandığında sergileyeceği dramatik sahnenin kurulmakta olduğunu haber veren o sessizliği araya iliştirdikten sonra ekledi: "Seni görmek isterim."

Onu tekrar görmek! Neden? Sorması gereken soru buydu ama sadece, "Meşgulüm," diyebildi.

Sesi korkusunu ele veriyor muydu? Soru sadece kuruntudan ibaret olsa da öfke vericiydi. Başı, birbirini çiğneyip öne geçmeye çalışan –öfkeli, çekingen, meraklı, kırgın, sitemkâr– düşüncelerle uğulduyordu. Kalkmak istiyormuş gibi kımıldadı. Ayrıldıklarından beri hemen hemen her gece uyumadan önce bir yolunu bulup gözkapağının altındaki

karanlığa sızan çıplak bedenin resmi bu denli soluklaşmışken, böylesine heyecanlanması budalalıktı.

"Bu gece olması gerekmez, nasılsa yılbaşına kadar kalacağım." Sözlerinin arasındaki sessizlik bu kez kısaydı. "Burada olduğumdan haberin olsun dedim. Yarın vakit bulursam tekrar ararım... İyi günler."

Aslı'ya onu görmek istemediğini söylemesine fırsat vermeden kapanan telefona baktı. Tekrar arayacak! Görüşmek istiyor, hem de gece...

Abdullah Bey, birkaç adım gerisinde Ömer ve tanışmak için Cenk'le onu ziyarete gittikleri gün sekreter odasında gördükleri sakallı koruması, birlikte içeri giriyorlardı. Hâlâ elinde tuttuğu telefonu bırakıp doğruldu. Saatine baktı. Bay Kadıoğulları neredeyse bir saat geç kalmıştı. Dişlerini sıktı. Aslı'ya yetiştiremediği geç kalmış öfkesi kapıya dönüyordu.

Kalakaldı: Şaşırtıcı olan haftalardır ilk kez öfkelenmesi değil, öfkesinin Abdullah Bey'e yönelmiş olmasıydı.

"Nasılsın bakalım Sayın Genel Müdür?" Genel müdür gibi görünmemeye çalışarak önce Abdullah Bey'in, sonra Ömer'in elini sıktı. Sakallı koruma masaya gelmemişti. "İstanbullular gibi karnımızı doyuralım bakalım."

Abdullah Bey'in sözleri buluşmak için son zamanlarda çok sözü edilen bu lokantayı neden seçtiğini anlatıyordu. Suşi yemek de İstanbullu olma çabasının bir parçası mıydı? Ancak Abdullah Bey masaya yanaştırılan yiyecekleri görür görmez ağzının tadını bilen iştahlı bir adam tavrıyla suratını ekşitti: Tadacaklarından hoşlanmayacaktı; etten, kebaptan vazgeçmekle hata yaptığını düşünmeye başlamış olmalıydı. Servanttaki antrelerin neredeyse hepsini masaya koydurtmasına rağmen sadece börekleri yiyerek durumu idare etmeye çalıştı.

Buluşmayı o istemişti; hafta başında onu aradığında konuşacaklarımız var demişti, ama uzun süre sanki çok vakti var-

mış gibi havadan sudan, politikadan ve yakın dostu olduğunu söylediği politikacılardan söz etti. Ömer, Abdullah Bey ağzını açtığında sözlerindeki ruh yüceliğini fark etmiş gibi ona bakmıyor, gözlerini saygıyla yere eğiyor, her dediğini başıyla onaylıyordu. Adam, Abdullah Bey'in yanında her şeye evetle başlayan birisine dönüşüyordu. O da deniz ürünlerinden hoşlanan birisi değildi. O da fırsattan yararlanarak öfkesini karşısındaki iki adamın yemedikleriyle bastırdı. Ama ağzına attıklarından pek tat alamadı. İstanbul yeniden değişmişti. İnsanı basan, boğucu, içinde Aslı'nın da soluk aldığı güvensiz ve lezzetsiz bir kentti artık.

On beş dakika sonra Abdullah Bey önüne konan suşileri birkaç kez tiftip, yemekten vazgeçtiğini haber veren bir hareketle tabağını kenara itti. Kayseri'yi İstanbul'a taşımadan İstanbullu olmanın zorluklarını düşünüyor olmalıydı. Eliyle doyduğunu işaret etti; sıra konuşmak istediği konuya gelmişti. Adam, söze insana ancak ölümünün arifesinde bağışlanacak övgülerle başlayınca tedirginlikle irkildi. Övgülerin ardından neyin geleceğini tahmin edebiliyordu: Abdullah Bey onu aldatmaya hazırlanıyordu. Adam çok geçmeden ne istediğini söyledi:

"Leyla ile Mecnun'daki o sendikayı temizlemeliyiz; ama sessizce..." Ölüm haberini sessizce vermişti ama fermanı neredeyse bağırarak açıkladı. "Biz Allah'a, sadakaya ve zekâta inanırız; fitne fücura değil... Konuyu..." Ömer'e göz atarak emre benzeyen sözlerini noktaladı. "Ortakları karıştırmadan senin çözeceğini düşündüm."

Abdullah Bey susar susmaz Altan'ın sözlerini hatırladı: Allah kimden yana? Allah, yoksuldan yana olmalı diye düşündü. Cevap vermeden önce adamı süzdü. Abdullah Bey sendikadan söz ederken kendinden daha büyük, daha değerli bir şeye inanan birisine benzemiyordu. Genellikle bir vaizin Allah'a inanan sesiyle konuşan adam, şimdi kibrini savurganca

harcayan birisine dönüşmüştü. Ya o kendinden emin tavrı! Maskeydi; sertliğini gözlerden bu gizliyordu. Konuştukça ortaya çıkıyordu; benliğiyle merhameti arasında bir denge yoktu: güçlü bir benlik, sığ bir merhamet. Allah onu gerçekten kayırmış olsaydı, olasılıkların aksine egosunun tuzağına düşmesine engel olurdu diye düşündü. Prof yine haklı çıkmıştı; karşısındaki adam, parayı seven bir dindardan başkası değildi.

"Ne diyorsun?" Abdullah Bey, duymaya alışık olduğu 'evet'i içermeyen sessizliğinden hoşlanmamıştı anlaşılan. Gülümsüyordu ama bu, yüzüne neşe yerine asabi bir ifade asan, garip bir gülümsemeydi. Cevap vermek yerine bakışlarını kaçırdı. Adamın sabırsız sesi çok geçmeden utancının üstüne düştü: "Neyse, Ömer sana bir formül önerecek. Birlikte bakar, halledersiniz."

Abdullah Bey'in küstahlığı çağrıştıran sabırsızlığının nedenini anlıyordu: Sadece kendi düşüncelerini onaylayanlarla konuşmaya alışık birisi vardı karşısında. Ömer, patronu onu hatırlayınca oturduğu yerde mutlulukla kımıldamıştı. Genç adamı seyrederken birden rahatsız edici bir soruyla irkildi: Özsaygısı olan birisi böyle bir istek karşısında ne yapar? Emin değildi; belki saygı da, ego gibi karmaşık ve güçlü özü olan bir kavramdı. Acaba? Ümitle irkildi: Acaba içinde derinlerde bir yerde, farkında olmadığı bir köşede böyle bir öze sahip miydi?

Abdullah Bey öksürerek, sığındığı sessizliği dağıtınca, bu kez, "Peki," dedi. "Birlikte bakarız."

Peki, demiş, 'hallederiz'i eklememişti. Bu, utancını azaltmaya yetecek miydi? Emin değildi; önündeki tabağa döndü. Az önce boşuna hayıflanmıştı. İyi olmak, iyi kalmak zordu.

"Bir şey daha var Mehmet Bey oğlum, arkadaşın Cenk Bey..."

Neşeli, oynak bir şarkıyla birlikte çalmaya başlayan telefonu Abdullah Bey'in sözlerini tamamlamasına izin vermedi.

Ömer'le birlikte adamın konuşmasını bitirmesini beklediler. Abdullah Bey, bir dakika kadar karşısındakini dinledikten sonra yönetim kurulunda yer aldığı vakfın ne denli önemli bir görev yaptığını, karşısındaki kişi de vakfa bağışta bulunursa yardımlarının bir şekilde mutlaka ödüllendirileceğini, ayrıca bunun Allah –ve tabii parti– nezninde muteber kişi olmanın bir yolu olduğunu anlattı. Sonra dinlemeye koyuldu. Beş dakika kadar süren konuşmanın sonunda uzun ve abartılı cümlelerle teşekkür ederek telefonu kapattı. Aldığı haber her neyse, onu sevindirmişti. Börek tabağında kalan kırıntıları ağzına atıp sözlerine bıraktığı yerden devam etti:

"Cenk Bey şirketi satarken bana bir söz vermişti. Bunu ona hatırlatmanı istiyorum."

Merakla doğruldu. Neden kendisi hatırlatmıyordu? Adama baktı, sonra sormaktan vazgeçti. "Burada değil," dedi. "Ava gitmiş..."

'Galiba Afrika'ya' diye devam edecekti ki, Abdullah Bey, "Dönmüş," diyerek sözünü kesti. "Ama..." İlk sözcüğü bilerek vurguladı. "Galiba telefonunu açmayı unutmuş..." Başını yana, yardımcısına çevirdi. "Ona bir türlü ulaşamadılar. Sen belki evlerine bir uğrarsın."

Cenk'in birinden çekinmesi, hatta kaçması! Bu hem garip hem de eğlenceliydi. İki adamın arasında neler olduğunu araştırmayacağını belli eden bir tavırla başını salladı. "Olur, onu ararım."

İki emir: Sendika ve Cenk! Kendini küçülmüş, aşağılanmış hissetti. Ancak bakışları Abdullah Bey'in dostluk vaat eden gözleriyle karşılaşınca bu rahatsız edici duygudan çabucak kurtuldu. Eğer adam L&M'nin yarısına sahipse, yeni şirketinde de kendi düzenini kurmak istemesi hakkıydı.

Aklına gelen bu yatıştırıcı düşünceyle önündeki suşileri yemeye koyuldu; bir yandan da sonunda ağız tadına uygun bir tatlı bulan Abdullah Bey'in sorduğu sorulara cevap veri-

yordu. Abdullah Bey birkaç hafta içinde iki önemli politikacıyla, –birisi başbakana danışmanlık yapacak kadar yakındı– Amerika'ya gidecekti. "Hem parti için hem de yeni iş imkânları," diye açıkladı.

Simin'in söylediğini yemeğin sonunda hatırladı. "Sadık Bey," dedi. "Simin Hanım'ın babası, Ukrayna'dan geri dönmeyecekmiş."

Abdullah Bey gürültülü, onaylayan bir kahkaha savurdu. "Bak çapkına, halinden memnun herhalde... Bu arada, bakıyorum gazetelerde, televizyonlarda bizim Leyla ile Mecnun hakkında bir sürü haber çıkıyor ama senin hakkında tek kelime yok. Genç adamsın, biraz kendini göster."

Bunun, kendini gösterme, demek olduğunu hemen anladı. Abdullah Bey izin vermiyor, aksine yasaklıyordu. Elini kaldırıp sallayarak adamın neşesine katıldı. Abdullah Bey oturduğu yerde kımıldamaya başlamıştı. Kalkma işareti! Yemeğin sonuna gelmişlerdi. Belki buradan çıkıp başka lokantaya giderler! Düşünce onu gülümsetti. İstanbul yapacağını yapmış, Abdullah Bey'i mükellef bir masada aç bırakmıştı.

Birkaç dakika sonra Abdullah Bey Ömer'e hesap için işaret edince adama her karşılaşmalarının sonundaki o soruyu sordu. "Yakup nasıl? Selam söy..."

Abdullah Bey hiç ummadığı bir hareketle elini kaldırıp onu susturdu. Önce hiçbir şey söylemeyecekmiş gibi başını salladı, bir iki adım atarak uzaklaştı, ancak sonra geriye döndü ve kolunu tuttu. Nedense kararını değiştirmişti. "Hiç iyi değil, iyi değil. Rabbim bize acısın. Himmet etsin, merhametini üstümüzden eksik etmesin!"

Cümlesini yakararak noktaladığında dudakları titriyordu. Gözleri de parlaklaşmıştı: ağlamak üzereydi. Adamın birdenbire ortaya dökülen üzüntüsünün nedeni kendisiymiş gibi suçlulukla irkildi. Şaşırmıştı da: Sert, güçlü görünen birinin acısına bu denli çabuk teslim olması, merhamet dile-

nen yaşlı birisine dönüşmesi garipti. Bir şey oldu, diye düşündü. Sormalı mıydı? Dudaklarını araladı ama soramadı: Abdullah Bey onu omuzlarından tutup kendine çektikten sonra Ömer'le ikisini lokantada bırakarak koşar adım kapıya yöneldi.

Ömer'e döndü. Sağkol şaşırmamıştı, ama soruları cevaplamayacaktı.

Yarım saat sonra şoförünün kullandığı arabada kararsızlık içinde kıvranıyordu. Ne yapmalıydı? Cenk'i mi, Prof'la Altan'ı mı? Aslı'yı kesinlikle aramayacaktı. Arkasına yaslandı. İki yandaki arabalar kurumaya yüz tutmuş, akışkanlığını yitirmiş çamura saplanmış böcekler gibi gürültülü bir yaygaranın içinde ağır ağır kımıldıyordu. Telefonuna uzandı.

- 2 -

Gemi resmigeçidi; on dakika içinde bu üçüncüydü. Akıntıya rağmen gecenin toz gibi yağan karanlığını yararak Karadeniz'e doğru hızla yol alan boş tanker sol pervaza iyice yanaşmıştı. Birazdan yalının deniz cephesine açılan büyük pencereden çıkıp, gözden kaybolacaktı. Bedenini iki şefkatli kol gibi saran rahat koltukta geriye yaslanırken saatine göz attı: Yediyi geçmiş... Tekrar önündeki çerçevelenmiş Boğaz manzarasına döndü. Ama çabası yararsızdı. Ne yaparsa yapsın, düşüncelerinin –mıknatısın o sihirli ama mutlak gücünün çektiği demir tozları gibi– Aslı'ya doğru akmasına engel olamıyordu. Onunla aynı kentte olmak! Dayanılmaz, kışkırtıcı ve havayı tef gibi geren durum buydu. Ve kulaklarında tekrarlanan o sorular! Şimdi ne yapıyor? Kocasıyla mı geldi? Onu gerçekten terk etti mi? Nerede kalıyor?

Viskiden derin bir yudum alıp, düşüncelerini –varlığı bir tehdide dönüşen– kadından kurtaracak bir gemi aradı. Az

önce birbiri ardına dizilen şilepler nedense ortadan kaybolmuştu. Bakışlarını duvardaki Plevnelilerin boy boy sıralandığı tablolara döndürdü. "Onu görmek istemiyorum..." Böyle mırıldandığını fark edince kimsenin duymayacağını bilerek, gizlemeden bir kahkaha attı. İtiraflar neden hep yalanla başlıyordu? İçinde, derinlerde bir yerde onunla tekrar sevişme isteğinin pusuda yattığını daha ne kadar saklayabilirdi? Aslı'nın engelsiz cinselliğini, sessiz orgazmını özlemle hatırlamıyor muydu? Sıkıntıyla öne eğildi. İsteğini saklayamasa da üstünü örtebilirdi.

Şimdi arasa ve buradan çıkar çıkmaz onu görmeye gitse! İradesini ele geçirmeye çalışan şeytanı bir yana iterek yansımasını pencerenin camında seyrettiği içki içen adamı uyarmak için başını salladı. Aslı'nın onu neden görmek istediğini, buraya ne yapmak için geldiğini –hem şeytan hem de kendisi– biliyordu: Eğer onunla buluşmayı kabul ederse, Aslı sohbet ilerledikçe aralarına bir serip bir kaldırdığı sessizliğin bir yerinde birden –oyuncak bebek gibi gözyaşsız, duygusuz çığlıklarla– ağlamaya başlayacak, sonra da budala avını dördüncü kez aldatıp, ele geçirecekti. Üstelik bunu ne için yapacaktı? Tekrar yıkmak için... Neden? Fethetmenin dayanılmaz çekiciliği miydi onu kışkırtan? Aslı'nın her ayrılışlarında depreşen bu isteğinin nedenini anlayamıyordu. Onu tanıdığı on beş yıl boyunca duygularının, umutlarının çevrelediği alana hiç girememişti. Bu kez sessizce güldü. Girdiği tek yer dölyatağıydı...

Sonra –sağdan bir şilep pencerenin önündeki parkura ilerlerken– sevinçle fark etti: Boğaza bakarken sıkıntıları önemini yitiriyor, geçmişe savruluyordu. Geçmiş! Aslı ve onunla ilgili her şey geçmişte kalmıştı ve insan geçmişteki birisini sevemezdi... Bu rahatlatıcı bir haberdi. Geriye yaslanarak pencerenin içindeki havuza giren küçük tekneleri, karşı kıyıdaki Paşabahçe'yi, Beykoz tepelerini, Çubuklu'yu, karan-

lık korunun içinde kulesi iyice belirsizleşen Hidiv Kasrı'nı, birbiri ardından yanan ışıkları seyretmeye koyuldu. Garip, adını koyamadığı bir duygunun içinde uykuya doğru yuvarlandığını hissetti. Gerçek mutluluk dedikleri bu muydu? Güldü. Aslı'yla ilgisi olmayan bir mutluluğun varlığı onu şaşırtmıştı.

"Hoş geldin!" Yeni tanıştığı mutluluğunu bölen Cenk'le karşılaşmak için koltuktan doğruldu. Evet, oydu. "Nasılsın?"

Telefonda söylediğinden daha kötü görünüyordu: Sağ ayağı, tabanına konan bir metalle desteklenerek dizine kadar alçıya alınmıştı; sol kolu askıdaydı ve yüzünde, gözlerinin altına yayılmış, sararmaya yüz tutmuş geniş morluklar vardı. Sağ elindeki bastonla yürüyordu.

Tutacak el bulamadığından adama doğru uzattığı elini geri çekti. "Geçmiş olsun. Ne oldu?"

Cenk, salonun ortasındaki oturma grubunu seçince, Boğaz'a bakan pencereyle vedalaşıp onun karşısındaki koltuğa yerleşti. Yaralı avcının yanaklarındaki lekeler yüzüne kirlilik bulaştırmış, o yarı tanrısal küstahlığını yok etmişti.

Cenk açıkladı: "Kaza! Avın peşindeyken cip devrildi..." Ardından ekledi. "Ben kullanmıyordum." Sesi sert ve daha fazla sormamasını ihtar eder gibiydi. Ama yine de araya beceriksizliğin başkasına ait olduğunu sıkıştırmayı ihmal etmemişti. Bastonu yanındaki sehpaya yasladıktan sonra sesindeki yasaklayıcı tonu koruyarak sordu. "Neymiş bu acele konu?"

Nasıl tepki gösterecekti? "Abdullah Bey," dedi. "Seni görmemi istedi. Birkaç kez aramış, ama ulaşamamış."

Cenk gülümsemeye çalıştı. Boşunaydı. Mimikleri morluğun içinde eriyip, kayboluyordu. "Beyefendi ne istiyormuş?"

Söyleyeceklerinin önemini bilip bilmediğini ele vermeyen yansız bir sesle adama cevap verdi. "Şirketi satarken ona verdiğin sözü hatırlatmamı söyledi."

Cenk konuşmadan önce biraz düşündü. Az önce dudaklarında beliren o alaycı kıvrım yok olmuştu.

"Neden buraya gelmek için ısrar ettin?" Gelmemden hoşlanmadı diye düşünürken yaralı avcının sözleri onu doğruladı: "Bunu telefonda da söyleyebilirdin."

"Bilmem. Belki Abdullah Bey evine uğra dediği içindir..."

Sözlerinin sonunu getirmeden sustu. Ama Cenk, yarım bıraktığı cümlenin öteki yarısından haberdarmış gibi tekrar sordu: "Sadece bu mu?"

Yıpranmış küstahlığını yeniden kuşanmaya çalışıyordu. Karşısında oturan adamdan hiçbir zaman hoşlanmamıştı, ama şimdi hissettiklerinin bu sözcüğün kapsadığı anlamın ötesine geçtiğinin farkındaydı. Hesap sorar gibi bakan gözlere aldırmadan ona cevap verdi. "Galiba Abdullah Bey'e verdiğin sözü de merak ediyorum."

Cenk, bu kez daha uzun bir süre sustu. O da fırsattan yararlanarak az önceki mutluluk özlemiyle pencereye baktı. Evet, kendini o duyguya teslim ederek, hiçbir şey yapmadan, sadece Boğaz'ı seyrederek saatlerce karşısında oturabilirdi.

"Pekâlâ..." Gözlerini ve düşlerini pencereden geri aldı. Avcı, mutlu olmasına izin vermeyecekti. "Evet, o Kayseriliye, eğer L&M'yi aileyi tatmin edecek bir biçimde alırsa, devirden makul bir süre sonra ona hissemin kalan yarısını da satmayı düşüneceğimi söyledim."

Kayserili diye küçümsediği adama hissesinin yarısını devretmek! Hem de şirketin kontrolünün Kadıoğulları'na geçeceğini bile bile... Şaşkınlığını heceledi. "Ne-den ya-pı-yor-sun?"

Cenk sağ elini salladı. "Başka türlü kurtulamam..." Neden kurtulacaktı? Borcu var! Sormasına kalmadan Cenk konuştu. "Bana da bir içki versene... Seninkinden olsun." O, duvar dibindeki masaya doğru yürürken adam arkasından bağırdı. "Şişeyle buzu da getir."

İki dakika sonra Cenk'e istediği kadehi beklettiği soruyla birlikte uzatıyordu. "Borcun mu var?"

Avcının cevabı içkisini yarılayan yudumun ardından geldi. Sakinleşmişti. "Kimseye borcum falan yok."

"O zaman neden hisseni satacaksın? Kurtulmak istediğin nedir?"

Cenk, cevap verecekken durakladı. Sanki karşısındaki adamın kurtulmak istediğinin ne olduğunu bilmemesi onu şaşırtmıştı. Yüzünü buruşturup tek tek sıraladı: "Bu yaşam, bu kent... Bu yalı..." Sonra sözlerini kararsızlık göstermeden noktaladı: "Ve bu aile..."

En çok kurtulmak istediği, sıralamada sona sakladığı ailesiydi; bunu sesindeki vurgudan değil, gözlerinden çıkardı.

"Demek şirketi Kadıoğulları'na vererek ailenden kurtulacaksın? Peki, hisseni sattıktan sonra Abdullah Bey'in azınlık hisselerini ele geçirmesinin uzun sürmeyeceğinin de farkındasın, değil mi?"

Farkındaydı. Yüzündeki tiksinti söylüyordu bunu. "Bu şirket bizi; beni, annemi, Ekrem'i, Simin'i, birbirinden nefret edenleri birbirine bağlayan, bir arada tutan lanetli bir zincir. Şimdi bu esaret zincirinden kurtulma şansımız var. Hem de karşılığını alarak, değerinin üstündeki bir parayla."

Nefret katarına Simin'i de dâhil etmişti. Bastonuyla işaret edince doğrulup Cenk'in boşalttığı kadehini tazeledi. Yaralanması sadece ayağının değil, buzun içinde sakladığı benliğinin kabuğunun da kırılmasına yol açmıştı.

Kadehi uzatırken adamı bir kez daha uyardı. "Esaret! Belki ötekiler için durum böyle değildir. Hisseni satarak onların yerine de karar vermiş olmuyor musun?"

Cenk, kadehinden tekrar uzun bir yudum aldı. Daha içkisini damağıyla ezerken aynı fikirde olmadığını kanıtlamak istercesine başını iki yana sallamaya başlamıştı. "Onlar da benim gibi tutsak. Sadece farkında değiller."

"O zaman kararını verdin. Yani satacaksın."

"Ona düşüneceğim, dedim. Satarım demedim." Şimdiye kadar hep kararlı, kontrollü birisi olarak gördüğü adama baktı. Kendini aldatıyordu. Abdullah Bey gibilerine 'satmayı düşünürüm,' demenin 'satarım' demekten bir farkı yoktu. Bütün hayatını varlık içinde yalılarda geçiren birisinin zenginliğin zorba dilinden habersiz olması mümkün müydü? "Abdullah Bey'e sözümde duracağımı, düşüneceğimi söyle."

Dahası da var! "Hepsi bu kadar da değil," diyerek Cenk'in sözünü kesti. "Abdullah Bey sendikadan da kurtulmak istiyor." Cenk, cevap beklediğini anlayınca omuzlarını silkti. İşçiler onu ilgilendirmiyordu. "Demek ki, Kayserili senin hisseni ona satacağından, şirketi ele geçireceğinden emin."

Cenk, cevap vermek yerine bitirdiği kadehi doldurması için tekrar ona uzattı. İçkiyi su gibi içiyordu. Ona Şebnem'le tanıştığını da söylemeli miydi?

"Merhabalar..."

Cenk'le birlikte melodik, mutlu sese döndüler. Sesin sahibi, üst kattan salona inen merdivenin başındaki Kevser Hanım'dı. Davete katılacakmış gibi giyinmişti. Kırmızı tuvaleti geçen seferki mavi gece elbisesi kadar yakışmıştı ona. Kadının, zamanı dize getiren güzelliği salonun loşluğunda bir yakut gibi parlıyordu. Yaşını ele veren elleri ve kolları, ince beyaz bir çift eldivenle gizlenmişti. Bu soğukta dışarıya bu kılıkla çıkmak! Bedenine yazı sarmış olmalıydı.

"Ah siz miydiniz?"

Oturduğu koltuktan doğrulurken kadının Ahmet, diyeceğini hissederek, "Mehmet," dedi.

Kevser Hanım onu selamlamadan önce oturan oğlunu eğilerek öpüp, şefkatle yanağına dokundu. "Geçiyor, geçiyor. Biraz sabır..." Sonra misafire dönüp beklettiği eli sıktı. "Nasılsınız? Ya ortaklarımız? Onları Ekim partisine davet ettim,

gelmedikleri gibi, cevap vermek zahmetinde bile bulunmadılar..."

Kadıoğulları'nın kabalığını affettirmek isteyen bir jestle kadına gülümsedi. Kadıoğulları ve garden parti! Hem de Ramazan'da! Abdullah Bey'e hak veriyordu. Bu zavallı adam için suşiden de zorlu bir sınav olurdu. Sonra birden kendisinin de davet edilmediğini düşündü. Kraliçe hazretleri onun yerine bir Ahmet çağırmış olmalıydı.

Cenk onunla sohbet etmeyeceğini belli edince kadın içkisinden birkaç yudum alıp, oyalanmadan salondan ayrıldı. Bay avcı ne demiş olursa olsun, Kevser Hanım'ın oğlundan nefret etmediği ortadaydı. Onları birbirine zincirleyen duygunun tek yönlü olduğu aşikârdı. Nefret eden Cenk'ti.

"Söyleyeceklerin bitti mi?"

Bakışlarını salınarak uzaklaşan kadından alıp, oğluna çevirdi. Onu öfkelendiren kimdi? Annesi mi, yoksa birkaç ay önce işe aldığı adam mı? Bitmemişti, söyleyeceği bir şey daha vardı.

"Eski karını gördüm." Cenk, yönü belirsiz öfkesini bırakmış, kadehine dönmüştü. Cevap vermedi. "Seni öldüreceğini söyledi..." İnatçı sessizliğini sürdürünce üsteledi: "Bence ciddiydi."

"Bunu isteyen ilk kişi değil, biliyorsun..." Elini, aldırmadığını belli edercesine kadehle birlikte havaya kaldırdı. "İlk deneyen de o olmayacak. Hatırlasana."

Balkaya'daki, sinir krizi geçiren o eri kastediyor olmalıydı. Konuşmayı sona erdirecek sorudan önce kadehindeki içkiyi bitirdi. "Yağmur..." Acaba Cenk adını hatırlıyor muydu? "Şebnem'in atı," diye açıkladı adama.

"Benim bir atı keseceğimi düşünmek aptallık. Ben hayvanlara eziyet etmem, onları avlarım. Mümkün olduğunca eşit koşullarda... Hem..."

Cenk, heyecanla başladığı konuşmanın arkasını getirme-

den susuverdi. Elindeki boş kadehi bir kez daha ona uzatıyordu. Kasap o değilse kimdi? "Öyleyse kim yaptı?"

"Bilmiyorum, ama o budalayı benim yaptığıma inandırdılar."

Dikkatini içkisine yönelten Cenk'e kuşkuyla baktı. "Kim inandırdı?"

"Simin! Şebnem'i yıllardır parmaklarında oynatır." Biraz düşündü, sonra olup bitenle ilgisi varmış gibi ekledi. "Bizi tanıştıran da oydu."

Ne demek istiyordu? "Simin bunu neden yapsın?"

Cenk, omuzlarını silkti: sıkılmış, sabrının sonuna gelmişti. "Ondan uzak dur! Dokunduğuna beladan başka bir şey getirmez."

Sesi tehditkâr bir ton taşısa da sözleri hiç kuşkusuz dostça bir uyarıydı. Ama bundan da öte, Simin'le kapatılmamış bir meselenin habercisiydi. Az önce sözünü ettiği –zincire dönüşmüş– nefret sarmalı! Neden bu muydu? Bir süre Cenk'e uyarak bekledi. İçki karşısındaki adamın gerginliğini yatıştırmıyor, artırıyordu. Şimdi az önce düşündüklerinin doğrulandığını görebiliyordu: Cenk'in sadece ayağı değil, varlığını kaplayan buz da kırılmıştı. Tekrar pencereye göz attı. Böyle bir evim olsa, bütün günümü... Birden hayatında ilk kez, başkasının sahip olduğu bir şeyi istediğini fark etti. Ama nedense bu arsız istek utanç yaratmadı. Zenginlik, hırsızlıktır... Altan böyle dese de acaba eline fırsat geçse, bu yalıyı Plevnelilerden çalar mıydı?

"Sence Hakkâri'de gerçekten Plink[1] var mıydı?"

Cenk'in sorusunu duyunca suçüstü yakalanmış gibi irkildi. Yutkundu. Şaşkınlığı ikiye bölünmüştü. "Plink mi?"

"Evet, Plink!"

Plink de nereden çıktı? Böyle düşünse de alnındaki o al-

1 1970 yılından beri görülmeyen, nesli tükendiği düşünülen Anadolu Leoparı'nın mahalli adı.

büm açıldı ve o günün resimleri –şaşırtacak kadar canlı ve ayrıntılı– birbirini izleyerek teker teker gözlerinin önüne geldi. Sanki yıllarca önceki yolculuğu, dağlarda değil de binlerce kilometre uzakta, dünyanın en güzel suyolunun kenarında, burada tekrar yapıyordu... Sonradan gerçek kimliği ortaya çıkan korucunun peşinde, Cenk'in timi Mezargediği'nin kuzeyindeki o mezraya sürükleyişi; karıncalar; sıcak; korku; birbirine iki âşık gibi sarılmış o iki selvi; karakolu ziyaret edecek büyükbaşlar ve yüzünde iz olan o küçük çoban...

Belki de zamanı gelmişti. Cenk'in merakını bir yana bırakıp, cevabını on iki yıl önce öğrenmesi gereken soruyu sormak için oturduğu yerden doğruldu.

"O çobanı hatırlıyor musun?" İnsan, leopardan daha önemlidir. Aslında o gün Cenk'in yakasına yapışıp böyle bağırmak istemişti. Yoksa çocuğu unutmuş muydu? "Bizi görünce kaçan..."

Cenk, başını salladı. O da aynı resmi mi görüyordu? "Koşarak peşinden gitmiştin." Kadehinden uzun bir yudum aldı, sonra gözlerini kapadı. "Onu vuracağımı sanmıştın. Kanas'la[2] arasına bunun için girdin, değil mi?"

Sonra sustu. Cenk'ten sonra gözlerini kapama sırası ona gelmişti. Şimdi o da aynı filmi seyrediyordu. Cenk, Uzman'ın[3] elindeki Kanas'ı alıp yere uzanıyor. İki yüz metre ötedeki çoban, yanlarındaki korucunun durmasını ihtar eden uyarılarına aldırmadan kaçıyor; kulağı mı sağır? Çocuğun Kürtçe bilmemesi mümkün değil... Gözlerini açıp avcıya baktı. "Vuracak mıydın?"

Cenk, "Senin gibi koşan kimse görmedim," diye mırıldan-

2 Rus yapımı, uzun menzilli, keskin nişancı tüfeği: Genellikle PKK tarafından kullanılmasına rağmen, envanterindeki benzer silaha göre üstünlüklerinden dolayı daha sonra TSK tarafından da kullanılmıştır.

3 TSK'nin en küçük savaşçı birimi olan timin erbaş üyesi.

dı. İki yudum sonra, soruyu hatırlamış gibi meraksız bir sesle bu kez o sordu: "Sence?"

O günkü gibi, şimdi de emin değildi. "Çocuktu," diye mırıldandı. Alnının içinde bir yerde saklanan albümün bir sayfasında, korkuyla açılmış, karşısındakinde suçluluk duygusu uyandıran o siyah gözler ona bakıyordu. "Aradığın o leopar kadar iriydi gözleri."

Cenk, uzun süre sessiz kaldı. O da kendi resimlerine bakıyordu. Neden sonra boşalan kadehini dördüncü kez doldurması için uzattığında boğazını temizliyordu.

"Ateş etmeyi düşündüm; ayaklarına..." Bu bir itiraf mıydı? Hayır, itirafın yarısını hâlâ gizliyordu. "Belki bacağından vururdum." Belki! Demek o da emin değildi. Cenk, onun düşüncelerinden haberdarmış gibi sesini yükseltti. Ancak kendini savunmuyordu. "Durması için beş defa bağırdık... Sürüsünü yaylada tutan çobanların hepsinin o kargalar için istihbarat yaptığını hatırlamıyor musun?" Belki haklıydı ama yine de... Cenk'in kızgın sözleri düşüncelerinin üzerine saçıldı. "Cıva gibiydin!" Cıva! Şaşkınlıkla adama baktı. Hâlâ başkasında kendinden üstün bir nitelik bulduğunda öfkeleniyordu. "Sadece koşma stilin değil, kendin de cıva gibisin. Kaça bölünürsen bölün, birleştiğinde yine aynı, yine tek parça oluyorsun."

Hiçbir şey seni etkilemiyor! Cenk'in söylemek istediği bu muydu? Belki de amacı, ben, senin gibi değilim demekti. Adama bakmadan konuyu kapatan soruyu sordu. "Leoparı bulsaydın ne yapacaktın? Onu da vuracak mıydın?"

Cenk, küçümseyen bir tavırla gözlerini kısıp, dudaklarını buruşturdu. Yüzü onu tanıdığından beri ilk kez kararıyordu. "Bu aptalca düşünce de nereden çıktı? Tabii ki, hayır! Sadece fotoğrafını çekecektim."

Bir süre konuşmadan, esmerleşerek babasına, kardeşine benzeyen adamı süzdü. Keşke ona inanabilseydi. "Bugün, birdenbire Plink'i hatırlamanın bir nedeni var mı?"

"Cip devrilmeden önce aklıma geldi. Neden, bilmiyorum." Cenk, sözlerinin ardından tekrar sustu. Yapmak istediği tek şey vardı: İçmek. Kaza nerede olmuştu? Birkaç dakika sonra ayaklandığında adam dikkatini kadehinin içinden çıkarıp ona döndü. "Simin'e konuştuklarımızdan söz etme. Çünkü daha karar vermedim... Şişeyi de bana ver."

Bir dakika sonra salondan çıkmak için kapıya yürüyecekken aklına düşen sessiz çağrıya kulak vererek dönüp, Cenk gelmeden önce karşısında yıllardır duymadığı mutluluğu hissettiği pencereye göz attı. Cennet sözcüğüyle pencereden görünen manzara arasında neden bir ilişki kurulduğunu anlayabiliyordu.[4] Bakışları kadehini tekrar doldurmakta olan adama takılınca sorulara gebe bir öfkeyle irkildi. Bu sarhoş pencereyi, bu yalıyı hak ediyor mu? Sorusuna cevap vermeden uşağın uzattığı paltoyu alarak hızla merdivenlerden indi. Köpekler giriş kapısının yanındaki kulübelerinde havlıyordu. Ne garipti: Onlar yaralarını yalaya yalaya iyileştirebilirken, büyük yırtıcılar yaralandıklarında çoğunlukla kurtulamıyor, ölüyorlardı. Birden yukarıda bıraktığı adamdan –daha güçlü olmasa da– daha dayanıklı olduğunu hissetti. Ancak rahatlatıcı bir keşif değildi bu: Birkaç adım sonra cılız, birazdan silkinip atacağını bildiği utançla durakladı. Kapana kısılmış, yaralı bir aslana hırlamaya cesaret eden sırtlana mı dönüşmüştü? Leş yiyici, diye düşündü...

Peki, ya cıva! Cenk'in dikkatini çeken kişilik özelliğinin Altan'ın sözünü ettiği köksüzlüğün bir başka tanımı olduğunun farkındaydı. Burnundan beyaz dumanlar saçarak derin derin soludu. İçini hem Altan'a hem de Cenk'e yönelmiş öfke dolduruyordu. Öfkeyi yatıştırmayacak, karın boşluğunu, midesini, ciğerlerini dolduran bu nedensiz hıncın duy-

4 Cennet anlamına gelen Paradiso sözcüğü, pencereden görünen yeşil park, anlamını taşır. Yazar buna atıf yapıyor – yay.n.

duğu suçluluğu yok etmeye yarayan bir bahane olmasına da aldırmayacaktı.

Arabaya bir başkası olarak bindi. Değişmişti; nasıl ve neden olduğunu bilmese de bunun Aslı'dan kurtulduğunu düşündüğü o pencerenin önünde gerçekleştiğine emindi. Artık Abdullah Bey'i arayıp, Cenk'in sonunda hissesini satacağını söyleyebilirdi. Yaratanı avcı yaralıydı; üstelik de derin, ölümcül bir yaraydı bu. Koltuğa yerleşirken aklına gelen düşünceyle bir an durakladı. Belki Abdullah Bey'e Cenk'in yalıdaki hissesini de satın almasını önermeliydi.

Şoför arabayı kapıdan çıkarıp İstinye'ye döndürdüğünde Abdullah Bey'i aradı. Adam yemekteydi. Muhtemelen öğlenki açlığını bastırmakla meşguldü. Ama söylediklerini dikkatle dinledi. Telefonu kapatırken çoğu abartılı övgüler yağdırıyordu. Övgülerin sahte olmasına karşın yine de adamın sözlerine –kendisini bile şaşırtan– bir mutluluk duydu. Abdullah Bey Cenk'in yalıdaki hissesini de satın almasını önermesine şaşırmış, ama sözlerini dikkatle dinlemişti.

Acaba kebap mı yiyordu? Gülümsedi. Suşi yemediği muhakkaktı.

- 3 -

Kendini sırtüstü yatağa bırakır bırakmaz ağzını sonuna kadar açtı. Soluğu kesilmişti; yüreği bölünmüş, yarısı gırtlağında, öteki yarısı şakaklarında atıyordu. Bedeni sırılsıklamdı; gözleri, alnından, şakaklarından fışkıran terle yanıyor, yıllarca önce, koşarken, yarışı her tamamlayışında kulaklarında çığlığa dönüşen o düşünce tekrar kulaklarında yankılanıyordu: Bitti, bitti... Ölümden geri gelenin sessiz, doyumsuz sevinci ve o geleceği olmayan yemin: Ölmezsem, bunu bir daha tekrarlamayacağım, dediği günlere geri dönmüştü.

Kalbi göğsünde yeniden birleşince komodinin üstündeki pakete uzandı. Kulaklarındaki basınç da azalmıştı, şimdi ne zaman başladığını fark etmediği yağmurun pencerenin camında kararsız parmaklar gibi rastgele gezindiğini duyabiliyordu. Geçen haftaki kar tatilinden sonra, yağmur! Hem de gece. Bu oldukça şaşırtıcıydı.

"Bana da verir misin?" O da canlanmıştı; paketten çıkardığı sigarayı yakıp, uzattı. Simin tekrar sordu: "Saat kaç?"

Komodinin üstündeki dijital saate baktı. "On buçuk."

"Benim karnım acıktı. Telefon ettiğinde yemek yememiştim... Sen?"

"Buzdolabında meyve, peynir var," dedi kadına. "Ben bir şeyler atıştırdım."

"Ne olduysa sana yaramış..."

Ona cevap vermedi. Simin yataktan kalkıp odadan çıktı. Sigara da elindeydi. Kadının ardından paketten tekrar sigara çıkarıp yaktı. Duman, içine çöken ciğerlerini esneterek şişirdi. Bu kez kendini suçlu hissetmiyordu. Birdenbire ortaya çıkacak birisi de yoktu. Kuruyan terin yerini yorgunluk veren bir serinlik alıyordu. Yaktığı sigarayı kül tablasına bırakıp gözlerini kapadı. Önce Aslı, sonra her şeyi silen o sihirli pencere. Rahatsız edici görüntüler o çerçevenin içinde kaybolurken bedeni art arda ürperiyordu.

"Bir ay sonra neden değiştirdin?"

Gözlerini açtı. Uyuyakalmıştı. Meraklı sesin sahibi Simin'di; yatağın ayakucunda dikilmiş, elindeki muzu yiyordu. Yana döndü; az önce yaktığı sigara hâlâ tütüyordu. Sadece birkaç dakikalığına dalıp gitmiş olmalıydı; doğrulmadan sordu: "Değiştirdiğim de neymiş?"

Simin, "Benimle yatmama kararın," dedi.

"Bu da nereden çıktı?"

Simin, ayıplayan sesini yükseltti. "Ve demek beş haftada yalan söylemeyi de öğrendik!"

"Sana böyle bir karar aldığımı ne zaman söyledim?"

"Yüzüme söylemedin ama alnında yazıyordu. Ve ben ofisine geldiğimde okudum." Sırtüstü yattığından yatağın ayakucunda duran kadının sadece üst yarısını görebiliyordu: Loşluğa karışmış, düz çizgilerin oluşturduğu koyu bir silüet. Göğsü için ne yapsa faydasızdı; belki bu yüzden sütyen giymiyordu. Birden erkeği çağrıştıran bir bedenden bu denli keskin haz alabilmesine şaşırdı. Simin, sitemlerini sıralamaya devam ediyordu: "Önce haftalarca aramıyor, kaçıyorsun, sonra birdenbire bir telefon: Eve gel!" Sözlerine ara verip yatağın üstüne yerleşti. Sonra ayıplayandan azarlayana dönüştürdüğü sesiyle sordu. "Söyle bakalım, konuşmak istediğin konu neymiş?"

Evet, onu eve çağırmıştı ama, "Konuşmadan önce ölelim," diyen kendisiydi. Sevişirse haftalardır ondan kaçan erkeği koşulsuz teslim alacağını düşünmüş olmalıydı. Başının altındaki yastığını kıvırarak arkasına yerleştirdi. Şimdi Simin'in onu bir kadına dönüştürecek bacaklarını, küçük de olsa bedenine yuvarlaklık katan kalçalarını görebiliyordu. Kül tablasında sonuna gelmiş sigarayı söndürdü. Sıra ölmekten, konuşmaya gelmişti. "Cenk'le aranızda ne var?"

Sözlerini bitirince merakla karşısında hareketsiz kadına baktı. Simin, beklediği gibi şaşırmıştı. Yüzündeki ifadeden çok, karşı koymaya çalışan kararsız sesi ele veriyordu bunu. "Ve bu da nereden çıktı şimdi?"

"Senden önce ona uğradım," dedi.

Simin'in –gözlerini kaçırarak beceriksizce gizlemeye çalıştığı– şaşkınlığı şimdi daha da belirginleşmişti. "Afrika'dan dönmüş mü?" Bir kanıt daha: Nerede olduğunu da biliyor, diye düşündü. Çıplak bir heykelinkini andıran küçük, yuvarlak omuzlarını dikleştirmişti; inkâr mı edecekti? Bu kez ve demeden, kuşkulu bir sesle, "Olduğunu o mu söyledi?" diye sordu.

Vakit kazanmak istiyordu! Bakışlarını kadının yeşil gözlerine dikti. "Hayır, bu yüzden sana soruyorum."

"O söylemediyse, aramızda bir şey olduğunu nereden çıkardın?"

"Senden söz ederken kapıldığı öfkeden," dedi kadını bekletmeden. "Aslı'ya duyduğum öfkeyi andırıyordu."

Simin, yarısına kadar yediği muzu komodine fırlatıp yanına uzandı. Yüzü kararsız bir düşünceyle gölgelenmişti. "Cenk'le aramızda, senin tabirinle, bir şeyler olduğunu varsaysak bile bunun seni niçin ilgilendirdiğini, niçin öğrenmek istediğini anlamış değilim. Nedenin kıskançlık olmadığını biliyoruz..." İnanmadığını gizlemeden sordu: "Merak mı?"

"Bilgi," diye karşılık verdi kadına. "İleride işime yarayabilir."

Simin, cevabı takdir eden, onaylayan küçük bir kahkaha attı. "Bilgi güçtür! Akıllanıyorsun..." Yağmuru dinlemek istiyormuş gibi biraz bekledi. "Ama neden şimdi, neden burada öğrenmek istiyorsun ki?"

"Gerçek için asla uygun zaman yoktur... Prof diye bir arkadaşım var, şimdi sırası değil diyenlere hep böyle karşılık verir. Sıkı bir laf, değil mi?"[5]

"Peki, böyle bir bilgiyi sana verirsem benim ne çıkarım olacak bundan?"

"Bilgi desek!"

"Yani?" Sonra cevap vermesine fırsat vermeden atıldı: "Sende işime yarayacak bir şeyler var! Söylediğin bu mu?"

"Böyle de diyebilirsin."

Simin, sanki sözlerini anlamamış gibi yansımasız gözlerle ona baktı, ancak birkaç saniye sonra anlaştıklarını, anlatacağını ele veren bir tavırla sırtüstü uzandı. Yine de konuş-

5 Söz aslında "Gerçek için uygun zaman yoktur," şeklindedir ve 18. yüzyılda yaşamış Fransız kadın matematikçi Emilie Chatelet'e aittir – yay.n.

maya hemen başlamadı. Sanki hatırlamak için zamana ihtiyacı vardı, gözlerini kapayarak bir süre sessizce bekledi. Yüzündeki yeşilliğin üstü örtüldüğünden burnunun iriliği ortaya çıkmıştı.

İnce sesi ikinci sigarayı yaktığında duydu; yağmura dalmışken. Şaşırdı: Sesi Simin'i değiştirmişti. Bacakları birbirine değmese yanında gölgelere sarınmış yatan kişinin az önce örseleyerek seviştiği, içine boşaldığı kadın değil, küçük bir çocuk olduğunu söylerdi.

"Ben on beşimdeydim, o ise on yedisinde... İkimiz de ilk kez deneyecektik; birbirimize çocukluğumuzdan beri âşıktık. Yalıda, çatı katındaki gizli odada... O akşamüstü hiç ayrılmayacağımıza, büyür büyümez evleneceğimize söz verdik..."

Simin, kolunu kaldırdı. Elindeki sigarayı istiyordu. Henüz birkaç nefes çektiği sigarayı uzattı ve onu hep şaşırtmayı başaran kadının –yağmurla dalgalanan sessizliğine uyarak– sanki günlerdir ağzına değdirmemiş gibi sigarayı iştahla, adeta emerek içmesini seyre koyuldu. Beş uzun nefesi bekleyip, Simin'in anılarını sıraya soktuğuna kanaat getirince araya giren sessizliği böldü. "Sonra?"

"Sonra mı? Sonrası beş yıl sürdü; evet, tam beş yıl, herkesten gizli, garip bir sevgililik yaşadık. Tutkulu, iki kişilik ve ketum... Başkalarıyla birlikteyken kuzendik, yalnızken... Başlarda halimden memnundum ancak sonra yavaş yavaş durum değişti. Hep kendime onun gibi bir Yunan İlahı'nın neden benim gibi, çünkü o zamanlar çöp bebekten farkım yoktu, çırpının tekine âşık olduğunu sorar dururdum. Cevabı Cenk'in yirmi ikinci yaş gününde öğrendim. Onu epeyce zorladım tabii."

Simin tekrar susunca yastığı yere bırakıp doğruldu. Anlatmaktan vazgeçecek miydi? Merakını gizleyerek sordu. "Cevap neymiş?"

"Açıklaması uzun sürer." Cenk'in neden onu seçtiğini söylemeyecekti. "Şöyle diyelim..." Hayır, söyleyecekti: "Beyefendi meğerse annesine en az benzeyen bir kadına sığınmış. Üstelik bilerek yapmış bunu."

İma ettiği neydi? Hangi açıklanmayacak sırlardan söz ediyordu? "Neden bu mu?"

Simin, "Bu," dedi. "Zaten büyürken yüzümüzü farklı yönlere dönmüştük. Ben moda eğitimi peşindeydim, onun gözünüyse kan, yani av bürümüştü. Tabiri caizse, beni dağdan dağa sürüklüyordu." Birden durup, ona dönerek merakla sordu. "Hiç onunla ava gittin mi?" Kadına bakmadan başını salladı. Yalan söylüyor sayılmazdı: Hayvan değil, insan avlamıştı; adına savaş dense de yaptıklarının avcılıktan pek farkı yoktu. "Cenk Plevneli'nin kim olduğunu kavrayabilmek için onu elinde tüfek varken görmelisin."

Kadına bakmadan güldü: "Gördüğüme emin olabilirsin."

"Öyleyse ne demek istediğimi anlıyor olmalısın. Neyse, o sonbaharda Paris'e kaçtım. Tabii ona moda okumak için orada kalacağımdan söz etmemiştim. Dönmeyeceğimi anlar anlamaz Paris'e geldi ve ilk sözü, hemen evlenelim oldu."

Simin teklifi az önce almış, değerlendirecekmiş gibi, üçüncü kez sustu. O günkü kararsızlığının izlerini bugünkü sessizliğinde görebilmek umuduyla kadının gölgeli yüzüne baktı. Teklifi geri çevirirken zorlanmış olmalıydı: "Reddettiğinde Cenk ne yaptı?"

Simin, sözleri yağmurun içinde kaybolmayan, keskin, bıçaksı bir kahkaha attı. "Ne reddetmesi, kabul ettim... Evet, inanılmaz değil mi, kabul ettim."

"Yani?"

"Hayır, evlenmedik." Eliyle beklemesini işaret ederek anlatmaya devam etti: "Çünkü ertesi gün sevgili yengem, güzeller güzeli Kevser Hanım geldi ve onu alıp götürdü."

Tekrar yağmurlu sessizlik... Çok utanmış olmalıydı. Si-

min'in itirafıyla edindiği şaşkınlığı ne yapacağını bilemediğinden, gizlemek için arka üstü uzandı. Garip, karmaşık ve sırlarla örülü bir aşk hikâyesi... Peki, Cenk'in teklifini neden kabul etmişti? Boğazını temizledi. "Ben sandım ki..."

"Ben de öyle sanıyordum. Meğerse bütün hayatım boyunca onu beklemişim... O gün büyüdüm; Cenk annesinin peşine takılmış, kaldığımız otelden bir köpek gibi uslu uslu çıkarken. 1987 Eylülü'nde... Günlerden Cuma'ydı. Saati bile hatırlıyorum; hem de dakikası dakikasına: On sekiz elli iki. Türkiye saatiyle yirmi elli iki..." Derin bir soluk verdi. "O gece bulduğum ilk adamla yattım. Çünkü o ana kadar asla Cenk'ten başkasıyla olamayacağımı sanıyordum. Olursam, onun tutsaklığından kurtulacaktım... Onunla hep bakireydim; ruhsal bakire... Bir daha geri bakmadım. Bu arada adam harika birisiydi..."

Acıyı yararsız bulan, hazzı yaşamının odağına yerleştiren, aşkı küçümseyen kadının düş kırgını olduğunu düşünmek şaşırtıcı, ama aynı zamanda eğlendiriciydi. Hor gördüğü aşk acısı eğitmişti onu.

Yine de gülümsemedi. "Şaşırdım," demekle yetindi.

"Madem başladık, öykünün sonunu da öğren... Cenk askerden geldikten sonra, ben de Paris'ten dönmüştüm; L&M'de çalışıyordum, şirket zor günler geçiriyordu, arkadaşın evlenme teklifini tekrarladı. Onu küçümseyip, gerçekten küçümsüyordum, epeyce alay ettim. Anneni gönder dedim. Teklifini Kevser Hanım'ın ayağıma kadar gelip tekrarlamaması halinde cevap vermeyeceğimi söyleyip bizimkini kovdum."

Tehlikeyle oynamıştı. Boğazını temizleyip, kadına sordu. "Kevser Hanım geldi mi?"

Simin başını salladı. Gülüyordu da. O gün aldığı öcün tadını unutamamıştı. "Geldi. Evet, Kevoş Hanım dehşete düşmüş bir yüzle gelip, beni benden, oğluna istedi..."

Sonra sormasını beklediğini belli eden yapmacık bir tavırla sözlerini yarım bırakarak sustu.

"Ona ne cevap verdin?"

"Hamza'yla birbirimize söz verdiğimizi, Cenk'le değil, onunla evleneceğimi söyleyip Kevoş'u geri gönderdim." Keyifli bir kahkaha attı. "Tabii Hamza, zavallım, daha evleneceğimizden habersizdi. Neyse, Cenk haberi alır almaz sekiz aylık bir dünya seyahatine çıktı." Küçümseyen mi, imrenen mi, hangisi olduğu belirsiz bir kahkaha daha attı. "Anneciği de ona eşlik ediyordu."

Tek erkeğin kadını olmayı reddettiğini söyleyen kadının bir tek erkekle mutlu olabileceğini anlamak iç kıyıcıydı. "Öykünün sonu bu mu? Ya Şebnem? Cenk, onu başına senin bilerek sardığını söyledi?"

"Sarmadım, sadece tanıştırdım. Bir tedbirdi... Hepsi bu."

"Tedbir mi, neye karşı?"

"Cenk'e tabii..."

Simin'e baktı. Yakın arkadaşını kullanmakta, riske atmakta tereddüt etmemişti. "Önce Hamza, sonra Şebnem... Alacağın üçüncü tedbiri Tanrı korusun."

Simin, onun ne düşündüğünü kestirebiliyormuş gibi açıklamaya koyuldu. Kendini savunmuyordu, kimseye aldırdığı yoktu.

"Seyahatten döndükten sonra onunla uzun süre görüşmedik. Birbirimizden uzak duruyorduk. Ama sonunda beklenen oldu ve bir davette karşılaştık. Bir süre kedi fare gibi salonda dolanıp durduk. Ben kaçıyordum, o kovalıyordu. Davetten ayrılmaya karar verdim. Ama Cenk kapıda yolumu kesti ve gözlerimin içine bakarak, 'Kocan ölürse, seninle evlenmeye talibim,' dedi. Gülmüyordu. Sarhoş da değildi. Tane tane konuşuyordu. Sabırlıydı: tıpkı tüfeğinin dürbününden dağ keçisini gördüğündeki gibi." Susup, sözlerinin yarattığı etkiyi karşışındakinin yüzünde aradı. Ama sonra vaz-

geçip ikna edeceğine eminmiş gibi devam etti: "Dışarı çıktım, ama içimden bir ses, sözlerini ciddiye al, diyordu. Ben de öyle yaptım. Zaten Şebnem de bana sürekli Cenk'le tanışmak istediğini söyleyip duruyordu. Uygun, diye düşündüm. Sence de Şebnem, Diana'yı[6] andırmıyor mu? Araya birilerini koyarak onları tanıştırdım. Sonra da Şebnem'in vasıtasıyla Cenk'le ilişkileri normalleştirdik."

"Madem bu kadar istekliydi, Şebnem, neden Cenk'ten ayrılmak istedi?"

Simin cevabı hemen verdi: "Çünkü bizim adam onunla hiç yatmamış..."

Avcı Tanrıça'nın çıplak bedenini hatırlayınca, alaycılığını gizlemeden gülümsedi. Demek yarıtanrının cinselliği uykudaydı! Sigarayı kül tablasında söndürdü. Simin, hangi nedenle olursa olsun, Hamza'ya bahşettiği koruyucu özeni Şebnem'den esirgemişti. "Evliliğine gösterdiğin sadakat etkileyici!" dedi kadına.

Ardından tekrar yatağa uzandı. Simin, sözlerini öfkeli bir soruyla başlattı: "Evliliğe sadakat mi? Evlilikte sadakat, ipin üstünde ömür boyu dengede durmaya benzer. Akıl dışıdır yani... Ben cambaz değilim. Ve benim sadakatim Hamza'ya değil, duyduğum korkuya. Sadece korkuma sadığım."

Dirseğinin üzerinde doğrulmuş, yüzünü –tutsağı olduğu sadakatin gerçekliğini kanıtlamak istercesine– öfkelendiği erkeğin yüzüne yaklaştırmıştı. Korkusu gerçek miydi?

Soruya dönüşmeyen titreşim daha beyninde sönmemişken tokatlanmış gibi yanağının yandığını hissetti. 'Ben de Cenk'ten az ötedeki kadın gibi korkuyor muyum?' Elmacık kemiğinin üstünü dağlayan düşünce buydu ve tokattan daha aşağılayıcıydı. Eskiden operasyon öncesinde olduğu gibi midesi yanıyordu. Doğrulup tekrar yatağın üstüne oturdu. Simin geriye çekildi. Hareketinin sertliği onu şaşırtmıştı.

6 Romalıların avcılık ve ay tanrıçası.

"Sıra sende." Elini yanağından çekti. Simin, az önceki itirafının karşılığını istiyordu. "Veee bana güç katacak bilgi neymiş?" Ve! Simin'in bu sözcüğe düşkünlüğünün sinir bozucu olduğunu düşündü. "Evet, seni bekliyorum!"

"Cenk, kalan hissesinin yarısını Kadıoğulları'na satabilir."

"Ne!"

Simin'in çığlığı andıran sorusunu cevaplamak için söylediklerini bu kez zevkle tekrarladı. "Ve Cenk, ortaklık görüşmeleri devam ederken Abdullah Bey'e, devirden sonra kalacak hissesinin yarısını ona satabileceğini söylemiş."

"Alçak!"

Belki dediği doğruydu, Cenk alçağın tekiydi, ama bu onu ilgilendirmiyordu.

"Gerektiğinde seni uyaracağıma söz vermiştim." Simin'e döndü. "İşte bu, o uyarı. Ve artık sana borcum kalmadı."

Simin, bir süre sözcüğünü ondan çalan adamı suçlayan bakışlarla süzdü, ardından ödeştiklerini kabullenmiş gibi başını salladı. Ama söyleyecekleri vardı:

"L&M, ne kadar direnirsek direnelim, Kadıoğulları'na geçecek ve aileyi bir arada tutan bağ kopacak..." Kimsenin çözemeyeceği bir içgörüyle duraklamış gibiydi. Gülümsemesi burnunu kısaltmıştı. "Tabii! Adam avcı; tek kurşunla iki kuş: Hem annesinden kurtulacak vee hem de benden öç almış olacak."

Sessizlik, yağmur sesini yeniden duyulur kılınca, Cenk'ten haberi duyduğundan beri aklından geçirdiği soruyu sordu. "Ne yapacaksın?"

Simin, kararlı bir sesle mırıldandı: "Gerçek, iyi şaraba benzer, içmeden önce havalandırmak gerek..."

Üstat'a yakışır bir laftı. Kim bilir, belki de ona aitti. Sigaraya uzanırken kadına sordu. "Yani?"

"Bekleyeceğim. Durum tam olarak ortaya çıkıncaya kadar..."

Sigarayı dudaklarına yerleştirdi. Simin'i uyarırken Cenk'e arkasını dönmüştü; benliğinin iyilikle kötülüğün arasında ikiye bölündüğünü hissederek sigarayı yaktı. Ama bunun üstünde durmaya niyeti yoktu. Eğer Cenk'in dediği gibi hamurunda cıva varsa, nasılsa tekrar bir araya gelecek, birleşecekti. "Pekâlâ," dedi iç huzuruyla. "Muzu ister misin?"

Simin, başını salladı. Mırıldanarak başlattığı konuşmasını giderek kararlı, –söyleyeceklerini uzun zamandır düşünüyormuş gibi– ne dediğini bilen bir ses tonuyla sürdürdü:

"Biliyor musun, eğer bu eve sık sık geleceksem, etrafa biraz çekidüzen vermeliyiz. Öncelikle bir çalışma odası şart; duvarlara da tablolar... Ve abajurlar!" Tekrar doğrulmuş, yüzünü de ona yaklaştırmıştı. "Tavandan aydınlatmadan nefret ederim. Ve belki salonun perdeleri..."

Başını kadına çevirdi; hayal kuruyordu. Ağzını dolduran dumanı ıslak camlarının ışığı öğütüp toza dönüştürdüğü pencereye doğru üfledi. "Evin bu halinden şikâyetim yok."

Simin alınmış gibi geriye çekildi. Yapmacıklık ona yakışıyordu. "Yani beni burada çok sık görmek istemediğini mi söylemek istiyorsun?

Belki evet demeliydi, ama iç sesini dinleyerek, susmayı seçti. Simin'le arasında suç ortaklığını andıran, adı ve kuralları konmamış garip bir bağ oluşuyordu. Gerçeği ben de havalandırabilirim diye düşünüp cevap bekleyen kadına döndü. "Hadi, kalkıp bir şeyler atıştıralım. Ben de acıktım."

"Köfteciye ne dersin?"

Simin'in önerisini onaylamak için elini salladığında fark etti: Ne zaman ona yaklaşsa, duyduğu o baştan çıkarıcı koku bu kez yoktu. Neden? Göğüslerini öpmediğinden mi?

Düşünceli kadın, yirmi dakika sonra arabada ona dönerek mırıldandı. "Teşekkür ederim."

İçtenliğini kanıtlamak istercesine elini de uzatmıştı. Elini sıkmadan önce, "O adam kimdi?" diye sordu.

"Hangi adam?"

"Paris'teki. Şu harika birisiydi, dediğin."

Simin, iyi anılarını ele veren çığlığın ardından bir kahkaha attı. "Ah, Voltaire! O bir proftu." Yanındaki adamın kararsızlığını görünce, "Evet evet, gerçek bir prof," diye tekrarladı. "Üniversitede hedonizm konusunda ders verirdi." Neşelenmiş, sözcüklerinin sonuna eklediği ziller tekrar çınlar olmuştu. "Bana da çok şey öğretti." Bir iki saniye susup sordu: "Öğrettiği en önemli şey neydi, biliyor musun?"

"Neydi?"

"İnsanın en yakını yine kendisidir..." Sesi, cümleye yüklenmiş düşüncelerle ağırlaşmıştı. "Bunu hiç unutmadım."

Sadece kendime güvenir, kendime en çok kendim acırım... Böyle mi demek istiyordu? Hayır, insan sanıldığından da yalnız birisidir... Belki de sözün gerçek anlamı buydu.

Az önceki ritmik yağmur savruk sulu kara dönüşmüştü. Beş dakika sonra, Ortaçağdan kalma bir şatonun asma köprüsünü andıran İkinci Köprü'nün ayakları görününce nedense Plevnelilerin o büyülü penceresini hatırladı. Ancak yokuştan inerken karşılarına çıkan o büyük çerçeve bu kez mutluluk yaymıyordu: Hissedince irkildi. Pencereye, adını koyamadığı, ama onu utandırdığını hissettiği garip bir duygu eşlik ediyordu. Göğsüne yerleşmeye çalışan tedirginliği geriye itip, gözlerinin önünde beliren ışıklı tabloyu yitirmekten korkarak soluk almadan bekledi. Sessiz ve gergindi. Neden sonra sessizliğinin, gerginliğinin ve duyduğu utancın adını koydu: Hırsızın içgüdüleri; ellerine baktı, titremesinin nedeni buydu: Hırsızın o tedirgin ürkekliği.

Arabayı kullanmakta olan kadına göz ucuyla baktı. Yanındaki adamın düşündüklerini bilse, ne yapardı?

"Ne düşünüyorsun?"

Simin'in sorusunu duyunca suçüstü yakalanmış gibi,

"Hiç," dedi. Ancak kadının kuşkulu –ve inatçı– gözleriyle karşılaşınca telaşla, "Aslı'yı," diye ekledi.

"Aslı!" Simin, emin olmak istiyormuş gibi biraz bekledi, sonra sordu: "O mu?"

"Evet, o. Burada; görüşelim diyor."

Simin, kararsızlığını koruyan sesiyle tekrar sordu. "Ne istiyormuş?"

"Dördüncü kez terk etmek... Henüz farkında değil ama bence istediği bu."

Cevabının onu güldüreceğini ummuştu ama düşündüğünün aksine Simin'in yüzü asıldı. "Yoksa... Yoksa beni Aslı'ya karşı bir tedbir olarak mı çağırdın?"

"Konuşmak! Ve Cenk'le aranızdakileri öğrenmek, niyetim buydu."

"Hanımefendiyle ne zaman buluşacaksın?"

Bilmiyordu. "Bilmiyorum," dedi. "Belki buluşmam."

"Demek belki!" Simin, ona cevap vermesi için fırsat veriyormuş gibi susmuştu, adamın sessizliğini koruduğunu görünce, devam etti: "Kararsız olduğuna bakılırsa, tedbirlerin sayısını arttırman gerekiyor diye düşünüyor insan."

Sözlerinin ardından geciktirdiği kahkahasını attı.

Baltalimanı'ndan Boğaz'a çıkıncaya kadar konuşmadılar. Simin on dakika sonra Hisar'daki Kalite Köftecisi'nde arabayı durdurunca ona döndü. Gözleri dudakları gibi söyleyecekleriyle titriyordu.

"Bence biraz alışveriş yapmalı, giyim tarzını değiştirmelisin. Bayan avcı, sana bir kadın elinin değdiğini hemen anlayacaktır."

Sonra karşılık beklemeden arabanın penceresini açtı. Köfteleri ısmarlayacaktı. İçeriye bir yumruk gibi dalan soğukla ürpererek kadını bırakıp önüne döndü. Haklıydı, Aslı gerçek bir avcıydı; budala avcısı... Boğaz'a baktı. O pencere neredeydi? Ani bir kararla köfteleri getiren adama para veren

Simin'e döndü. "Aramızda olanları Cenk'in bilmesine gerek yok."

Simin gülümsedi, soruyu bekliyor muydu? Önce camı kapattı, sonra yine burnunu kısaltan bir biçimde gülümsedi. Evet, soruyu bekliyordu ve fırsatı kaçırmayacaktı. "Ondan korkuyor musun?"

Eli istemsiz bir hareketle bir kez daha yanağına gitti. Simin'in beklediği itirafsa, etmeyecekti. Ancak o istediği karşılığı almış gibi önüne dönmüştü. Onun da ağzı sıkıydı; sırdaş olacaklarını söylememişti. Acılı köfteyi dişledi. İlginç bir günün sonuna vardığının farkındaydı. Abdullah Bey'le başlamış, nefretle noktalamıştı. Evet, sadece öfke duymuyor, Cenk'ten nefret de ediyordu. Bunu itiraf edebilirdi: Tabii, sadece kendine.

"Yarın akşam işin var mı?" Simin'e baktı. Ne teklif edecekti? "Yarın Christmas, Santa Maria Katolik Kilisesi'nde ayin var. Beyoğlu'nda. Harika olur, beraber dinleriz."

Katolik kilisesinde ayin! Başını salladı. "Sağ ol, işim var."

"Ne o, Müslüman patronundan mı çekiniyorsun?"

Cevap vermedi. Ama itiraf edecek olsa, çekiniyorum derdi.

Kırk beş dakika sonra banyodaki aynada yüzünü seyrediyordu: Görebiliyordu: İçinde zıt yönlere bakan iki kişi vardı.

- 4 -

Suratına kapanan telefonu bir süre –sanki zamanı geri sarıp her şeyi konuşma öncesine döndürecek sihirli bir araçmış gibi– seyretti, sonra artık olup bitenin onarılamayacağını kabullenerek ahizeyi yerine bıraktı. Hoyrat bir babanın birbiri ardına savurduğu tokatları andıran onca sözün ardından küplere binmesi gerekirken, onu bir budalaya çeviren şaşkınlığını aşabilen tek şeyin öfke değil, göğsüyle bo-

ğazı arasına yerleşmeye çalışan, suçluluk duygusu olduğunu fark ediyordu.

Koltuğundan kalkarak pencereye doğru yürüdü. "Sana arkadaşım demekten utanıyorum..." Altan'ın hâlâ kulaklarında yankılanan –lav damlaları kadar yakıcı– sözlerinin anlamı açıktı. Bir süredir içinde varlığını hissettiği, sabahları bazen aynada göz göze geldiği öteki adam, Altan'ın yoldaşını geriye itip öne çıkmıştı. Yüreğinde Cenk'e karşı gizli öfke büyüten, Boğaz'a baktığında Plevnelilerin yalısındaki o mutluluk penceresini hatırlayan, her tartışmada Abdullah Bey'e hak vermenin bir yolunu bulan ve nihayet, kırk beş yıllık sendikanın ölüm fermanını imzalayan, Altan'ın haftalarca önce 'geleceğin haini,' diye tanımladığı adam oydu.

Derin bir soluk aldı. Cesetsiz cenaze töreni: Telefondaki ses az önce sadece öfkesini kusmakla kalmamış, ikisinin de tanıdığı bir adamı, Hakkâri Dağ Komando Tugayı'nın 3. Taburu'nun 3. Bölüğünün 3. Tim komutanı, 333 Mehmet Asteğmeni de ölmeden, diri diri gömmüştü. Birden ürperdi. İnatçı herif, koşucu asteğmenin ölümünü herkese anlatacak!

Prof'u hatırlayınca başa çıkabileceğini düşündüğü o suçluluk duygusu biçim değiştirerek utanca dönüştü. İnsan, suçluluğunu hafifletecek mazeretler uydurmakta ustayken söz konusu utancı olduğunda neden beceriksizleşiyordu? Tekrar masaya döndü. L&M'deki sendikanın sonunun geldiğini manşetlere taşıyan gazeteler, utancının kalıcılığını kanıtlar gibi karşısındaydı. Prof da Altan gibi gazeteleri okumuş olmalıydı. Cenk'in bir hafta önce yalıda ona Abdullah Bey'in ne istediğini söylediğindeki boş bakışları, tasfiyeye aldırmayacağının habercisiydi. Onun vurdumduymazlığını anlamak mümkündü: Sendika, hayvanlarla değil, insanlarla ilgiliydi. Ya Simin? Saatine baktı, az sonra telefon ettiğinde tepkisini öğrenecekti.

Telefonun ışığı yanınca öngörüsünün doğrulanmasını bekleyerek merakla ahizeye uzandı. Ancak sekreterinin telaşlı bir sesle gelişini haber verdiği ziyaretçinin adını duyar duymaz şaşkınlıkla ayağa kalktı. Emine Kadıoğulları! Abdullah Bey'in karısı! Hayır, kızı olmalıydı. Sonra kadının Yakup'un karısı olabileceğini hatırladı. Yakup evlenmiş miydi? Bilmiyordu, sormak aklına gelmemişti.

Sekreterinin izin bekleyen sesini tekrar duyunca ona misafiri içeri almasını söyledi.

Odaya giren genç kadın ne Abdullah Bey'i ne de Yakup'u andırıyordu. Ama –başındaki eşarptan dolayı– zaten onu birine benzetmesinin mümkün olmadığını fark etti. Uzunca boylu, narin yapılıydı. İlk bakışta en çok başı örtülü, zengin bir kadına benziyordu. Üstündeki uzun devetüyü paltosunun, kahverengi çantasının, aynı renkten topuklu çizmelerinin, yanları süslü güneş gözlüğünün ve başındaki eşarbın şık ve pahalı olduğu hemen anlaşılıyordu.

"Mehmet Bey? Merhabalar efendim. Ben Emine Kadıoğulları; arkadaşınız Yakup Kadıoğulları'nın kız kardeşiyim."

Önce kapıda şaşkın yüzüyle ziyaretçiyi süzen sekretere –burada daha önce başı örtülü birisini görmemiş olmalıydı– eliyle çıkmasını işaret etti, sonra kıza döndü. Gülümsemeliydi. "Buyurun, hoş geldiniz."

"Kusura bakmayın, haber vermeden rahatsız ettim." Kendini tanıtırken Abdullah Kadıoğulları'nın kızıyım dememişti. Zarif, çekingen bir cüreti vardı. Ama bu tedirgin cüreti bakışlarının gerisindeki o masum utangaçlığı örtmüyordu. Sesinde çözemediği bir şey gizliydi. Karşısındaki adamın, elini sıkıp sıkmamak konusunda kararsız kaldığını görünce, kız uzanıp elini sıktı. "Ancak sizi mutlaka görmem gerekiyordu."

Genç kadına oturması için Levent'e bakan geniş pencerenin önündeki koltukları işaret etti. Emine Kadıoğulları önce

paltosunu çıkardı: dizlerinin bir karış altında biten, bol sayılamayacak, açık kahverengi bir etek ve iki ton koyu renkten süet ceket... Başındaki –türban demekte zorlanıyordu– eşarp olmasaydı şık bir genç kadınla karşı karşıya oturduğunu düşünebilirdi. Ama yeşilin hâkim olduğu uyumlu renklerle dokunmuş, üzerindeki şekilleri tam olarak çözemediği ve ceketinin kalkık yakalarını altından, boynunu örterek arkada bağlanan eşarbı, onu başkalaştırıyordu.

Peki, buraya neden gelmiş olabilirdi? Yakup!

Kadına gülümseyerek "Hiç önemi yok," dedi. "Nasılsınız? Yakup nasıl?"

"Ben gayet iyiyim efendim, ancak ağabeyim... O, ne yazık ki pek iyi sayılmaz; size başvurma sebebim de bu aslında." Sesi ve gözleri: İkisi de onu buraya sürükleyen çaresizliğinin, çekingen utancının önüne geçtiğini söylüyordu. "Ona bir kere daha o mübarek elinizi uzatmalısınız. Sizden başkası..." Kutsal olmadığını bildiği elini kaldırıp, garip bir yere sürükleneceğini kestirdiği konuşmayı kesmeyi düşündü, ama genç kadının çağıldayan suyu andıran berrak heyecanını fark edince bundan vazgeçti. "Ona yardım edemez. Çok korkunç bir şey oldu: Yakup Ağabey'im bizi terk etti. Artık görmek istemiyor: Ne kardeşlerimi ne de babamı. Sadece beni..."

Elini kaldırıp kıza susmasını işaret etti. Konuşurken sol elini öne doğru uzatıp, sağ eliyle kolundaki pahalı saatini çıkaracakmış gibi bileğinin etrafında döndürüp duran bu heyecanlı kız kardeş, eğer ne olduğunu anlamasını istiyorsa, olayları sıraya sokmalıydı. O sırada fark etti. Yapaylık! Sesindeki, onu anlamasını zorlaştıran özellik bu muydu? Kız susunca, "Yakup evi neden terk etti?" diye sorarak elini indirdi. "Bir şey mi oldu?"

Emine, Yakup'un başına gelenleri anlatmaya hazırlandı ancak mahrem bir şeyi açıklamak üzere olduğunu kavraya-

rak durdu. Kararsızlığını yenmek için zamana ihtiyacı vardı. Devam etmeye karar verdiğinde hâlâ tedirgindi.

"Çok korkunç bir şey oldu. Evden rızasını almadan ayrılmak istediği için babamla kavga ettiler." Sesi korkuyla incelmişti. Anlaşılan konu babası olunca Tanrı'yla karşılaşmış kadar tedirgin oluyordu. "Ağabeyim ona karşı geldi."

Karşı geldi! Birden geçen hafta yedikleri yemeğin sonunda Abdullah Bey'e Yakup'u sorduğunda adamın gösterdiği o garip tepkiyi hatırladı. Kıza dikkatle baktı. Yanılmıştı: İlk gördüğünde ona biçtiği yaştan daha gençti. Henüz yirmi beşine varmamış olmalıydı. Oturmak onu gençleştirmişti. Kızın derin, korkulu şaşkınlığı hâlâ sürüyordu. Babanın karşı gelinemez, öfkelenilemez bir varlık olduğunu kabullenen birisi için Yakup'un davranışı felaketle eşdeğer olmalıydı. Ökseye tutulmuş bir kuş gibi heyecanla kıvranan kızla ne denli ayrı dünyalarda yaşadıklarını düşündü. O, babanın tartışılmaz olduğu bir kültürden geliyordu, kendisiyse annenin mutlak olduğu bir dünyadan.

Kızın meraklı bakışlarıyla karşılaşınca tekrar sordu. "Yakup neden evi terk etmek istiyor? Tekerlekli sandalyede... yani yardıma muhtaç değil mi?"

"Dönmemizi istiyor, Kayseri'ye."

"Kayseri'ye mi? Kimin dönmesini istiyor?"

Emine aile fertlerini tek tek sıraladı. "Babamın, Fatma Ablamın, Muttalip'in, benim, hepimizin."

Annesini saymamıştı. Fatma ablasıydı, ya Muttalip? Olaylar gibi kişileri de izlemekte zorlandığını fark edince Emine'nin duayı andıran, tekdüze bir sesle birbiri ardına sıraladığı sözcüklerin arasına girdi. "Muttalip kim?"

"İkiz kardeşim... Hepsi bu kadar da değil efendim. Ağabeyim, şirketin de tekrar Kayseri'ye taşınmasını istiyor."

Olay, ucu kayıp bir düğüme dönüşmek üzereydi. Meraklı görünmemeye çalışarak sordu. "Neden?"

"Hep o adam yüzünden! Hasan Hoca..." Emine'nin o saygılı, kibar ses tonu ilk kez belirgin bir küçümsemeyle değişmişti. Şimdi öfkeliydi. Onun gibi birisinin kızdığını görmek şaşırtıcıydı. "Aklını o çelmiş, zehirlemiş..."

Düğüm, göründüğünden daha karışıktı. Sıkıntıyla geriye yaslandı. Kızı başından sav, Abdullah Bey'e de bu ziyareti haber ver... Başını derde sokacağını söyleyen içindeki öteki adam, böyle diyordu. Ama merak da etmiyor değildi. "Yakup şimdi nerede?"

"Burada, Eyüp'te bir yerde kalıyor."

Kızın söylediklerinden çıkardıklarını sıraya soktu: Yakup, bir süre önce birden ailecek Kayseri'ye geri dönme fikrini ortaya atmış, –herhalde önerisi reddedilince– babasıyla kavga edip 'rızasını almadan' evden ayrılmıştı. Aile, –daha doğrusu Abdullah Bey, çünkü aile demek o demekti– bu fikri Yakup'un aklına Hasan Hoca diye birinin soktuğuna emindi.

Peki, karşısındaki ilginç kız ondan ne istiyordu?

Sor, dedi, öteki adam. O da emre itaat etti. "Benden ne istiyorsunuz? Babanızla Yakup'u barıştırmaksa..." Kızın evet, demesine izin vermeden düşüncesini açıkladı. "Bunun iyi fikir olduğunu sanmam. Abdullah..."

Emine atılarak onun sözünü kesti. "Hayır hayır, onları barıştırın, demeyeceğim..." Sonra yaptığından, bir erkeğin sözünü kesmekten utanmış gibi sustu. Gözlerini kaçırarak öne doğru eğilmişti. Tekrar konuşmaya başladığında sesi bir sırrı açıklar gibi kısıktı. "Yakup Ağabeyim'in kimselere söylemediği, söyleyemediği bir derdi var. Yoksa babaya isyanın haram kılındığını, baba, evlada zulmetse bile onun rızasını almayanın cehenneme gideceğini bana öğreten birisi, bile bile yapmazdı bunları. Derdi var. Evet, bir derdi var efendim. Diyorum ki, derdini öğrenirsek, belki deva da buluruz..."

Kadınlığı başındaki örtünün değil, masumiyetinin ardın-

da kalıyordu. Hareketleri bu yüzden çocuksuydu. Garipti. Karşısındaki kızı algılayışı sürekli değişiyordu.

"Derdini ben mi öğreneceğim?" Emine, evet demedi, ama bakışları ne beklediğini anlatıyordu. Kızın yanılgısını düzeltmek, çaresizliğini anlatmak için ellerini iki yana açtı. "Bakın, Yakup'u tam on iki yıldır görmedim... Aslında orada, yani Şemdinli'deyken de arkadaşım sayılmazdı. Aynı bölükteydik ama o benden bir dönem kıdemliydi; sözlerime aldıracağını sanmıyorum." Hepsini anlatmalıydı. "Terhis olduğumda Ankara'ya uğrayıp, onu hastanede ziyarete gittim, ne oldu dersiniz?" Emine'nin utangaç gözlerinin yerine gelmesini bekleyip cümleyi bitirdi: "Beni kovdu, görüşmek istemedi."

Emine, heyecanlı bir tavırla onu mutlaka düşüncelerinden vazgeçirmek ister gibi ellerini iki yana sallamaya başladı. Bedeninin üstü de ellerine eşlik ediyordu.

"Ama her gece sizin için dua ederdi. Bütün çocukluğum, Yakup Ağabey'imle birlikte size dua etmekle geçti. Annem de öyle... Ağabeyime annemle birlikte bakardık. Rahmetli de ölünceye kadar adınızı hayır dualarından eksik etmedi." Birden yüzü kızardı. "Ben hâlâ her gece uyumadan önce sizin için dua ederim. Duvarımda Yakup Ağabey'imle birlikte resminiz asılı."

İtirafı yanaklarını kızartmıştı. Ancak durum daha da garip bir biçim almıştı şimdi. Kızı süzerek cebinden sigara paketini çıkardı. Yakarken ona da ikram etmeyi düşündü ama sonra vazgeçti; öyle duru ve temiz görünüyordu ki onun gibi birinin sigara içmesi düşünülemezdi. Bu kez öteki adam uyarmadan, o sordu. "Benden tam olarak ne yapmamı istiyorsunuz?"

"Onunla konuşun. Her gün Eyüp'ün tepesindeki bir kahveye gidiyor. İçini kemiren, onu Rabbinden uzaklaştıran, baba hakkını inkâra götüren bir şey var... Ağabeyim benim için..."

Kız heyecanla Yakup'un sırrından söz ederken birden sustu. Şimdi dümdüz, gözlerini kaçırmadan bakıyordu. Açık ve düz alnını dengeleyen uzunca, oval bir yüz; kalın sayılacak kaşların arasından aşağıya inen biçimli bir burun; pek de büyük olmayan ama etli dudaklar... Yanakları dolgun sayılmazdı. Asıl çarpıcı olan gözleriydi; parlaklığı ve şekli: Ona baktıkça gözleri betimleyen sıfatlardan birisinin neden bademolduğunu anlıyordu.

Bu kez o gözlerini kaçırdı. Garipti, karşısındaki çocuksu kadın kendini sakınmadan bakınca ondan rahatsız olmuştu.

"Beni yine kovacağına bahse girerim," diye açıklamaya koyuldu. "Geldiğimden beri aramadı. Bana borcu olduğunu düşünüyordu..." Eliyle odayı gösterdi. "Buraya oturmamı sağladı, böylelikle ödeştik."

"Böyle düşünmeyin, bir defacık benimle gelin efendim; haftada bir onu görüyorum. Ama benimle konuşmuyor, anlatmıyor..." Sesi bükülmüş, ip gibi incelmişti. "Beni sadece seviyor."

Demek o, sevgiden fazlasını istiyordu. Sigarayı kül tablasına bıraktı. Nedense nikotin tadı alamıyordu. "Size Yakup'un benimle konuşacağını, derdini söyleyeceğini düşündüren nedir?"

"Önce size çok saygı duyuyor. Öyle ki efendim..." Emine de az önce onun yaptığı gibi eliyle odayı gösterdi. "Babama, siz genel müdür olmazsanız, ortaklıktan ayrılacağını söyledi."

Ortaklık mı? Öteki adamın ardından sordu. "Yakup, Kadıoğulları Holding'e ortak mı?"

"Evet, yarısına... Rahmetli Yakup dedem, babam şirketini kurarken ona ortak olmuş. Sonra da hissesini ailenin en büyük torununa, Yakup Ağabey'ime bırakmış."

"Demek Yakup en büyüğünüz?"

"Hayır, Fatma Ablam, ondan bir yaş büyük; ben erkek ev-

lat demek istedim..." Emine gözlerini tekrar kaçırarak konuyu değiştirdi. "Bence aklını kurcalayan şey, orada..." Hakkâri yakındaymış gibi eliyle pencereden dışarısını işaret ediyordu. "Askerde olmuş."

Kadıoğulları gibi devasa bir grubun yarısı evden kaçmış, hiç kimseyle konuşmayan, sakat bir münzeviye ait! Bu çok şeyi değiştirir... Kulağının ardındaki sesi geriye itti. "Kendisi öyle mi söyledi?"

"Hayır, sayıklarken duydum. Hem de kaç defa. O şeye, mayına basarken bir şey olmuş."

Kızı bırakıp umutla sigarasına döndü. Olup bitenler göründüğünden de garipti. Bir çocuksu, bir kadınsı! Emine, sesinin tonunu değiştirerek karşısındakinin dengesini bozuyordu. Adam o sırada aklına geldi. "Peki, şu Hasan Hoca? Nerede imamlık yapıyor? Hangi ca..."

Camide, diyecekti ama Emine bir kez daha sözünü –yine aynı iki sözcükle– kesti. "Hayır hayır, imam değil. Üniversitedeymiş, ama şimdi oradan ayrılmış." Sesini alçaltarak ekledi. "Galiba kovmuşlar efendim."

Adamı alçaltmaktan aldığı zevki gizlememişti.

Karışık olduğu kadar sordukça garipleşen bir öyküydü. Sigarayı söndürerek kıza döndü. Emine de söyleyeceklerini bitirmiş, susmuştu. Onu kapıda gördüğünde başındaki örtünün hareketlerini kabalaştıracağını sanmıştı ama şimdi yanıldığını kabullenebilirdi. Zarif, kendine özgü, doğal bir çekiciliği olduğunu itiraf etmeliydi. Sadece dişlerinin dizilişinde yapay olduğunu düşündüren bir düzgünlük vardı. Sesindeki garipliğin nedeni bu olabilir miydi? Ama Emine, kalıcı olmaya yüz tutan sessizliği bölmek için ona ailesi ve İzmir'le ilgili sorular sorunca durum açığa çıktı. Garipliğin nedeni dişleri değildi. Konuşurken vurguyu sözcüklerin son heceleri yerine genellikle ilkinde yapıyor, bu da sözcüklerin sonunu kısaltıyordu. Farklılık buydu. Örtü ilk bakışta ona cinsi-

yetsiz bir yüz vermişti. Bu yüzden yüzünün derinliğinin farkına konuşma ilerledikçe vardı. Karşısındaki utangaç kadın, güzelliğini içinde saklıyordu. Birçok şeyden olduğu gibi, gülmekten de utanır gibiydi. Komik bir şey duyduğunda kendini kontrol etmeye çalıştığını, gözlerini kıstığını fark etti. Durum, Avustralya'yla ilgili espri yaptığında ortaya çıktı: Emine gözlerinin ucuyla, bir miyop gibi gülüyordu. Garipti ama bu onu çekici yapıyordu.

"Lütfen bana bir kez onunla konuşmayı deneyeceğinizi söyleyin."

Ziyaret bu sözcüklerle sona erdi. Emine Kadıoğulları babasının kızıydı: Sonunda peşine düştüğünü elde ediyordu.

İlginç ziyaretçi, istediği sözü aldıktan sonra ayağa kalkınca o da kızı izleyerek doğruldu. Onu bir arabayla istediği yere bırakma teklifini kibarca –ve yine utanarak– geri çevirdi. Muttalip, ikizi, aşağıda onu bekliyordu. Çıkarken de girdiğinde yaptığı gibi elini uzattı.

Kapı kapanır kapanmaz kendini hafiflemiş hissetti. Genç kadınla karşılaşınca birbirine sarılmış üç duyguyla irkilmişti: Güçsüz bir merakın varlığı, ayrımcı bir yabancılık ve belirgin bir tedirginlik... Şimdi rahatlamış, hatta kendine güveni artmıştı. Kadıoğulları'nın yarısına sahip olan adamın –kulağındaki ses mırıldandı: Belki de asla ödeyemeyeceği– minnettarlığına sahipti. Keyifle cebinden sigara paketini çıkardı. Yakarken farkına vardı: Rahatlayan, sendikayı unutan ve kulağına fısıldayan öteki adamdı.

Telefon o sırada çaldı. Yine Simin değildi. Ağzını açmasına fırsat vermeden Abdullah Bey övgülerini art arda sıralamaya başladı. "Hiçbir işçi ya da çalışan sendikadan ayrılacağına pişman olmayacak..." Kulağında kalan söz –belki göğsündeki sızıyı dindireceği için– bu oldu. Adam iki dakika sonra telefonu kapatırken asıl haberi verdi. Cenk'le akşam buluşuyorlardı.

Simin telefon ettiğinde vakit epeyce geçti. Sesi dalgın, uzaktı. Cenk'i aramış, ama bulamamıştı. O sormadan Cenk'i görmediğini, onunla yalıdaki buluşmadan sonra konuşmadığını söyledi. Ama Cenk'in Abdullah Bey'le yiyeceği yemekten söz etmedi. 'Onunla ödeştin; borcun yok...' Artık cevapları da öteki adam veriyordu. Simin havadan sudan konuştuktan sonra, "Yılbaşı!" deyince, ona galerideki partiye katılacağını söyleyerek telefonu kapattı. Simin, sendikadan söz etmemişti. Öteki adam, 'Sen de sus,' dedi. İçindeki buyurgan sese bir kez daha uydu. Haksız da sayılmazdı: Dindar olsun ya da olmasın, zenginler, işçilere aynı pencereden bakıyorlardı.

En son Aslı aradı; onu unutmuşken. Kararsızlığı kısa sürdü. Telefonu öteki adama verdi ve öfkeli sesin Aslı'yı hayatından silip atışını –rüyasında görse inanmayacağı bir sükûnet ve zevkle– izledi. Aslı sonunda yılbaşında da burada olacağını söyleyerek telefonu kapattı.

O gece yatarken emindi: Burada tutunacak, belki de kenti fethedecekti. Hissediyordu, değişmiş ve başkalaşmıştı. Öteki adamla, Altan'ın, Aslı'nın tanıdığı eski Mehmet'in bir meleziydi. Gelecek planlarını, Seferihisar'daki o arsadan daha büyük resimlere bakarak tasarlamalı, belki de son kez büyük bir yarışa hazırlanmalıydı.

Dördüncü Bölüm

- 1 -

Resim yapar gibi konuşuyordu: Her nesneyi, her durumu, her duyguyu betimleyerek. Sesi ağzından değil, sanki ellerinden geliyormuş gibi cümleleriyle birlikte onları da hareket ettiriyordu. Kapının eşiğindeki yeni yılı küstürmemek kaygısıyla bu akşamlık siyahı terk etmiş, yeşili seçmişti. Ancak kendi rengine ihanet ederek baharın şehvetli canlılığını çağrıştıran bir rengi seçmesinin onu doğurgan bir türe dönüştürdüğünü söylemek zordu. O, ne yaparsa yapsın, geceye, gizemli karanlıklara ait, cinsiyetsiz bir mahlûktu.

Konuşma bir anlığa kesilince geriye çekilerek bakışlarını Simin'den yanındakilere çevirdi. Galerinin müdavimleri, kraliçenin çevresinde öteki davetlileri dışarıda bırakacak bir şekilde, dar, koruyucu bir çember oluşturmuşlardı. Kadının esmer, gösterişsiz boynuna geçirilmiş bir gerdanlığı andıran halka nerdeyse hiç kıpırdamıyordu. Merakla Şebnem'i aradı. Onu o geceden sonra ilk kez görüyordu: Çemberdekilerin çoğundan uzun boyu, göz alıcı kıyafeti ve bu gece daha

da artmış görünen parıltısıyla gerdanlığın en değerli taşı gibiydi. Simin'in hemen yanında çetenin en kıdemli üyesi, Üstat duruyordu; her zamanki gibi espritüel ve huysuzdu. Bedeniyle orantısız iştahına karşın, kuş gribi korkusuyla içinde et olduğundan kuşkulandığı mezeleri geri çeviriyor, her yeni kadehin başında, "Bizi kölemen askerler sanıyorlar," diyerek hükümete küfrediyor, içkiden vakit bulduğunda da yeni kitabının başarısını duymak, övgüleri kabul etmek –ona göre duyurmak– için etrafta dolaşan Haydar'a laf atıyor, yazarımızın –geçici ama– gösterişli etkisini kıskanç bir kadın gibi çekiştiriyordu.

Kaşları yavru bir kirpinin oklarını andıran Haydar'ı izledikçe onunla ilgili düşüncelerinin –çoğu Üstat'ın esprilerinden doğmuş olsa da– doğrulandığını görüyordu: Adamın kişiliği yoktu; kişilik diye sergilediği, arsız bir taklit yeteneğinden başka bir şey değildi. Etkilendiği herkese benzemeye çalışarak onları taklit etmiş, sonunda bukalemuna dönüşmüştü. Soranlara zorlukla bitirdiğini söylemekten kaçındığı romanının karmakarışık, anlaşılmaz olmasına yol açan da bu olmalıydı.

Çembere, galeri çetesine üye olmamasına karşın, bilmeyenlere Simin'in akrabası olduğunu iri burnuyla ilan eden Ekrem ve kız arkadaşı da katılmıştı. Gece boyunca Ekrem'le iki kez karşılaşmış, ama Ekrem ikisinde de konuşmaktan kaçınmıştı. Kevser Hanım'ın gelin adayına gelince, kızın hüzünlü, neredeyse acıma uyandıran bir sadeliği vardı: Kısa düz saçlar, makyajsız bir yüz, çevredeki şıklıkla zıtlık yaratan pantolon ve kazak. Ürkek bakışların yayıldığı gözlerin, kızın güzelliğinin odağı olduğunu fark etti. Ayrıca sadeliğine ve ürkekliğine karşın, inatçı kişiliği olanlara özgü bir duruşu vardı.

Galeriye dağılmış otuz kadar misafirin seçimi dikkatle yapılmış, her grubun davet edilmesinde değişik bir amaç gö-

zetilmişti: Çete üyeleri, Simin'e gösterdikleri sadakat; Üstat ve Haydar, şair, yazar etiketleriyle davetin öteki yılbaşı partilerinden farklılığını hissettirmek; ressam ve eleştirmenlerse gecenin sanatla ilgisini vurgulamakla görevliydiler. O ve Ekrem gibiler, tanıdık kategorisine giriyor olmalıydı. Hamza, iri gövdesiyle, sanki sürünün en değerli dişisini saldırılardan koruyacak baskın erkekmiş gibi, –iç açıcı bir resmi andıran– Şebnem'in yanından ayrılmıyordu.

Adamın gizli böbürlenişini fark edince boğazına yükselen kabarcığı yutarak güldü. Zorlukla kımıldayan zavallının kendisini bile koruması mümkün değilken, böyle bir role soyunması bayağı komikti. Fikir kimindi? Aptalca bir soruydu. Tabii ki, Simin'indi.

Bir süre oyalandıktan sonra yüksek sesli müzikten uzaklaşmak için galerinin loş köşesine doğru ilerledi. Geçen yılkinden oldukça değişik bir yılbaşıydı bu akşamki. Hiç durmadan ağlayan iki çocuk ve mutsuzluğunu bir erdemmiş gibi sürekli hatırlatan kız kardeşiyle paylaştığı masada, –her yarım saatte bir telefonunu kapatmayı erteleyerek, bu kez mutlaka arayacak, söz verdi diye diye sabaha kadar– Aslı'dan gelecek telefonu bekleyen budaladan farklı birisi karşılıyordu yeni yılı.

Tiz, adeta göğüs kafesindeki organlarını yerinden koparan bir kahkaha, dudaklarını aralayıp karşısındaki tablolara çarptı. Bu sadece bir kahkaha değildi. Ciğerleri ve soluk borusu kopmuş, ağzından fırlamıştı. Elini önce yırtılan gırtlağına, sonra kan bulmayı düşünerek ağzına götürdü. Kan yoktu, ancak acısını bastırmak için art arda soluk alınca olanları kavradı: Organlarını değil, yıllardır içinde biriken o çürümüş öfkeyi kusmuştu. Göğsünü dilimleyen acı yatışınca öteki adama açıklar gibi, "Tanrı adil bir yönetmen," diye mırıldandı. "Bu yıl rolleri değiştirdi, telefonu Aslı bekleyecek."

Cinsel hazzı andıran bir zevkle, içinde ne olduğunu bil-

mediği sert kokteyli yudumlamaya koyuldu. Keyfi yerine geliyordu ki, gözleri karşısındaki tabloda ona bakan melankolik yüzlü kadına takıldı. Ayşe! Yaşayan tek yakınını, Aslı onu terk ettikçe omzunda teselli aradığı, evini ona açan kardeşini aramamıştı. Eli cebine gidecekken durdu. Ona –kendi mutsuzluğunun, başkalarınınsa mutluluğunun nedeni olarak gördüğü– paradan, istediğinden de çoğunu göndermişti; bununla yetinmeliydi. Ya Prof? Omuzlarını silkti; Altan'ı aramayacaksa, ortak dostu da araması gerekmezdi.

Geri dönmeye hazırlanırken uyarıyı andıran düşünceyle durakladı. Emine! Ortaya çıkan yüzü görünce kendini tutamadan güldü. Ama bu öç alan değil, uysal, acısını uyuşturan bir kahkahaydı. Cebinden paketi çıkardı. Saçmalıyordu. Müzik hâlâ yüksekti. Kim bilir, belki de değildi, içki kulaklarını keskinleştirmişti.

"Çok şıksın!" Acele etmeden geriye döndü. "Bambaşka biri olmuşsun."

Simin –loş ışıkta sadece elbisesi belirgindi– arkasındaydı. İçinden bir sigara alıp, paketi cebine koydu. "Belki de olmuşumdur."

"Bayan avcı seni bu kıyafetle gördü mü?"

Meraklıydı. "Hayır," dedi.

"Hâlâ burada mı?"

"Bilmiyorum... Ama onu bu kentten kovduk."

Simin, burnu belirginleşinceye kadar yaklaştı. Merakı iyice artmıştı. "Ya! Hanımefendiyi kiminle birlikte kovduğunuzu sorabilir miyim?"

"İkizimle," dedi, gülümsemeden. "Üstümdekileri seçen de o."

Simin, şaşkınlık belirtisi göstermeden, "İkizin zevkli bir adammış," dedi. "İstanbul'a geleli ne kadar oldu? Üç ay?" Kendi soruyor, kendi cevaplıyordu. "Aslında bayağı değiştin. En azından kravat konusundaki zevkin..."

Yine o küçümsemesi! Söylediklerini onaylıyormuş gibi başını salladı. "Bence buna kadınları da katmalısın."

Simin durakladı. Sözlerinin anlamını düşünüyor olmalıydı. "Ama nedense ben şu İkizi'ne daha az güveniyorum."

"İnsanın en yakını kendisidir." Bir süredir elinde tuttuğu sigarayı yakıp, karanlığı emen kadına uzattı. "İster misin?"

Simin, sigarayı geri çevirdi. "Demek, güveneceksen, kendine güven, diyorsun..." Bir iki saniye sustuktan sonra –belki de ona hayır, böyle demek istemedim, diye cevap vermesi için zaman bırakıyordu– devam etti. "Biliyor musun, seninle yatakta konuşmak daha zevkli. Neden mi? Orada tek başınasın da ondan..." Öfkelenmiş miydi? Çıkaramadı, loşluk, duygularını da bedeni gibi belirsizleştirmişti. "Ne rastlantı değil mi? Cenk de senin gibi değişti. Artık aradığımda bana geri dönmüyor." Ardından onun cevap vermesine fırsat vermeden, konuyu kapattığını ima eden dostça bir sesle emretti. "Hadi gel! Üstat hazretleri seni sorup duruyor. Mehmet de Mehmet... En iyi dinleyicisi senmişsin. Gidiyoruz!"

Karşı koymadan Simin'i izleyerek karanlıktan ışığa, kalabalığa ve gürültüye geri döndü. Önsezileri, önündeki ufak tefek kadının Cenk'in Abdullah Bey'le buluştuğunu öğrendiğini söylüyordu. Ama arkasındaki adamın bundan haberi olduğunu bilemezdi.

Her zamankinden daha kısa görünen Üstat, bastonlu yaşlı bir kadınla birlikteydi. Birkaç metre ötelerinde Ekrem ve kız arkadaşı duruyordu. Sanki gruptan sıkılıp uzaklaşmışlar, konuşmanın bir an önce sona ermesini huzursuz bir sabırlılıkla bekliyor gibiydiler. Onlara doğru yürürken nedense bastonlu kadınla, Ekrem'in hüzünlü sevgilisinin arasında –belki de gözlerle kurulduğundan– belirsiz bir bağlantı olduğunu düşündü.

"Üstat! İşte, size en iyi dinleyicinizi getirdim."

Yaşlı şair, Simin'e teşekkür ederek abartılı bir hareket-

le özlediği adama sarıldı. Saat altıdan beri kararlılıkla sürdürdüğü çabası sonuç vermiş, iyice sarhoş olmuştu. Az sonra genzini yakacak alkol, ter ve öfke karışımından oluşan o kokuyu savuşturmak için soluk almadan adamın selamlama seremonisini bitirmesini bekledi.

"Hoş geldin, hoş geldin. Biraz bekle..."

Üstat, onu birkaç kez iki yana sallayıp bıraktı, sonra tekrar yanındaki kadına döndü. Meraklı bakışlarıyla karşılaşınca kadının uzaktan göründüğü kadar yaşlı olmadığını fark etti. Rengi ağırmış olsa da gözleri! Yaşlılığına direnen buydu. Kalın telli, siyah ve beyazın neredeyse eşit ve düzenli bir şekilde dağıldığı tuhaf saçları vardı. O konuşuyordu:

"Alıntım şöyle: *'Tüm acı çekenlerin adını öğrenebilseydim, çıldırırdım. Adını öğrenemediklerime teşekkür etmek, çıldırmadığıma şükretmek için yazıyorum...'* Adam, geçen haftaki söyleşisinde böyle diyor. Ona iyi ya da kötü yazar diyebilirsiniz ama bence, neden yazıyoruz sorusuna verilmiş, benim bildiğim en iyi cevaplardan birisi bu alıntı... Ben, bilmemenin değerini bilirim. O da üzülmenin değerini biliyor..." Kadının anne şefkatini hatırlatan yumuşak, okşayıcı sesini duyunca rahatlayacağına tedirgin edici bir önseziyle irkildi: Yumuşaklığı aldatıcı! O başka birisi; hissediyorum... Ancak hayran olduğu yazarı tutkuyla övmeye devam eden kadına tekrar baktığında hissettiklerinin bir yanılsama olduğuna karar verdi. "Bilirsiniz, André Malraux da, bir şey 'olmak isteyenler'le' bir şey 'yapmak isteyenler'in' farkının altını çok iyi çizer." Eliyle Üstat'ı işaret ederek konuşmasını sürdürdü. "Bence eleştirilerinizde yerden göğe haklısınız. Etrafımızdakilerin çoğu dişe dokunur bir şey yazmadan, hatta yazmaya bile kalkışmadan, yazar olmak istiyor... Günümüzün sorunu bu! 'Yapmanın' değil, 'olmanın' yeğlenmesi..."

Onu tanıyor muyum? Bu cevap üretmeyen bir düşünceydi; bastonuna yaslanarak ayakta durabilen –ve sanki sade-

ce Üstat'la kendisinin bildiği gizli bir dili konuşan– kadının resmini alın kemiğinin altındaki karanlıkta bulamadı. Ancak yumuşaklığına rağmen, kadının sesinden yayılan tedirginliği hissedebiliyordu.

Üstat, kadın sözlerini bitirince kadehini kafasına dikti. Ona beklediği cevabı verecekti.

"Evet, senin eski tüfek hiç kuşku yok ki, iyi bir yazar. Yazdıklarına bakılırsa edebiyatın özüne, acıya da sadık. Ama onun gibilerin sadakatini ciddiye almak, bir fahişenin kollarında rahat uyumaya benzer."

Üstat, –yarısı övgü, yarısı yergiden oluşan– cümlesini tamamlayınca, kadın, söylediklerinin onaylandığına karar vererek tatmin olmuş bir yüzle yaşlı adamı öptü, sonra Simin'le ona bakmadan gruptan ayrıldı. Kabalığı bir yana, –Üstat'a sarıldığına bakılırsa– burnu da koku almıyor olmalıydı. Kadının bir robotu andıran, sarsak ve kesik adımlı yürüyüşüyle uzaklaşmasını izledi. Uzun olmayan saçlarının kesimi de görünüşü kadar garipti, sol tarafının sağa göre daha kısa olduğu, simetrisi bozulmuş ensesinden hemen fark ediliyordu.

"İlginç birisi!"

Üstat, başını sallayarak Simin'i onayladı. "Seçtiği ad da öyle: Zeynep Bilmez. Çok bilenlerle dalga geçmek istemiş olmalı."

"Ne iş yapıyor?"

"Malraux uzmanı, çevirmen... Hatta iyi bir yazar da." Simin'i bıraktı; onu bunun için çağırtmış gibi yanından geçen garsonun tepsisinden içki alması için dirseğiyle dürtüp, gözlerini kadehlerden ayırmadan devam etti: "Dramatik olan, bu yeteneğinden haberdar olmaması... Eğer başka işlerle uğraşmak yerine kendini yazmaya verse, bizim Haydar gibilerinin işi iş."

"Yine ona sataşıyorsunuz, Üstat. O artık önemli bir yazar."

Üstat, yine Haydar'ı koruduğunu duyunca Simin'e yaklaştı. "Yanılıyorsunuz, Prenses'im. Onun önemsizliği için binlerce cümle yazabilirim. En iyisi şu olurdu: Önemi tek cümleyle sınırlı bir adamdı..." Yaşlı hınzır, Simin'in teşvik eden kahkahasını duyunca aldığı onayla ekledi: "Ya da: Beyefendinin önemini anlatacak o cümledeki sözcük sayısı beşi geçmez."

İçki, uyuşturacağına dilini de zekâsını da keskinleştiriyordu. Simin'in kahkahaları devam ederken yaşlı adamla kadının arasına girdi. "Bayan Bilmez ne işle uğraşıyor?"

Soru sormasına Üstat değil, Simin şaşırmış gibiydi. Ama lafa karışmadı. Garsondan onun için aldığı içkiyi uzatınca, Üstat önce ilk yudumu içti, sonra cevap verdi:

"Af Örgütü gibi bir şey sevgili Genel Müdürüm. Ne bileyim ben! Oraya gidip geliyor. Başına iş açacak."

Garip saçlı, bastonlu kadın birkaç metre ötede ondan söz edildiğinden habersiz, Ekrem'in yanındaki kızın koluna giriyordu. Az önceki öngörüsü doğrulanmış, aradaki bağ şimdi belirginleşmişti. "Garip! Sen kimseyi merak etmezdin. Bu kadın neden ilgini çekti?"

Simin, ona dönmüş, merakla cevabını bekliyordu. Belki sesi diye düşündü. Ama, "Çektiğini de kim söyledi?" diyerek soruyu savuşturdu.

Simin, ısrarını sürdürecekti ama devasa bir pelteyi andıran Hamza, Şebnem'le birlikte yanlarında bitiverdi. Göze aldığı en cüretkâr iş yürümekken, adam, kuleye tırmanmış bir şövalye edasıyla, övgü dilenen bakışlarıyla karısını süzüyordu. "Hazinenizi getirdim, Prensesim."

Böbürlenişi kof ve komikti, ama haklıydı: Şebnem, çıplak omuzları, gözlerden gizlemeden sergilediği göğüsleriyle insanda keşfetme isteği uyandıran bir doğa hazinesinden farksızdı. Kıskançlığı çağrıştıran erkeksi bir içgüdüyle irkildi. Acaba galerinin bu değerli varlığı bütün gece hangi kâşif için saklanmıştı? Simin'in dikkatinin onlara katılan göz alı-

cı kadına yönelmesinden yararlanarak az ileride, içinde Haydar'ın da bulunduğu neşeli gruba doğru yürüdü. Simin'in merakından ve –eninde sonunda Cenk'e yöneleceğini bildiği– sorularından uzak durmaya kararlıydı. Ama bu nedenle gözlerini doyumsuz bir ziyafetten mahrum bırakacaktı.

Endişelerinin aksine Simin peşinden gelmedi. O da böylelikle uzun bir süre söze karışmadan, tazelediği kokteyli yudumlayarak çevresindeki konuşmalara kulak misafir oldu. Sohbetin –monolog demek daha doğru olurdu– odağında Haydar vardı. Ünü pekişen yazarımız belki zeki değildi ama sevimli sayılırdı; bir taklit ustası olmasına karşın, konuşmasında taklit edilemez bir şey vardı. Üstat olsa, budalalığı derdi ama o neşede karar kıldı.

Gülse de parçası olmadığı sohbetten pek tat almadı. Bu yüzden sıkıldıkça geriye çekilip çevreyi incelemeye koyuldu. Birkaç öbekten oluşan kalabalık hareketliydi; uzun dallı, seyrek yapraklı bir ağaç gölgesi gibi düzenli bir şekilde yer değiştiriyordu. Gruplar arada birbirine karışıp büyüyor, sonra tekrar parçalanıp yeni biçimler alarak salonun değişik köşelerine dağılıyordu. Düzensiz olsa da gölgeler arasında düzenli bir insan alışverişi vardı. Ancak Şebnem'in Simin'den, garip saçlı, bastonlu kadının da Ekrem'in sevgilisinden hiç ayrılmadığını fark etti. Kadehin son yudumuna vardığında birden ışıklar karardı ve aynı anda koro ondan başlayarak geriye doğru saymaya başladı. Geceyarısı: Yeni yıl, 2006 teşrif etmiş, eşikten girmek üzereydi.

O da gözlerini kapadı. Kalabalıkla birlikte, "Dokuz," diye mırıldandı, ama altıda saymaktan vazgeçti. Keyfini kaçıracak soru, beşin önünde duruyordu: Bütün gece burada ne oldu? Koro, dört, diye bağırırken cevabı verdi: Hiçbir şey. Soytarısı ve şeytanı bol, meleği az bir topluluk... Burada ne işim var? Soruları kendisinin sorduğunun farkındaydı. İçki, öteki adamı içindeki kuyuya süpürüp boğmuştu.

Kalabalık, "Bir," diye bağırdığında gözlerini açtı. O tedirgin edici kadın, tam karşısında, ona bakıyordu. Yeni yılın ilk yüzü! Neyin habercisiydi bu? Soruyu cevaplayamadı, önce Simin, ardından Üstat ve yoğun kokusu kadınla aralarına girdi. Kucaklaşma, öpüşme ve yapmacık neşeyle süslenen kutlama maratonu başlamıştı. Üstat'tan kurtulunca geriye göz attı. Acaba Şebnem neredeydi? Simin, kulağına partiden sonra Şebnem'in evinde olacağını fısıldayınca sert bir şekilde başını salladı. İkizi'ni bilmiyordu, ama o utancını hâlâ yitirmemişti.

Saatler sonra evde, günün ilk ışıkları cama dokunduğunda elinde tuttuğu ama içmediği sigarayı söndürdü. Kış uykusuna dalmış bir hayvan gibi bilincini donuk bir uyuşukluğun içinde yitirmiş, kımıldamadan yatıyordu. Uyuyamamıştı; aklında tembel bir saat sarkacı gibi iki yana salınıp duran düşünceler dalıp gitmesini engelliyor, her seferinde onu uykunun ucundan alıp, o uyuşukluğa geri getiriyordu... Yine de farkında olduğu bir şey vardı: Uykusunu kaçıran düşüncelerinin gerisinde kimliği belirsiz, söyledikleri anlaşılmaz birisi konuşuyordu. Nasıl birisiyim? Yine o mu? Hayır, uğultuyu bastıran ses kendisine aitti. Sıkıntıyla soludu. On iki yıldır peşini bırakmayan soruya yeni yılın ilk şafağında cevap verebileceğini sanmak budalalıktı. Yine de kendine engel olamıyor, mantıklı ya da mantıksız bir neden bulamadan, uykunun kozasını yumuşak ama inatçı darbelerle sarsan o sarkacı bir türlü durduramıyordu. Tekdüze bir yavaşlıkla yüreğini sıkıştıran düşünceler düzenliydi, aynı ritimle salınmaya devam ediyordu. İçkiyi kaçırmıştı; uykusuzluğunun nedeni buydu.

Nasıl birisiyim! Allahın cezası soruyu birkaç ay önce, geceleri kurduğu hayallerin gündüzleri yerle bir olduğu, yalnızlığının sabahına mahkûm edilmiş düşlerle uyandığı zamanlarda sorsalar, kesinlikle yaşam ateşi küllenmiş birisi

derdi... Ya şimdi? Kendini ne kazanmış ne de kaybetmiş birisi gibi hissettiği bu garip uykusuzluk anında kimdi? Epeyce bekledi, sonra o yorulmak bilmeyen sarkacın dilimlerinden kurtardığı düşünceyi seslendirdi. "Kazanma umudunu İkizi'ne bağlamış birisi..." Doğruydu, yalının penceresini düşleyen de oydu. Merakı uç vermişti, yorgunluğu ilk kez dalgalandı. Acaba İkizi'nin düşleri gün ışığına dayanabilecek kadar sağlam mıydı?

Pencerenin üzerindeki karanlığın buğu gibi buharlaşıp tamamen aydınlanmasına kadar başka bir şey düşünmeden yattı. Neden sonra uzaktan gelen ezanı duyunca yerinden kımıldadı. Abdullah Bey onu aramamış, Cenk'le neler konuştuklarını anlatmamıştı... Neden anlatsın, onun eşiti değilsin... Fısıltı, uyuşukluğunu dağıtıp onu öfkelendirecek yerde sıkıntısını arttırdı. Önce Yakup'u, sonra Emine'yi hatırladı. Kadıoğulları'nın iki varisinin birisinin minnettarlığına, ötekininse hayranlığına sahipti. Belki de Abdullah Bey'in karşısında sandığından daha çok koz vardı elinde. Çıkarcı! Şaşkınlıkla bekledi. Birkaç ay önce başka birinden duysa öfkeleneceği bu itham şimdi onu sandığından daha az rahatsız etmişti. 'Hayat, bazen zıt fikirlere katlanmak, onları yaşamak değil mi?' Kulağındaki fısıltı sönünce fark etti: İkizi ayılmış, kendi ahlâkını yaratıyordu. 'Emine, yalının penceresi!' Başını salladı. İki ayrı dünyanın insanlarıydı onlar... Güldü. Annesini hatırlamıştı; yoksulluğun hayal gücünü arttırdığı o zavallı kadını. Onun oğlu değil miydi? Ne Plevnelilere ne de Kadıoğulları'na benziyordu. Başka bir türdendi o.

Yarım saat kadar öyle bekledi. Artık emindi, içki onu uyutacak yerde uyarmıştı. Sonra o sesi, bilmemenin, üzülmenin değerini bilen garip saçlı kadını duydu! 'Yapmak' yerine, 'olmak!' Evet, kadının kesinlikle gizli bir dili vardı. Yankılanan ses sönmeyince kuşkuyla irkildi. Düşüncelerinin gerisinde, boğuk sesle konuşan da o muydu? Belki de uykusu-

nu kaçıran içki değil, yeni yılda gördüğü ilk yüzün sahibi o kadındı. Gözlerini kapattı. Neden saçlarındaki beyaz ve siyah tellerin sayısı neredeyse eşit? Çünkü peruk. Saçları yok, kel... Çığlık atarak doğruldu. Hayaletin yüzü cüppesinin altından ortaya çıkmıştı. Oydu... Çığlık atmamak için dudaklarını dişledi. Bir süre titredi. Sonra içine kıvrıldı. Tanrı ne demek istiyordu?

- 2 -

İki hayaletin buluşması! Hayaletlerden birisi bu buluşmadan habersiz olsa da duruma en uygun tanımlama buydu. Belki yüz yüze geldiklerinde bir numara karşısında duran adamı tanımayacaktı bile. Soğuğun dondurup söndürdüğü sigarayı yere attı. Gri, ışık geçirmez bir muşamba gibi kentin üstüne serilen gökyüzü esnemiş, yılbaşı süslerinin kaldırılmadığı caddeye doğru bel vermişti.

Kedi tırmığını andıran soğuk, sığındığı dükkân girişinden dışarıya çıkar çıkmaz bir pençe darbesiyle yanaklarını, çenesini çizdi. Tam gününü bulmuştu. Paltosunun yakasını kaldırdı. Soğuktan kristalleşen hava pişmanlığını uyarıyordu. Neden buradayım? Karşısına dikildiğinde, umulmadık, şaşırtıcı ziyaretini açıklayacak ne söyleyecekti ona? Bilmiyordu. Aslında cevaplandırması gereken, ne söyleyeceği değil, onu neden görmek istediğiydi... Canı, ayazın az önce içmesine izin vermediği o sigarayı istiyordu. Durup paketi aramayı düşündü ama bunun için elini cebinden çıkarması gerektiğini hatırlayınca hemen vazgeçti. Yandaki apartman girişindeki gazetecinin önünden geçerken gözü stanttaki gazetelere ilişti. Manşetler, Üstat'ın kuşkularında haklı olduğunu kanıtlıyordu. Van'da kuş gribi tanısı konulan küçük çocuklardan biri, tedavi gördüğü hastanede ölmüştü. Van ve küçük çocuklar...

1993 Temmuzu'nda Hakkâri'ye doğru yol alan askerî konvoya gülerek zafer işareti yapan çocukları hatırladı birden. Onlardan birisi ölmüştü. İçi burkuldu. Ama çok geçmeden burkulmanın yerini öfke aldı. Ondan daha becerikli, daha gerçekçi, gündüzlere dayanıklı düşler kurabilen İkizi'ni yaratmanın eşiğindeyken, neden geçmişin peşine düşüyordu?

Soruyu cevaplamaya kalkışmadı. İstiklâl Caddesi'nden sola, Cihangir'e doğru inen sokağa saptı. Az sonra Çukur Ambar sokağındaydı.

Havaya, yere, tavana, canlı cansız her şeye sinmiş yoğun sigara kokusu; gıcırdayan tahta döşemeler; kapakları kırık dolaplar, yağlıboyalı, yüksek, dar kapılar; F tipi cezaevlerini yeren afişler; duvarlarda coplanan kadınların acılı yüzleri... Koridorda rastladığı insanların kuşkulu –biraz da meraklı– bakışları altında önündeki genci izleyerek ilerledi. Onları anlıyordu: Üstündeki kıyafetle ne polise benziyordu ne de yakını cezaevindeki birisine.

Önündeki adam kapıyı açıp kenara çekilince odaya girdi. Görmeye geldiği hayalet, heyecanlı bir sesle telefonla konuşuyordu. Kendini konuşmaya öylesine kaptırmıştı ki, içeriye gireni merak edip dönmedi. Uzunca bir süre öyle kaldı. Ancak masanın önünde ayakta bekleyen güler yüzlü kız işaret edince yakınındaki plastik kaplaması yırtılmış sandalyeye oturdu. Oda havasızdı ama ayaz dışarıda kalmıştı. Devetüyü paltosunu utanarak çıkardı.

Zeynep Bilmez –gözleri görünmediğinde yaşlı birisi olup çıkıyordu– sonraki birkaç dakika boyunca sanki ahizenin kablosu yetişmiyormuş gibi başını eğdiği telefondan kaldırmadı. Peruğu yine hafifçe sağa doğru kaymıştı. Fransızca konuşuyordu, dediklerini anlamasa da kadının karşısındakini ikna etmeye çalışan tutkulu sesiyle neden söz ettiğini kolaylıkla çıkardı. Şemdinli, pe ke ke, Umut librairie...[1] Şem-

1 (Fr.) Kitapçı.

dinli'deki bombalamadan söz ediyor olmalıydı. Konuşmasının sona ermesini beklerken duvarlardaki fotoğraflara, afişlere göz attı...

> İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi üyesi bir grubun F tipi cezaevlerini protesto amacıyla basın bildirisi eylemi çevik kuvvetin müdahalesiyle sona erdi. Polis, İHD üyesi 9 kişiyi gözaltına aldı...

Gazete haberinden afişe dönüştürülen fotoğrafta, polisin iteklediği grubun içinde hem az önce ona oturmasını işaret eden kızı hem de Ekrem'in sevgilisini seçti. Militan kadınlar... Kapıda bekleyen ve onu süzmeye devam eden iki adamın bakışlarıyla karşılaşınca bir an –yüreklere korku salan dağlardan binlerce kilometre uzakta olmasına rağmen– sanki operasyonda pusuya düşmüş gibi korkuyla irkildi. Buraya gelmekle aptallık etmişti. İçgüdüleri, uzaklık ve zamana aldırmadan ayaklanmıştı. Kalkıp gitsem!

"Evet!"

Kapıdakilerin hareketlerinden ona seslenildiğini anladı. Geri döndü. Zeynep Bilmez, konuşmasını nihayet bitirmişti. Gözlerinin ortaya çıkmasıyla gençleşen kadın, cevap alamayınca azarlayıcı bir sesle tekrarladı: "Evet! Ne istiyorsunuz?"

"İstediğim," diye başladı ama ne istediğini bilmediğini hatırlayıp cümlesini yarım bırakarak sordu. "Beni tanımadınız mı?"

Kadın, bir süre dikkatle suratına baktı. Tanımadığından değil, hoşnutsuzluğunu göstermek için bekliyordu. Odadaki öteki sandalyelerin yanında gösterişli sayılabilecek koltuğunda geriye yaslandı. "Tanımamak mümkün mü? Siz, şu sendika seven patronsunuz. Adınız ve fotoğraflarınız geçen hafta manşetlerdeydi."

İğneleyici, hatta aşağılayıcı; kadının sözlerine aldırmadan

karşılık verdi: "Ne patronum, ne de işçi düşmanı. O karar bana ait değildi."

"Evet, yazıldığı kadar kötü olmamalısınız, yoksa Üstat size sarılmazdı." Sözlerine ara verip kapıdaki adamlara eliyle uzaklaşmalarını işaret etti. Kadın tekrar ona döndüğünde, Üstat'la yakınlığının pek işe yaramayacağını fark etti. "Burada ne arıyorsunuz? F tipi cezaevleri, tutuklular, mahkûmlar..." Bir hafta önce onu ilk gördüğündeki o yumuşak sesinin yerinde yeller esiyordu. Zeynep Bilmez, onu doğrulayan tonda devam etti: "Burada mankenler, moda falan yok, sadece bunlar var."

Söylemeli miydi? Derin bir soluk aldı. Karşısındaki kadının tartışmacı dili aradığı hayaletin o olduğunu kanıtlıyordu. Göz ucuyla yana baktı. İşarete rağmen güler yüzlü kız odadan çıkmamıştı. Yutkundu.

"Eski bir tanıdığı arıyorum."

Kadın, sorgulayıcı bir tavırla ellerini açtı. "Kimmiş bu?" Sorusunun ardından küçümseyici, ayrımcı sesiyle sözcükleri vurgulayarak sorularını sürdürdü: "Eski tanıdık? Burada mı çalışıyor?" Kadına bakarak isteksizce başını eğdi. Yüreğinin atışı giderek hızlanıyordu. Ama asıl sorun göğüs kafesine yerleşerek soluk almasını zorlaştıran buz kütlesiydi. Kadın, tekrar sordu. "Adı ne?"

Adı! "Adını değiştirmiş," dedi; hem kızın hem de Zeynep'in sabırsızlandıklarının farkındaydı. "Karşılaştığımızda başka ad kullanıyordu."

"Öyle mi?" Şimdi Zeynep Bilmez'in yüzünde o alaycı ve küçümseyen ifadenin dışında ilk kez, başka bir duygu vardı: Merak, belki biraz da tedirginlik. "Peki, eski adı neymiş bu tanıdığınızın?" Hâlâ ayakta bekleyen kıza baktığını görünce kadın araya girdi. "Dicle'nin duymasında bir mahzur yok." Kendi bilir... Öfkeleneceklerini bile bile cebindeki paketten bir sigara alıp yaktı. Belki duman göğsündeki krampı

çözerdi. İçine çektiği ilk nefesle birlikte kadının sabırsız sesi de yükseldi. "Evet!"

"Rojin," dedi. "Onu tanıdığımda adı buydu."

Sözlerini bitirince arkasında hareketlenen kıza aldırmadan bakışlarını Zeynep Bilmez'e döndürdü. Kadın, saldırıya uğramak üzereymiş gibi geriye çekilmişti. İrileşen gözleri onun da bir hayaletle karşılaştığını haber veriyordu. Kadının art arda yutkunmasını izledi. Roller değişmiş, hayaletken kullandığı adın yarattığı şaşkınlık karanlık bir resim gibi yüzüne asılmıştı.

Zeynep, çığlığı andıran, Kürtçe bir şeyler söyleyerek kekelemeye başladığında elini kaldırdı. "Kürtçe bilmiyorum."

Soru bu kez Türkçe bir çığlıkla tekrarlandı. "Kimsin sen?"

Ben kimim? Kuşkusu olduğunu anlatmak için omuzlarını kaldırdı. "Az önce buraya gelirken kendimi nasıl tanıtacağımı epeyce düşündüm. Sonra kendime hayalet demeye karar verdim. Aslında sen de bir hayaletsin. Yani ikimiz de birer hayaletiz." Dicle, Zeynep'in korkusunun sahiciliğini kadının yüzünde görünce kapıya doğru atılmıştı. Kızın sözlerinin arasından sadece 'kontrayı' seçebildi. Nihayet iki hayalet odada baş başaydılar. Kadına döndü. Zeynep, koltuğunun kollarını sıkıca kavramıştı. Sigaradan derin bir nefes aldı. "Polis ya da MİT'ten değilim."

Cümlesini tamamlamadan kapının kanadı açıldı. Dicle yardım çağırmaya gitmiş olmalıydı. Zeynep onu hâlâ endişeli gözlerle süzüyordu ama karşısındaki adamın polis olmadığını duyunca ellerinin titremesine engel olmayı başarmıştı.

"Rojin'in seni tanıyacağına emin misin?" Emindi. Emin olduğunu göstermek için başını salladı. Zeynep kararsızlıkla tekrar sordu. "Onunla ne zaman, nerede karşılaştın?"

Zeynep ellerine hâkim olmuştu ama sesi o günkü gibi titriyordu. Yarıladığı sigarayı ona uzattı. Birlikte içtikleri o son

sigarayı hatırlayacak mıydı? "1994 Nisanı'nda, Avaşin'in[2] güneyinde, bir mağarada."

Kadının yüzündeki resim aniden genişledi. Ama görüntüyü değiştiren korku değil, derinleştiğini görebildiği şaşkınlığıydı. Sigarayı almadı, bir süre –inanmadığını anlatmak istiyor olmalıydı– inkâr edercesine, öksürerek inatla başını salladı. Neden sonra mırıldandı. "Sensin!"

Karşışındaki hayaleti nihayet tanımıştı. "Evet," dedi.

"Benim," diye devam etmeye hazırlanıyordu ki, iki adam odaya daldı. Ama Zeynep'in sert sesi onları durdurdu.

"Tamam, bir şey yok!"

Bir dakika sonra ortalık yatışmış, tekrar yalnız kalmışlardı. Zeynep artık öksürmüyordu. Kadının gençlik iksiri saçan gözlerine bakarak önerisini tekrarladı. "Sigaranın yarısını ister misin?"

Zeynep, "Hayır," dedi. "Bırakalı çok oldu..." Kendini iterek öne doğru eğildi. "Beni nasıl buldun?"

Gizli bir mutlulukla sigarayı dudaklarına götürdü. Hepsi onundu, tek başına içecekti. "Sadece bir rastlantı!" Dumanı ciğerlerindeki buzun üstüne çekti. "Aslında ben seni değil, sen beni buldun. Galeriye sık sık giderim. Ama seni daha önce orada görmemiştim."

Eski Rojin ya da yeni Zeynep, koltuğunu itti. Hareket ederken bacağını değil, ellerini kullanıyordu. Bastona göz attı. Demek yarası iyileşmemişti. Düşüncelerini kadının kararsız sesi kesti. "Ne istiyorsun?"

Sigarayı ağzından aldı. Soru şaşırtıcıydı. Omuzlarını silkti. Bilmiyordu. "Bilmiyorum," dedi. Sonra açıkladı: "Hiçbir şey. Evet, hiçbir şey... Belki..."

Zeynep kilide benzer sessizliğinin çağırdığı anıları kovar gibi tekrar sordu. Karşısındaki adamın kararsızlığının uzamasına izin vermeyecekti. "Belki ne?"

2 Kuzey Irak'ta PKK kamplarının bulunduğu bölge.

"Şimdi fark ettim. Sigarayı sana uzatırken... Belki sadece sağ olduğumu söylemek; hepsi bu."

Zeynep, bu kez sormadan önce bekledi. "Peki, ne yapacaksın?"

Ne yapmamı bekliyor? Bir süre düşündü ama karşısında, yüzündeki resme iki kara delik açan gözlerle onu süzen kadının sorusuna verecek cevap bulamadı. "Hiçbir şey," diye mırıldandı.

"Bilmiyorum... Belki... Galiba... Hiçbir şey..." Zeynep, ayağa kalkacakmış gibi yeniden koltuğunun kollarını tutmuştu. "Cevapların hiçbir şey söylemiyor."

Haklıydı. Bu kez, belki, galiba, hiçbir şey demeden, "Haklısın," dedi. "Gelgelelim, verecek başka cevap da yok. Bir şey de istemiyorum."

"O zaman ne yapacağını söyle!"

Ne demek istiyor? Yoksa! Söze karışmaya hazırlanan İkizi'nden önce davrandı. Kadına döndü. "Hangi konuda?"

Zeynep, yine bir süre bekledi. Sessizliği bir alet gibi karşısındakini germek için kullanıyordu. "Rojin konusunda; o öleli çok oldu."

Demek sorun Rojin'di? Öfkeyle irkildi. Sigarayı söndürdü; birden tadı kaçmıştı. İkizi kadar çabuk anlamıyordu. "Sence onu dağda ele vermeyen birisi, ovada ihbar eder mi?"

"Bilmiyorum. Sen söyle! Seni tanımıyorum."

Aslında tanıyordu. Çünkü insanın özü tehlikenin altında gizliliğini yitiriyordu. Birbirlerini hiç kimsenin görmediği kadar çıplak, çırılçıplak görmüşlerdi. Kadının güvensizliğini bir ihanet gibi algıladığını hissetti. Yine de merak ediyordu. İhanet eden hangisiydi? Rojin!

"Kan kardeşi olmadık ama ondan daha fazlasını yaptık. Hatırladın mı?" Zeynep gözlerini kaçırdı; hatırlamıştı. "Birbirimizin yarasına işedik. Kanıyorduk, unuttun mu?"

Hayaletlerden birisi saf, ötekisiyse unutkan ve hayırsızdı.

Kadını o sırada duydu, doğrulurken.

"Ama seninki işe yaramadı." Zeynep, bacağını kaldırmış, masanın yanından ileriye uzatmıştı. "Bak!" Yukarıya çektiği eteğin altında beyaz, plastik bir takma bacak vardı. Kesmişler! On iki yıl önce ayıldığında yanında bulduğu hayaletin peşine düşmekle budalalık ettiğini düşünerek paltosunu alıp, ayağa kalktı. Zeynep, son kez bağırdı. "O da seni ele vermedi. Üstelik eline fırsat da geçmişti. Sen de bunu unutma!"

Arkasını dönüp kapıya yürüdü. Demek Rojin o mağarada ölümden, o yaralı asteğmenin korktuğu kadar korkmamış, kendini gizlemeyi başarmıştı... Kapıdan çıkarken onu tekrar duydu ama geriye dönmedi. Kulaklarında öksürük sesi vardı. Önce Altan, sonra yıllarca herkesten gizlediği hayalet; mezarcılar: Birisi yeni, ötekisi eski Mehmet'i gömmek istiyordu.

İki adam kapının önündeydi. Paltosunu giyerken onlara hevallerini[3] dağlarda kovaladığını söylemeyi düşündü, sonra İkizi'nin sesine kulak vererek soğuğa doğru yürüdü. Paltonun cebindeki telefon İstiklâl Caddesi'ne çıkarken çaldı.

- 3 -

Araba, kıvrılarak yükselen asfalt yolda tırmanırken meraksız gözlerle etrafı süzüyordu. İki üç katlı, alçak evler, arada bir bakkal dükkânı ve manav, boş bulunan bir köşeye alelacele kondurulmuş, oyuncakları uyumsuz renklerle boyalı çocuk parkı, dar beton kaldırımlar, çiçekli küçük balkonlar... İki yandaki görüntü İstanbul'dan çok, tepeye yaslanmış bir Anadolu kentinin sokağını andırıyordu. Saatine baktı; Emine, "İkide," demişti. Bir kırk beş! Erken gelmişti. Şo-

3 (Kürtçe) Yoldaş, arkadaş.

för, iki dakika sonra arabayı tepedeki küçük, dörtgen meydanda durdurdu. Otopark olarak kullanılan meydanda onlarınkinden başka sadece üç araba vardı.

Şoförün açtığı kapıdan adımını parke taşlarıyla kaplı meydana atar atmaz keskin ayaz yüzünü dağlayıp kızgın bir eriyik gibi içine aktı. Kesik kesik öksürdü. Ciğerlerini korumak istiyorsa, soluk almamalıydı. Park etmiş arabaların yanında el sallayan kadını elini kapıya uzattığında gördü. Ayak bileklerine kadar inen uzun, uçuk mavi bir manto giymiş kişiyi ancak yaklaştığında tanıyabildi. Emine!

Derin bir hayal kırıklığıyla elini uzattı. Karşısında ilk gördüğündeki o etkileyici kadından çok farklı birisi vardı. Makyaj yapmamıştı. Başında eşarp yerine çenesinin altından bağladığı düz bir başörtüsü vardı. Sanki bunu kendini gizlemek, yüzünün daha azının görünmesi için, bilerek yapmıştı.

"İyi günler efendim, geldiğiniz için çok teşekkürler. Size minnettarız." Kızın eldivenli elini sıktı. Emine'nin minnettarlığına neden çoğul eki taktığı geri döndüğünde anlaşıldı. Kız sol taraftaki gösterişli cipten inen erkeği çağırıyordu. İkizi! Düşüncesi, Emine'nin yanlarına gelen ışıltılı adamı, "Muttalip," diye tanıştırmasıyla doğrulandı.

"Nasılsınız?"

"İyiyim."

Muttalip, Emine'nin aksine, moda mecmualarından fırlamış kadar şıktı. Pahalı olduğu belli olan süet kaban, kalın yeşil kadife pantolon, süet botlar ve boynundaki yün atkı... Yüzüne bakar bakmaz genç adamın ne kadar yakışıklı olduğunu fark etti. Bu, Emine'nin de gizlenmiş, örtülü güzelliğinin bir kanıtıydı. Merakla, keskin bir parfüm sürmüş adamın saçlarına göz attı. Emine'ninki de onunki gibi koyu kestane olmalıydı. Belki öyleydi, ama kuşku götürmeyen bir şey vardı: Erkek kardeşinin yanında sönük görünüyordu.

"Umarız sizi işinizden alıkoymamışızdır. Ama bizim de

birkaç saat önce haberimiz oldu. Oysa hep Cuma'dan sonra görürdük onu..."

"Gidelim mi, Yakup ağabeyim gelmiştir."

Kız kardeşinin sözünü kaba, emredici bir sesle kesen Muttalip'in uyarısıyla, hep birlikte soldaki, dik olmayan yokuşa doğru yürüdüler. Genç adam büyükçe bir çanta taşıyordu. Dar yolun iki tarafında derzleri kırmızıya boyanmış taş duvarlar vardı. Aşağıdaki düzlükten başlayarak bütün yamaca yayılan mezarlık, beyaz çiçek açan bir sarmaşık gibi sağdaki yükseltinin ardına kadar tırmanmıştı. Otuz metre sonra yokuşun tepesine ulaştılar. Yol, daha sonra tekrar alçaldı ve karşılarında beliren –soğuğun yaklaştırdığı– büyük kent silüeti onları uzak taşra kentinden alıp tekrar İstanbul'a geri getirdi. Birkaç taş basamakla inilen terasa ayak bastıklarında aşağıdaki Haliç de ortaya çıktı. Eyüp'ün Piyer Loti'yle ünlenen tepesindeydiler.

"Ben bakayım."

Muttalip, elindeki çantayı bankın üstüne bırakıp terasın solundaki ahşap binaya doğru ilerlerken Emine ona döndü. Karşısını işaret ediyordu.

"Ne güzel manzara, değil mi?" Bakışlarını kızın elini izleyerek aşağıda bir nehir gibi menderes yaparak kıvrılan Haliç'e döndürdü. "Bakın, kuleler ve minareler..." Aşağıdakinden değil, ufuktaki görüntüden söz ediyordu. "Buradan hepsini görebilirsiniz. En soldaki Galata Kulesi, tam karşımızdaki büyük yapı, Ayasofya... Sultanahmet'in sadece minareleri gözüküyor, bakın, belli belirsiz; sonra Süleymaniye ve Fatih Camii, aradaki de Beyazıt Kulesi..."

Genç kadına döndü. İyi bahşiş bekleyen, geveze bir rehber gibi böyle ara vermeden konuşmasının nedeni neydi? Gergin olması mı? Sorusunun cevabını onunla göz göze gelince anladı. Hayır: bir erkekle yalnız kalmak; onu utandıran buydu. Belki ondan biraz uzakta, geride durmalıydı. Ama aklı-

na gelen düşünceyle durakladı. Peki, geçen hafta ofisine gelirken neden utanmamıştı? Yoksa yanında olmaktan utandığı herhangi bir erkek değil de, o muydu?

Canı yine sigara istiyordu. Ama her soluk alışında kendini hatırlatan ayaz, onu bu düşünceden çabuk vazgeçirdi. Büyü bozulmuştu. Bir hayaletten ikincisine! Yine o duygu: Burada, bu, yüzünün sadece yarısı görünen kızın yanında ne arıyorum? "Geleceğini..." İçindeki geveze adama kulak vermeden sorduğu sorunun peşine düştü. Yakup'a ya da Yakup'tan arta kalana ne diyecekti?

"Bir şey mi oldu?"

Emine, onu dinlemediğini fark etmişti. "Hayır," dedi kıza. "Sadece hâlâ benden ne beklediğinizi bilmiyorum."

Emine, "Sadece burada olduğunuzu bilsin," dedi. "Hasan Hoca'dan başka dostları da olduğunu hatırlasın. O adam, ağabeyimin aklını çelen, onu babamdan soğutan..."

Yine uzun uzun Hasan Hoca'dan şikayet etmeye hazırlanan kızın sözünü kesti. "Abdullah Bey biliyor mu? Yani beni Yakup'u görmeye getirdiğinizi?"

Kızın küçük yüzü babasının adını duyunca birden gölgelendi. "Hayır hayır... Sadece ben ve Muti... Muttalip." Sonra sanki kaçacağından korkuyormuş gibi basamaklarla onun arasına girdi. "Babama söylemedik. Ağabeyimin bir şeyi var, biliyorum. Eminim. Bana inanın." Bir şeyi var! İki gözü, bir bacağı ve kolunun yarısı olmayan biri için bu çok da garip değil, demeyi düşündü ama Emine aynı heyecanla devam ediyordu: "Bu onu kemiriyor. Bir derdi, bir sırrı var kimselere açamadığı..."

Bir hafta önce anlattıklarından farklı bir şey söylememişti. Kız susunca o tekrar kulelere ve minarelere döndü. Solda, karşı yakadaki tepede bodur selvilerle kaplı başka bir mezarlık vardı. Hemen üstündeki yeni, –oldukça orantısız ve sevimsizdi– caminin sivri minareleri, biçimli bir kadın gi-

bi yere uzanan yuvarlak hatlı İstanbul silüetini delip, parçalamıştı.

"İçeride."

Muttalip geri dönmüştü. Emine'nin uyarmasına kalmadan kızla kardeşinin peşine düştü. Terası andıran düzlüğün ortasındaki merdivenlerden yukarı çıkarak, kare şeklindeki küçük bir boşluğa ulaştılar. Emine'nin işaret ettiği küçük bina –dükkânın adında Piyer Loti vardı– hediyelik eşya satan bir yerdi. Kapıda sakallı bir adam bekliyordu, Emine'yi görünce gözlerini yere eğerek, saygıyla yana çekildi. Muttalip, banktan aldığı çantayı ona uzattı. Anlaşılan yakışıklı içeri girmeyecekti. Demek aileden sadece Emine'nin Yakup'u görme izni vardı. Neden burada buluşuyorlardı? Varsayımları ve soruları bırakıp yürüdü, kapıyı açtı, içeriye, sıcağın dost kucağına sığındıklarında da Emine'nin duraklamasından yararlanarak çevreyi süzdü.

Oldukça küçük sayılabilecek odanın duvarlarında Fatih'in resimleri, padişah tuğraları, küçük, el yazması Kuran kopyaları, İstanbul manzaraları asılıydı. Karşılarındaki duvarın önünde kuyumcu ya da saatçilerde rastlanılan türde, içine seramik bibloların, minyatür hediyelik eşyaların doldurulduğu raflı, cam bir tezgâh vardı. Tavandan sarkan dört lambalı pirinç avize, duvardaki varak çerçevelerle uyum sağlamıştı.

"Öteki odada." Emine'nin işaret ettiği yöne bakınca, kapıyı gördü. Haliç tarafında bir oda daha vardı. "Gelin efendim. Ancak durumu, yani görünüşü pekiyi sayılmaz. Şaşırmayın."

Yakup'un lime lime olmuş bedenini omzuna alan sanki başkasıymış gibi, şaşırmayacağına söz vererek başını salladı. Emine, kolu çevirmeden önce bir süre bekledi. Dudakları kıpırdıyordu. Dua ediyor! Kapı mandalının mekanik sesi düşüncelerini böldü.

Açılan kapıdan Emine'yi izleyerek içeriye girdi. Yakup, ya da Yakup'tan arta kalanlar, soldaki uzun duvar boyunca uzanan sedirin üstüne yerleştirilmişti. Aklına ilk gelen sözcük olan yerleştirme, cansız bir cismi çağrıştırsa da iki tarafına yastıklarla destek yapılmış birisine oturuyor denemezdi. Sadece iki bacağı değil, yüzü de yoktu; alt yarısını kırlaşmış gür sakallar, üst yarısınıysa kör olduğunu ilan eden büyük, kara gözlükler saklıyordu. Tekerlekli sandalye girdikleri kapının yanında, duvara yaslanmıştı. Odada yalnızdı. "Emine..."

Emine, divana doğru koşar adım yaklaştı. "Benim, ağabeyciğim..."

Sesi sevinçle titreyen kızın Yakup'un önünde secdeye varır gibi diz çöküp, sağı olmadığı için sol elini öpüşünü izledi. Emine'nin sevgisi, Yakup'un hafif baş işaretleriyle buna karşılık verişi... Dokunaklı bir görüntüydü ama o içinin sıkıntıyla dolduğunu hissetti. Gün, tek bacağı olmayan Zeynep Bilmez'le başlamıştı, şimdi iki bacağı olmayan başka birisiyle devam edecekti. Biri ona on iki yıl önce Hakkâri'nin dağlarında bacak koparmayı seven bir Tanrı'nın gezindiğini hatırlatmak istiyor olmalıydı.

Emine doğrulunca geriye dönüp baktı. Sıra ona gelmişti. Bacaklarını yitirmiş ikinci kurbana doğru bir adım attı.

"Muttalip?" Yakup, başını kaldırmış, sanki görüyormuş gibi onun durduğu yere bakıyordu. Emine atılacakken Yakup alaycı bir sesle sordu. "Ne o, bugün kokmuyorsun?" Sonra sesi değişti. İçerideki üçüncü kişinin Muttalip olmadığını fark etmişti. "Sen de kimsin?"

"Bir arkadaşın ağabeyciğim... Onu sana getirdim." Emine ürkek bakışlarını ağabeyinden ona çevirmişti. "Mehmet Esen Bey!"

"Mehmet Asteğmen mi?"

Kızdan önce davranarak, "Evet," dedi. "Benim." Yakup'un

sözünü kesmesine izin vermeden devam etti: "Ne zamandır teşekkür etmek istiyordum." Emine, iki adım geriye çekilmiş, devam etmesi için eliyle onu cesaretlendirici hareketler yapıyordu. "Çoktandır istiyordum bunu."

Yakup cevap vermeyince odayı huzurlu bir sessizlik kapladı. Emine rahatlamış, gülümsüyordu. Elini cebine götürdü. Az önce soğuğun vazgeçirdiği sigarayı burada içebilirdi. "Emine, Rezzak'a söyle bize çay göndersin. Sen de getirdiklerini ona ver."

"Peki ağabeyciğim."

Emine odadan çıkıp, kapı kapandıktan sonra Yakup eliyle ilerlemesini işaret etti. Sedirin karşısındaki koltuğa oturdu. Karşılaşma umduğundan daha kolay olmuştu. Yakup, koyulaşmış, akıcılığını yitirmiş sesiyle onu doğrular gibi konuştu.

"Gördüğün gibi halim berbat..." Adama onu son gördüğünde durumunun daha da kötü olduğunu söylemek isterdi ama Yakup konuşmasına izin vermedi. "Aslında ben halimi hiç görmedim..." Kesik koluyla gözlerini işaret ediyordu. "Yani neye benzediğimi bilmiyorum. Patlamayla birlikte her şey karardı..." Biraz bekledi. "Hâlâ aynı karanlık sürüyor. Son gördüğüm şey, ayağımın dibindeki o küçük çimenlikti."

Çıplak yalanlar sözcüklerle giydirilir: Deyişe uyarak yalanı saklamaya çalıştı. "O kadar da kötü görünmüyorsun."

Kulak memesinde enlemesine bir kesik vardı. Sanki biri kerpetenle kulağını kopartmayı denemiş, ama başaramamış, memenin ucu, tekrar yerine kaynamıştı.

Düşünceleri, odayı kaplayan iç karartıcı sessizlikte eriyip gitti. Sedirin arkasındaki duvarda amatörlerin elinden çıkmış zevksiz resimlere rağmen odanın camiyi hatırlatan kutsal bir havası vardı. Yan gözle solundaki yarım adama baktı: Uzaklara gitmiş, kendi varlığının içine göçmüş bir varlık... Birden farkına vardı. Taburda namaz kılan tek asteğmen olmasından öte onu neredeyse tanımıyordu. Neden yaptım?

Biraz sonra o da soracaktı. Sadece savaşla ilgili bir refleks; sorarsa böyle diyebilirdi. Onu o yamaçtan almasının başka hiçbir nedeni yoktu. Sigarayı dudaklarına yerleştirdi.

"Bakma sen küçük olduğuna, Emine güvenilirdir."

E'leri, a gibi söylüyordu: Emine, Amina'yı andırıyordu. "Öyle," dedi adama. "Seni de çok..." Seviyor mu, sayıyor mu, demeliydi? Saygıdan çok korkuyordu. Bu yüzden,"Seviyor," dedi.

"Allah ondan razı olsun. O olmasa..." Ancak o sigarasını yakarken kız kardeşini bırakıp, konuyu birden değiştirdi. "Yine de geldin?" Dudakları konuştuğunda ortaya çıkıyor, siyah bir tuvale çizilen pembe çizgileri andırıyordu. "Yani, Ankara'dan sonra..."

Demek onu kurtaran adamı kovduğunu unutmamıştı. "Söyledim ya," diyerek olayı önemsemediğini anlatmaya çalıştı. "Teşekkür etmek istedim. Belki duymuşsundur, askerden sonra işlerim pek rast gitmemişti. O yüzden bu teklif..."

"Senden iyisini mi bulacaklardı." Yakup sözünü kestikten sonra biraz bekleyip doğru söylemesini ihtar eden sabırsız sesle sordu. "Emine seni buraya getirirken ne dedi?"

Kız kardeşinin kuşkularından haberdar mıydı? Madem doğruyu öğrenmek istiyordu, doğruyu söyleyecekti. "Bir derdin varmış, öyle diyor."

Yakup, "Derdim mi?" dedi. Şaşırmışa benziyordu.

"Var mı?" Karşısında tek kolla dengesini korumaya çalışan adama bakınca sorusunun ne kadar aptalca olduğunu fark etti. "Yani, halinden başka..."

Yakup, "Takdiri ilahi; her şey Allah'tan..." diyerek onu susturdu. Ama sesinin tonu söylediklerine inanmaktan çok kendini ikna etmeye çalıştığını ele veriyordu. Yan odadan sesler gelince durakladı. Yakup gibi o da merakla kulaklarını kabarttı. Emine! İçersini mi dinliyordu? Yakup'un yakınmayan sesiyle tekrar ona döndü. "Yapacak bir şey yok. El-

den ne gelir?" Prof olsaydı yapabilecekleri konusunda Allah'a bir iki şey hatırlatırdı ama o sessizliği seçti. Yakup bir süre sonra tekrar konuştu. "Gelmen iyi oldu, çünkü ben de seni görmek istiyordum, ama bir süredir hastaydım... Senden bir şey isteyecektim..."

Sözlerini açılan kapı sesi böldü. Binaya girerken Muttalip'in çantayı verdiği sakallı adam, çay getirmişti. Rezzak o olmalıydı. Adam, onun çayını verdikten sonra ikinci bardağı sedirin üstüne, Yakup'un sol koluyla ulaşabileceği bir yere koydu, sonra âmâ efendisinin elini tutup, bardağa götürdü. Yakup başını sallayınca da odadan çıktı.

Sessizliği saymazsa, yine yalnız kalmışlardı. Sigarayı söndürüp çaya uzandı. Sıra Yakup'un isteğine gelmişti. "Ne isteyecektin?"

"Altan'la konuşmak! Onu buraya getir!"

Altan! Onunla ne işi olabilirdi ki? Yakup şaşkınlığını fark edecekmiş gibi toparlandı. Aklından geçebilecek en son şeyi istemişti. "Neden kendin çağırmıyorsun?"

Yakup, birkaç kez denedikten sonra çayını aldığı yere bırakmayı başardı; konuşmaya başladığında başını sallıyordu. "Düşünmedim değil, ama ben çağırırsam gelmez... O olay yüzünden; hatırlıyorsun değil mi?" Hatırlıyordu; konu merhametinden kuşku duyulan Allah'tı. Yakup üsteledi. "Sen onun en yakın arkadaşıydın, aran iyiydi."

"Onu neden görmek istiyorsun?"

"Konuşacaklarımız var?"

Mız! Kimle ya da kimlerle birlikte? Çok düşünmesi gerekmedi. İşin içinde Hasan Hoca'nın olduğu kesindi. Cevap, Yakup'u hayal kırıklığına uğratacaktı.

"Bana da kızgın. Artık beni arkadaş olarak kabul etmediğini söyledi. Lafıma kulak vermez; ne kadar inatçı olduğunu bilirsin."

"Kapattığınız sendika yüzünden mi?"

İyi ki karşısındaki adam kördü; utancını fark etmeyecekti. Kısık bir sesle "Evet," dedi.

"Söyle ona, evvel Allah, o sendika yine açılacak! Hastaydım; ilgilenemedim! Benden habersiz yaptılar! Ona söz ver. Açılacak." Şaşkınlıkla adama baktı. Nasıl yapılacak? Sonra hatırladı. Karşısında Kadıoğulları'nın yarısına sahip birisi oturuyordu. Yakup, özür dileyen sesiyle açıklamaya devam etti: "Bunlar hep o Ömer'in başının altından çıkıyor. Beş vakit namaz kılar, ağzından Allah'ı düşürmez ama Allah'ın bile affedemem dediği kul hakkını tanımaz..." Tekrar çay bardağını arıyordu. Dengesini yitirecekti. "Altan'a söyle, her şey değişecek... Ama durumun değişmesi, işçilerin iyiliği için benimle konuşmalı."

Yerinden kalkıp bardağı Yakup'un eline tutuşturmayı düşündü ama kalkmadı. Sedirdeki –bir masaldan çıkıp gelmişe benzeyen garip görünüşlü, irkiltici– adam onu şaşırtmaya devam ediyordu. Neden birdenbire böyle şaşırtıcı bir iyilik bilinci edinivermişti? Ne olmuştu? Kötülük, sakatlığın yoldaşı olmaya daha uygun değil miydi? Çayını bitirdi; kuşkusu kalmamıştı: karşısında Şemdinli'de tek başına namaz kılan o sessiz asteğmenden farklı birisi vardı. Zihnini yakan bir kıvılcımla irkildi: Emine'nin, derdi var, diye tanımladığı durum, bu şaşırtıcı değişiklik olmalıydı.

"Sana ne oldu?" Yakup, soruyu duyunca biri elini tutmuş gibi bardağı aramaktan vazgeçerek geri çekildi. Soru onu şaşırtmıştı ama cevap vermeye niyeti yoktu. Allah'tan işçi seven birisine uzanan yolda neyle karşılaşmıştı? "Bir şeyler oldu, değil mi?" Yakup'un sessizliği sesli bir evetten farksızdı. O zaman fark etti. Patlama; Emine'nin, var dediği derdi, patlamayla başlamıştı. O mayın... "Mayın mı?"

Yakup birden bağırdı. Kaskatı kesilmişti. "Emine! Emine!" Çaresiz bir âmâya benzeyen adama acımayı umut ederek baktı. Oysa içindeki kuşkucu İkizi –belki de sezgileriy-

di– ona Yakup'un görünenden farklı biri olduğunu fısıldıyordu: "O da bir patron!" Yakup, meçhul sesi susturarak tekrar konuştu. "Altan'la mutlaka konuşmalıyız. Bize güvenmeli. Onu buraya getir. Salıları, Cumaları buradayız..."

Yakup, kapı açılmasaydı daha devam edecekti. Emine, görünen küçük yüzünde meraklı bir endişeyle eşikte onlara bakıyordu. Artık odada üç kişiydiler; "Buyurun ağabeyciğim."

"Gel, otur!" Yakup, elini bir imdat çığlığı gibi kız kardeşine doğru uzatmıştı. Emine ona dokununca annesine kavuşan bir çocuk gibi hemen sakinleşti. "Anlat bakalım. Muttalip kokarcası dediklerimi yapıyor mu? Cipi sattı mı? Yoksa hâlâ haram yiyenler gibi ortalıkta mı dolaşıyor? Böyle giderse on yılda bitiremez o okulu."

Emine, art arda gelen sorulardan sonra çay bardağını Yakup'a uzattı. "Satış için ilan verdi ağabeyciğim."

"Doğru mu?" Yakup, sert sesle sorduğu yeni soruyu kardeşinin cevaplamasını bekledi, öfkeyle başını salladı. "Bana bir daha yalan söyleme! Günah! Duydun mu, günah!"

Bir anda sevecen bir ağabeyden, kadınları azarlama alışkanlığı olan bir adama dönüşmüştü. Üstelik de başka birisinin yanında yapmıştı bunu. Emine, itaat, sanki karşı çıktığı ilk erdemmiş gibi sarsılmıştı.

"Geçen hafta da böyle demiştin... Hadi gel yanıma..." Yakup şimdi gönül okşayıcı bir sesle konuşuyordu. "Ya Fatma, o ne yapıyor? Ev toplantıları devam ediyor mu?"

Emine, sevinçle atılıp, tekrar Yakup'un elini öptü. Hem af diliyor, hem de onu affediyordu. Bu kez doğru söyleyecekti. "Ediyor ağabeyciğim."

"Akıllanmadı gitti... Müslümanların işi iktidar olup dünya nimetlerinin peşinde mi koşmak?"

Ayağa kalktı. Buradaki işi bitmişti. İki kardeşi baş başa bırakacaktı. "Ben dışarıda bekleyeceğim."

Yakup onu hayır duasıyla uğurladı: "Allah senden razı olsun. Ayaklarına sağlık..." Sonra yakaran sesini değiştirerek tekrar seslendi. "Altan'ı hemen ara! Onu gelmeye ikna et! Çok önemli."

İstek sarhoşu olmuştu. Yine de sesindeki emir açıkça algılanıyordu. Kapıyı açıp iç odaya geçti. İkinci bir patron edinmişti. Sonra birden Altan'ı burayı gelmeye ikna ederse Yakup'un –görmeyen– gözüne gireceğini hatırladı. Karışık duygularla küçük binadan çıktı.

Dışarıda ayaz onu bekliyordu. Oyalanmadan terasın girişindeki kahveye yürüdü. İçeride duman, birkaç turist ve Muttalip vardı. Masaya yürüdü. Ama masada selamla değil, sorularla karşılaştı: "Nasıl? Öfkeli mi?"

Çay istediğini işaret etti, ardından genç adamın karşısına oturdu. Ağabeyinin dediği gibiydi; kokusu etrafa yayılmıştı. "Çok değil," dedi.

"Benden söz etti mi?" Eğer seçecek olsaydı, güzel sözcüğü, onu tanımlamak için yakışıklıdan daha uygun bir sözcük olurdu. Bir süre sanki Emine'yi seyrediyormuş gibi gözlerini karşısındaki endişeli genç adamdan alamadı. İkizi kadar ince yapılıydı. Çıkardığı gösterişli süet paltosunu çalınmasından korkuyormuş gibi kucağında tutuyordu. "Bir şey sordu mu?"

"Cipini satıp satmadığını..." Muttalip, tokat yemiş gibi elini yanağına götürdü. Gözle görünecek kadar sarsılmıştı. Arabasını çok seviyor olmalıydı. Haberin öteki yarısını vererek onu rahatlatmaya çalıştı. "Emine seni idare etti."

Muttalip rahatlayacağına Yakup'u hatırlatan bir öfkeyle bağırdı. "Allah o komünistin bin belasını versin!"

Aylaklık onu en azından bir kusur sahibi yapmıştı: Kabalık. Şüphe yoktu, karşısındaki adamda birleşmez sanılan iki özellik, güzellik ve kabalık, iç içeydi. Ama asıl şaşırtıcı olan, şıklığına ve görüntüsüne uymayan kabalığı ya da –bir din-

darın kaçındığı– bela okuması değil, kolayca küfredebilecek birine dönüşüveren öfkeli bu adamın, komünist sözcüğünü alçaltıcı bir sıfatmış gibi telaffuz etmesi oldu. Meraksız görünmeye çalışarak sordu. "Hangi komünist?"

"Kim olacak, Hasan Hoca dedikleri o herif! Ağabeyimi servet düşmanı yaptı..." Yakup'un haklı olduğunu görebiliyordu; kardeşi şimdi tıpkı bir zengin gibi konuşuyordu. "Para midesini bulandırıyormuş. Zındık, babama inme indirecek..."

"Hasan Hoca... O..." Nasıl devam edeceğini kestiremediğinden cümlesini, "Müslüman değil mi?" diye bitirdi.

"Öyle Müslüman mı olur?"

Öfke ve korku! Muttalip'in güzel yüzünde bu iki duygu yan yana ışıldıyordu. İyi de gözleri görmeyen, kendi başına hareket edemeyen, üstelik babasının da kızdığı birinden neden bu denli çekiniyordu? Cevabı yine kulağının arkasındaki o akıllı ses fısıldadı: "Paranın gücü..." Genç yakışıklı, Yakup'tan ağabeyi olduğu için değil, aile zenginliğinin yarısına sahip olduğu için korkuyordu. İkiziydi ama Emine'den çok farklıydı.

Genç adamın çekiciliğini bu keşif yok etti. Muttalip'in garsonu şekerleri ıslattığı için azarlamasına aldırmadan önüne bırakılan çayı yudumladı. Bir sigara daha içmeye vakti olup olmadığını kestirmeye çalışırken Emine göründü. O, Muttalip'in aksine gülümsüyordu.

Dışarı çıktıklarında ısırgan bir köpek gibi başıboş dolaşan ayazla tekrar karşılaştılar. Muttalip elindeki çantayla onlardan ayrılarak hızlı adımlarla kaybetmekten korktuğu arabasına doğru uzaklaştı. Kısa yolun ortasına geldiklerinde durup, Emine'ye döndü.

"Bir şey soracağım?" Emine başını salladı. Şaşırmamıştı. "Bu buluşma fikri kime ait? Yakup istedi, değil mi?"

Emine bir an durakladı, sonra özür dileyerek atıldı. "Ama

derdi de var, biliyorum..." O zaman fark etti. Genel müdür olmasının ardında sadece ödenmesi gecikmiş bir minnet borcu değil, parçası olmak isteyip istemediğini bilmediği bir plan da vardı. Ürperdi; bu, sandığı kadar önemli olmadığını haber veren, tedirgin edici bir duyguydu. Eğer Yakup'un gözünde bir önemi varsa, bu da Altan'la ilgiliydi: Sendikacı bir komüniste uzatılan bir dostluk eli ya da köprü... Hayal kırıklığını yatıştırmaya çalışırken Emine'yi duydu. "Nesi var, öğrenebildiniz mi?"

Emine'ye baktı. Mayın tarlasına giren budala asteğmene gerçekten minnettar olan tek kişi oydu. Omuzlarını kaldırarak kıza cevap vermeden tekrar yürüdü

Muttalip otoparkta gösterişli cipinin yanında onları bekliyordu. İşi bitmişti, ellerini sıkarak onlarla vedalaştı. Emine, kardeşinin yanında rahat görünüyordu: Babasının efendiliğinden, ağabeyinin efendiliğine... Evlenince ne olacaktı? Cevabı kulağının ardındaki ses verdi: "Kocasının efendiliğine geçecek..."

Hissediyordu; İkizi canlanıyordu: Abdullah Bey'e, Cenk'e duyduğu öfkeden Yakup da hissesine düşeni alacaktı. Arabaya biner binmez geriye yaslanıp telefonu çıkardı. Prof'u aramalıydı. Altan'ı başka türlü ikna edemezdi.

- 4 -

"Gelmeyeceğim dedi."

"Israr ettin mi?"

Prof, bıkkın bir sesle, "Ettim," dedi. "Cevap kısaca şöyle: Ne söyleyecekse sana söylesin, sen de bana söylersin..."

"İnatçı keçi," diye mırıldandı. Karşısında sıkıntılı bir yüzle oturan yorgun adamın ne cevap vereceğini bile bile üçüncü kez sordu. "Ona önemli, demedin mi?"

Prof, "Söyledim," dedi. "Şimdi bana ne olduğunu, Yakup'un ne istediğini anlat."

Lokanta, iki ay öncekine göre daha tenhaydı. Fikir Prof'undu; o istediği için yine burada buluşmuşlardı. İçkiyi önünden iterek, öğleden sonraki karşılaşmayı, Yakup'un söylediklerini ve isteğini çok uzatmadan özetledi. Sözlerini bitirince dikkatle Prof'a baktı. Şaşırmış mıydı?

Belli değildi; yorgunluğu yüzünü bir maske gibi kavramış, duygularını gizlemişti. Sesi de kuru, heyecansızdı:

"Bir: Bizim Yakup, kardeşinin komünist diye suçladığı, onu, bütün yaşantısını değiştirecek kadar etkileyen garip bir adamla dostluk ediyor. İki: Yakup, bilmem kaç yıl önce operasyonun ortasında, Allah'a laf ettiği için silahla üstüne yürüdüğü Altan'la şimdi buluşup, konuşmak istiyor. Üç: Neden? Babasıyla birlikte kapattığınız sendikanın açılması için... Doğru mu anladım?" Doğru anlamıştı, başını salladı. Prof, "Garip," diye mırıldandı. Elini önündeki meze tabağına uzatmıştı, ama bir şey almaya niyeti yoktu. "Sence ona ne oldu?"

"Kız kardeşine bakılırsa bir derdi varmış," dedi. Prof'un yüzünü şimdi görebiliyordu: Maskesinin ucu aralanmıştı. Zavallı, sandığından da yorgundu. Belki de hasta... Aldığı peyniri ağzına attı. "Hocam, sence biri hem Müslüman hem de komünist olabilir mi?

"Taşralı zenginlerin sosyal demokratlara bile komünist dediğini hatırlarsak, Yakup'un dostunun komünist olduğu tartışmalı bence."

"Peki, insan hem Müslüman hem de solcu olabilir mi?"

"Olabilir diyenler var." Prof, sonunda meze tabağındaki bir domates dilimini gözüne kestirmişti. Çatalını uzatıp devam etti: "Böyle diyenlerin en önemlisi olan Nurettin Topçu, Sorbonne'da doktora yapmış bir felsefeci. Üstelik de bir Nakşibendî... Tabii Cemil Meriç de var. O da Nur-

culukla sosyalizmin bazı açılardan birbirlerine yakın olduğunu söyler."

Prof, sözlerini bitirince çatalının ucunda beklettiği domatesi dişledi. Şimdi gözünü peynire dikmişti.

Peynir tabağını Prof'a doğru ittirdi. "Biliyor musun Hocam? Galiba bana kısa bir ders vermen gerekecek. Kadıoğulları'yla birlikte çalışıyorum ama ne Nakşibendîlik'ten ne de Nurculuk'tan haberim var." Prof, peynir yemeyi erteleyip derin bir soluk alarak geriye yaslandı.

"Pekâlâ, Nakşibendîlikle başlayalım. Nakşîlik 14. yüzyılın ikinci yarısında Orta Asya'da doğmuş, Anadolu'yaysa yüzyıl kadar sonra gelmiş. Nakşibend, kumaşların nakışlarını ipek tellerle bağlayıp, tezgâha hazırlayan kimse demek. Ruhun da bir nakış gibi tanrısallığa hazırlanması gerektiğinden hareketle bu tarikata Nakşibendîlik adı verilmiştir. Sünni ve Türk kökenli bir hareket olduğu için Osmanlı'dan da kabul görüp devletle bütünleşmiş ve Anadolu'da yayılmış. Anadolu'nun Türkleşmesine de yaramış. Korunup, kollandığı kesin. Nakşibendî olan padişahlar var. Tabii bu bağlılığının ödülünü de almış: Mesela, kapatılan Yeniçeri Ocağı'nın Bektaşilere ait tekkeleri, onlara devredilmiş. Tarikatın özünde katı bir dindarlık var; şeriata inanırlar. Bu bakımdan kabul etmeseler de aslında tasavvuf dışı bir tarikattır, tasavvufla sadece biçimsel temelde bir bağı olduğu söylenebilir. Batı karşıtıdırlar. Tabii Cumhuriyet'e de karşıdırlar. Çünkü Cumhuriyet'in ilk yıllarında etkileri azaldı. Askerlerle aralarına kan girdi. 1930 yılındaki Menemen olayının[4] ardında Nakşîlerin olduğu iddia edilir..." Ağzına peynir dilimi attı. "Oldu mu?"

"Ya şimdi?"

4 23 Aralık 1930 tarihinde İzmir-Menemen'de Şapka Kanunu'nu bahane eden bir grup yobaz, asteğmen Kubilay ve iki bekçiyi hunharca öldürmüşlerdir; bu olay genç Cumhuriyet'e karşı, 1925 Şeyh Sait Ayaklanması'ndan sonraki ikinci irtica kalkışması olarak değerlendirilmiştir.

Prof çatalı masaya bıraktı. Aklı peynirde kalmıştı. "Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte birçok tarikat giderek yok olurken, Nakşibendîler kendilerini korumayı başardılar. 1940'lı yılların ikinci yarısından sonra, çok partili dönemde önleri açıldı ve 1980'lerde, yani Özal'la birlikte bir tür meşruiyet kazandılar. Bugün sevgili ülkemizdeki en yaygın ve en güçlü tarikatlardan birisi, belki de birincisidir. Artık Cumhuriyet'le ve Batı'yla barıştıklarını söylüyorlar."

"Demek ötekilerden daha becerikliler?"

"Becerileri çok eskilere dayanıyor. Nakşibendîye, Anadolu'ya geldiğinden beri hep hâkim güçlere yaslanmış ve onlara yardım etmiş. Osmanlı bu tarikatı sadece halkın memnuniyetsizliğini yatıştırmakta kullanmakla yetinmemiş, yeri geldiğinde vurucu güç olarak da kullanmış. Kurtuluş Savaşı dönemindeki birçok dinî kökenli ayaklanmanın arkasında Nakşibendî tarikatının olmasına şaşırmamak gerekir. Özetle, siyaseti, ticareti ve iktidarı severler. Bu yüzden 1980 sonrasının cumhurbaşkanları ve başbakanları, bakanları arasında bir sürü Nakşî var.[5] Bugün kilit mevkilerdekilerin çoğunun bu tarikatın mensubu olduğunu söyleyen yanılmış olmaz."

Prof, açıklamasını bitirmiş, çatalına uzanmıştı. Tekrar peynirle arasına girdi. "Ya Nurculuk? Şu sosyalistlere yakın olduğunu söylediğin?"

Prof hayal kırıklığıyla omuzlarını silkti. "Çok güçlü başka bir tarikat; aslında Nakşibendîliğin bir kolu... Genellikle eğitimliler arasında yaygın. Eğitime önem verirler. Bence onlar da ticareti gayet iyi beceriyorlar..." Sabrının sonuna gelmişti. "Şimdi izninle teneffüs verelim ve bir şeyler yiyelim."

Prof'un bir süre meze tabağıyla oyalanmasına izin verdikten sonra aklını kurcalayan düşünceleri seslendirdi:

"Bana sorarsan Abdullah Kadıoğulları'na pek sofu denemez."

---

5 Turgut Özal, Necmettin Erbakan, Tayyip Erdoğan, Abdullah Gül, vb.

Prof, ona onaylar gibi bakarak hafifçe başını salladı. "Zenginlik arttıkça, kişiler ve aileler yeni bir platforma, kültürel İslam'a kayıyor. O zaman da din, kutsallığından soyunup, büyük ölçüde gelenek ve göreneğe dönüşüyor. Ve bunlar, bugün muhafazakâr dediğimiz grubu oluşturuyorlar. Aslında bana sorarsan bu gelişme hiç de kötü değil. Zengin, kentli Müslüman, daha demokrat Müslüman demek... Buna fırsat verilmeli, çünkü geleneksel İslam'da köylülüğün, ataerkil Orta Anadolu kültürünün izleri çok belirgin. Metropollerimizin büyük bölümünün bin yedi yüz yıllık iki imparatorluk geçmişine rağmen Anadolu kentlerini andırmasının ardında da bu var. İslam, büyük kentlere geri dönerken köylülüğü de beraberinde taşıyor. Bence sorun şu: Burjuvazi bu görgüsüz taşralılara tahammül edecek mi? Ya da edecekse, bu ne kadar sürecek?"

Suşi yemeğe kalkışan Abdullah Bey'i hatırladı. Haklıydı. "Biliyor musun, hepsi birbirinden farklı. Mesela Yakup solcu bir adamla dostluk ediyor, erkek kardeşiyse küfürbaz bir mirasyediyi andırıyor. Emine türban takıyor, ama modern birisine benziyor."

"Çıh çıh çıh..." Prof, beklenmeyen bir enerjiyle sözünü kesmişti. Aslında iki sesi vardı. Biri tiz ötümlü, sinirli, diğeri kalın ve yorgun. Şimdi ilkini kullanıyordu. "Derse şunu da ekleyelim: Modernleşme eşittir, bireyselleşme... Türban takan birisinin nasıl olur da bireyselleştiğini söyleyebilirsin? Olsa olsa baba ya da erkek otoritesine karşı dinî yardım alıyordur..."

"Sence türbanı baskı sonucu mu takıyor?" Prof'u beklemeden cevabı kendisi verdi. "Emin değilim. Onu tanımıyorum."

"Kim bilir?" Prof'un sesi bir an önce yiyeceklere dönmek ister gibi sabırsızdı.. "Ama bence açık ya da örtülü bir baskı her zaman mevcut... Çünkü ben baskıcı olmayan muhafazakârlık bilmiyorum."

Prof tabağa eğilince bir süre susarak, karşısındaki yorgun ve aç adamın karnını doyurmasını bekledi. Duydukları zihnindeki bulanıklığı dağıtmamış, daha da koyultmuştu. Olanlar Yakup'un değişmesiyle açıklanabilir olmaktan uzaktı. Durumu anlaşılmaz kılan, alışılmışın ötesine taşıyan bu değişimdi. Sonra durdu; kendi kendine akan, hüküm veren düşüncelerini tarttı. Bir insan, yoksulları gözettiğinden dolayı neden garipseniyordu?

"Sence Müslümanlık yoksulluğa nasıl bakıyor? Altan, sorunun sadakayla çözülemeyeceğini, daha ciddi olduğunu söylemişti."

Prof istemeye istemeye tabağı bıraktı. "Müslümanlıkta bir lokma bir hırka düşüncesi geçerli ama dinî olarak bakıldığında tüccarlık da yasak değil; zenginlik, sevilen bir şey olarak görülüyor. Muhammed'in bir tüccar olduğunu unutma. Kuran'da da dünya nimetlerinden yararlanma fikri var. Müslümanlıkta da, Hıristiyanlıkta da, daha doğrusu her iki dinin tasavvuf düşüncesinin de yoksulluğu, kurtulunması gereken, kötü bir durum olarak nitelemesi..." Sesini birden değiştirerek sözlerini noktaladı. "Ders bitti Mehmet Bey."

Onu rahat bırakmalıydı. "Yorgun görünüyorsun."

Prof, "Öyle," dedi. "Yorgunum ve güçsüzüm. Ama aldırdığım yok." İçkiye uzanmıştı. "Güçsüzlük, gençlikte utanç veren bir durumdur."

Bilgece sözler ediyordu. Acaba ölümü de bir bilgenin ölümü mü olacaktı?

Telefon cebinde titremeye başlamasa, belki ne düşündüğünü karşısındaki yorgun adama söylerdi. Ekrana baktı. Simin! Telefonu cebine sokup Prof'a döndü.

"Son kez söylüyorum: Ona Yakup'la buluşmasının önemini lütfen anlat. Beni arasın!"

Prof omuzlarını silkti: "Anlatırım."

Hayaletlerin gecesi sona eriyordu. Eğlenceli bir konuşma

olmamıştı ama öğretici olduğu kesindi. Şimdi Yakup'un neyin peşinde olduğunu kestirebiliyordu.

Simin'i bir saat sonra aradı. Prof'u evine bıraktıktan sonra. Prenses'in sesi tebaasına hitap eder gibi sabırsız ve öfkeliydi. Hemen aramadığından mı? Hayır, öfkesi ona değil, Cenk'e yönelikti.

"Arkadaşınız bir şeylerin peşinde!" Demek aldığı haberdi onu kızdıran. "Ve bedelini ödeyecek!" Simin'in sözlerini duyunca kontrolsüz bir tepiyle güldü. Öfkesi bile onu 've'den vazgeçirememişti. Peki, ne istiyordu? "Hepimizin hayatı değişecek." Tehdit seni de kapsıyor... Bilmesini istediği bu olmalıydı. Onu yatıştıracak bir şeyler söylemeye hazırlanırken Simin sözlerini bir emirle noktaladı. "Ona ulaşamıyorum. Beni arasın. Onunla mutlaka konuşmam gerek!"

Önce Yakup, sonra Simin! Onu ne sanıyorlardı. Özel ulak mı? Telefondaki işareti de o sırada gördü. Mesajı merakla okudu. Emine'den geliyordu. Teşekkür ve hayır duası! Ayrılırken söylediklerini tekrarlamıştı. Mesaja cevap vermeden telefonu cebine koydu. Abdullah Bey acaba teklifine Cenk'in yalıdaki hissesini de katmış mıydı? Birden o pencere gözlerinin önünde belirdi. Öfkeyle doğruldu. Haklıydı, herkes onu basit bir ulak olarak görüyordu.

Eve dönünce Simin'in zevksiz bulduğu salonda, ayağını uzatabildiği koltuğa oturarak öfkesini içkiyle uyuşturmaya çalıştı. 2006, iki hayaletle başlamıştı. Bir süre Şemdinli'deki günlerini düşündü. Ama anıların arasındaki yolculuğa Hakkâri'nin dağlarında gezen en büyük hayalet de karışınca aceleyle İstanbul'a geri döndü. Tanrı'yla burada daha iyi baş edebilirdi. Gece yarısından çok sonra, her zaman yardıma hazır olduğunu yazıp, Emine'nin mesajına cevap verdi. Teşekkür hemen geldi. Demek uyumamış, bu saate kadar onu beklemişti.

- 5 -

Beklediği cevap üç gün sonra geldi; Salı günü, saat ikide; sıkıldığında hep yaptığı gibi pencereden dışarısını seyrederken. Cep telefonunu açınca Altan'ın Cuma günü, saat üçte Eyüp'te olacağını haber veren neşeli bir sesle karşılaştı. Prof, alelacele hatırını sorduktan sonra ona konuşma fırsatı vermeden Altan'ı nasıl ikna ettiğini anlatmaya koyuldu. Böbürleniyordu, ama onu ilgi ve merakla dinledi. "Ona paranın Yakup'un midesini bulandırdığını söyledim. Fikrini sanırım bu değiştirdi. Paradan tiksinen herkesi ciddiye alırmış. Onu bildiğim için böyle..."

Telefonu kapattığında gerginlikten kurtulduğu için rahatlayacağı yerde, kendini engel olmakta zorlandığı bir istekle yüz yüze buldu. Emine'yi aramak! İyi de aradığında karşısında kimi bulacaktı? Odasına gelip, ondan ağabeyine yardım etmesini isteyen genç kadın... Görmek istediği oydu. Ya yüzünü saklayan, başörtülü kız cevap verirse! Bu olasılık aklına geldikçe heyecanını yitiriyordu. Yine de onu merak etmiyor değildi. Gözlerini kapayıp Emine'yi saçları açık olarak hayal etmeye çalıştı. Muttalip'te hemen göze çarpan parlaklık onda da belirgin miydi? Ya saç rengi? Anlamsız bir merakın, aptalca soruların peşine takıldığının farkındaydı. Aileden olmayan bir erkek, onun gibi bir kızı asla başı açık göremezdi. İkizi'nin fısıltısı araya girdi: "Ancak evlenirse..."

O akşamüstü, Ömer haftalık denetimi yapıp gittikten sonra telefonu bir kez daha çaldı. Beklediği gibi Simin'di. Dört gündür hemen hemen aynı saatte arıyor ve söze Cenk'ten haber çıkıp çıkmadığını sorarak başlıyordu. Ancak bu kez sesi farklıydı. Dikensi öfkesi yatışmışa benziyordu; kısa konuşma boyunca Cenk'le ilgili hiçbir şey sormadı. Sözlerini

hâlâ bir kraliçe olduğunu hatırlatan, isteğinin geri çevrilmeyeceğinden emin bir tavırla noktaladı.

"Akşam sana uğrayacağım; yemekten sonra. Saat on gibi. Ve lütfen evde olalım."

Onu buldu! Zihninde uzak bir yıldız gibi yanıp sönen düşünce bu oldu. Ama sormadı, "Peki," demekle yetindi.

Simin, akşam geleceğini söylediği saatten daha geç ortaya çıktı. Görünüşünde bir gariplik vardı: Tazelemeyi hiç ihmal etmediği makyajı her zamanki gibi özenli değildi; yüzü, elleri, –belki bedeni de– böylesine soğuk bir gecede sanki yaz güneşi altında yürümüşçesine esmerliğini daha koyulaştıran bir ter tabakasıyla kaplanmıştı. Gelmeden önce koşmuş! Ancak bu izlenimi Simin'in elini tutunca değişti: Avucundaki ince parmaklar titriyor, derinlerde bir yerde bir sinir tik gibi atıyordu. Korkmuş, hayır, hırpalanmış...

"Ne oldu?"

Simin, sırrını açıklayan elini geri çekerek cevap verdi. "Olan şu: Cenk'in L&M'deki hisselerini sattığını öğrendim."

Sonunda birbiri ardından sökün ederek dudaklarına inen soruları durdurup, olanlardan haberi olduğunu açığa çıkaracak bir söz, bir hareket yapmadan kadını koltuğa oturttu. Demek sonunda olmuştu. "Cenk'i mi gördün?"

Simin, Cenk'le karşılaşıp karşılaşmadığını söylemeden konuşmaya devam etti: "Haberin gerisi de var. Beyefendi yalıdaki hissesini de satacakmış." Geriye çekilerek karşısında garip ışıltılarla yanıp sönen kadını süzdü. Onu şaşırtan, haberin Cenk'in şirket hisselerini satması değil, yalıdan vazgeçmesi olduğunu görebiliyordu. "Hepimizden nefret ediyor..."

"Ya Kevser Hanım, Ekrem? Onlar satmazlarsa..."

Simin, elini sallayıp onu susturdu. Görünüşüyle zıt, garip bir mutlulukla gülümsüyordu. Kadının neşeli, yersiz bir coşkuyla çınlayan sesini duyunca yanılmadığını fark etti. Kara Prenses haberin ikinci yarısına sevinmişti.

"Birkaç ay sonra Kayserili patronun hem L&M'nin hem de yalının tümünü alır, görürsün... Zaten L&M'nin çoğunluk hissesi ona geçti. Yalıya gelince; planını tahmin etmek zor değil: Cenk, mahkemeye başvuracak, bilirkişi marifetiyle yalının bedel tespitini yaptırıp, çıkan rakama göre hissesini, annesiyle kardeşine satmayı teklif edecek..." Durum göründüğünden de garipti. Terli, incinmiş esmer kadın sanki Abdullah Bey'e danışmanlık yapan becerikli bir avukat gibi açıklamayı sürdürüyordu. "Tabii paraları olmayan Kevoş ve Ekrem, Cenk'in teklifini geri çevirmek zorunda kalacak. O zaman Abdullah Bey yalının üçte birini Cenk'ten satın alacak. Sonra da bizimkileri aynı yolla yalıdan kovalayacak ya da hisselerini satın alacak..."

Sözlerinin burasında Simin'in sözünü kesti. "Bu aylar, hatta yıllarca sürer."

"Senin benim için belki öyle; ama nüfuzlu biri bunu çok kısa sürede halledebilir. Hukuki kavganın sonunun ne olacağını anladıklarında ne Kevoş ne de Ekrem direnir. Hele Kevoş! Ameliyat ve parti paralarını kes, onu iki günde teslim alırsın."

Hâlâ gülüyordu. O zaman emin oldu. Yalının satılması Simin'in umurunda değildi; hatta Kevoş derken parlayan, gözlerini tutuşturan kara ateşten, haberden, yengesinden kendisi intikam almış kadar mutluluk duyduğu bile söylenebilirdi.

"Benden ne istiyorsun?"

Simin, onu mutluluk sarhoşluğundan uyandıran soruyla birlikte irkildi. Nasıl bir karşılık vereceğini düşünmek için bir süre bekledi. Alaycılığa alışıktı, ama kabalık onu her seferinde şaşırtıyordu.

"Cenk'i aramadığını, onu durdurmak için parmağını bile kıpırdatmadığını biliyorum." Böyle başladı, sonra konuşmaya hazırlandığını görünce elini kaldırarak ona susmasını

işaret etti. "Bir şey söyleme! Ödeştik diyeceksin, biliyorum. Neyse... Dediğim gibi, Cenk bunun bedelini ödeyecek."

Sonra sustu. Kadının bağışladığı sessizlikten yararlanarak içkilerin durduğu köşeye doğru uzaklaştı. Konyak onu her zaman yatıştırırdı. Ancak sehpanın yanındaki pencerenin önüne geldiğinde biri omzundan tutmuş gibi şaşkınlıkla durakladı. Karşısında her zamanki o ufuksuz manzara değil, Boğaz vardı. Garip bir duyguyla, sanki Plevnelilerin o büyük penceresini Simin'den gizlemek istercesine, yana sıçrayarak onun önünü kapattı. "Ne oldu?"

Simin, hareketlerindeki garipliği fark etmişti. İzinsiz girdiği evde suçüstü yakalanmış gibi mırıltıyla kadına cevap verdi. "Hiçbir şey."

"Biliyor musun, seni nedense herkes seviyor. Merak ettiğim bu..." Kadına aldırmadan, büyülenmiş gibi gemileri saymaya koyuldu. Sevilmek değil, sessizlik! İstediği buydu. "Üstat, Haydar, hatta Şebnem... Sende ne var? Şeytan tüyü mü? Yoksa o ikna edici derinden gelen sesin mi?" İstemeye istemeye meraklı sese döndü. "Herkesin fikrine katılıyorsun... Bence sırrın bu!" Sırrım yok, ben cıvayım. Yerimde duramam. Bir nergis gibi köksüz ve gezginim... Simin'in sözlerine ara vermesinden yararlanarak içki koyma bahanesiyle düşünceleriyle birlikte tekrar pencereye baktı. Tanrı'ya şükür, o büyülü görüntü kaybolmamıştı; hâlâ görebiliyordu, her şeyi: gemileri, kıyıyı yalayarak geçen gezinti teknelerini, gürültücü balıkçı takalarını, Paşabahçe'nin, Çubuklu'nun ışıklarını... "Ama bu kişiliksizlik demek değil mi?" Lanet kadın! İzin vermeyecekti. Ondan kurtulmalıydı; hem de hemen. Simin cevabı bulmuş gibi başını sallıyordu: "Sanırım senin zamanımızın prototipi olduğunu, ülkemizin en çok senin gibileri yetiştirdiğini kabul etmeliyiz Mehmet Bey. Bu ülkenin toprağı Mehmet'ler büyütüyor."

Yüzündeki ter kurudukça cildi matlaşıyordu. İçkiyi uzatarak uzlaşmaya hazır bir sesle onu yatıştırmayı denedi.

"Eğer beni kişiliğimle incitmeye çalışıyorsan, en önemsiz yanıma tükürdüğünü bilmelisiniz Simin Hanım." Öğreneceği pek bir şey kalmamışken buraya neden gelmişti? Tavrı garipti, tartışmayı sürdürecekmiş gibi bakmasına rağmen karşılık vermiyordu. Sesini yükseltti, "Tekrar soruyorum. Ne yapmamı bekliyorsun? Cenk'i bulmamı mı?" Kara Prenses inatla sessizliğini sürdürünce ekledi: "Yoksa hesap sormamı mı?"

Simin'inden önce sinirli bir el hareketi, ardından cevabı geldi. "Onu buldum ve dediğim gibi hesabı ben soracağım."

"Öyleyse?"

"Sen bütün bunların neresindesin? Merak ettiğim bu."

Sehpada bıraktığı kadehini alıp kadına baktı. Ne kadarını biliyordu? "Neyi ima ediyorsun?"

Simin, başını salladı. Kafası kurumuş, her an dökülebilecek toprak bir büste benziyordu. "Belki hiçbir şeyi, belki çok şeyi... Ama illa bir şey söylemek gerekirse, sana tanıştığımız akşam bana verdiğin sözü hatırlatmak istedim diyelim."

Yatalım derse, ne diyecekti? Kadehini dudaklarına götürdü. "O söz, hisseler eşit ve dengedeyken değeri olan bir sözdü. Şimdi... Sence şimdi ne yapabilirim ki?" Aklına gelen düşünceyle durakladı. "Abdullah Bey'e mesaj mı götürmemi istiyorsun?"

Simin, sanki bunu istiyormuş gibi bir süre bekledi. Sonra, "Hayır," dedi. "Mesaj falan götürmeyeceksin. Ama yapabileceğin şeyler olabilir... Göreceğiz... Şimdi..."

Demek bu kez ulak aramıyordu; yatmaya, sakinleşmeye gelmişti. Ama yanılıyordu. "Bu gece yatmayacağız," dedi kadına.

Sözlerini tamamlar tamamlamaz Simin'in keskin, tiz kahkahası suratına çarptı. "Hayret, aynı fikirdeyiz. Şimdi izin

verirsen bitireyim. Sakın kendi başına hesap yapma!" Ayağa kalkıp az önce aldığı içkiyi eline tutuşturdu. İnce uzun yüzü daha da daralmış, burnu iyice ortaya çıkmıştı. "Ve bir haber daha: Bugün seviştim; buraya gelmeden önce. Harikaydı."

Simin, harikadan sonra söyleyecek başka bir şey kalmamış gibi geri dönüp yürüdü. Onun salondan çıkışını izledi. Sevişmiş? Peki kiminle? Şebnem! Sonra donup kaldı. Cenk! Kapıya kadar Simin'i izledi. İyi de, neden buraya kadar gelip onu da uyarmıştı? Can düşmanıyla işbirliği yaptığını düşündüğünden mi? İçkiyi yudumladı. Belki de İkizi'ni fark etmişti. Salona geri dönünce umutla pencereye yöneldi. Hayır, Boğaz yok olmuştu.

- 6 -

Arnavutköy'e geldiklerinde üzerine bir şal gibi serilmiş dalgınlıktan sıyrılıp, şoföre durmasını söyledi. Elindeki buruşmuş krokiye bakılırsa, aradığı lokanta yolun sahilden ayrılarak içeriye, alçak binaların arasına girdiği bölümündeydi. Arabadan inerken saatine göz attı; geç kalmıştı. Soğuk, çatlaktan sızan su gibi boynundan içeriye süzülünce söylenerek paltosunun yakasını kaldırdı. Böylesine keskin bir ayazda buraya kadar gelmiş olmasına rağmen onunla tekrar karşılaşmak istediğinden emin değildi. Neden evet, demişti? Dudaklarına yapışan sigarayı attı, sonra cep telefonunu kontrol etti. Cenk'ten haber yoktu. Onu hatırladıkça içinde kabarıp sönen öfke, tahterevallinin kanadı gibi art arda birkaç kez kalkıp indi. Boşuna oyalanıyordu: Onu buraya sürükleyen merakı bu saatten sonra geri dönmesine de izin vermezdi.

Lokanta, salaş görüntülü binanın asma katındaydı. Merdivenlerin başındaki portmantoya paltosunu bıraktıktan sonra

her adımında ayağının altından yükselen gıcırtıları eze eze tahta basamaklardan yukarıya çıktı. Pek de geniş olmayan, ön cephesi tavandan yere kadar uzanan cam pencerelerle kaplı salona on kadar masa yerleştirilmişti; ortadaki gaz sobası sessiz, ama şehvetli bir canlılıkla yanıyordu. İki yandaki duvarlara müşterileri lokantanın köklü bir müessese olduğuna inandırmak ister gibi salonun çeşitli tarihlerde değişik açılardan çekilmiş siyah beyaz fotoğrafları asılmıştı. Gülümseyen bir yüzle birdenbire yanında beliren garsona beklemesini işaret ederek ön taraftaki masalara göz attı. Boşuna acele etmişti. Hanımefendi henüz gelmemişti.

"Buradayım!"

Düşüncelerini yalanlayan sesin sahibini bulmak için geriye döndü. Zeynep Bilmez, merdiven boşluğunun solundaki gözlerden uzak girintinin içinde, adeta saklanmak isteyen çiftler için oraya yerleştirilmişe benzeyen masada oturuyordu. Şaşkınlığını bırakıp, gülümseyen kadına doğru yürüdü. Garipti, attığı her adımla birlikte dün akşamüstü telefonda sesini duyduğu anda ortaya çıkan o iç kıyıcı kararsızlığın azaldığını hissediyordu. Üç gün önce ona öfkeyle bağıran kadının özür dileyen gülümsemesi onu eski bir dostla karşılaşmışçasına mutlu etmişti.

Peşini bırakmayan soğuk! Dost aramasının nedeni bu muydu?

Soruyu cevaplayamadı. Zeynep Bilmez'in uzun sürmeyeceğini bildiği sabırsız gülümsemesi acele etmesi için onu uyarıyordu. Masaya varınca elini uzattı. "Merhaba."

Kadın kalkmadan ona uzatılan eli sıktı. Hareket ederken gülümsemesi kayboluyor, yüzü ciddileşiyordu. Elinin kavrayışı önce gevşekti, ancak daha sonra karşısındaki adamın içtenliğini hissetmiş gibi parmaklarını güçlü bir hareketle sıktı.

"Merhaba... Hoş geldiniz..." Zeynep Bilmez'in karşısına

yerleşir yerleşmez kadının yüzünde o cömert gülümseme yeniden belirdi. "Biz birbirimize sen diyorduk, değil mi?"

Resmiyetten vazgeçmeye karar vermişti. Başını sallayıp, "Sen, diyorduk," dedi. Kadın salonun ortasındaki onca sıcak, ferah masa dururken bu garip yeri seçmişti. Yemek boyunca sadece onu ve arkasındaki sağır duvardaki balık resimlerini seyredeceğim, diye düşündü... Davranışının nedenini anlamak kolaydı: Sırtını duvara verdiği bu girintiden bütün salonu rahatça gözetleyebilir, merdivenden çıkarak içeriye gireni görebilirdi. Tıpkı... Kadına döndü. "Sen hiç..."

Pusu attın mı, diyecekti ancak Zeynep Bilmez'in bakışları sorusunu tamamlamasına izin vermedi. Ölümü gören gözler! Kadına hak verdi: Kendisi bucak bucak kaçıyor, hatırlamak istemiyorsa, o da savaştan söz etmek istemezdi. Ama o, masasındaki adamın sağa sola dönmesinden neyi kasdettiğini anlamıştı. "Kadınları genelikle tepeci[6] çıkarmazlardı," dedi hatayı düzelten öğretmen tavrıyla. Sonra omuzlarını kaldırıp indirdi: "Tedbirli olmaktan zarar gelmez."

"Burada, İstanbul'da da mı?"

Zeynep, soyadının aksine, ne dediğini bilen bir tavırla başını salladı. "Burada İstanbul'da da!"

Konuşan Kürt'sen hiçbir yerde güvende değilsin! Belki de demek istediği buydu. Karşısındaki, tartışmaya alışık birine dönüşmeye hazır yüzü süzdü. Kadının alnında, gözlerinin çevresinde derinleşmiş kırışıklıklar vardı. "Tamam," dedi. "Burada otururuz." Isıtmak için ellerini birbirine sürttü. "Sadece sobaya uzak."

Zeynep, önce ellerine, sonra yüzüne baktı. Kanıt arar gibi dikkatliydi; birkaç saniye sonra ona hak vermişcesine başını salladı.

"Bilirsin, soğuk, mikrobik bir hastalık gibidir. Yakalandın mı, kurtulmak zordur." Masaya meze tabaklarını dizen

6 PKK'nın hakim tepelere yerleştirdiği gözetleme timi.

garsonun işini bitirmesini beklemek için sözlerine ara verdi. Adam uzaklaşınca aynı hastalıktan mustarip olup olmadığını ele vermeyen kuru bir sesle sordu. "Nerede kaptın?"

Kadının sorusunu duyar duymaz, titreyerek içine çekildi. Demek belli oluyordu. Yutkundu: Kar çölünde... O soğuğu hâlâ hissediyor olması garipti. "Oramar'da," dedi. "Towe Dağı'nda..."

Zeynep, dağı ve soğuğunu biliyormuş gibi derin bir soluk aldı. "94?"

O unutulmaz kış! Başını salladı. "Doğru... 28, 29 Ocak... Ondan sonra bir daha ısınamadım." Garson, içki diye sorunca Zeynep de onun gibi rakı dedi. O da üşüyor muydu? Meraklı görünmemeye çalışarak öne eğildi. "Orada mıydın?"

Zeynep, "Hayır," dedi çabucak. Dağın soğuğunun namını nasıl öğrendiğini açıklarken sesi hâlâ kuru, tavırları yansızdı: "Operasyon sırasında alanda üslenen hevallerin bazılarıyla daha sonra hastanede karşılaştım... Onlar mağaralarda harekâtın sona ermesini beklemişler."

Siz donarken, dememişti. "Berbattı," dedi kadına eğilerek... Hele o üçüncü gece! Gözlerini kapatsa, soğuktan ağlayanları, tüfeklerinin dipçiklerini yakan şaşkın erleri görecekti. "Son gün jandarma özel harekâttan 11 kişi çığ altında kaldı. Pisi pisine gittiler. Bari..." Bari dövüşerek ölseydiler diyecekken sustu. Konuşmasına dikkat etmeliydi. "İçip, ısınmaya ne dersin?"

Zeynep, "Tamam," dedi; sonra sanki ilk karşılaştıklarındaki gördüğü kadından farklı olduğunu kanıtlamak istercesine yeniden gülümsedi. Ama bunu yapışında bir eğretilik vardı. Sanki sık denemediği, beceremediği bir işe kalkışıyordu. "Biliyor musun, içerken ne kadar içeceğini bilmek değil, ne zaman, nerede kusacağını bilmek önemliymiş."

Akıllıca edilmiş bir laftı. Kadehini kadınınkine dokundurdu. "Üstat?"

Zeynep, "Evet," dedi. "Onun lafı..." Bir yandan içkiye alışık bir tavırla kadehini yudumluyordu. "Telefonunu da o verdi..." Sonra birdenbire sözü değiştirdi. "Bak, geçen gün sana pek iyi davranmadım. Ama..."

Susması için elini kaldırdı. Haksızlık etmemeliydi. Karşısındaki kadın özür dilemeye hazırlanıyordu. Kim olsa korkardı. Yine de dağlardaki en büyük ayıp olan bu sözcük yerine, "Şaşırdın ve tedirgin oldun," dedi. "Senin yerinde ben olsaydım, ödüm kopardı. Hem..."

Zeynep'in merakını öne çıkaran tiz sesi devam etmesini önledi. "Beni nasıl tanıdın?"

Demek korkmuş olmasının üstünde durmaya niyeti yoktu. Pekâlâ... "Gözlerin ve sesin!" dedi kadına. Eliyle işaret etti. "Başındakinin peruk olduğunu anlayınca da her şey yerine oturdu."

O zaman fark etti. Peruğu bu gece eğri durmuyordu. Düşüncelerini Zeynep'in sesi böldü. "Sen pek değişmemişsin."

Kibardı ama beceriksizce yalan söylüyordu. "Öyleyse beni neden tanıyamadın?"

"Saçlar! Uzatmışsın; bu yanıltıyor..." Göz göze gelince, "Boş ver," diye mırıldandı. "Karşılaştık işte..."

Hem de nerede! Kuzey Irak'taki bir mağaradan on iki yıl sonra bir yılbaşı partisinde! İnanılması zordu. Onay bekleyen bir tavırla kadına döndü. "Ne dersin, bu işte ilahi bir şey yok mu?"

Zeynep daha öncekilere benzemeyen bir biçimde güldü. Kahkahası kısa ama gevşekti. "Yok canım... Bence değerli bir şeyin ortaya çıkmasında mantıklı ya da ilahi bir neden aramak pek akıllılık değil." Boşver demek istediğinde gözleri küçülüyordu. "İçine kazayla giren kum tanesini yok etmek için üstünü kaplayan istiridyenin mahsulünün inci olmasına ne diyeceksin?"

Haklısın, böyle diyebilirdi. Ama o kadına, "Anlaşıldı," di-

yerek cevap verdi. "Sadece rastlantı... Ancak olağanüstü bir rastlantı."

"Öyle diyelim."

İkisi de aynı anda kadehlerini dudaklarına götürdüler. Kadından önce o sordu. "Beni neden aradın?"

Zeynep soruyu duyunca dudaklarını kadehten ayırdı. Beklemeden omuzlarını silkti. "Beni arayan, yani ilk arayan sendin."

Doğru, ilk o aramıştı. "Haklısın," dedi. "Ben aradım..."

Zeynep sağ elini öne uzatarak salladı. "Öyleyse soruya cevap verme sırası da sende."

Sıra kendisinde olsa da onu neden görmeye gittiğini hâlâ bilmediğini düşündü; Zeynep'in dün akşamüstü aradığında davetini neden hemen kabul ettiğini de. Belki...

Boğazını temizledi. "O gün... Nisan'ın on beşinde, kendime gelip, mağarada başka birisinin varlığını hissettiğimde aklıma gelen ilk düşünce ne oldu, biliyor musun?" Zeynep, ne, diye sormadı. Dimdik gözlerinin içine bakıyordu. "Ölürsem yalnız ölmeyeceğim... Aptalca olsa da bu düşünce o anda bana şaşırtıcı bir huzur vermişti. O üç gün boyunca sana bu yüzden gizli gizli minnet duydum... Galiba insan ölümle yüz yüze geldiğinde birlikte olduklarını unutamıyor. Belki aptalca, ama öyle."

Zeynep, karşısındaki adamın düşüncesini aptalca bulup bulmadığını ele vermeyen bir sesle, "Demek unutamadığından?" dedi.

Bu kez kadını beklemeden içti. Söyleyecekse açıkça söylemeliydi. Geriye yaslanıp onun yaptığı gibi bakışlarını yüzüne dikti.

"Bir dakikalığına da olsa, orada ölmediğimiz için gizlice şükretmek!" Kadına düşünmesi için zaman vermeden devam etti: "Galiba bir neden de bu. Açıkça, tek başına şükretmek beni hep utandırdı."

Zeynep uzunca bir süre konuşmadı. Düşünüyordu: Bunu garip bir şekilde, mezelere çatalıyla tek tek dokunarak yapıyordu. Neden sonra başını kaldırıp, "Beni şaşırttın," dedi. Ardından kadehine uzandı. "Beklediğimden değişik birisin. Aslında birbirimizi neden görmek istedik, biliyor musun?" Demek aramadan önce o da düşünmüştü. "Çünkü o mağarada akraba olmuştuk..."

"Akraba mı?"

Zeynep, "Evet," dedi. "Sözünü ettiğim yazgısal akrabalık: Çünkü karşılaştığımızda ikimiz de ölüme mahkûmduk..."

Mahkûmduk dedikten sonra cümlesini tamamlamaktan vazgeçip elini boşver der gibi salladı. Şükretmeye mi karar vermişti? Belki de haklı diye düşündü. Ama mahkûmiyetten kurtulmuşlar, ölmemiş, yaşamışlardı. Soru hemen dudaklarına düştü: Değdi mi? Emin değildi. Kadına baktı. "Ölmedik ama şu hayat dedikleri de beklediğim gibi çıkmadı."

"Halinden şikâyetçi misin?"

"İyi soru," dedi kadının sesindeki alaycılığa aldırmadan. "Aslında şikâyetçiyim diyemem... Peki, ya sen, sen halinden memnun musun?"

Zeynep pek düşünmedi. Anlaşılan o bir karara varmıştı. "Ölmedim, yaşıyorum. Bir bacağım yok, ama ayakta durmayı başarıyorum."

Ya ben? Varlıklarını hissetmek ister gibi ayaklarını yere bastırdı. "Ben başaramadım; canıma bir kadın okudu."

Araya şaşkınlıklarını birbirinden ayıran, belirginleştiren bir sessizlik girdi. Şimdi durup dururken neden Aslı'dan söz etmişti.

Zeynep, "Benimkine de bir erkek," dedi. "Yani eşit durumdayız, tabii senin bir bacağın fazla..."

Kadının gülüşüne eşlik etmedi. Bu kabalık olurdu. Ona söylemeliydi; bacaklar sandığı kadar işe yaramıyordu. "İki

bacağım olmasına rağmen beni üç kez yere serdi..." Parmaklarını birer birer açtı. "Beni her seferinde reddetti."

Zeynep, "Ben reddedemedim," diye karşılık verdi. Sesi zayıflamıştı. "Kadın olmak ne kötü! Her şey evlilikle bitiyor..." Hoşuna gitmeyen bir şeyden söz ederken birden susuyor, sonra ileri geri sallanıyordu; gören, bedeniyle düşünüyor sanırdı. "Erkekler koca olunca da patronluk taslıyorlar... Evlilik bana bunu öğretti."

Zeynep'in araştırıcı bakışlarını fark edince, "Hiç evlenmedim," dedi. "Hep aşk durağında bekledim. Aşk, acı demekmiş, beklerken bunu öğrendim."

Zeynep dudaklarını büktü. Aynı fikirde değildi. Sonra elini açarak masanın ortasına uzattı ve tavandaki lambayı işaret etti.

"Şu ışık olmasa..." Bu kez de elinin altını gösterdi. "Bu gölge de olmazdı. Gölgenin ışığın bir sonucu olması gibi acı da hayatın ayrılmaz bir parçası. Yani acıdan şikâyet etmek aslında hayattan şikâyet etmek demek."

Belki tek bacağı yoktu ama Üstat'ınkine benzer işlek bir dili, sağlam bir mantığı vardı... Ölmemesi sadece kendisi için değil herkes için şanstı. Nasıl kurtulmuştu? "O sabah sizinkilerle buluşabildin mi?"

Zeynep, hızla başını salladı. Bunu nasıl başarıyordu? Peruk, yana kaymamıştı. "Üç gün sonra buldular beni... Kampa dönmek de bir hafta sürdü. Operasyon yüzünden iyice güneye çekilmişlerdi. Gündüzleri gizleniyor, geceleri yürüyorduk. Hastane de yer değiştirmişti...." Eliyle plastik bacağına vurdu. "Anlayacağın bacak kangren olduktan haftalar sonra yattım bıçak altına..." Başını tekrar salladı; peruğunu tamamen unutmuştu. "Aslında yolda Tanrı'ya bacağımı kurtarması için çok dua ettim. Nerden bileyim, meğerse Tanrı bazılarının dualarını cezalandırmak için cevaplarmış..."

Dili işlek olduğu kadar sivriydi de. "Ondan sonra mı ge-

ri döndün?" Kadın kararsız gözlerle bakınca, açıkladı. "İstanbul'a."

"Hemen değil..." Sallanan eli dudaklarındaki memnuniyetsizliğe eşlik ediyordu. "Bir süre Güney'de[7] kaldım. Geri hizmetlerde. Sonra..."

Zeynep susunca o da içkisine döndü. Kadına devam et, demek isterdi ama meraklı görünmenin işe yaramayacağının, üstelik onu tedirgin edeceğinin farkındaydı. Hem hak da veriyordu ona; sessizliği anlaşılır bir sessizlikti. Karar vermeye çalışanlara özgü bir duraklama: Karşısındaki kadın düşünürken sanki düşüncelerinin bir dili, bir sesi varmış gibi onu duyuyordu. 'Anlatmalı mıyım? Yoksa...' Meze tabağında sıra peynire geldiğinde Zeynep'in sesini duydu. 'Yoksa'yı seçmemişti.

"Sonra çalıştığım bölümdeki adamla tepiştim. Çok fazla seçeneğim yoktu. Ben de korkak ya da hain olmak yerine sürgünü seçtim... Geldiğim yere geri döndüm; Almanya'ya..."

Kadının sessizliği uzatmasına izin vermedi: "Orada mı karşılaştın, şu hayır diyemediğin adamla?"

Zeynep başını bu kez –kafasında ne olduğunu hatırlamış gibi– hafifçe salladı. "O da bir dönem dağda kalmıştı. Akıllı adamdı..." Ne kadar olduğunu da söyledi: "Kimseden korkmaz, kendinden korkardı. Frankfurt'ta onu buldum. Önceleri iyiydik. Görünürde ertelediğimiz bir şeyi sürdürüyorduk. Ama sonra iki sevgilinin yakalanabileceği en kötü hastalığa tutulduk: Özgür olma isteğine. Kim bilir, belki de bu iş için yaşlıydık. Ne demişler, aşk, bir gençlik hastalığıdır..." Ona bakıyordu ama karşısındaki adam düşüncelerini onaylamayınca gönülsüzce devam etti: "Yürütemeyince, evliliği bir süre dostlukla sürdürelim dedik. Ama aşk ve dostluk, su ve yağa benziyor. Karışmıyor, biri hep üste çıkıyor." Sözleri-

7 Kuzey Irak.

ni bitirmeden önce kadehi yudumlayıp masaya bıraktı. "Ya sen? Sana ne oldu?"

Ben! Kadına bakarak on iki yıl önceki –hayatının en şanslı– gününü kısaca özetledi: "Giderken dediğin gibi, aşağıdan yaklaşanlar bizimkilermiş. Mağarayı öğleye doğru buldular... Sonra helikopter geldi ve beni Diyarbakır'a götürdü... Bir buçuk ay kaldım... Ardından rapor... Sonra da terhis geldi."

"Ya Yeni Zelanda..."

"Avustralya," diye düzeltti.

"Gittin mi?"

Kadını onaylayarak başını salladı. "İki yıl sonra döndüm." Ardından sıra annesine geleceğinden anlatmaktan vazgeçti. Zaten devam etse boş şeylerden söz etmiş olacaktı. Olağandışı olan orada yaşadıkları değildi. "Ne dersen de, tekrar karşılaşmamız olağanüstü bir..."

Zeynep, "Rastlantı," diye araya girdi. "Sadece rastlantı."

İnatçıydı. Ya da ilahi olan hiçbir şeye inanmıyordu. Kadına uyarak konuyu değiştirmeyi denedi. "Peki, sen Almanya'dan ne zaman döndün?" Zeynep elini açmış, parmaklarını birbirinden ayırmıştı. "Beş yıl?"

"Hı hıh. Tek başıma döndüm, merak ediyorsan..."

"Demek polis senden haberdar değilmiş."

"Babam... Kendisi iktidar partisinin mümtaz bir milletvekilidir..." Zeynep, onun şaşırdığını görünce ekledi. "Zatı şahaneleri asimile olmuş bir Kürt'tür."

Sanki zatı şahane dememiş, küfretmişti. "Senin hâlâ..." Zeynep sorar gibi bakınca, sıkıntıyla sözlerini tamamladı: "Yani hâlâ onlarla bir ilişkin var mı?" Kadın susmayı seçeceğini belli etmişti. Elini salladı... "Tamam, cevap vermek zorunda değilsin. Ama ben..."

Zeynep, sert bir sesle sordu. "Ama sen, ne?"

"Senin yerinde olsam bu işlerden uzak dururdum... Tabii benimki sadece uyarı..."

"Uyarı ha!"

Sesindeki metalik ton vazgeçmediğinin kanıtıydı. Vazgeçmemekle aptallık ediyordu. Bunu ona söylemeli miydi? Sesini alçaltarak masaya eğildi. Boşuna! "İsyanla nereye varabilirsiniz ki?"

Zeynep uzun sayılabilecek bir süre sustu. Düşünüyor muydu yoksa öfkesini mi bastırıyordu, belirsizdi. Sonunda sert ve kararlı bir sesle cevap verdi: "Nereye mi varabiliriz? Doğrusu, bilmiyorum. Ama bildiğim bir şey var: Karşı koymak, insanlığın ilk suçu değil mi? Hatta kaderi... Âdem'le Havva'yı hatırlasana!"

Sözleri akıllıcaydı ama sofuca bir bağnazlıkla konuşuyordu. Onu ikna edemeyeceğini biliyordu. Yine de kendine engel olamadı. "Savaşı kazanmaları mümkün değil."

"Belki savaşı kazanamayacaklar ama teslim de olmayacaklar. Ulusların savaşarak mağlup olma onurunu kim ellerinden alabilir?" Zeynep'in öfkesi kınından çıkan bir çift kılıç gibi gözlerinden fırlamıştı. Eliyle tutabilseydi, karşısındakine saplayabilirdi. "Anlamıyor musun, haklılığın öfkesi vardır. Kutsal, önlenemez bir öfke: Şiddeti de bu doğurur."

Kadının tutkulu sözleri şarapnel parçaları gibi etrafa dağılıyor, düştüğü yeri asit gibi dağlıyordu. Tartışırken böyle konuşuyorsa çok kişiyi ikna edebilirdi. Buna rağmen uzlaşmayı öneren yumuşak bir sesle ona karşı koydu. "Yine de savaşı anlamak, kabullenmek zor."

"Neden?" Zeynep tartışmayı sürdürmek niyetindeydi.

Neden mi? "Çünkü ölüm, doğaya ya da Tanrı'ya ait bir şey: İnsanlar neden karışıyor bu işe?" Kadına bakmadan tekrar kadehine uzandı. "Bir arkadaşım vardı, savaşta hep akıl kaybeder, derdi..." Zeynep'in onu dikkatle izlediğini fark edince Prof'un sözleriyle devam etti. "İnsanın savaşmaktan elde edebileceği tek kazanç, yaşamak; belki bir de kendisini anlamaktır..."

Sözlerinin burasında Zeynep itirazı varmış gibi birden doğruldu. "Yine de bazı savaşlar haktır!"

Hak mı, yanılıyordu. "Haklılığın o kadar da önemi yok," diye karşılık verdi ona. "Bence savaş, doğru ve haklı olanı yapmaktan çok, gerekeni yapmak. Çünkü haklılık çok geçmeden yerini vahşete bırakıyor."

Garson bir kez daha konuşmayı böldü. Sıra balıkları ısmarlamaya gelmişti. Bir süre kalkan ile lüfer arasında seçim yapmak için kararsızca bekledi. Sonunda Zeynep'e uyarak lüferde karar kıldı.

Balıklarını yerken pek konuşmadılar. Zeynep'e babasıyla ilgili birkaç soru sormaya kalktı ama kadının asimile olmuş Kürt milletvekiline duyduğu nefreti yaratıcı bir biçimde tekrar dile getirmesi karşısında susmak zorunda kaldı. Konuşma giderek daraldı ve sonunda Üstat'a, oradan da edebiyata geldi. Ona Üstat'ın yeteneğini hatırlattı, sonra sordu: "Neden yazmıyorsun?"

Zeynep cevap vermeden önce ileri geri sallandı. Bir an eski yaralarını anlatacakmış gibi baktıysa da sonra vazgeçti. "Şimdilik yeterince çeviri var elimde."

"Yaşadıklarını, dağda olup bitenleri yazabilirsin. Sendeki hikâye kimde var?" Zeynep'in gözlerine bakınca nedenini anladı. Kadının bakışları Tanrı borcu gibi sadakatle yüklüydü. "Her şeyi yazamadığından, değil mi? Açıklayamazsın, eleştiremezsin... Sansür!"

"Sansür değil... Olsa olsa fedakâr hevalleri[8] inciteceğim korkusudur."

Yüzünü buruşturdu. Zeynep Bilmez doğruyu söylemiyordu. "Gerçeklere kimse dayanamıyor, değil mi?"

"Dostum, sana bir şey söyleyeyim mi? Öykü sadece gerçeklerle anlatılamaz. Neden mi? Çünkü gerçeğin olduğu yerde hayal ve düş barınmaz da ondan." O da Üstat, Simin

8 Arkadaşlar, yoldaşlar.

gibi anlaması ve karşı çıkması zor laflar ediyordu. Üstelik ne zaman dost olmuşlardı? Kadının araştırıcı sesi düşüncelerini birbirinden kopardı. "Mağarada o ikinci gün, ben uyuyorken, daha doğrusu uyur gibi yapıp seni gözlerken sen girişin yanındaki oyuğun önüne üst üste taşlar koyuyordun. Ne yapıyordun?"

Demek fark etmişti! Sıkıntıyla geriye yaslandı. Eğer insan birisiyle savaştan söz ettiyse, ona her şeyi anlatabilirdi... Sesindeki utancı gizleyerek, her yıl daha da derine ittiği dehşet duygusunu sözcüklere dönüştürdü:

"Öldükten sonra kaybolmamak için... Beni bulabilsinler diye... Belki garip, ama o sabah ayıldığımda ölümden değil, kaybolmaktan korktuğumu fark ettim. Bulunmamak, hatırlanmamak, sonsuza kadar yok olmak... Bu ölümden de korkutucu, onu aşan, kısaca daha katlanılmaz bir duyguydu..." Lafı uzatıyordu. "Anlayacağın, o taşlar bir tür mezar kitabesiydi..." En büyük korkusunu itiraf etmişti işte. Canı boğuluncaya kadar içmek istiyordu. Dilinin ucuna gelen soruyu ancak kadehi kafasına diktikten sonra kadına sordu. "Ya sen? Sen orada öleceğini hiç düşünmedin mi?"

Zeynep, "Düşündüm tabii," dedi. "Dağdayken ölüm insanın gölgesi gibidir, bilirsin: Gündüzleri asla peşinden ayrılmaz; geceleri de koynuna gelir. Ama o mağarada bizi bekleyen şey, evet, şey diyorum, ölümden değişikti. Oradan sağ çıkmayacağımı düşündüğümde, 'her yer kaya, burada çiçek yetişmez...' aklıma ilk bu geldi. 'Mezarımın üstünde açan çiçekler olmayacak, bir tek ot bitmeyecek...' O zaman ne aptalca bir kaygı diye düşünmüştüm. Oysa toprağın altında ebediyen hapsedilecek bedenden bir şeylerin, bir parçasının gün ışığı görme isteğinin nesi aptalcaydı?"

Kadına cevap vermeden önce yeniden doldurduğu kadehten art arda birkaç yudum aldı. "O kadar da aptalca sayılmaz." Zeynep, heyecanla devam etmesini bekliyordu. Ölüm

hakkında tutkulu bir merakı vardı; her şeyi merak ediyordu: korkuları, öyküleri, davranışları... Pekâlâ, madem sıra itiraflara gelmişti, sonuna kadar gideceğim, diye düşündü. Konuşmaya başladığında karşısındaki kadına ondan özür diler gibi bakmaya çalıştı. "Biliyor musun, ikinci gece, sen kötülediğinde bir ara seni öldürmeyi düşündüm. Hem de..." Kararsızlığı kısa sürdü; düşüncenin utandırıcı kısmını da cümlesine ekledi: "Kadın olduğunu bile bile."

Sözlerini tamamlayınca kadehi masaya bıraktı. Ara vermeliydi, gerektiğinden hızlı içiyordu. Zeynep ne şaşırmış ne de kızmıştı; hatta dikkatli bakan biri dudaklarının ucunda gizli bir gülümsemenin uç verdiğini bile söyleyebilirdi.

Kadın gözlemini doğrulayarak, "Şaşırmadım," diye başladı söze. "Çünkü her erkek özünde kadın düşmanıdır..." Sonra hemcinslerini yüceltecek nedeni de ekledi: "Oysa kadın böyle değildir: Çünkü o, erkek emziren bir varlıktır." Söz buraya gelince elini salladı. Kısa ve kalın koluyla uyumsuz, ince uzun, damarları çıkmış bir eli vardı. "Neyse bunları bırakalım. Nasıl birisiydi?"

Kim? "Kim?" diye sordu merakla.

"Şu boksör, seni üç kez yere seren kadın."

Aslı! Nereden aklına gelmişti şimdi? Belki de erkek emzirmemiş kadınların da var olduğunu hatırlamıştı. Zeynep'e dönerek anlattı: "Kadındı ama bana düşmandı... Güzeldi de, ama ruhunun hiçbir gizi, sırrı yoktu. Bunu anlamamak için benim gibi budala olmak gerekirdi."

Zeynep güldü. Gülüşünün bu kez küçümseyen bir tonu vardı. "İyi de aşk zaten budalalık değil mi?" Sağ elinin işaret parmağını ona doğru salladı. "Bence onu terk edememenin budalalıktan başka bir nedeni olmalı."

O aptalca tutku... Bundan başka bir neden var mıydı? Bir süre düşündü. Sonra birden aklına geldi. Aslı'yı ne zaman düşünse onu evleriyle, sahip olduklarıyla, yani zenginliğiyle

hatırlamış, çekici bedenini, güzel yüzünü hep ışıltılı mekânlar ve süslerin içine yerleştirmişti. Hızla boşaltacağını bildiği kadehe uzandı. 'Vazgeçememenin nedeni bu muydu?'

Kulağının ardında mırıldanmaya başlayan şeytanın mırıltısını Zeynep'in alaycı sesi bastırdı. "Biliyor musun, insan sana baktıkça Van Gogh'un resimlerini hatırlıyor."

Van Gogh! Ne demek istiyordu? Kadını süzdü; portre! Elini yüzüne götürdü. "Portre mi yapardı?"

"Genellikle ayçiçeklerini," dedi Zeynep.

Kısa bir kahkaha attı. "Sence ben sarı bir çiçeğe mi benziyorum?"

Zeynep, "Söylemek istediğim..." diyerek sözlerine alçak bir mırıltıyla başladı, sonra sesini yükselterek söylemek istediğini tamamladı. "Van Gogh'un resimlerindeki en belirgin duygu, yalnızlıktır."

Yanılmamıştı, o da Üstat'ın diliyle konuşuyordu. Onun gibi de iyi içiyordu. Elini yüzünden çekerek kadehine uzandı. "Demek yalnız birine benziyorum?"

Zeynep bir süre karar verememiş, düşünüyormuş gibi bekledi. Konuşmaya başladığında söylediklerinin inandırıcılığını arttırmak için başını da sallıyordu. "Aslında en çok cesede benziyorsun: ne dost ne de düşman."

Ne dost, ne düşman! Doğru söylüyordu. Cesetler seçim yapmazdı; her zaman tarafsızdı onlar. Hele yalnız cesetler! İyi de, karşısındaki bu çok bilmiş, sivri dilli kadın ondan ne istiyordu? Dostluk; beklediği bu muydu? Düşman değilim, diye düşündü. Şimdilik bununla yetinmeliydi.

Bu ona içkiyle kuruyan boğazını ıslatma bahanesi verdi. Peki, tek bacakla iki ayağının üstünde durmayı başaran o zeki kadın, o, dostluk için ne yapmak gerektiğini biliyor muydu? "Sence bütün bu olup bitenler nasıl sona erecek?"

Zeynep, yuttuğu balonu midesinden çıkarır gibi sıçrayarak güldü. Soru onu irkiltmişti. Omuzları da havaya kalk-

mış, umutsuz kahkahasına eşlik ediyordu. "Bilmem... Ama bana sorarsan, belki anlamakla başlayabiliriz..."

"Anlamak mı! Cevap ya da çözüm dediğin bu mu?"

Zeynep, "Bence birbirimizi anlamak önemli," dedi. "Çünkü anlamak, affetmektir..." Tekrar sustu. Söylediklerini güçlendirecek bir şeyler arıyordu. "Bunca şeyden sonra öğrendiğim en önemli gerçek ne, biliyor musun? Hayat, yanılgılarımızdan daha büyük..." Sonra birden fikir değiştirdi. "Aslında hayat, ne sandığımız kadar önemli, ne de sandığımız kadar önemsiz."

Söylediği her şeyi anlamadığı kadına baktı. Saçı ve bacağı yoktu, gençliği yüzünden çekileli epeyce olmuştu ama o, saçı yerine alaycılığını, bacağı yerine öfkesini, gençliği yerineyse bilgeliğini koymuştu. Keşke daha iyi anlayabilseydi onu... Üstelik bir de hayat vardı! Yanılgılardan, her şeyden daha büyük olduğunu söylediği şu bulmaca. Sıkıntıyla derin bir soluk aldı. Karşısına yine hayat çıkmıştı. Sanki on iki yıl önce ertelediklerini konuşmayı yapıyorlarmış gibi rahatsız edici bir duyguyla doğruldu. O zaman tehlike gafil avlamıştı onları.

"Ve saygı, bellek gerektirir..."

Merakla Zeynep'i süzdü. Bu kez ne demek istemişti? Daha az içmiş olsaydı belki sorardı, ama dördüncü kadehteydi, bu yüzden sormadı. Kadının arkasındaki balık ona bakıyordu. Kadehte kalan içkiyi bitirdi. Konuşmaya başlıyalı bir buçuk saat olmuştu; peki, nereye varmışlardı? Kulağının ardındaki geveze, 'hiçbir yere,' dedi.

Sanki saygı isteği hatırlatmış gibi sordu. "Babanla konuşuyor musun?" Zeynep kaşlarını çatarak başını salladı. "Annen?"

Zeynep, "Öldü," dedi. "Geçen yıl, 17 Şubat'ta."

Üzüldüğünü söylemek üzereyken cebindeki telefon çaldı. Tuşa basınca günlerdir aradığı adamı karşısında buldu. Cenk sonunda ortaya çıkmıştı.

Ayrılırken on iki yıl geciktiklerini bilerek birbirlerine sarıldılar. Yorgun bedenini kavrayınca onun haklı olduğunu düşündü. Kollarının arasında tuttuğu kadın, akrabasıydı.

- 7 -

Salonda Cenk ve annesi vardı ama o içeriye adımını atar atmaz onlara değil, ön cephedeki o büyük çerçeveye baktı. Kendisini unutturmayan, ikide bir gözlerinin önünde beliren büyülü pencere oradaydı. Hemen fark etti: Yarı karanlık boşluk Boğaz'a değil, bir başka zamana açılıyordu. Denizin derinliklerinden yüzeye çıkan birinin duyacağı o ferahlamayla birlikte derin bir nefes aldı ve yaşadıkları andan farklı olan zamanın adını duraklamadan koydu: Gelecek...

Geleceğe doğru attığı ikinci adımda başka biri bekliyordu onu: Kevser Hanım, daha doğrusu güzelliğinden arta kalanı. Kadın yirmi yıl yaşlanmış gibiydi: Ellerinin üstünden gözyaşlarının ıslattığı yanaklarına tırmanan çiller güzelliğini kemirmiş, delik deşik etmişti. Üçüncü adımda Ekrem'i de fark etti. Bar olarak da kullanılan, aile büyüklerinin fotoğraflarının asılı olduğu duvara yaslanmış antika masanın yanında ayakta duruyordu. Bir haini andıran yüzünde bölünmüş, kararsız bir ifade vardı; sol tarafı endişeyle gölgelenmişken öteki yarısı gizli bir mutlulukla ışıldıyordu. Kadın olsaydı, elinde kadeh tutan bir Picasso figürü denebilirdi ona.

Cenk'i ortadaki üçlü koltukta buldu. Elinde dolu bir kadeh vardı, yanındaki sehpada da dibinde iki parmak içki kalmış bir şişe duruyordu. Görünüşü geçen karşılaşmalarındakinden oldukça farklıydı. Ayağındaki alçı henüz çıkarılmamıştı ancak yüzü şaşırtıcı bir hızla iyileşmişti. Neşesi, bitkinliğini tıpkı kir gibi bedeninden yıkayıp atmıştı. Salonun efendisi oydu. Sahneye koyduğu dram –her neyse– annesi-

ni yaşlı bir kadına, kardeşini bir alçağa dönüştürmüştü. Boğaz'a, geleceğe kaymaya can atan bakışlarını daha da irileşmiş görünen adamın üzerinde zorlukla tutarak, "Geldim," dedi.

"Hoşgeldiniz Genel Müdür Bey! Sen de haberi duy! Bu akşam, az önce, Plevneliler olarak L&M'deki ve bu yalıdaki hisselerimizi Abdullah Kadıoğulları'na satmaya karar verdik... Bunu haber vermek için çağırdım seni."

Konuşmadan, kımıldamadan Cenk'i süzdü. Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Aslında haber değil, satışı üçünün birlikte yapacak olmaları şaşırtıcıydı. Kabul etmeliydi; yanılmıştı: Geleceğin eşiğindeki bu salonda sıradan bir dram değil, teması Plevnelilerin çöküşü olan bir trajedi sergileniyordu. Göz ucuyla Kevser Hanım'la Ekrem'e baktı. Simin'in düşündüğünden çok daha çabuk pes etmişlerdi. Belki daha ilk denemede. O da yanılmıştı.

"Konuşacak bir şey kalmadı... Ben odama çıkıyorum..."

Kevser Hanım ayağa kalkarak kimsenin yüzüne bakmadan, başını dik tutmaya çalışarak merdivenlere doğru yürüdü. Tacı başından alınmış, parıltısı ve güzelliği yok olmuş, kuşanabileceği bir tek kibri kalmıştı. Annesini Ekrem izledi. O matemde değildi. Sadece öfkeliydi.

"Sonunda istediğin oldu..." Tehditkâr bir tavırla ağabeyine doğru yürüyor görünse de yarı yolda ürkeceğini, Cenk'le karşılaşmaktan vazgeçeceğini biliyordu. "Sayende her şey o mollaya kaldı."

"Hak ettiğinden çok para aldın. Git ve harca..." Cenk, kardeşini bu sözlerle tersledikten sonra ona döndü. Başıboş neşesi küstah, saldırgan bir sevince dönüşmüştü; avını tek atışta deviren mağrur bir avcıyı andırıyordu. "Evet, gelelim sana..." Konuşmasını sürdürürken yanındaki bastonu eline aldı. Ayağa mı kalkacaktı? "Abdullah Bey söz verdi. Bir yıl boyunca değişiklik yapılmayacak; gelecek yılbaşına kadar ge-

nel müdürlüğün devam edecek. Sonrası..." Bastonu hafifçe salladı. "Sana kalmış..."

Bir yıl. Bu oldukça uzun bir zamandı. Memnuniyetini ele veren bir hareket yapmadan Ekrem'in salondan çıkmasını bekledi, merdivenlerdeki ayak sesleri duyulmaz olduğunda Cenk'in karşısına oturdu. Artık sorabilirdi. "Onları nasıl razı ettin?"

Cenk hemen cevap verdi; küçümsemesini gizlemeye gerek görmeden. "Kolayca; düşündüğüm gibi: Parayı ailelerinden de bu yalıdan da fazla seviyorlar..."

"Ya sen? Onlardan farkın ne? Sonuçta üçünüz de aynı şeyi yapmadınız mı?"

Cenk, bastonu bırakıp kadehini doldurdu, sonra öne eğilerek, söylediklerine inanan birisinin kararlı tavrıyla konuştu. "Fark, çıkış noktalarımız: Benim kararımın ardında para değil, nefret var."

Nefreti iyi para etmişti. Adama baktı. Geride açıklığa kavuşturulmamış bir tek konu kalmıştı. "Peki, Simin? Sence o da parayı mı seçecek?"

Cenk öylesine gürültülü bir kahkaha attı ki, suratına savrulan tokattan kaçar gibi geriye çekildi; onu daha önce hiç böyle gülerken görmemişti. İri adam kadehi boğazına, kahkahasının üzerine boşaltıp, gecenin en önemli haberini verdi. "O da seçimini yaptı."

Güvenini ele veren omuzları, sırrını dışa vuran gülümsemesi Prenses'in seçimine ilişkin ipucu veriyordu. Doğru söylüyorsa, bu Ekrem'le Kevser Hanım'ın kararlarından da şaşırtıcıydı. "Onunla konuştun mu?" Cenk cevap vermeden onu süzmekle yetindi. Yine avını vurmuş o avcı gibi bakıyordu. Demek konuşmuşlardı. "Ne zaman?"

"İki gün önce." Yani evvelsi gece, Simin ona gelmeden önce! Kadının korkusunu ve heyecanını hatırlayınca emin oldu. Görüşmüşler, üstelik sevişmişlerdi de. Aklına gelen dü-

şünceyle durakladı. Peki, durum böyleyken Simin o gece neden hâlâ ondan hesap sormaktan söz etmişti... Cenk devam ediyordu. "Ayağım iyileşir iyileşmez gidece..."

Sözcüğün sonuna çoğul takısı ekleyecekken sustu. Ayıklığın son, sarhoşluğununsa ilk basamağındaydı. Onu uyarsa! 'Sana ne...' İkizi onu uyarıyordu. Peki, Simin'in duyduğu öfkeyi ne yatıştırmıştı? Sevişmek mi? Cevap aramaktan vazgeçip, "Pekâlâ, umarım ne yaptığınızın farkındasınızdır," dedi.

Cenk, "Farkındayız," dedi çabucak. Öfkelenecekti.

Adamdan önce davrandı. "Şaşırdım."

"Ben de! Ama beni asıl şaşırtan ne oldu, biliyor musun?" Kendi sorusunu kendisi cevapladı: "Abdullah Bey'in yalıyı satın alma isteği... Sanki biri ona bu yalıdan nefret ettiğimi söylemiş..." Elini salladı. "Her neyse, aslında iyi de etmiş."

Onca içkiye rağmen olup bitenin farkında olması şaşırtıcıydı. Bakışlarını iri adamdan kaçırarak pencereye döndürdü. İnsan buradan, böyle bir manzaradan nasıl olur da nefret ederdi? Kulaklarını dolduran ses, dikkatini pencereden çekip kopardı. "Kendi başına hesap yapma!"

Geveze İkizi'nin yerini Simin almıştı! Evvelsi gece bu sözlerle ne demek istemişti? Cenk'le seviştikten sonra yaptığı o garip ziyaretin amacı neydi? Bir zamanlar açık sözlü olduğunu söylediği adama kendisinin de farkında olmadığı bir şeyi haber vermek için mi gelmişti? Sorular, sorular...

"Anlaştık."

Rüyadan uyanır gibi Cenk'e döndü. Hangi konuda anlaşmışlardı? Ancak göz göze gelince adamın ne demek istediğini anladı. Seninle işimiz bitti; böyle diyordu karşısındaki bakışlar. Ayağa kalktı. Haklıydı, birkaç adım ötesinde oturan kırık bacaklı avcı geçmişte kalmıştı; pencerenin zamanı değiştirebilen büyüsünün farkında değildi. Elini uzattı, birkaç ay önce İstanbul'a gelen kararsız adamdan farklı birisi olduğunu bilerek, ailesinden ve yalısından vazgeçen Plevneli'nin

elini sıktı. Artık bu manzaranın önünde Abdullah Bey oturacaktı. Pencere onu istemeyenden, ona yakışmayana geçecekti.

İki saat sonra yatağa girmeye karar verdiğinde gözlerinin önünde beliren ışıltılı bir hayalle durakladı: Bu, büyük bir pencerenin önünde oturmuş, denizi seyreden bir kadının görüntüsüydü. Gecenin bu saatinde önünde ortaya çıkan tablonun günlerdir beyninin kıvrımlarında yavaş yavaş bir biçim alan, varlık kazanan tutkulu bir umudun resmi olduğunu biliyordu. Bir süre donmuş gibi pencereyi ve kadını seyretti, sonra gözüpek bir kararlılıkla cep telefonuna uzandı.

Mesajı gönderdikten sonra soyunmadan yatağa uzandı. Yüreği usul usul, ama umutla çarpıyordu. Farkındaydı: Yine aynı şeyi yapıyor, Emine'yi de Aslı gibi zenginlikle birlikte düşlüyordu. "Zengin olmak herkesin hakkı..." Elini dudaklarına götürdü. Konuşan kimdi? Hayatı hakkında romansı tasarılar kuran, hadsiz istekleri olan İkizi mi, yoksa kendisi mi? Bir süre düşündüyse de kimin zengin olmak istediğini çıkaramadı. Sonunda ne fark eder, diye mırıldandı; Emine o pencereye babasından daha çok yakışacaktı...

Telefon o sırada çaldı. Zilin ikinci kez çalmasını beklemeden kapağı kaldırdı. Emine, titreyen, ama tutkusunu gizleyemediği sesiyle karşısındaydı. "Geç oldu, biliyorum, ama bana haber verdiğiniz için size teşekkür etmek istedim..."

Mesajla cevap vermemiş, telefon etmişti. "Cuma günü saat ikide," dedi kıza. "İki arkadaşımızla birlikte gideceğiz..."

İkisi de ilk adımı atmışlar, aralarındaki o uçurumun üstündeki dar geçidin iki ucuna ulaşmışlardı. Şimdi ne olacak? Bir an için zamanı geri sarıp telefonu açmamış olmayı diledi ancak düşüncesinin anlamsızlığını hissederek kımıldadı. Bir şeyler söylemeli, telefonu çabucak kapatmasına engel olmalıydı...

Emine ondan evvel davrandı. Sesi hâlâ ürkek, ama yönlendiriciydi. "Biz ağabeyime, Muttalip'le buluşup öyle gidiyoruz. O beni Yeniköy vapur iskelesinden alır. Beykoz'dan geliyorum ben..."

Tekrar sustu. Soluğu bu kadarına yetmişti. Ona yardım etmeliyim diye düşündü. Ama dudakları birbirine yapışmış, sözcükleri ezilmişti. Ağzındaki mührü koparmaya çalışarak mırıldandı. "Ben de arada oralarda gezinti yapıyorum... İstinye'de."

"İstinye'yi ben de çok severim... Özellikle de iskelenin yanındaki küçük çay evini..." Emine'nin heyecanla tutuşan sesi hemen eriyip söndü. Devam edip etmeme konusunda kararsızdı. Zamanı esneten birkaç saniyeninin ardından tekrar onu duydu. Boğuk, başka birisine ait bir ses vardı şimdi karşısında. "Bazen erken giderim... Orada otururum... Sonra Muttalip'e telefon ederim... O beni oradan alır."

Erken! Bu bir davet değil miydi? Zorlukla dudaklarını kımıldattı. "Erken geldiğinizde kaç vapuruna biniyorsunuz?"

Emine'nin cevabı bu kez şaşılacak kadar sakindi. "Onbir buçuk... Ama onbir vapuruyla geldiğim de olur... Bir dakika... Pardon, kapatmam gerek."

Elindeki telefona baktı. Kapanmıştı. Soyunup yatağa girdi. Sıra dışı bir gün sona eriyordu. Sonra fark etti. Geçmişle geleceği ayıran bir gündü bu. Acaba hangi tarafta kalacaktı? Zeynep'i, Cenk'i ve az önce olanları düşündü. Gözlerini kapayıp uyumaya çalıştı. Ama bir türlü dalamadı. Kirpiklerinin ardındaki karanlıkta Emine'nin pencerenin önündeki görüntüsü vardı.

Dakikalar sonra telefonunun ışığı yanıp söndü. Mesajı okumak için eğildi: Kadranda sadece 11 yazıyordu.

- 8 -

Ertesi gün saat onbire çeyrek kala Yeniköy Köybaşı Caddesi'yle İskele Sokağı'nın kesiştiği noktada arabadan indi. Önündeki denize uzanan düz kısa sokak, yoldan çok dar bir geçiti andırıyordu. Yürümeye başlamadan önce derin bir nefes aldı. Havada toz gibi asılı duran soğuk, anında kül gibi ciğerlerine çöktü. Ama sorun başındaydı. Saatlerdir aynı garip şey sürüp gidiyordu: Kafatasının içinde başıboş bir mayın gibi gezinen sıkılı elin ağırlığı düşüncelerini eziyor, yüreğe benzeyen bu yumruk açılıp kapandıkça yaydığı düzensiz ağrılar alnını, şakaklarını dövüyordu. Bütün gece neredeyse hiç uyumamıştı. Gözleri yanıyor, kulakları uğulduyor, midesindeki yangın bir türlü sönmüyordu. Birkaç adım attıktan sonra durdu; soğuğa ve ağzındaki pasa aldırmayacaktı: Cebinden çıkardığı paketten bir sigara alıp yaktı. On bir! Bu vapurun Beykoz'dan kalkış saati miydi, yoksa Yeniköy'e varış saati mi? Bilmiyordu... Halim berbat! Sesli bir şikâyete dönüşmek üzere olan mırıltıyı sigara gibi dudaklarının arasında tutarak tekrar iskeleye doğru yürümeye başladı.

Kısa rıhtımın ucuna kondurulmuş geçici bir bekçi kulübesini andıran küçük iskelenin içi boş, ama sıcaktı. Sadece birkaç nefes çektiği sigarayı söndürüp tahta banka oturdu. Griye çalan gökyüzüyle, rengini yitirmiş suyun birbirinin içine girerek karıştığı Boğaz, siyah metal pencerenin çerçevelediği dar ufka adeta zorla sıkıştırılmıştı. Sola, Beykoz tarafına baktı. Bu noktada Boğaz'ı geçmek kısa sürüyor olmalıydı. Vapur on birde kalksa bile on beş dakikada buraya varmış olacaktı. Çok beklemeyeceğim, en çok yirmi beş dakika, diye düşündü... Ancak memnun olacağına sıkıntıyla gerindi. Emine yirmi dakika sonra vapurdan indiğinde nasıl davranacağını, ne yapacağını, neler söyleyeceğini bilmi-

yordu. Aslı'yla ilk karşılaştıklarında neler olmuş, lanetli olduğu sonradan açığa çıkan o büyülü yolculuğu nasıl başlatmıştı? Bekledi; belleği boştu. Ama hatırlayamaması şaşırtıcı değildi, çünkü her şeyi başlatan adımı –adımları– Aslı atmış, yolculuğun rotasını kendi başına çizmişti. Sonra Steph'i, Sibel'i ve Simin'i düşündü. Hepsinde aynı şey olmuştu. Belki yine öyle yapmalı, kılavuzluğu Emine'ye bırakmalıydı. Gözlerini açıp kapayarak başının içinde biriken basıncı azaltmaya çalıştı. Şu anda, oturmuş beklerken emin olduğu tek şey biraz sonra gerçekleşecek karşılaşmanın bir buluşma olduğuydu. Düşüncesini hemen tamamladı: Gizli bir buluşma... Emine'nin gece konuşurken telefonu alelacele kapatmasından çıkarıyordu bunu. Odasına biri girmiş olmalıydı. Birden kendini lise yıllarına geri dönmüş gibi hissetti. Karşıyaka Vapur İskelesi'nde, Amerikan Kız Koleji'nden gelen kızları beklediği, Aslı'yı bazen yalnız, bazen onu almaya gelen babasıyla birlikte gizlice Çamlık Caddesi'ne kadar izlediği o yağmurlu günlere... Sonunda durumu anlayan İsmail Bey'i hatırlayınca aklına geldi: Abdullah Bey, kızıyla buluştuğunu öğrense acaba ne yapardı? Soru önce tedirgin edici bir kararsızlık yaysa da sonra adamın yüzünün alacağı hal gözlerinin önüne gelince görüntü onu güldürdü.

Küçük tekne saat on biri on geçe iskeleye yanaştı. Emine vapurdan inen sonuncu yolcuydu. Karaya adımını atan genç kadını görür görmez kararını verdi. Eğer bir geleceği varsa, işte birkaç adım ötede, karşısında duruyordu. İri güneş gözlüğü elinde, onu arayarak bakan bu benzersiz mahlûk ne ofisine gelen o utangaç genç kıza ne de geçen hafta Eyüp Sultan'da gördüğü ezik kadına benziyordu: Bambaşka birisiydi; sanki bu an için yeniden yaratılmıştı. Başındaki –daha önce rastlamadığı bir biçimde, bağlanmış– renkli eşarp amaçlananın aksine onu türbanlı bir kızdan şık, alımlı bir kadına, Muttalip'in ikizine dönüştürmüştü. Güzelliğini

geri almış, üstündeki örtüyü kaldırmıştı. Ancak resimde yine de garip olan bir şey vardı: Taşıdığı büyük bavul.

Bunun asla unutamayacağı bir görüntü olduğunu bilerek, ancak resmi beynine kazıdıktan sonra kımıldadı ve Emine'ye yaklaşıp elindeki bavulu aldı. Sokağın ortasına kadar konuşmadan, göz göze gelmeden birlikte yürüdüler. Bindikleri taksiye İstinye Vapur İskelesi'ne gideceklerini söyledikten sonra onay bekleyen bakışlarla yana, Emine'ye döndü.

Emine başını öne eğmişti, ama o, kızın görünmez, gizli yüzünün, gerçek benliğinin yana döndüğünü, buluştuğu erkeği seyrettiğini, onunla konuştuğunu, bir kâhin gibi aklından geçenleri okuyarak tutkulu sorularına cevap verdiğini biliyordu. Taksiye bindikleri sokakla İstinye Vapur İskelesi'nin arasındaki mesafe görünürde oldukça kısaydı ama o, yanındaki kızla yaptığı bu yolculuğun hayatının en anlamlı, o yüzden en uzun yolculuğu olduğunun farkındaydı. Daha önce karşılaşmadığı türden bir güzelliğe sahip olan kadını sanki sadece şimdiki zamandan değil, uzak geçmişten de tanıyordu. Dizlerinin altında biten uzun, eşarbıyla uyumlu yeşil bir palto, pahalı çizmeler, deri eldivenler, pahalı olduğuna iddiaya girebileceği büyük bir çanta: Beğenilmek için giyinmişti; bu haliyle kimse Yakup Kadıoğulları'nın türbanlı kız kardeşi diyemezdi ona. O da değişmişti. Umutla ürperdi. Emine, kendi serüveninin kahramanı mı olmaya karar vermişti?

Sorusuna cevap vermeden önüne döndü ve ancak taksi hareket ettikten bir süre sonra ensesinin dibinden yükselen fısıltıya kulak vererek bakışlarını dışarıya çevirdi. Solda, caddeyle Boğaz arasına sıkışan şeritteki yapıları görünce onu uyaranın kim olduğunu kavradı: İkizi, Plevneli Yalısı'nın önünden geçtiklerini haber veriyordu. Ama garip olan sadece bu rastlantı değildi. Çevredeki her şey birdenbire aydınlanmış, kaynağı belirsiz bir ışığın altında şeffaflaşmıştı.

Kısa bir an için duvarın ardındaki yalının kapısını, orta kata çıkan merdivenleri, salonun gösterişli girişini, Boğaz'a bakan o büyük, büyülü pencereyi ve görüntüyü dramatikleştiren son objeyi, pencerenin önünde oturan kadını gördü.

Titreyerek yana döndü. Emine –neyi seyrettiğinden habersiz– merakla ona bakıyordu. Resmi ona da anlatmak isterdi ama kendini tuttu. Başka söyleyecek neyi vardı? Aptalca bir teşekkürü seçti. "Geldiğiniz için teşekkür ederim."

"Asıl ben teşekkür ederim, efendim. Siz lütfettiniz..."

Emine kısa, ağdalı cümlesinin ardından söylenecek her şeyin sonuna gelmiş gibi sustu. Her ilişkinin başındaki o çok şeye gebe, kışkırtıcı sessizlik ikisini de kucaklarken ne yapmak istediğini biliyordu: Ellerinin buluşmasına izin vermek...

Ama her ikisi de kımıldamadı. Taksi İstinye'deki iskeleye gelinceye kadar konuşmadan o kışkırtıcı sessizliğin içinde umutla beklediler. Kısa sayılabilecek bir yol için sırasını kaybeden taksi şoförünün şikâyetini önlemek –ve daha çok duyduğu mutluluk nedeniyle– taksimetre kadranındaki paranın iki katını vererek, bavulu alıp, Emine'nin ardından arabadan indi.

İskelenin yanındaki –sadece yaşlı bir adamın gazete okuduğu– boş çay evinin etkileyici, panoramik bir manzarası vardı. İçerisi sıcaktı. Kirli beyaz gömleğinin üstüne bordo bir yelek giymiş olan orta yaşlı garson onları ilgisiz gözlerle süzdükten sonra oturmaları için uç tarafta, denize yakın bir masayı işaret etti. Emine buraya geldiğinde hep o masayı mı seçiyordu? Kız, girişe sırtını vererek oturdu. Böylelikle içeriye girenlerin onu tanıması zor olacaktı. Mantosunu çıkarınca, bedenine oturan elbise güzelliğine çekiciliği de ekledi. Tam karşıda menderes çizen Boğaz, Köprü'nün altında sona ermiş, gerideki tepelere saplanmış gibi duruyordu.

Çay içerken manzarayı seyrediyor görünerek göz ucuyla Emine'yi izledi. Giyiminin şıklığına karşın pek makyaj yap-

mamıştı. Öyle ki, dudaklarının boyalı olup olmadığı bile belirsizdi. İçini ısıtan çayla birlikte bu yeni kadının süssüz güzelliğindeki göze batmayan yoğunluğunun farkına vardı. Öncelikle güzelliği şeffaftı: Belki bu yüzden –daha önce fark etmiş olsa da– derinliğini kavrayamamıştı. Üstelik cömertti; güzelliğinin karşılığını da istemiyordu. Oysa Aslı bu açıdan bir tüccara benzer, âşığından, hayranlığından azını almaya asla razı olmazdı... Konuşma ilerledikçe Emine'yle ilk karşılaştıklarında onda yapay olduğu duygusunu uyandıran o garip vurgulu sesinin şiirini, sözlerinin tebessümünü fark ederek keşfetti. Gözleri ve gülümsemesi de etkileyiciydi: Gizli anlamlardan uzak, hilesiz bir gülüşü vardı. Uzun zamandır bu denli saf bir gülümseme görmediğini düşündü. Gülümsediğinde gözleri sanki her şeyi –geleceği de– içine alacakmış gibi irileşiyordu. Onu sonsuza kadar seyredebilirdi. Çayını bitirirken yeni mahkûmiyetinin niteliğini kavramıştı: Az ötedeki kadını beğenmeye mahkûm edilmişti. Emine'nin parıldayan özgür varlığı onu gizleyen örtülerden kurtulmuş, her şeye hükmediyordu. Evet, onu saatlerce seyredebilirdi...

Emine birdenbire sorduğu soruyla isteğini böldü. "Hiç evlendiniz mi?"

Evlilik mi? Bu da nereden çıkmıştı? "Hayır," diyerek başını salladı.

Emine'nin gözlerinin derinliklerinde bir çift ışık bir an için yanıp söndü. Bunun dışında duygularını ele verecek başka bir hareket yapmadı. Ancak tekrar konuşmaya başladığında sesinin tınısı daha kıvrak, daha neşeliydi. Anlattıkları ailesiyle ilgiliydi. Belki de başka bir hayatı olmadığı için, hep onlardan söz ediyordu. Bu aile odaklı ilginç konuşma sayesinde Abdullah Bey'in evhama dönüşmüş deprem korkusunu; bu yüzden oturmak için zeminin sağlam olduğu söylenen Beykoz'u seçtiklerini; Saadet Partisi'nin militanı olan Fatma Ablası'nın partilere inanmayan Yakup Ağa-

beyi'yle –başka ablası ya da ağabeyi olmamasına rağmen onları adlarıyla çağırıyordu– sık sık tartıştıklarını; Fatma'nın, AKP'yi destekleyen babasıyla Yakup'u –gizlice– döneklikle suçladığını; Fatma'nın öfkeli ama çok iyi birisi olduğunu ve annelerinin ölümünden sonra ona annelik ettiğini; evin en haşarı, en ele avuca sığmaz ferdi olan ikiz kardeşi Muttalip'in adından hoşlanmadığı için kendine Muti denmesini istediğini; okuduğu üniversiteden bir kız arkadaşı olduğunu öğrenmiş oldu.

Emine ailesini bitirince sustu. Acaba kaç yaşındaydı? Yirmi ile yirmi beş arası... Boğaz manzarasının önünde bir büst gibi kımıldamadan duran genç kadının yaşı yerine, sormak için başka soruyu seçti.

"Sen üniversiteye gitmedin mi?"

Emine, bakışlarını değiştiren, gözlerini küçülten bir şaşkınlıkla, sanki konuştuğu erkek çok yakınına gelmiş gibi geriledi. Sen demesi mi, yoksa soru mu şaşırmıştı onu? Kız biraz bekleyip, çekildiği mahremiyet çizgisinin ardından utangaç bir sesle cevap verdi:

"Bir süre Edebiyat Fakültesi'ne gittim. Sosyoloji bölümüne. Ama sonra biliyorsunuz, bizim durumumuz..." Başını işaret ediyordu. "Belki sürdürebilirdim ama Fatma Ablam, Beyazıt'ta benim gibi kızların okuma hakkı için gösteri yaparken benim başıma peruk geçirmem ayıp olurdu..." İçindeki bir ses bu değerlendirmenin karşısındaki kıza değil, ablasına ait olduğunu söylüyordu. "Sonra geçen sonbahar Viyana'ya gittim, oradaki üniversiteler rahat. Ama Yakup Ağabeyim'in, Muttalip'in hasretine dayanamadım, Nisan'da, Yakup Ağabey'im evden ayrılınca geri döndüm."

Babasıyla Fatma Abla'sını özlememişti! Cebinden paketi çıkardı. Kızın söylemedikleri de söyledikleri kadar önemliydi. Sigarasını yakarken o sinsi fısıltıyı duydu: 'Üniversiteye gitmiyor ve yirmisini geçmiş, yakında onu evlendirirler...'

İkizi'nin rahatsız edici haberinin ardından dumanı havaya üfledi. Az önce gördüğü resmin içinde yer almak, o pencereden Boğaz'ı seyretmek istiyorsa elini çabuk tutmalıydı. "Onunla evlenmeli, hep onunla olmalıyım..." Ses kulaklarında yankılanınca kavradı. O ana, bu kışkırtıcı mırıltıya kadar hep vaatsiz bir gelecek düşlemişti. Şimdi geleceğin vadettiği büyük bir armağan vardı karşısında.

Armağan peşinde olduğunu saklayarak sordu: "Tekrar buluşacak mıyız?"

Emine otururken çıkardığı gözlüğünü tekrar taktı. İri, koyu camlar yüzünün yarısını kaplıyor, onu gizliyordu; ama gözlüğünün ona ayrı bir çekicilik kattığı açıktı. Az sonra ürkek, ama kararlı sesi duydu. "Eğer siz isterseniz..."

"Ya sen? Sen de buluşmayı istiyor musun?"

Emine'nin cevabı bu kez sessizdi: Başını güçlü bir hareketle art arda birkaç kez aşağı yukarı salladı. Sonra konuşmaya karar verdiğinde sesi yine utangaç, yine ürkekti ama kararlılığını koruyordu.

"Yıllardır Allah'ıma bana bu günü göstermesi için durmadan yalvardım..." Yıllardır! Emine onu duyuyormuş gibi cevap verdi. "Yakup Ağabey'imi kurtardığınızı öğrendiğimden beri."

Hapishanedekiler gibi denetimsiz, cüretkâr bir hayal gücü edinmişti. "Peki, ablan ya da babanın bundan haberi olacak mı?"

Emine yine hızlı hızlı başını salladı, ama başı bu kez soldan sağa gidip geliyordu. "Sadece Muttalip... Belki ona... Ona söylerim..."

Demek gizlice buluşmaya razıydı. Kızın fark edeceğine aldırmadan titredi. Hem tedirginlik hem de sevinç vardı titreyişinde. Emine'nin gizliliği kabullenişinin buluşmaların nereye gideceğini bildiğinin açık bir itirafı değil miydi? Attığı adımın büyüklüğünü, belki de onu düşlerini ele geçiren o

pencerenin önüne götüreceğini bilerek kıza baktı. Ama onu uyarmalıydı. Asırlar kadar uzun bir sürenin ardından bir kadının verdiği mutluluğu yeniden hissederek mırıldandı. "Beni tanımıyorsun."

Emine heyecanla cevap verdi. "Hiç evlenmemişsiniz, çocuğunuz da yok..."

Geçmişin beni ilgilendirmiyor, ben geleceğe bakıyorum... Söylemek istediği bu muydu?

"Sence baban..." Adını söylemezse tanımayacakmış gibi, "Abdullah Bey," diye ekledi. "Buna razı olur mu?"

Yüzünü ve gözlerini kaplayan gözlükleri olmasaydı Emine'nin ne denli hayal kırıklığına uğradığını daha iyi görebilirdi. Yine de seslendirmediği, ama cevabını bildiği sorunun onu korkutmadığını, umutsuzluğa düşürmediğini görebiliyordu. "Bilmiyorum... Her şey nasip..."

Daha fazla ısrar etmedi. Karşısında soluk kesen bir manzara ve seyretmekten asla bıkmayacağı, onu değiştiren bir yüz varken buluşmanın –hem de ilkinin– tadını kaçırmak anlamsızdı. Ona merakla bakan kadına dokunmak için önüne geçilmez bir istek duymasına karşın kımıldamadı. Şimdiye kadar onu görmezden gelen, bir kez bile hatırlamayan Tanrı –bakışları Emine'ye takılınca düşüncelerini Allah, diye düzeltti– birdenbire onunla ilgilenmeye karar vermişti. Belki de Abdullah Bey'in tepkisinden çekinmesine gerek yoktu. Servetinin yarısından fazlasına sahip iki çocuğu, gelecek yıl kovacağı adamın yanındaydı. Anın tadını çıkarmak istercesine geriye yaslandı. Yaktığı ama içmediği sigarasını söndürdü. Babasının, ablasının öfkesini göze alan genç kadına yönelmiş hayranlığının bir parçasının da zenginliğe duyduğu özlem olmasından dolayı suçluluk duymuyor değildi. Ama suçluluğunun derinleşmesine izin vermeyeceğini, bu duygunun üstünü kolayca örteceğini biliyordu.

Gizlice gülümsedi. Boğaz da değişmişti: Umudun ışıkla-

rı rengini yitirmiş suları aydınlatmıştı. Önündeki, kendini gizlemeden sunan ama yine de her köşesinde gizli güzellikler, öyküler saklayan manzarayı içine çeker gibi derin bir soluk aldı.

"Fotoğrafınızdakinden daha genç duruyorsunuz."

Dikkatinin başka güzelliklere dönmesine izin vermeyeceğini hatırlatan bir ifadeyle ona bakan Emine'ye döndü. Meraklanmıştı: "Hangi fotoğraf?"

"Beş kişi var... Hepiniz asteğmenmişsiniz. Yakup Ağabey'im öyle dedi. Ayın üstü gibi çukurlarla kaplı bir yerde çekilmiş."

Ay! Balkaya, başka neresi olabilir? O fotoğrafı hatırlıyordu: Cenk, Yakup, Altan, Saldıray ve Mehmet asteğmenler, ilk büyük operasyondan sonraki ikinci sabah... "Korkmuştuk," dedi. "Yorgunduk da."

"Siz korkmazsınız! İnanmam buna."

"O dağlarda herkes korkar!"

Emine şaşkınlıkla durakladı. O zaman fark etti. Onun da büyülü bir penceresi ve oradan baktığında gördüğü bir resim vardı. Şimdi yıllardır seyrede seyrede ezberlediği o resimdeki kişilerden birisi onun için tasarlanan rolün dışına çıkmak istiyordu. Bir kahraman olmadığına nasıl inandıracaktı onu?

"Size inanmıyorum. Cesur olmasanız Yakup Ağabey'imi kurtarmazdınız."

Kulağının ardındaki ses 'Sus!' deyince, fırsatçı İkizi'ni dinledi ve Emine'nin ona biçtiği kahraman rolünü –sağ olsaydı bunun en çok Saldıray'a yakışacağını bile bile, dudaklarına alçakgönüllü bir gülümseme ekleyerek– kabullendi. Kim hayalperest bir genç kadını hayallerinden kopartacak kadar kötü –ya da aptal– olabilirdi?

"Belki dediğin gibidir."

"Bunu söyleyen sadece ben değilim. Yakup Ağabey'im de

öyle diyor..." Sonra gözlüklerini çıkararak öne eğildi. "Bugün onunla ne konuşacaksınız?"

"Altan," dedi kıza. "O fotoğraftakilerden biri; ağabeyin onunla konuşmak istiyor."

"Günlerinizi nasıl geçiriyorsunuz?"

Ağabeyi ve ergenliğinde hayran olduğu asteğmenden başka hiçbir şey onu ilgilendirmiyordu. Kıza cevap vermeden omuzlarını silkerek gülümsemekle yetindi. Yarım saat sonra kardeşinin onu alacağını söyleyince ayağa kalktı. Buluşma bitmişti. Onu iki saat sonra tekrar göreceğini bilerek elini hafifçe sıktı. Şimdi telefon edip şoförünü çağırmalı, Altan ve Prof'la buluşmadan önce bir şeyler yemeliydi. Emine elini bırakırken hafifçe mırıldandı. "Sizin için her gece dua ediyorum."

Ya kendisi! Kendisi için de dua ediyor muydu? Kapıdan çıkarken fark etti. Isınmıştı, soğuğu hissetmiyordu.

- 9 -

Küçük, kızarık, içine batmış gözler! İnsan ona karşıdan bakıp göz göze gelince iyi birisi olduğunu düşünmesi imkânsızdı. Oysa yandan hüzünlü profili olan yorgun bir adamı andırıyordu Hasan Hoca. Cümleleri de bu izlenimi güçlendiriyordu: Ağır ağır, tane tane, her sözcüğü derinleştirerek, sanki ona yeni anlamlar katıyormuş gibi konuşuyordu. Dolgun, tınısız sesiyle öyle bir 'kalem' deyişi vardı ki, karşısındaki hayatı boyunca böyle bir nesneyi ilk kez gördüğünü düşünebilirdi. Buna karşın dinleyenlerin ilgisini çekebilecek bir becerisi olduğu inkâr edilemezdi. İçeri girdiklerinden beri hepsi dikkatle onu dinliyorlardı.

Yakup, gözlerinde o büyük kara gözlük, sedirdeydi; iki yanına, koltuklarının altına yine yastık konmuştu. Hasan Hoca

onun sağındaki, geçen sefer onun oturduğu koltuğu seçmişti. Altan'la Prof, Hasan Hoca'yla Yakup'un karşısındaki rahatsız sandalyelerde ifade vereceklermiş gibi kımıldamadan bekliyorlardı. Yarım saat önce dışarıda karşılaştıklarında, Altan, öfkesinin geçmediğini göstermek için elini soğuk bir tavırla sıkmış ve sorduğu sorulara konuşmayı uzatmak niyetinde olmadığını belli eden kısa cevaplar vermişti. Prof, her zamanki gibi sessiz ve yorgundu. Gülen yüzü Hasan Hoca konuşmaya başladığında ciddileşmişti ama hâlâ aydınlıktı.

Bir süredir hatır sormanın ötesine geçmeyen konuşmayı izlemekte zorlanıyordu; haftalardır ilk kez içinin ısındığını hissediyor, dikkati kelebek kanadı gibi ufalanıp –sık sık– dağılıveriyordu. Aylardır teninde gezinen o kışı kovan, dikkatinin yoğunlaşmasını engelleyen aynı kişiydi: İstinye'deki kadın... Onu burada tekrar göreceğini düşünmüştü, ama ne ondan ne de Muttalip'ten iz vardı.

"Sağırız! Hem sizler, hem de bizler... Cemil Meriç üstadımız böyle derdi. Allah gani gani rahmet eylesin, Üstat, bu toprakların vicdanıydı... Sizi buraya birbirimizi duymak, birlikte neler yapabileceğimizi konuşmak için çağırdık..."

Hasan Hoca, tanışmanın ardından söze böyle girdi. Davetin sahibi Yakup'tu, Hasan Hoca 'çağırdık' derken çoğul eki kullanmıştı ama konuşmayı yönlendirecek, hatta yönetecek olan oydu: Çünkü söyleyecek lafı vardı. Altan elini kaldırıp devam etmesini işaret edince Hasan Hoca sözlerini dolandırmadan bazı dindarların paragözlüğüne getirdi. Şimdi hareketlerinde bilinçsiz bir sertlik vardı. Yan gözle Prof'a baktı: Bir hafta önce birlikte yemek yediklerinde onun söylediklerine benzer şeylerdi Hasan Hoca'nın anlattıkları.

"Nurcular sosyalizme açıktır. İki taraf birbirine yaklaşmalı."

Adam, Cemil Meriç'ten ikinci alıntıyı yapınca Altan merakla öne doğru eğildi. Evet, Hasan Hoca, Prof'un söyledik-

lerini tekrar ediyordu. Daha devam edecekti ama Prof elini kaldırıp onun sözünü kesti.

"Nurcularla sosyalistlerin arasında bir köprü kurulabileceğini söylediniz." Hasan Hoca başını eğince Prof devam etti: "Ama bugün Nurcuların bazı etkili önderlerinin Batı'da, Amerika'da yaşadığını, onlardan destek aldığını, sosyalizmi aforoz eden Papa tarafından kabul edildiğini de biliyoruz."

Hasan Hoca bir an –görmediğini unutmuş gibi– Yakup'a baktı. Sonra başını çevirmeden Prof'a cevap verdi:

"Haklısınız efendim. Batı nedir? Batı, kapitalizmdir, yani madde dünyası. İşte o Batı şimdi bize yeni bir proje sunuyor: Ilımlı İslam... Sanki İslam'ın çeşitleri var da... Yine de projenin adında İslam olması bizi yanıltmasın. Bu kutsal değil, tamamiyle ekonomik bir proje. Ama İslamiyet çok yüce bir dindir, dışarıdan, hele Amerika'dan asla biçimlendirilemez. Batı karşıtı olmayan, kapitalizmle uzlaşan İslam; ABD'nin ve AB'nin aradığı işte budur. Batı, bizim için değil, yoksul ve Müslüman ülkelerde ticaret yapacak fertleri için demokrasi istiyor..." Hoca sanki göz temasını kaybetmemek istiyormuş gibi hâlâ Yakup'a bakıyordu. O zaman bu anlamsız davranışın nedenini anladı. İkna etmeye çalıştığı Altan değil, kör adamdı. "Hem günümüzde demokrasiyi beslemek, diktatör beslemekten daha ucuz ve görünürde daha ahlâki... Hatırlayın, Osmanlı döneminde nasıl Rusçu, İngilizci hükümetler, aydınlar varsa, şimdi de ABD'ci, AB'ci, yani Batıcı partiler, hükümetler ve aydınlar var..."

Hasan Hoca'nın uzun açıklaması ezberlediği yazılı bir metinden alınmışa benziyordu ama Prof'un eleştirisine katıldığı anlaşılıyordu. O sözünü tamamlayınca Yakup, ayakları varmış gibi öne doğru hamle etti. Hareketi Hasan Hoca'nın dışında herkesi telaşlandırdı. Yakup'un dudakları sakalları arasından ortaya çıkınca durum anlaşıldı: Sıra ona gelmişti.

"Müslümanlar, Kuran'ın ahlâkından vazgeçip gelenekleri-

ni yerine getiren insanlara dönüştüler. Müslümanlık eşittir düşünmeyen adama dönüştü... Bize göre sorun budur. Din, bize bilgiden çok, güç verir... Amacımız dünyevi meseleleri Kuran ahlâkıyla çözme yolunda naçizane düşünceler üretmek... Bizi rahatsız eden birinci mesele, zenginlik. Dindarların, tarikat şeyhlerinin zenginliği, parayı bu kadar sevmeleri mide bulandırıcı... Neden hiç yoksul cemaat yok? Neden hepsi zenginlik, gösterişli, saray gibi evler, mal, mülk, ticaret peşinde? Ticarette taraflardan birisinin aldanacağı, kaybedeceği kesin değil midir? Bizim kendi duygusuz, arsız saadetleriyle mutlu olup övünenlerle işimiz yok dostlarım."

Yakup sorusuna cevap bekler gibi susunca, Altan, onun zengin birisi olduğunu unuttuğunu hatırlatmak ister gibi Hasan Hoca'ya baktı.

"Yakup kardeş haklı. İnsan zengin olmak istiyorsa, bazı engelleri aşmak ya da yok saymak zorundadır..." Hasan Hoca, kimse sormadan engelleri tek tek sıraladı: "Merhamet, adalet ve vicdan..." Adamı duyunca rahatsız edici bir duyguyla durakladı. Hasan Hoca insana utanç yüklüyordu. Abdullah Bey acaba bu sözleri duymuş muydu? "Merhamet, eşitlik demektir. Eşitlik, ahlâki bir idealdir. İnsanın asıl zenginliği kendinde, yani içindedir, hayatındadır."

Prof, Hasan Hoca'yı duyunca dayanamadı, ona doğru eğilip kulağına fısıldadı. "En büyük zenginliği hayatsa, insan oldukça yoksul biri olmalı..."

Prof'u onaylamadan bakışlarını Yakup'a döndürdü. Hasan Hoca denen bu garip adamın peşine takılıp ailesini, zenginliğini, hatta tarikatını neden inkâra kalkışmıştı; ne yapmaya çalışıyordu? Acısını unutmayı mı? Belki unutmaktan çok, soylulaştırmaya çalışıyordu. Evet, acıyla baş etmenin güçlü bir yolunu keşfetmişti. Yarım bedeniyle tir tir titriyordu. Hasan Hoca'ya duyduğu hayranlık, görmeyen gözlerini tutuşturmuş gibiydi. Bir an ona böylesi coşkun hayranlıkla-

rın ardında çoğu kez miyopluk olduğunu söylemeyi düşündü, ama Hasan Hoca ona engel oldu; sözleri herkesi, her şeyi susturdu.

Hoca'nın yüzü bu kez Altan'a dönüktü. Çünkü teklif ona sunuluyordu: "Yoksul insanları kurtarmak her zaman doğru ve ahlâki bir tavır olarak görülmüştür. Bütün dinlerde bu böyle. Müslümanlıkta sadakanın yanı sıra, cüzi de olsa, bir tür gelir transferi mekanizması sayılabilecek zekât da bu tavrın bir sonucu. Hıristiyanlıktaysa yoksulluğu ve çileciliği yüceleştiren tarikatlar var: Benediktinler, Cizvitler, Fransiskenler... Özel mülkiyeti reddedenler de: Valdoculuk gibi. Ama asıl önemli olan yoksulluğu ortadan kaldırmaya niyetlenenler: Presbiteryenler..." Ders verir gibiydi. Sözlerinin burasında Prof'a döndü. "Hatta bir adım öteye gidenler de var: Quakerler... Toplumsal reformlar için yola çıkan Quakerler, sanayideki işçileri savunmak için ortaya çıkmışlar... Barışçı, sosyal adaletçi, çevreyi düşünen... Bu tarikatlardan bazıları kendilerine Hıristiyan bile demiyorlar... Şimdi gelelim meselenin özüne..." Derin bir soluk almak için sözlerine kısa bir süre için ara verdi. Ayağa kalkacak kadar heyecanlanmıştı. Artık hem Prof'a hem de Altan'a bakarak konuşuyordu. "Eğer Nakşî ağırlıklı AKP ile Batı'da kapitalizmin gelişmesinin altyapısını oluşturan Calvinizm arasında bir paralellik kuruluyorsa, Müslümanlık neden işçileri, yoksulları savunan Quakerler gibi bir hareket yaratamasın? Bugün iktidarlar üniversitelerimize giremeyen başörtülü kızlarımızın sorunlarını dile getiriyorlar. Haklılar. Ama ya yarı aç, saatlerce, sigortasız çalıştırılan başörtülü kızlarımız ve kadınlarımızın meseleleri? Bundan söz eden var mı? İslam'ın ibadete eş sayılan çalışma ahlâkı, kapitalist zihniyete feda edilemez."

Hasan Hoca susunca yana döndü. Altan, derin sessiz bir şaşkınlığın içine yuvarlanmıştı. Zorlukla mırıldandı. "Siz bu söylediklerinizde ciddi misiniz?"

Yakup, "Hem de çok," diye karşılık verdi. "Sen de Allah hakkı için bize katıl." Sesi, vaat ederken hiç yorulmayan birisi gibi enerjikti.

Altan, önce Prof'a baktı, sonra cevap verdi: "Bak dostum, ben saygılı birisiyim, o yüzden Allah'ın olduğu yerde haddimi bilir, geri dururum... Eğer birlikte olacaksak, bilin ki, bu işçi hakkı için olacak..."

"Yeni bir hareket!" Konuşan Prof'tu; meraklanmış, Hasan Hoca'ya dönmüştü: "Bu, son tahlilde bir tür Müslüman Masonluğu sayılabilecek ve iş âleminde çok başarılı olan Nurcularla birlikte mi olacak?"

Hasan Hoca, cesaret veren bir tavırla Prof'a bakıp, açıklamalarını sürdürdü: "Söylediklerimizi benimseyen herkese kapımız açık... Üstelik şu soruya da cevap aramalıyız: Sosyalizmin tek biçimi mi var? Bizim yolumuzla çelişir mi? Davamız, çiğnenmesi halinde Allah'ın da affedemeyeceğini bildirdiği kul hakkının müdaafasıdır... Çıkış noktamız da Allah'ın yaratırken en çok özen gösterdiği insan..." Bu kadarı yetmezmiş gibi yine insanla devam etti. "Kişi bir kere insan sevmeyegörsün... Bundan geri dönüş yoktur. Bizim yolumuz tek yönlüdür..."

Yan gözle Prof'un sağındaki Altan'a baktı. Etkilenmiş görünüyordu. Heyecanının nedenini anlamak kolaydı: Kendininkine denk bir vicdanla karşılaştığını hissetmiş olmalıydı.

Bir süre Hasan Hoca konuştu. Konuşurken sık sık geriye kaykılıp, sanki ancak karanlıkta düşünebiliyormuş gibi gözkapaklarını kapatıyordu. Öfkelendikçe –böyle olduğunda çağrı yüklü sesi koyuluyordu– dinleyenleri neden etkilediği ortaya çıktı. O, kendini hep suçlu hisseden ve karşısındakine de bu suçluluğu yayan birisiydi. Derinliği kestirilemeyen vicdan! Herkesin kendisine ait bir uçurumu varsa, onunki vicdanı olmalıydı. Yıkıcı, düşlerini cehennemde kuran bir adam olduğu kuşku götürmezdi. Söylediklerine ba-

kan onun Allah'a değil, kara tanrıya, şeytana taptığını düşünürdü. Evet, eğer beyazlıkla iyiliğin bir ilintisi varsa bu kara adam kesinlikle kötüydü. Mutlu olmamak için yaratıldığı kesindi ve böyle bir adamın Allah susuzluğuyla yanan birisi olduğuna inanmak da zordu.

Hasan Hoca, sonunda eliyle Prof'u işaret etti. "Hocam da iyi bilir. Bugün sorunumuz, düşünmek. Yani, felsefe. Felsefe olmadan Kuran'ı eksik anlarız. Felsefesiz İslam, görüldü ki, âkil adamlar yerine düşünmeyi unutan görev adamları yetiştirdi..."

Adam sözlerinin sonuna geldiğinde resim iyice belirginleşmişti: Tutkusu mutlaka felaketle sonuçlanacak biri vardı karşılarında... Engin insan sevgisi onu adeta sarhoş etmişti; ancak bu bile soğukluğunu gizleyemiyordu; erdemleri onu ısıtmamıştı. O zaman fark etti: Her erdemde belirsiz de olsa, kibrin izi vardı. Hasan Hoca bunun kanıtıydı.

Altan, Hasan Hoca'nın herkesi ele geçiren sözlerinin ardından –üstüne çöken ağır bir yük gibi– odayı ezen sessizliğin uzamasına izin vermedi. "Pekâlâ, insan sevenlerin işçiyi de sevdiklerini varsayalım. Mehmet..." Öfkesini hatırlayarak düzeltti. "Prof... bana sendikadan söz etti. Buraya onu dinlemek için geldim."

Yakup, kararın kendisine ait olduğunu belirtmek ister gibi, bu kez Hasan Hoca'nın konuşmasına fırsat vermeden cevap verdi. "Mehmet kardeşin kapatmak zorunda kaldığı sendikanın faaliyetine tekrar izin verilecek, kimseye baskı yapılmayacak. Onlarla konuştum."

Altan, Yakup'un söylediklerini doğrulatmak ister gibi ona dönünce, Yakup'un kiminle konuştuğundan haberinin olmadığını anlatmak için omuzlarını kaldırdı. Bunun üzerine Altan, Yakup'a tekrar sordu. "Ne zaman?"

"En kısa zamanda."

Altan, Yakup'un yerine cevap veren Hasan Hoca'ya dön-

dü. Soruları bitmemişti; sert bir sesle art arda sıraladı. "Diyelim ki sendika açıldı. Sonra ne olacak? Bizden ne istiyorsunuz?"

"Birlikte çalışalım. Sendikalarda."

Yakup ve Hasan Hoca, iki Müslüman! Fikir, Altan'a da garip gelmişti. "Nasıl olacak bu? Sendikaya mı geleceksiniz?"

Hasan Hoca başını salladı. "Hayır, biz değil, dostlarımız. Ayrıca dergi de çıkarabiliriz. Neler yapabileceğimizi yine beraberce istişare edebiliriz."

"Bu çalışmayı neden..." Altan, uygun sözcüğü buluncaya kadar bekledi. "Dinci sendikalarla yapmıyorsunuz?"

"Kastettiğiniz kişiler sahiplerini dinleyen uslu adamlar; kapitalizmle sorunları yok."

Ortalığı kaplayan meraklı sessizliği Prof böldü. "Ben sigara içeceğim."

Prof doğrulunca o da adamı izleyerek dışarıya çıktı. Prof, iki binanın arasındaki korunaklı boşlukta karar kılmıştı. Durduğunda dudaklarında sigara vardı. Yürürken paketi çıkarmış olmalıydı. Omuzlarını kaldırmış, yerinde hafifçe zıplayan adamı seyrederken aylardan sonra ilk kez üşümediğini fark etti. Emine! Neredeydi?

"İster misin?"

Prof, paketi uzatmıştı. İkram ettiği sigarayı geri çevirdi. Altan'dan devraldığı sorulara başlamadan önce adamı bekledi. İçerideki tartışmaya neden katılmamıştı? Geçen hafta İslam ve sosyalizm konusunda ders veren o değil miydi?

Aptalca bir soruydu onunki. Karşısındaki adama bakan, cevabı kolayca kestirirdi. Tembelliğinden... "Hasan Hoca'nın önerdiği şeyin gerçekleşme şansı var mı?"

Prof, ağır ağır başını salladı. Demek o da aynı fikirdeydi. "Hasan Hoca'nın dediği gibi; felsefe! Müslümanlığın sorunu, ardında felsefe geleneğinin olmaması... Felsefe olmazsa, hiçbir gelişme olmaz."

"Desene senin gibilere iş düşüyor."

"Keşke, ama o fırsat sadece Fatih'in eline geçti, ne yazık ki, o da İmam Gazali'yi seçti. İslamiyet de böylelikle felsefeye inanmayan, bunu günah sayan imama boyun eğdi..."

"Öyleyse Yakup bunu neden yapıyor? Böyle birdenbire ortaya çıkan, Tanrı aşkını bile aşan bu insan sevgisinin nedeni ne olabilir?"

Prof, art arda gelen soruları dinledikten sonra sakin bir sesle cevap verdi. "Galiba iyi olma sendromuna yakalandı! Zaman zaman zenginlerde görünen bir hevestir bu..."

Prof'un alaycılığıyla oyalanmadan, "Abdullah Bey onlara hayat hakkı tanımaz," dedi. "Sendikanın tekrar faaliyet göstermesine izin vermez. İsteği duyduğunda tavana sıçrayacak." Adama yaklaştı. "Bana sorarsan Yakup'un sendromunun ya da hevesinin, her neyse, bir tek açıklaması var..." Prof, gözlerini ona çevirmişti. Merakı bununla sınırlıydı. "Yakup'a bir şey oldu. Kız kardeşi haklı; bir derdi var."

Prof, sigarayı dudaklarından almadan üstünkörü sordu: "Nasıl bir dert bu?"

"Bilmiyorum," dedi adama. "O da bilmiyor."

Prof, öksürür gibi güldü. "Yakup'a sor öyleyse."

"Peki," dedi. "Sorarım. Ama sen de Altan'ı uyar. Yakup'un heyecanı uzun sürmeyebilir. Hesabını doğru yapmalı."

"Sen neden uyarmıyorsun?" Prof'un bakışları değişmişti. Şimdi o cılız merakına belli belirsiz bir öfke eşlik ediyordu.

"Bana kızgın. Sözlerime kulak vermez. Bilmez misin, onda Arnavut inadı var."

Prof, sanki Altan'ın nereden olduğunu hatırlamak istiyormuş gibi biraz düşündü. Sonra elini salladı. Vazgeçmişti. "Müslümanlıkla sosyalizmi buluşturmak ve bunu sendikalarda hayata geçirmeyi denemek. Fikir, ütopik de olsa heyecan verici..." Onun yüzündeki ifadeyi görünce sözlerini uzatmadan sordu. "Öyle değil mi, Sayın Genel Müdür?"

Prof, yorgunluğuna rağmen öfkelenmişti. Şimdi daha da yaşlı görünen adama bakarak başını salladı. Sonra itirazını seslendirdi: "Bunun olmayacak duaya âmin demekten ne farkı var?" Belki düşüncelerini bu kadar açık ifade etmemesi gerekiyordu ama o da Prof'a uyarak içindeki öfkeyi serbest bıraktı. "Sendikaya tekrar izin vermekmiş! Yazboz tahtası mı bu? Bir sürü patırtı kopacak. Hasan Hoca yüzünden başımıza iş açılacak! O adam Yakup'u..."

Cümleyi yarım bırakarak sustu. Şaşırmıştı. Çünkü Emine'nin Hasan Hoca hakkında söylediği sözleri tekrarladığını fark etmişti. Prof da onun kadar şaşırmıştı. Şaşkınlığının derinliği sigarasını dudaklarından çekerek, ayıpladığını gizlemeden konuşmaya başlamasıyla ortaya çıktı.

"Demek sen de patronun gibi sendikadan hazzetmiyorsun? Oysa Altan, babanın sendika üyesi olduğunu söylemişti." Heyecanlı bir ses tonuyla başladığı konuşmasına ara vererek sustu. Bir süre sigarasından uzun nefesler alarak düşündü. Sonunda kararsızlığını yenerek sordu. "Söylesene, sen kimden yanasın?"

Prof'un tembellikten başlayarak saldırganlığa dönüşen tavrıyla irkildi. Altan'ın yerini mi almaya niyetliydi? Sonra birden yatıştı. Çünkü içine küçümseme gizlenmiş sorunun cevabını verebilirdi. İlk kez kimden yana olduğunu biliyordu. "Kendimden yanayım," dedi adama gülümseyerek. "Galiba sonunda ben de hayatın sırrını çözdüm."

Prof, yine susarak bekledi. Konuşmaya başladığında –aslında mırıldanıyordu– başını da sallıyordu.

"Bak dostum. Hayatın ilk sırrı, bir sırrı olmadığıdır. İkinci sırrıysa, eğer varsa, bu sırrın cevaplarda değil, sorularda olduğudur. Üçüncüsüne gelince: Bir şey yapmak için önce bir şey olmak gerekir..." Prof, onun karşılık vermesine fırsat vermeden sözlerini tamamladı. "Balina zor durumdaymış... Altan söyledi. Belki ona yardım edersin."

Lafı değiştirmeye çalışıyordu. Cebindeki paketi çıkardı. Demek karşısındaki tombul, uyuşuk adam, ona ederinin üstünde değer biçildiğini düşünüyordu.

"Asmalımescit'teki lokantada yemek yediğimiz o akşamı hatırlıyor musun?" Prof'un cevabını beklemeden devam etti: "Sana kendimi biriktirmeyi bilmediğimi, bir öykümün olmadığını söylemiştim." Sigarasını yakarken ona iyice yaklaştı. Dudakları neredeyse adamın kulağına değecekti. "Artık var. Hem de geleceğe uzanan bir öykü... Dördüncü sırrı da ben söyleyeyim: Başkalarından belki fikir devşirebilirsin, ama kişilik! Asla."

"Bana kızma."

Kızmıştı bile. Sözlerini öfkeli bir uyarıyla noktaladı. "Sakın bir daha beni küçümsemeye kalkışma!"

Prof, ellerini yana açıp gözlerini kaçırdı. Bütün zayıf kişilikliler gibi tehdit edildiğinde afallayıp, geriliyordu. Adamı birazdan fark ettiğinde utanacağı korkusuyla baş başa bırakıp geri döndü ve çıkışa yürüdü. Nasıl olmuştu da dostluk için yaratıldığını düşündüğü bir adama bu kadar öfkelenmişti? Değişen kimdi? Sorusuna cevap vermedi. Burada işi bitmişti.

Sürpriz onu alt terasın yanındaki kahvede bekliyordu. Emine ve Muttalip oradaydı. Yeni gelmiş olmalıydılar. İkizinin yanına oturmaya hazırlanan kızı görünce bir el tarafından tutulmuş gibi şaşkınlıkla durakladı. Camın ötesinde, bu sabah Yeniköy İskelesi'nde karşıladığı o kadından farklı birisi duruyordu. Başındaki renkli eşarbı çıkarmış, yerine yüzünü küçülten koyu bir başörtüsü bağlamıştı. Üstünde de açık mavi renkte, uzun bir manto vardı. Birkaç saat önce her şeyi değiştiren o büyülü güzellik ortadan kaybolmuştu. Tepeden tırnağa değişmişti. Bavulun neden o denli büyük olduğu şimdi anlaşılıyordu.

Onlara görünmeden şoförün arabayı park ettiği meyda-

na yöneldi. Yürürken derin bir hayal kırıklığını peşinde sürüklüyordu. Akşamını güzelleştirecek anısını yitirmişti. Araba yokuştan aşağıya inerken Balina'yı hatırladı. "Zor durumda!" Balina neden onu değil de Altan'ı aramıştı? Bu Prof'un uyandırdığı öfkeyi iyice ayağa kaldırdı.

Ofise döndükten iki saat sonra Ömer telefon etti. Sesi şaşkınlığını ele veriyordu. Abdullah Bey'in önemli bir mesajını iletmek için aradığını söyleyerek yazılı bir metinden okur gibi haberi verdi. Sendikaya geri dönmek isteyenlere izin verilecekti. Abdullah Bey, onun sendika temsilcisiyle konuşmasını, duyuruyu hemen yapmasını istiyordu.

Ömer'e kısa cevaplar vererek telefonu kapattı. Yakup ve Hasan Hoca ilk raundu almışlardı; hem de umulandan kolay ve çabuk. Yakup'un gücünü küçümsememeliydi. Baba oğul arasındaki çekişmede ondan yana mı olmalıydı? Soruyu sorar sormaz durakladı. Artık kendinden yanaydı, bunu aklından hiç çıkartmamalıydı. Telefona uzanıp, sekretere sendika temsilcisini bulmasını söyleyecekken kızın heyecanlı sesini duydu. "Abdullah Bey arıyor."

Abdullah Bey'in bizzat kendisinin vermek istediği mesajı açıktı: Durumu idare et... Sendika temsilcisine istediği gibi çalışabilecekleri söylenecek, ama el altından sendikaya dönmeyenlerin memnun edileceği haberi yayılacaktı. "İşe sendika temsilcisine zam yaparak başla!"

Telefonu kapattıktan sonra sekretere sendika temsilcisini bulmasını söyledi. Abdullah Bey'in dediklerini yaparak kimden yana olacaktı? Kadıoğulları'ndan mı? Cevabı İkizi verdi: "Kendinden..."

Akşam, yemeğe giderken Altan aradı. Haberin ilk yarısını almıştı. Onun sabah yaptığı gibi soğuk bir tavırla sorularını cevapladı. Bir ara Balina'yı sormaya niyetlendi ama Altan Yakup'tan söz ediyordu.

"Sendikalarda beraber çalışmak konusunda çok ısrar etti.

İşçilerle Allah arasında bir bağ kurmuş. Sanki işçiler olmazsa, Allah da olmayacak... Anlamadım, ama düşünürüz dedim. Ortalıkta onca zengin sofu dolaşırken, Allah'a yardım etmek yine biz fukaralara kaldı..."

Gece yatağa girmeden önce aynada yüzünü seyretti. Kendini seçmişti, ama artık kendine benzemiyordu. Omuzlarını silkti. Kim tanıyordu ki onu? Birden değerinin gerçek fiyatını bilen tek kişinin Zeynep olduğunu kavradı. On yılda bir gördüğü bir kadın! Kadının kendinden yana biri olmadığını biliyordu. Bu rahatsızlık veren bir keşif olsa da üzerinde durmadı. Bir ara Emine'yi aramayı düşündü ama sonra vazgeçti. Onun aramasını beklemeliydi.

Beklediği telefon gece yarısında geldi. Ses kaygılıydı. "Uyuyor muydunuz?" Uyumadığını söyleyince Emine heyecanla açıkladı. "Sizi daha önce arayamadım. Ama bugün önemli şeyler oldu..."

Sonra babasının Yakup Ağabeyi'ne nasıl öfkelendiğini anlatmaya koyuldu. Bir süre sonra sadece kızın sesini dinlediğini fark etti. Hayal kırıklığına uğratsa da içindeki kapalı kapıyı aralayabilen kişiydi o.

- 10 -

Pazartesi, Çarşamba ve Perşembe! Haftanın, yaşadığını hissettiği üç günü: Genellikle öğle yemeğinden sonra, güneye doğru alçalan güneşin Boğaz'ı renkten renge bürünen tembel bir bukalemuna çevirdiği saatlerde, Yeniköy İskelesi'nde ona karşıki kıyıdan Emine'yi getirecek gizemli vapurları gözlerken her seferinde aynı şeyi düşünüyordu. 'Onu beklemek, hayatımın en zevkli işi; bunun için, bu an için yaratıldım ben...'

Bu yeni ve coşturucu duygu –kendini bir tüneli andıran sokağın ucundan dışarıya atıp– İskele'nin yanındaki küçük

açıklığa varır varmaz hemen ele geçiriyordu onu. Bitmemesini dilediği o büyülü dakikalar boyunca bir yandan sahile yakın geçen teknelerin yarattığı dalgaların rıhtıma çarparken çıkardığı sesleri dinleyip, denizin üstünde yem arar gibi uçuşan martıları izlerken, bir yandan da içindeki yeni efendinin tutsaklığından aldığı o tuhaf hazla, ona geleceği getirecek kadını bekliyordu.

Emine'yle, Altan'ın Yakup'la anlaştığı o garip, garip olduğu kadar da ilginç olan buluşmayı izleyen Cuma'dan beri haftada üç gün –saat ikiyle beş arasına sıkıştırdıkları hüzünlü, aydınlığı solmuş akşamüstülerinde– buluşuyorlardı. Artık on iki yıl önce 'pis komünist' dediği adamla garip bir güç birliği kuran Yakup'u görmeye gitmiyordu. Bundan şikâyetçi değildi, aksine memnundu: Emine'yi yadırgatıcı kıyafetiyle görmek zorunda kalmıyor, her buluşmada güzelliğinin derinliğini yeniden kavrayıp, zevkle izlediği kadının beynine kazınmış, kıskançlıkla korumak istediği resminin gölgelenmesini engelliyordu. Ama o zehirli kuşku hep aklında, kafasının arkasında bir yerde öne atılmaya hazır, bekliyordu: Hangisi gerçek Emine? Buluşmalara adeta defile yaparcasına, birbirinden şık kıyafetlerle gelerek karşısındaki erkeğin hayranlığını gözlerinden devşiren, beğenilmeyi önemseyen, bekleyen talepkâr kadın mı, yoksa kendini başörtüsü ve uzun mantonun altına gizleyen, farklılığı reddeden, silik kız mı? Yakup'tan uzak durmak bir anlamda giderek daha çok hayran olduğu, her görüşünde güzelliğinin gizli kalmış yeni bir unsurunu keşfettiği kadının ihanetinden koruyordu onu.

Aslında Emine'nin de kendi kimliği konusunda henüz bir karara vardığı söylenemezdi. Şartlar göz önüne alındığında çok da şaşırtıcı değildi bu. Kimi örnek alacaktı? Ailesinin hiçbir ferdi ötekine benzemiyordu. Babası, paranın ve Prof'un deyimiyle, zenginliğinin onaylanmasının peşindey-

di. Çok sevdiği, Hasan Hoca'yla kader birliği yapmış ağabeyi, dinin kutsallığından, ahlâki özünden, felsefi boyutundan yanaydı; delice bir fikre, sosyalizmle İslam'ın uzlaşabileceği düşünün peşine takılmış, zenginliğini reddetmişti. Annesi rolünü oynayan ablası Fatma'ysa tam bir sofuydu. En çok ona benzeyen canlı, Muttalip'e gelince, genç zıpırın tek isteği vardı: Duruma hemen uyum sağlamış, hepsinden önce metropollü olmuştu; şimdi benzerleri gibi babasının zenginliğinin tadını çıkarmak ve bu eşsiz kentin ona sunacağı hazları kucaklamak istiyordu.

Emine'nin hiçbirine benzemese de ablasıyla ikiz kardeşinin bir melezi olduğunun farkındaydı. Dışının Muttalip'i, içinin ablasını andırdığı bir melez. Buluşmaya kardeşi gibi gelse de onun geceleri yalnız kaldığında ablasının terbiyesiyle ürperdiğini, ertesi buluşmada saklamaya çalıştığı pişmanlıklar edindiğini biliyordu. Ama ona gençliği hükmediyordu. Gizlisi saklısı olmayan masum yaşam alışkanlıklarından, âşık bir kadının gizli, beceri isteyen karmaşık hayatına geçişi şaşkınlık uyandırıcıydı. Yaşadığı zorluklara, karşılaştığı engellere rağmen Emine'nin buluşmalara aksatmadan gelmesiyle emin oldu: Kadınların aşkla ilgili gerekliliklere uyum sağlamada içgüdüsel, adeta olağan bir becerileri vardı. Her buluşmada, öncelikle –haftanın hemen hemen her günü babasının desteklediği iktidar partisine rakip olan Saadet Partisi'nin toplantılarına giden– ablasını ustalıkla atlatıyordu. Sevimsiz ikiz kardeşini, sorulduğunda onunla olduğunu söylemesi için ikna etmişti. Buna karşılık o da Muttalip'in sırlarını saklıyordu: Pahalı cipini, bir mankeni andıran garip sevgilisini, sürekli astığı okulundan atılmak üzere olduğunu... Emine'nin görünen masumiyetinin ardında becerikli birisi vardı.

Ve Viyana macerası sırasında altı ay boyunca aynı evde kaldığı, bir ara Muttalip'le evlenmesi için ablasıyla birlikte

planlar yaptığı Gülizar! En yakın arkadaşının buluştuğu erkekle günah olduğu için tanışmayan bu sırdaşı, Emine'nin öteki suç ortağıydı. Emine, ablasına sık sık onunla birlikte olduğunu söylüyordu... Kadın âşık olunca hazinesini paylaşacak dost arar. Erkekse zaferini duyuracak arkadaş... Emine'nin Gülizar'a her şeyi anlattığını biliyordu. Ama o kimseyle konuşmak istemiyordu; kulağının arkasında yaşayan o sinsi, geveze İkizi'yle bile.

Haftada üç gün buluşuyorlar ve hemen hemen her gece telefonla konuşuyorlardı. Arayan hep –ablası duymasın diye alçattığı tedirgin sesiyle– Emine oluyordu. Oldukça uzun süren, kıza, "Hadi artık uyu," demesiyle sona eren konuşmalarda Emine genellikle kendinden, gündelik yaşantısından söz ediyor, neler yaptığını anlatıyordu: Böylelikle onun Sezen Aksu dinlediğini, yerli film seyretmekten hoşlandığını, her gece ablasıyla birlikte namaz kılıp Kuran okuduğunu, akşamları neredeyse hiç dışarıya çıkmadıklarını, onlara pek misafir gelmediğini, babasını yeterince görememekten şikâyetçi olduğunu öğrenmişti. Konuşmaların ikinci kısmı, eğer buluşmamışlarsa, göremediği erkeğin o gün neler yaptığını öğrenmek için sorduğu sorularla geçiyordu; buluşmuşlarsa, sorular –merakını ve amacını gizlemeye çalışsa da– genellikle duvarında resmi asılı asteğmenin geçmişiyle ilgili oluyordu: Kız kardeşi nasıl bir insandı? Avustralya güzel bir yer miydi, orada neler yapmıştı? Hayatında unutamadığı birisi, yani, bir kadın var mıydı? Tabii Emine'ye Aslı'dan hiç söz etmemiş, Avustralya'da kısa bir süre için bir kadınla ilişkisi olduğunu itiraf etmekle yetinmişti.

Beykoz'daki –yamaca oturtulduğundan yoldan bakılınca üç, bahçeden sayıldığında beş katlı olan– evlerinin çatı katından deniz –Emine, Boğaz'ı bir taşralı gibi böyle adlandırıyordu– göründüğünü, orada terasa açılan, kendine ait bir odası olduğunu, geceleri yalnız kaldığında hemen onu ara-

dığını bu gece sohbetleri sırasında öğrenmişti. Bir de bilgisayar vardı. Emine o deniz gören odada ne zaman kendi başına kalsa bilgisayarının başına geçiyor ve geç vakte kadar arkadaşlarıyla konuşuyordu. Bu tutkulu alışkanlık, kurtulamadığı bir hastalığı andırıyordu. Kimlerle konuşuyordu? Sorularına Emine'nin kaçamak cevaplar verdiği gözünden kaçmamıştı. Saklasa da ondan önce muhtemelen başka erkeklerle de konuşmuştu.

Emine'yi ve ilişkilerini değerlendirirken kolaya kaçtığını biliyordu. Onu önce –zenginliğini aklından çıkarmadan– güzel bir kadın olarak görmeyi yeğliyordu; Emine'nin içini, inancını, kişiliğinin dinî özünü göz ardı ettiğinin farkındaydı. Buna aldırmıyordu. Taktığı türbanı modaya uygun olduğunda, ona farklı bir şıklık katan bir aksesuarı andırdığında kabullendiğini, güzelliğini gizlediğinde, bireyselliğini ortadan kaldırıp onu benzerlerine dönüştürdüğündeyse buna katlanamadığını görüyordu. Özetle, Emine'ye yönelik duygularının birbirini itmeyen, aksine birbirini çeken iki kutbu vardı: Güzellik ve Boğaz'a bakan, yakında Kadıoğulları'nın olacak o pencerenin önünde onunla birlikte oturma hayali. Bu çıkarcı ikiyüzlülük onu utandırmıyordu. "Emine'nin güzelliği bencilliğini haklı kılıyor. Üstelik düşlediğin zenginliğin yarısına sahip olan Yakup'un hayatını, kendininkini tehlikeye atarak kurtardın..." Giderek sesini daha az duyduğu İkizi, aklı karıştığında kulağına böyle fısıldıyordu.

Öte yandan Emine'nin varlığı gerçekten büyüleyiciydi. Bakışları bir çift el gibiydi; onu kavrıyor, her noktasına dokunuyor, teninde haz dalgaları büyütüyordu... Buluştuklarında sözler tükendiğinde, sıra, dile getirilmeyen düşünceler ve açıklanmayan arzularla yüklü sessizliklere geldiğinde, tatlı bir tedirginlikle ürperen genç kadına bakıyor, böyle anlarda masum utancının yarattığı şehvetimsi çekimi tüm bedeninde hissediyordu... Zehirli bir saflığı vardı. Karşısın-

dakinde sahip olma isteği uyandıran, saldırganlık üreten bir masumiyetti bu. Onunla –söylediklerini her zaman dinlemese de– konuşmaktan zevk alıyordu. Sanki sesinde ışık vardı. Dudaklarını araladığında yüzü aydınlanıyordu. Öyle ki, onu karanlıkta bile görebileceğini düşünüyordu. Ama asıl cömertliği gülümsemesiydi. Neşesininse bedeni gibi cinsiyeti vardı. Kışkırtıcı, yumuşak ve kavrayıcı... Ama vakitsiz öldüğünü söylediği annesinden söz ederken kendini tutamıyordu: Yankısız bir sesle ağlıyor ve gözleri ıslandığında yeşile dönüşüyordu. Böyle anlarda –kızarmış yanaklarıyla– birlikte egzotik bir çiçeği andırıyordu. Ona yakışmayan yalnızlıktı; bu onu çocuklaştırıyordu.

İlk ayın sonunda ikisi de mevsimsiz bir bahar büyüsünün kurbanları olmuşlardı. Her gün art arda sökün eden taze isteklerle uyanıyordu... Değişmişti, Emine'ye baktıkça hayatında daha önce hissetmediği bir önseziyle ürperiyordu: Artık onsuz bir varlığı olmayacaktı. Soluk alır gibi düzenli ve sürekli olarak ona doğru akıyor, yavaş yavaş onun benliğine karışıyor, onun olduğunu hissediyordu. Her insanın tek dileği vardır: yüreğinin peşinden gitmek. Her aşk bir başkası olma sözüdür... Emine'yi süzdükçe bunları düşünüyor, düşünürken Aslı'yı da hatırlıyordu. Onun güzelliği karşısındakini ezerdi. Oysa Emine'ye baktığında onu gizli bir çağrıya karşılık verir gibi belirsiz bir tebessümle, kendisini beklerken buluyordu. Karşısında duran eşsiz varlığa duyduğu ilgi, bir tohumun toprağın üstüne çıkarak filizlenmesine benziyordu. Bu döllenmiş yumurtanın bir canlıya dönüşme inadı gibi önlenemez bir istekti... Emine'nin ilk kez Mehmet dediğini duyduğunda da emin oldu. Artık adı kadar onundu...

Sonunda o kaçınılmaz an geldi. Bir çarşamba günü, saat beşte! Dışarıda soğuk ve yağmur; içerideyse gergin bir sessizlik vardı. Güneş işini bitirmiş, yerini ışıklara bırakarak Boğaz'ı terk etmişti. Artık duruma alışmış olan garson son za-

manlarda sık sık yaptığı gibi sigara içme bahanesiyle onları yalnız bırakarak dışarıya çıkmıştı. Panoramik Boğaz manzarasının sonunda, sergilenen güzelliği vurgulayan bir figür gibi hareketsiz duran Emine'ye bakarak, birazdan gidecek diye düşündü. Masanın üstünde, birbirine değmeden yan yana duran elleri arada bir kıpırdayan iki utangaç kedi yavrusunu andırıyordu. "Şimdi!" Kulağının ardındaki sesi dinlemeli miydi? Kararsızdı ama İkizi'ne hak vermiyor değildi. Eğer yapacaksa artık yapmalıydı. Kendini, denize girmeden önce bedeni ve ruhu ele geçiren o tatlı kararsızlığın tutsağı olmuş gibi hissediyordu. Sonra birazdan tenini kaplayacak o serin huzuru hatırlayıp elini uzattı ve Emine'nin kırılmış bir dal gibi bükülmüş, narin, ince bileğini tuttu. İşte adımını atmış, hareketsizliğini yenmişti. Soluğu kesilmiş, kızın ne yapacağını izliyordu. Emine hiç kımıldamadı. Yüzü beyazlaşmış, taş kesilmiş, sanki canlılığını yitirmişti. Ama o parmaklarının ucunda kızın atan nabzını hissedebiliyordu. Emine'nin kalbi, küçükken tuzaktan kurtardığı o kuşunki kadar hızlı çarpıyordu. Gözleri irileşmiş, açılmıştı; sanki onlarla nefes alıyordu. Avucundaki elin bir kuş gibi titrediğini, zaman zaman kaçmak istediğini ama her seferinde vazgeçtiğini görebiliyordu. Onu günaha sokuyorum! Beyninde uçuşan cılız çığlığın ardından bir an tutsak aldığı kızı özgür bırakmayı düşündü, ama sonra duyduğu mutlulukla elini daha da sıkı kavradı. Emine'nin narin, sulak eli, her an yitirebileceği, başka bir yere göçecek bir kuşa benziyordu: Ama buna aldırmadı. Her göç aynı zamanda bir geri dönme vaadi değil miydi?

Birkaç dakika sonra aklından onu öpmeyi geçirdiğinde Emine niyetini anlamış gibi korkuyla geri çekildi. Yüzü nihayet canlanmıştı: Dudakları kıpırdıyor, mırıltıları af diliyor ve avucunda eliyle birlikte yüreğini de tutan erkeği, uyarıyordu: "Küçük olan benim, haşmetli, büyük olan sensin... Sana geldim, bağışla beni Allah'ım..."

Emine'yi titreyerek yakarırken görünce avucundaki elini bıraktı. Ölçüsüz korkusu şaşırtıcıydı. "Bu kadar korkma," diye mırıldandı. "Aşk, Tanrı'dan önce icat oldu."

Emine, dehşet içinde başını sallayarak sözünü kesti: "Susun! Tövbe deyin!" Hızla devam etti: "Yanılıyorsunuz: Ben Allah'tan korkmuyorum, Allah'a aşığım. Hatalarımızı affedince, Allah'ı daha fazla severiz. Allah da kulunu seve seve affeder. Hem Allah'tan korkarak hareket edenler, inançsızlığın pençesine düşebilirler..."

Korkusu da büyüleyiciydi. O büyünün peşinden sürüklendiğini hissederek mırıldandı: "Çok güzelsin." Sonra bunu bir daha söylemeyeceğini bilerek ekledi. "Seni seviyorum."

İtirafının ardından ona baktı. Emine irkiltici bir şey duymuş gibi gerilemişti. Güzelliğinden bir kusurmuş gibi utanıyordu. Ama elini tutan erkeğe karşılık veredi. "Ben de efendim. Ben de..." Sonra sesi söndü ve kendine döndü. "Allah'ıma şükürler olsun..."

'O da seni seviyor...' İkizi'ne aldırmadan garip bir duyguyla Emine'ye baktı. Kendini fakirleşmiş hissediyordu: Sanki aşkını itiraf eder etmez en değerli hazinesini yitirmişti. O zaman anladı. Paylaşılmayan aşkın sarhoşluğu uzun sürüyor, paylaşılanınsa hemen sönüyordu.

Ama o gece geleceğe daha da yaklaştığını bilerek gözlerini kapadı. E-mi-ne! Birkaç kez tekrarlayınca fark etti: Adı, üç heceli bir aşk şiirini andırıyordu...

Beşinci Bölüm

- 1 -

Katlar arasındaki ahşap merdivenler, tavandan sarkan eski moda büyük avizeler, sağa sola serpiştirilmiş küçük heykelcikler, ağır, koyu perdeler, yerdeki halılar... Simin'in oturduğu yer –içeriden bakıldığında geçmiş asırdan kalan bir konağa benzese de– bir ev değildi. Sanki sahibesini dokunulmaz, ulaşılmaz kılan, ruhsal bir kaleyi andırıyordu. Haberi aldığından beri içinde kıpırdayıp duran tedirginliği bastırarak onu karşılayan hizmetçinin işaret ettiği tarafa yürüdü. Simin'in koyu renk tutkusu, sağır duvardaki lambriyle birleşince salonu inzivaya çekilecek kasvetli bir mağaraya çevirmişti. Sola bakınca durakladı. Geniş duvarda onlarca tablo vardı. Sağ tarafta, biraz gün ışığı bulma umuduyla pencerenin önünde uyuklayan iri köpeğin uzağındaki deri koltuklardan birine oturdu. Abdullah Bey'in bu iş için onu seçmesi garipti. Saatine baktı. Eskiden her gün mutlaka en az bir kez telefon eden kadın, evine tehdit etmeye geldiğinden beri onu aramamıştı. Emine'yle buluşmaya başladıktan son-

ra onu hiç görmediğini düşündü. 'Cenk'i de...' Ses haklıydı; şirketi satma kararını haber vermek için Yalı'ya çağırdığından bu yana Cenk'le de karşılaşmamıştı.

"Geldiniz mi Mehmet Bey?" Sesin geldiği yöne, kapıya döndü. Simin, yine yüzünde onu sevimlileştirmeyen o alaycı ifade, yine siyah, karşısındaydı. Hoş geldin demeden yüksek bir sesle, neredeyse bağırarak sordu. "Ne rastlantı, değil mi?"

Rastlantı! Ona doğru yürüyen kadına baktı. Neyin peşindeydi? Koltuktan doğrulurken meraksız görünmeye dikkat ederek aldığı repliğe karşılık verdi: "Rastlantı olan neymiş?"

"Farkında mısın? Ne zaman bir çantayla ziyaretime gelsen, şirketin bir parçası elimden çıkıyor. Geçen sefer yarısı gitmişti, şimdi de geri kalanı." Dostça karşılama denmezdi buna. Simin'in uzattığı elini sıkarak tekrar koltuğa oturdu. Zayıflamış mıydı? Karar veremedi; bedeni seçtiği renge göre değişiyordu. Çantayı açtı. Bayan Plevneli umduğundan çabuk pes etmişti. Belki de Ömer'in dediği doğruydu. Reddedemeyeceği –ve adamın bir daha tekrarlamayacağı– kadar iyi bir teklifti Abdullah Bey'inki. "Protokolü getirdin mi?"

Başını salladı. "Bu senin fikrin miydi?"

Simin otururken sordu. Sesi hâlâ alaycıydı. "Ve neymiş bakalım benim fikrim?"

Çantadan çıkardığı kâğıdı ona uzattı: "Bunu benim getirmem." Simin cevap vermeden satış protokolünü ondan alıp üstünkörü gözden geçirdi, son paragrafı iki kez sesli okuduktan sonra imzaladı. Demek bu kadardı? İki dakika: L&M'den vazgeçmesi bu kadar sürmüştü. Kadına bakınca emin oldu. Protokolü Ömer ya da bir avukat yerine onun getirmesini Prenses hazretleri istemişti. Neden? Tekrar sordu. "Bana söylemek istediğin bir şey mi var?"

Vardı; konuşurken az önce imzaladığı kâğıdı vermeyecekmiş gibi sallıyordu. "Bütün bunların bir tek sorumlusu var:

Cenk... Ama nedense içimden bir ses diyor ki..." Kâğıdı ani bir kararla ona geri verdi. "Bu işte senin de bir dahlin var."

Kadına, "İçindeki sesin her dediğine aldırma," dedi. Sonra kâğıdı çantasına koydu. "Ben öyle yapıyorum."

"Birisine mi âşıksın?"

Eli çantada, kalakaldı. Gafil avlanmış, şaşkınlığını gizleyememişti. Meraksız görünmeye çalışarak kadına sordu. "Bunu da nereden çıkardın?"

"Ortadan yok oluşundan. Âşıklar hep herkesten uzak köşelerde oturur. Ne demişler: Âşık olan sadece sevdiğinin hayaliyle kalmayı yeğleyendir... Bir aydır sesin çıkmıyor, kayboldun."

Biliyor, diye düşündü. Yine de baştan savma bir cevapla inkâr etti. "Buradaydım. Arasaydın beni bulurdun."

"Hadi, inkâr etme! Hem âşık olmakta ne kötülük var? Her yürekli adam en az bir kez teslim olur." İnkâr etmeli miydi? Çantayı kapattı. En iyisi gitmek... Ancak Simin'in alaycı sesi düşüncelerini böldü. "Biliyor musun, erkekler elde edebilecekleri kadınların en iyisine yönelirken, kadınlar hayal ettiklerinin en iyisini isterler..."

Ne demek istiyordu? "Erkeklerin daha gerçekçi olduğunu mu söylemek istiyorsun?"

Simin, onu süzmekle yetindi. Erkeklerin gerçekçiliğini ne onaylıyor ne de reddediyordu. "Daha kalkmıyorsun; izin yok! Önce birer içki." İtiraz etmesine fırsat bırakmadan yerinden doğrulmuş, camlı dolaba doğru yürümeye başlamıştı bile. Köpeğin yanına varınca geriye dönmeden sesini yükselterek tartışmayı sürdürdü. "İstersen şöyle diyelim: İnsan, kendinde olan erdemlerin izlerini bulduğu kişiyi sevmeden yapamazmış."

"Bence tam tersi. İnsan kendinde olmayan erdemlere sahip olanı sever..."

Simin, tartışmayı kazanmış gibi gülümsüyordu. "Öyley-

se söyle bakalım! Sende olmayıp da onda bulduğun erdemler nelerdir?"

Onda! Öğrenmişti ve onunla oynuyordu. "Demek biliyorsun?"

Simin omuzlarını silkti. "Yakında babası da öğrenir." İçkiyi getirmişti. İçinde ne olduğuna bakmadan kadehi kadından aldı. "Emine Kadıoğlu... Onu iki kez gördüm. Kendini türbanının içinde saklıyor olsa da güzel biri; hoş, ben farklılığı güzelliğe tercih ederim ama; küçük hanım duru ve saf... Evet, saflığı seni büyülemiş olmalı..." Meraksız bir sesle sordu. "Sence duruluk ve saflık erdem sayılır mı?"

Niyeti neydi? Cevap aramaktansa sormayı seçti. "Bu konu seni neden ilgilendiriyor?"

Simin, nedenini açıklamaya gerek görmediğini belli eden tavırla devam etti: "Belki de saygı duyulma isteğidir seninki. Unutma, saygı duyulma isteği, sevgiden de aşktan da güçlüdür... Hem aşkı abartıyoruz. Sevilebileceğimize inanmak! Evet, aslında aşk bu kadarcık bir şey."

İçindekini tatmadan Simin'in verdiği kadehi sehpaya bıraktı: "Bu ancak bir egosantrik için doğru olabilecek bir varsayım."

Simin, önce küçümseyen bir tavırla güldü, ardından söyleyeceklerinin onu inciteceğini biliyormuş gibi sesini alçaltarak mırıldandı. Oturmamıştı, ayaktaydı. "Söyler misin kuzum, savaşmış ve belki insan öldürmüş birisinden daha egosantrik kim olabilir?"

Onunkine uydurduğu ses tonuyla kadına cevap verdi. "Savaşı da aşk gibi abartmamalısın."

"Hayır, hiçbir şeyi abartmıyorum. Küçük Emine sana geçmişi unutturabilecek tek kişi. Doğrusu arınmak, temizlenmek için ondan daha uygun, daha masum başka bir şey bulamazdın..." Sesini sır verecekmiş gibi daha da alçalttı. "Ama bir sorun var: Sevdiğin kadın bomboş. Varlığı yok. Sadece

var. Zavallı dostum, o büyük boşluğu neyle dolduracaksın? Doldurabileceğini varsaysak bile, buna sabrın yetecek mi?" Küçümsemesi ışık gibiydi: Yüzünü ve baktığını aydınlatıyordu. Karşısındaki adamın sözlerini keseceğini hissedince konuşmasını bitirdi. "O, kendini sunan ve seven kişi olmayı seçti. Bütün hayatını hoşa gitme çabasıyla geçirecek. Ne korkunç bir esaret. Ya sen?"

Yine sözcüklerle oynamaya başlamıştı. Kadına yönelen öfkesini kontrol etmeye çalışmadan karşılık verdi: "Sen aşktan, sevgiden ne anlarsın? Hiç kimseyi sevemezsin sen!"

Simin keskin bir kahkaha attı. "Tabii ki severim. Kendimi: En uzun, hiç bitmeyecek aşk serüvenim bu. İnsan sevmek, eninde sonunda mutsuzluk getirir." Eliyle hâlâ uyuyan köpeği işaret etti. "Ben bu yüzden hayvanları tercih ederim. Hem ölçüsüz, tutkulu sevgi korkutucudur: sonunda nefret geleceği için... Ama ille de bir insan seçecek olsam, kimsesiz, tek başına, bana muhtaç, hatta sakat birini seçerdim; tüm sevgisini bana versin diye..."

Bir an önce gitmeliydi. Karşısında hâlâ ayakta duran kadına baktı. Dindirilmez istekleri, garip fikirleri yüreğinden değil, bedeninden geliyordu. Ona ruhsuz demek haksızlık olurdu. Sadece ruhu hafifti; vicdan, suçluluk duygusu gibi yükleri taşıyamıyordu. Zaman zaman şöleni andıran rezilliğinde çekici bir yön olduğunu inkâr etmek zordu. Geriye yaslandı. Erdemler ile onu birlikte düşünmemek gerekiyordu. Erdemlerin bu küstah kadını yüceltmeyeceğini, aksine onu gülünç bir budalaya çevireceğini kabul etmeliydi.

Yine de dilinin ucuna inen düşünceleri seslendirdi. "Başkalarının mutluluğunu kıskanmak! Sözlerinin ardında bu olmasın?"

Simin, "Mutluluğunuzu kıskanmak mı?" diyerek oturdu. "Güldürme beni. Siz asla mutlu olamayacaksınız ki. Sen onu sevmiyor, sevmeyi taklit ediyorsun."

Kadının sesindeki o uğursuz tınıyı duyunca ürperdi. Bu denli hınç duyuyor olmasının nedeni neydi? "Nesin sen? Kâhin mi?"

"Evet, her şey öylesine berrak ki... Tıpkı Phineus gibi olacakları apaçık görüyorum..." Elleriyle korumak ister gibi gözlerini kapadı. "Ama umarım sonum onun gibi olmaz."[1]

Phineus! O da kim? Sormaktan vazgeçerek hınçlı bedduaya karşı koydu. "Onu tanımıyorsun bile." Dişi şeytanı öfkelendirmek için Emine'yle arasındaki farkı vurgulayan bir sesle ekledi. "O gördüğüm en çekici kadın."

"Onu çekici bulmanın nedeni, dünyasını tanımaman... Her insan yeni yerler keşfetmek ister. Mesela hepimiz ufka bayılırız, değil mi? Ama elde etmek istediğinde, ufuk aldatıcıdır: Yaklaştıkça uzaklaşır... Tekrarlıyorum. Sonunda onu mutsuz edeceksin. Çünkü onunla acılarını değil, kaygılarını paylaşacaksın. Acısını kimseyle paylaşmayanlar merhametsiz olurlar. Üstat böyle der."

Alçak! Küfürü dudaklarının arasında tutup, "Onu inciteceğimi düşünmen saçmalık," dedi. "O, günahsız ve iyi biri."

"Sıkıcı yani!"

"İyi," diye tekrarladı. Sonra o karşılaştıran sesini yeniden buldu. "Onunla hiç sıkılmadığıma bahse girebilirsin."

"İyilik dediğin kötülüğün eksikliğidir, dostum." Simin onun neyi ima ettiğine aldırmamıştı. "Buna bir de günahsız olmasını eklersen, bu, boş, bomboş bir hayatın itirafından başka ne olur ki? Ama tabii, erkekler için iyilik ve masumiyet, sıkıcılık ve içeriksizlik olsa da yine de kadınlarda aranır iki niteliktir. Öyle değil mi?"

"Yine söz oyunu yapıyorsun."

Simin, üstünlük sağladığını bilerek başını salladı. "Beni dinle: Taşra kültürünün hiçbir ürünü bizleri mutlu edemez..."

---

1 Kâhin Phineus geleceği öyle açık görür ki, tanrılar bundan rahatsız olup, onu körleştirirler – yay.n.

Kadehini itham eder gibi uzatarak sordu: "Ona duyduğun ilgi, paraya duyduğun ilgi olabilir mi?" Sözleriyle hırpaladığı adamın doğrulacağını hissedince aceleyle devam etti: "Hemen alınma... Açgözlülük biz zenginlerde ilk akla gelendir."

Sözlerini noktaladığı dikenli kahkahası etine bir çivi gibi battı.

Lanet kadın, ne demek istiyordu? "Ne demek istiyorsun?"

"Şunu! Sakın zenginliği seviyor olmayasın? Malum, Müslüman da olsa, zengin kız zengin kızdır."

Hem kötü hem de alçaktı. "Zenginleşme isteği suç mu?" Kadının cevap vermesini beklemeden sözlerini bitirdi. "Eğer öyleyse, bırakın bu suçu biraz da bizler işleyelim."

"İşte bak, itiraf ettin... Ah şu orta sınıf! Biliyor musun, eğer radikal değilse, orta sınıf mide bulandırıcıdır. Çünkü çıkarcı ve işbirlikçidir. Pardon, bunlara fırsatçılığı da eklemeliyiz."

"Sadece babanın kızı olduğun için, onun adını taşıyan imzayla az önce bir servet kazanmışken parayı önemsememek! Zenginlerin zenginleşmeyi küçümsemesi ikiyüzlülük değil mi?"

Simin, cevap vermeden önce kısa bir an için bekledi. "Belki, ama bizimki soylu bir ikiyüzlülük."

Kime kızgındı? Ona mı, Kadıoğullarına mı? "Bunu neden yapıyorsun?"

Simin'in sessizliği bu kez daha uzun sürdü. Konuşmaya başladığında sesi koyulmuştu."Biliyor musun, seni ilk gördüğümde hayal gücü çorak biri sanmıştım. Yanıldığımı şimdi anlıyorum. Ama basit biri olduğundan hiç kuşkum yok." Yüzündeki küstahlık maskesini çıkaran bir üzüntüyle başını salladı. "Hayatta istediğim her şey senin olacak: L&M ve Yalı... Ne katlanılmaz bir duygu bu."

Yalı? Yoksa o da kendini o pencerenin önünde otururken mi düşlemişti? Peki, ya... "Ya Cenk?"

"Cenk'e ne olmuş?" Sesi şaşkındı.

"Hayatta en çok istediklerinin arasında o da yok muydu?" Sözlerini bitirirken kadına baktı. Doğru yoldaydı. Dudakları, gözleri, hareketsiz bedeni; Simin'in şaşkınlığı şimdi elle tutulacak kadar belirgindi. "Son bir ayda sen neler yaptın?"

Sallanan başı ve koyulaşan yüzü; itiraf mı edecekti? "Olup biten her şeyden o sorumlu..." Etmeyecekti. "Ve dediğim gibi, bedelini ödemeli."

Sessizlik! Sessizliğin ardından bakışlarını kadının intikamın vazgeçilmez yeminini etmiş, hınçlı gözlerinden kaçırdı. "Onunla yattın!" dedi.

Simin, omuzlarını silkti. Soruyu aptalca bulmuştu: Güldü. "Evet, hem de defalarca."

"Sözünü ettiğim bir ay önceki, sana gelip her şeyi satacağını söylediğinde."

Simin, "Doğru değil bu," dedi. Gülümsemesi yüzündeki koyuluğun ardına çekilmişti.

Ayağa kalkıp, çantayı gösterdi. "Artık devredecek hissen kalmadığına göre beni bir daha bununla görmeyeceksin."

Birdenbire başını kaldıran köpeğe bakarak yürüdü. Kapıya geldiğinde Simin'i tekrar duydu. "Üstat seni soruyordu..." Sonra sorusunun ardındaki haberi verdi. "Hastanede, ölüyor..."

On dakika sonra arabada, L&M'yi Kadıoğulları'nın malı yapacak protokolü ofisinde bekleyen Ömer'e götürürken, Simin'in beynine ektiği kuşku tohumlarının eninde sonunda filizleneceği korkusuyla o uğursuz kehanetlerini düşünüyordu. Emine'yi gerçekten seviyor muydu, yoksa sevmeyi mi taklit ediyordu? Ona yönelişinin nedeni Abdullah Bey'in, Cenk'in, hatta Ömer'in yanında örselenen kişiliğinin saygı duyulma ihtiyacı mıydı? Bilmiyordu. Ama sevilmek istediğinin farkındaydı.

"Kim istemez ki!" Ses yine ondan önce davranmıştı.

Yine de Simin bütünüyle haksız sayılmazdı. Geçmişten, acılarından, o umutsuz karanlıktan kaçtığı doğruydu ve bu yüzden Emine'yi istiyor olabilirdi. Çünkü Emine gelecek demekti. Peki ya merhamet! Merhametsiz miydi? "Pis fahişe," diye mırıldandı. Kökeninde yoksulluk olmayan fahişelik yoktu, biliyordu; onunkinde hazseverlik ve kötülük vardı. Emine'yle buluştuğunu nasıl öğrenmişti? Önde arabayı kullanan şoföre baktı. Onu değiştirmeliydi. Tabii zamanı kalırsa. "Basit biri..." Simin'in sözlerini hatırlayınca kahkaha attı. Hayatın basit insanlar için keşfedildiğini söyleyen Üstat'ın sözlerini alkışladığını ne çabuk unutmuştu.

- 2 -

Ülkenin en eski, en tanınmış konfeksiyon şirketlerinden birisi olarak kabul edilen L&M'nin Kadıoğulları Grubu'na devredileceği haberi basında hem heyecan yarattı hem de oldukça geniş biçimde yer aldı. Genel kanı, son yıllarda iyi yöneltilmeyen, işletme sermayesi sıkıntısı çektiği bilinen ve köhneleşmiş yapısıyla geçen yüzyıla ait bir kuruluş görünümündeki şirketin bünyeye taze kan olarak enjekte edilecek Anadolu sermayesiyle birlikte güçlü bir atılım yapacağı yolundaydı. Birkaç –Ömer'e göre elitist– görüş dışında el değiştirmenin olumlu karşılandığını söylemek yanlış olmazdı; hatta operasyonun ülkenin geleceği için olumlu bir örnek oluşturduğunu ileriye sürerek alkışlayan bazı köşe yazarları bile oldu. Anadolu Kaplanları ve İstanbul Dükalığı arasında bir çeşit işbirliğiydi bu. Devir işleminin öteki yarısı, Plevne Yalısı'yla ilgili haberlerin hepsi –basılan fotoğraflarda gülümsemesine rağmen– Kevser Hanım'ın üzüntüsüyle ilgiliydi. Sosyete, yalıyla birlikte seçkin ve renkli bir üyesini kaybettiğinin farkındaydı. Garip olan yalının sahibesiyle ilgili

söylenenlerin tonuydu: Kevser Hanım ölmemişti ama yazılanlar cenaze töreninde, ölünün ardından edilen duaları andırıyordu. Anlaşılan Boğaz'daki Ekim davetlerinin güzel ev sahibesinin yalıdan bağımsız bir varlığı yoktu. Bir iki dedikodu yazarı Simin'in L&M'nin yaratıcı ve öncü geleneğini yaşatmak için yeni bir yatırımın peşinde olduğu hakkında bazı haberler yayımladı. Ama Simin'in Abdullah Kadıoğulları'ndan aldığı parayı böyle riskli bir işe yatıracağı kendisi tarafından doğrulanmadı. Zenginliği küçümsese de nasıl koruyacağını iyi biliyordu.

Abdullah Bey bu vesileyle tekrar gazetelerde boy gösterdi. Yapılan uzun röpörtajda L&M'nin yeni sahibi ailesinin Kayseri'den İstanbul'a uzanan yolculuğunu anlattıktan sonra, sanayileşmekle vatanseverlik arasındaki ilişkiden, sermayenin renginden –daha doğrusu, renksizliğinden–, Cumhurbaşkanlığı seçiminden, laik-Müslüman beraberliğinden tespih koleksiyonuna kadar çeşitli konulardaki görüşlerini sıralama fırsatı buldu. Ama onu gülümseten, Abdullah Bey'in bir İstanbullu olarak kentin güzelleştirilmesi konusundaki önerileri oldu. Amacına ulaşmıştı. Artık öğüt verme hakkını kazanmış bir İstanbulluydu o.

Her gün Ömer'i görmek, nutuklarını dinlemek: Sonraki yirmi gün boyunca onun açısından en önemli değişiklik bu oldu. L&M operasyonunun kendi fikri olduğunu belirten Ömer, gelişmenin onun Abdullah Bey'in gözündeki yerini daha da sağlamlaştırdığını her fırsatta tekrarlıyordu. O da patronu gibi sınıf atlamıştı. Artık sadece Kadıoğulları'na değil, bütün ülkeye sağlam sermaye yapısının önemi hakkında akıl veriyordu. Bir seferinde ağzından kaçırdı: Abdullah Bey'in onun hakkında planları vardı; önce sanayi odasında önemli bir görev, ardından belki milletvekilliği; patronu onu oğlu gibi seviyordu. Oğlu! Bu sözcüğü duyunca irkildi. Abdullah Bey acaba onu Emine'yle evlendirmeyi mi dü-

şünüyordu? Adama bakınca en azından Ömer'in böyle bir umudu olduğunu hissetti. Ömer'in Abdullah Bey için neden bu denli önemli olduğunu da bu nutuklardan öğrendi. İş adamları, bilim adamları, politikacılar ve din ulemalarının katılmasıyla kurulan vakıfta idari görevi vardı Ömer'in. Vakıf görünürde yoksullara yardım etmek, öğrencilere burs vermek için kurulmuştu ama aynı zamanda politik bir örgüt gibi çalışıyordu. Vakfa önemli bir destek veren Abdullah Bey bunun semeresini, politikaya atılacak Ömer'in herhangi bir itirazla karşılanmadan ilerlemesiyle alacaktı. Ayrıca vakfa omuz verenler bunun karşılığını mutlaka alıyorlardı. Vakfın sadaka geleneği L&M bünyesindeki sendikayı gereksiz kılıyordu. Ömer'e göre işçiler daha fazla kazanmak istiyorlarsa bunun örgütlenmekten daha hayırlı yolları vardı: İslamiyet'in kurallarına uygun ahlâklı işverenlere güvenmek.

Sözlerini bitirdiğinde Ömer'in yüzüne baktı. Genç yardımcının yüzünde söylediklerine yürekten inanan ciddi bir ifade vardı.

Altan iki kez telefon etti. Hasan Hoca'yla birkaç kez buluşup konuşmuşlardı. Teklife sıcak baksa da sendikadakilere henüz açmamıştı. Altan'ın sorularına kısa cevaplar verip onu başından savdı. Artık asla eskisi gibi olmayacaklardı. O ve dostluğu geçmişte kalmıştı. Prof sessizliğini korudu. Korkusunun onu utandırdığını biliyordu.

Emine etrafında olup bitenden pek de haberdar değildi. Ailesinin zenginliği, babasının arzuları; o âşıktı ve her şeyiyle elini ve yüreğini teslim ettiği adamla ilgiliydi. Yakup'tan bile söz etmez olmuştu. Geceki telefon konuşmalarından birisinde önemsiz bir haber gibi belki evden taşınacaklarını söyledi. Abdullah Bey her ne kadar deniz kenarında yaşamaktan korksa da, Plevneli Yalısı'nı boş bırakmanın tepki çekmesinden endişe ediyordu. Emine, Yalı'ya taşınmayı en

çok Muttalip'in istediğini söyledi; ikizinin umudu, babasının Beykoz'da kalması, kendisinin orada yaşamasıydı.

Devir işlemleri bittikten, işler normale döndükten sonra hastanede yatan Üstat'ı ziyarete gitti. Adam ağaca benziyordu: Gövdesinin çoğu cansızdı. Yanında şaşırtıcı bir refakatçi vardı: Şebnem. Ama genç kadının benzersiz parıltısı bile, ölümün siyah ışığıyla bir zenciye dönüşen Üstat'ın yüzünü aydınlatmaya yetmemişti. Ruhsuz ilahe odadan çıkıp onları yalnız bırakınca Üstat durumunu özetledi. "Her derin kederin bir tesellisi vardır... Şebnem, cehenneme gideceği kesin olan birine cenneti hatırlatıyor..." Sonra hastalığını özetledi. "İflas eden bir karaciğer, oraya buraya el atmış, seyahatten hoşlanan gezgin bir tümör..." Doktorların ona sağlıksız bir yaşamın faturasını ödemekte olduğunu söylediklerini aktardıktan sonra gülerek ekledi. "Hastalığımın nedeni sigara, içki ve hareketsiz bir yaşammış... Sigara ve içkiyi kabul edebilirim ama hareketsizliği asla! Düşünüyorum ya! En etkili hareket, düşünce değil midir?" Neşeli bir ölümün eşiğine gelmişti. Onun kahkahasını bitirmesini bekledikten sonra hastahane masraflarını Simin'in karşıladığını söyledi. Sesinde minnet yoktu. Yıllarca edebi ününü, avlayacağı sinekleri etrafına toplaması için cömert karadula sunmuştu; şimdi bunun bedelinin ödenmesi gerekmiyor muydu? "Prenses'in o küçümseyici zengin merhametinden hoşlanmam, ama kendince iyi birisidir. Tek sorun, insanın bunu ölmeden görememesi..." Simin'in iyiliğini kanıtlamak için ciddi bir sesle devam etti. "Gerçekten hoş tarafları vardır. Normallikten nefret etmesi... Bana sorarsan Simin'in narsisizminin ardında saklanma isteği yatıyor; bazen kendini gizlemenin en iyi yolu, kendimizi teşhir etmek değil midir?" Bedeni pes etmişti ama dili hâlâ kıvraktı. Vedalaşırken belki de son ziyaretçisinin elini tuttu. Keyfi ilk kez kaçmış görünüyordu. "İnançsızlığım, taraf tutmamam beni ve yaptıklarımı önem-

sizleştirecek..." Son sözleri bu oldu. Ölmekten değil, unutulmaktan korkuyordu.

Emine'yle buluşmalarındaki aksamalar da bu dönemde ortaya çıktı. Bunun iki nedeni –belki suçlusu demeliydi– vardı: Ömer ve Fatma. Ömer, hisseler devredildikten sonra –Abdullah Bey'in Amerika'da olmasından da yararlanarak– L&M'den çıkmaz olmuştu. Görünürdeki bahanesi işleri rayına oturtmaktı ama asıl amacı övünmekti. Kim bilir, belki o da yeni İstanbul'la tanışmaya can atıyordu. Bu yüzden geveze ekonomistin vaazı andıran nutuklarından kurtulup haftada üç gün Yeniköy'e kaçması zor oluyordu. Boğaz'ın öteki tarafındaki sorunsa Fatma'ydı. Emine'nin sürekli olarak öğle ve ikindi namazlarını kazaya bırakması onu kuşkulandırmıştı. Bu nedenle kız kardeşini göz önünden ayırmamaya çalışıyordu. "Kıskançlık, düş gücünden daha yaratıcıdır!" Emine, Üstat'ın bu sözünün aşk için de doğru olduğunu kanıtlayacak fırsatlar yaratarak yine de buluşmalarını sağlıyordu. Ancak aralarında her an Fatma'nın gölgesi vardı. Emine ablasından öyle korkuyordu ki, adı dudaklardan düşmeyen kadını o da merak etmiyor değildi.

Sonunda onu gördü. Şubat'ın ortalarında, bir Perşembe buluşmasında: varlığı Emine'nin korkuyla açılan gözlerinde birdenbire ortaya çıktığında. Elini hızla çekip ayağa fırlayan Emine'yi izleyerek merakla geriye döndü. Uzun, ayak bileklerine kadar inen açık mavi bir palto, koyu renkli, omuzlarını da örten başörtüsü; Emine'nin Cuma günleri ağabeyini görmeye gittiğinde seçtiğine benzer kıyafet giymiş bir kadın onlara bakıyordu. Öylesine ufak tefekti ki, böyle birinin cinsiyeti olabileceğine inanmak zordu. Bakımsızdı da; belirsiz kadınlığını doğanın özenine bırakmış gibiydi. Fatma! İşte haftalardır Emine'nin dudaklarında gezinen sözcük sonunda ete kemiğe bürünmüştü.

"Gel buraya!"

Emine gözleri yerde, masada duran çiçekleri almadan, emre uyarak mantosunu kaptı ve koşar adımlarla ablasına doğru yürüdü. Yanakları kıpkırmızı kesilmişti. İtiraz etmek, karşı koymak bir yana, aklına onu yatıştırmak için bir şeyler söylemek bile gelmemişti. Titriyordu. Fatma'ya yaklaştığında uzun boyu ortaya çıktı. İki beden arasındaki orantısızlık gergin atmosferi gülünçleştiriyordu. Onları bir süre seyrettikten sonra yerinden doğruldu. Durum garipti, ne söyleyeceğini bilmiyordu.

Fatma, kardeşinin yanına gelmesini gözleriyle izledikten sonra günahkâr erkeğe dönerek suçlayıcı bir tavırla konuştu. "O dindar bir kızdır."

Anlaşılan o da ne söyleyeceğini pek bilmiyordu. Ablasına cevap vermesi için Emine'yi bekledi, sessizlik sürünce, araya girdi. "Hâlâ öyle."

Fatma şiddetle başını salladı. "Edepsiz! Aklını kaçırdın!" Tekrar Emine'ye dönmüştü. Onunla konuşurken sesini yükseltiyordu. "Şu kokuya bak! Evinin dışında başkasına hissettirecek kadar koku sürmek edep dışıdır; bilmez misin bunu?" Bir adım atıp meydan okur gibi gözlerine bakmaktan çekinmediği erkeğe yaklaştı. "Onu günaha sokuyorsun. Bir kızın yabancı bir erkekle baş başa kalması, flört etmesi zinadır, bilmez misin? Bunlar hep senin yüzünden oldu." Elini az önce Emine'yle birlikte oturdukları masaya doğru uzatarak devam etti: "Emine'nin ona çiçek getirecek bir erkeğe değil, mezarının başında Kuranı Kerim okuyacak birisine ihtiyacı var." Kuran! Yanılmıştı; Fatma ne söyleyeceğini iyi biliyordu. Hatta ezberlemişti. "Babasının bir kez daha evlat acısı çekmesini mi istiyorsun? Ekmeğini yediğin adama nankörlük mü edeceksin?" Bu kadınla ne yapacaktı? Bakışlarını kapının yanında dikilmiş, olup biteni şaşkınlıkla seyreden garsondan Fatma'ya çevirdi. Sofuluğu, bağnazlığı erdem sanıyordu. Ona ulaşmak imkânsızdı. "Emine'den uzak dur!"

Hiç şansı yoktu. Karşısında bağırarak konuşan kadını seyrederken birden haftalardır buluştuğu kızı ondan ayıran duvarın ne denli yüksek, aşılmaz olduğunu hissetti. Emine'nin aşkla hoşgörü kazanan inancı, dindarlığının esneyebileceğine inandırmıştı onu. Öfke değil, hayal kırıklığı: Bedenini ele geçirmekte olan duygunun bu olduğunu fark etti. Boğaz'a açılan o pencereyle arasına bir duvar örülüyordu. Utanmış, korkmuş Emine'ye baktı. Seven, sevdiğini geleceğe taşıyacak kadından, ablasının azarladığı kız kardeşe dönüşmüştü.

Kuruyan damağını diliyle ıslattı. İkna edemeyecekse karşı koymalıydı. "Ondan uzak durmamı kardeşin söylemeli."

Fatma, ona cevap vermeye gerek görmeden Emine'ye döndü. "Yürü, gidiyoruz!"

Emine ancak o zaman başını yerden kaldırıp gözlerini sevdiği erkeğe çevirdi. Bakışları çaresiz, umutsuzdu. Belki özür de diliyordu. Sonra bir şey vadetmeden ablasının açtığı kapıdan sessizce dışarıya çıktı.

Onların ardından hesabı ödeyip, haftalardır Emine'yle ona kucak açan kahveyi geride bırakarak caddeye, kalabalığa doğru yürüdü.

Bütün gece Emine'den gelecek telefonu bekledi. Ama zil hiç çalmadı. Geceyarısı öfkeyle saatlerdir oturduğu koltuktan kalkarak aynanın önüne yürüdü. İstanbul'a ayak bastıktan beş ay sonra başladığı noktaya geri dönmüştü. İçinde Boğaz'ın da yer aldığı o görkemli düşün ufak tefek bir kadının tek darbesiyle paramparça olması garipti. Sonra tekrar koltuğa geri dönüp zıt, ama birbirine bağlı düşüncelerle neredeyse sabaha kadar içki içti. Çok önemli bir şey öğrenmişti: Emine'ye güvenemezdi, eğer o pencerenin önünde oturacaksa bunu tek başına başaracaktı. Nasıl? Sessizce güldü. Abdullah Bey'e gidip kızıyla evlenmek istediğini söylese, adam ona gülerdi. Yapabileceği bir tek şey vardı: Beklemek...

Işığı kapattı. Telefon o sırada çaldı. Atılıp ahizeyi aldı.

Emine değildi, Simin'in uğursuz sesi onu bekliyordu. "Öldü. Cenazesi yarın kaldırılacak..."

Üstat'ın ölüm haberinin hemen hemen bütün gazetelerin ön sayfasında yer almasına karşın camideki cenaze namazına katılanların sayısı şaşkınlık uyandıracak kadar azdı. Mezarlıkta defnedilirken kalabalık daha da seyrelmiş, soğuk, güneşin buzu eritmesi gibi küçük topluluğu buharlaştırmıştı. Üstat bir kez daha haklı çıkmıştı: Tarafsız kalmış, hayatı boyunca hiçbir şeye inanmamış birisinin yalnızlığını ölümüyle kanıtlamıştı. Önemli olan zekâ, yetenek ya da yazmak değil, taraftar toplamaktı. Üstelik soğuk ikindi de gerektiği kadar hüzünlü değildi. Soluk güneş, nemsiz hava, gölgesiz bir gün! Işıklar, gölgeler ve hüzünle ilgili eşsiz dizeler yazan bir adamın böylesine renksiz bir ikindi tarafından da hayal kırıklığına uğratılması üzücüydü.

Simin en son ana kadar Üstat'ı terk etmedi. Üzgün müydü? Bunu bir heykelin yüzünden anlamak mümkün değildi. Zeynep Bilmez ve Haydar cenazede yoktu. Üstat'a cehennemden önce cenneti hatırlatma görevini üstlenen Şebnem gösterişli ama donuk güzelliğiyle Simin'in yanında dikiliyordu. Hamza! Zavallı, ayakta durmak onu çok yormuştu, mezarlıkta getirilen bir sandalyeye oturmak zorunda kaldı. Yüzünde duruma uygun olmayan bir mutluluk vardı.

Emine'den bütün gün ses çıkmadı. Sonunda gece her zaman telefonla konuştukları saatte kızı aradı. Telefonu kapalıydı. Cuma günü şoförü almadan Eyüp Tepesi'ne gitti. Arabanın içinde geçirdiği üç saat boyunca ne Emine ne de Muttalip ortaya çıktı. Demek ağabeyini bile görmesine izin yoktu! Bütün avcıların ortak özelliğinin sabır olduğunu unutmadan bekleyecekti. Emine, ikizine mi, ablasına mı benziyordu, görecekti.

- 3 -

Beklediği ses yirmi iki –her biri ay kadar uzun– günün ardından çıktı. Arayan Emine değildi ama telefonda Yakup'u duyar duymaz bunun haftalardır süren bekleyişini sona erdirecek, Emine'yle arasındaki –bir sofunun yerleştirdiği– o sağır duvarı aşmasına yarayacak bir fırsat olduğunu düşündü. Ne istediğini söylemeyen ses, buyuruyordu. "Cuma günü namazdan sonra görüşelim..."

Kız kardeşinden mi söz edecekti, yoksa önerilerini bir türlü sendikaya iletmeyen Altan için yine yardım mı isteyecekti? Bu belirsizdi. İki günü, cevapları değişen bu sorular ve tabii Fatma'nın ortaya çıkışıyla doğan kaygıların sona ereceği umuduyla geçirdi. Yakup'la buluşması ona yasaklanmış sevgiliyi, giderek soluk bir resme dönüşen o güzel çift kimlikli kızı geri getirecek miydi? Üçüncü gün sabah, saat ona gelirken odasının kapısı sert bir şekilde açıldı. Eşikte Abdullah Bey'in iki haftalık Amerika seyahatinden dönmesinin ardından uzun bir süre görmeyeceğini umduğu Ömer duruyordu. Demek hamisi de ondan sıkılmıştı; hem de üç günde.

Davetsiz misafir, ona konuşma fırsatı vermeden söze başladı. Neredeyse bağırıyordu. "Bu olay bize bulaşmamalı... Abdullah Bey, böyle diyor..."

Yeni yakalanmış, karada soluk almaya çalışan iri bir balığı hatırlatan adamı elini kaldırarak susturdu. Şaşırmıştı. "Hangi olay? Ne oldu?"

Ömer, Abdullah Bey'i tedirgin eden olayı anlatmak yerine televizyona doğru ilerledi. "Bütün kanallarda var..." Televizyonu açtıktan sonra ona dönerek yüzündeki balığı derinlere gömen bir vurguyla haberi verdi. "Cenk Plevneli vurulmuş... Karısı gözaltına alınmış..." Şebnem! Ayağa kalkıp Ömer'e doğru ilerledi. Yanında Simin olmadan sadece so-

luk alabilen birisinin buz adamı vurması inandırıcı değildi. Ömer, kuşkusunu doğrulayarak devam etti. "Olay Simin Hanım'ın evinde olmuş...."

Adamı bırakıp bir süre kanallar arasında dolaştı. Bir şey yoktu. Televizyonu kapatırken aklına geldi. "Öldü mü?"

"Hastaneye kaldırıldığında yaşıyormuş. Ama ağır yaralıymış."

Koltuğuna geri döndü. Ömer'e sorması gereken soru dilinde bekliyordu. "Bu işin bizimle, ya da Abdullah Bey'le ne ilişkisi olabilir ki?"

Ömer omuzlarını silkti. "Olayda adı geçen üç kişiden ikisi L&M'nin eski sahipleri. Bu mutlaka dikkat çekecektir..." Sonra, geldiğinden beri ağzında geveledeği baklayı çıkardı. "Abdullah Bey, senin Simin Hanım'a devir işleminin şartlarını eksiksiz yerine getireceğini söylemeni istiyor. Ama bu üzücü olayın Cenk Bey'le karısı arasındaki meseleden çıktığını açıklarsa, herkes gibi o da rahat eder."

Eğer parayı hemen almak istiyorsan bizi bulaştırma, rezaletten uzak tut... Abdullah Bey'in Simin'e söylemesini istediği bu muydu?

İyi de Kara Prenses'i nerede bulacaktı? Ömer'e döndü, "Simin..." dedi. Sonra, 'Hanım'ı ekledi. "Şimdi nerede?"

Ömer, "Emniyette," diye cevap verdi çabucak. "Akşamüstü savcıya ifade verecek. Herhalde yatsıya evinde olur..."

Olup biten her şeyi biliyor gibiydi. "Peki," dedi adama. "Simin Hanım'a Abdullah Bey'in mesajını iletirim." Ömer'in ona dediğini yapmayacakmış gibi kuşkuyla baktığını görünce başını salladı. "Bu akşam, olmazsa yarın sabah."

Simin'i, Ömer'i bu sözlerle uğurladıktan ancak iki gün sonra, Cuma sabahı görebildi. Cenk'in vurulduğu geceyarısı savcılıkta serbest bırakılan Prenses hazretleri, Perşembe günü gönderdiği telefon mesajına verdiği cevapta ertesi gün erken saatte galeride, işinin başında olacağını söylemişti. Cu-

ma sabahı çıngıraklı kapıyı itip içeriye girdiğinde onu kendisini beklerken buldu.

"Vee işte ilk müşterimiz. Hoş geldiler, şeref verdiler." Her zamankinin aksine –belki masumiyetini ilan etmek, belki de sevincini sergilemek istediğinden– baştan aşağıya beyazlar içindeydi. Gözleri, koyu yüzündeki o şaşırtıcı yeşillikler ince damarlarla bölünmüştü. Bu da gözbebeklerinin kanadığı duygusunu uyandırıyordu. Sesindeki neşeli tona karşın yorgundu. "Ama galiba bir şey almak niyetinde değiller."

Kadına elini uzattı. "Nasılsın?"

Simin, selamlaşmak yerine iki elini birbirine vurarak cevap verdi. "İyi..." Sonra bunu yetersiz bulmuş olacak ki, ekledi: "Oldukça iyi."

Reddedilmişti; havada kalan elini geri çekti. Anlaşılan artık dost olmadıklarını hatırlatmak istiyordu. "Gelmeden önce hastaneyi aradım. Yoğun bakımdan çıkmış. Hayati tehlikeyi atlattığını söylediler."

"Yine de uzun süre orada kalacak."

Kadının zayıf, esmer yüzünü süzdü. Öfkesi hâlâ geçmemişti; orada bir yerde, bir gölgenin altında yanıyordu. Peki, mutlu muydu? Belki de mutlu görünmeye çalışıyordu? "Ne garip," dedi. "Tam dediğin gibi oldu: Cenk yaptıklarının cezasını çekti."

Simin, "Ne istiyorsun?" diyerek sözünü kesti. Devam etmesine izin vermeyecekti. Oturacak yer göstermeye de niyeti yoktu.

Kadına aldırmadan paravanın yanındaki koltuğa yürüdü. "Abdullah Bey sana geçmiş olsun dileklerini iletiyor."

"Hepsi bu mu? Buraya kadar bu yüzden mi zahmet ettin?"

"Sadece bunun için değil," dedi. "Devir işlemlerinin eksiksiz ve en kısa zamanda tamamlanacağını da söylememi istedi."

Simin omuzlarını havaya kaldırmaya çalıştı. Gücü yetmedi. Göründüğünden de yorgundu. "Peki, bunu da anladım. Başka?"

Vazgeçmeyecekti; ev sahibi oymuş gibi karşısındaki koltuğu işaret etti. "Otursana." Simin'in oturmasını beklemeden devam etti: "Bu skandala L&M'yi karıştırmamanı beklediğini tahmin edebiliyor olmalısın."

Kadın bir süre sustu. Sonra gülmeye çalıştı, ama yüzündeki ifade gülümsemeyi andırmıyordu. "Neden karıştıracakmışım ki? Olay, Şebnem'le Cenk arasında..."

Konuşmayı sürdürmeye niyeti yok gibiydi ama varmış gibi koltuğa oturdu. Yerine yerleşince kadına doğru eğildi. "Merak ettim. Şebnem'le Cenk nasıl oldu da karşılaştılar?"

Simin, "Kötü bir rastlantı," dedi çabucak. "Cenk, ziyaret için yanlış zaman seçmiş."

Bakışlarını karşısındaki garip kadının, kırmızı çizgilerle bölünmüş yeşil, derin gözlerine dikti. Ona inanmasını mı bekliyordu? "Yani Cenk'in o sabah geleceğinden senin haberin yoktu?"

Simin, "Yoktu," dedi, beklemeden.

"Peki, durup dururken neden görmek istedi seni?" Simin, cevap yerine yumuşak bir kahkaha attı. "Komik olan ne?" diye sorunca da,

"Hiç," dedi. "Bir şey önerecekmiş."

"Dünya seyahati mi?"

Simin'in kahkahası yüzünde dondu. Afallamıştı. İki yana sallandı. Dengesini yitirmek üzereydi. Sabrıyla öfkesi arasında gidip geliyordu. "Bu da nereden çıktı?"

"Bence şöyle oldu. Haftalar önce, onunla yattığın gece birlikte seyahate çıkma önerisini kabul etmiş göründün..."

"Onunla yatmadım."

Simin'in inkârdan çok yardım isteyen çığlığına aldırmayacaktı. "Sonra teklifini yenilemek için sana geleceğini duyun-

ca, aynı sabah Şebnem'i de çağırdın ve eline bir tabanca tutuşturdun. Gerisi kendiliğinden geldi."

"Hayır!" Acıyla geriye çekildi. Ama yanağını dağlayan Simin'in çığlığı değil, ayağa kalkıp savurduğu tokattı. "Bana tecavüz etti. Anladın mı, tecavüz etti..."

Simin iki kez aynı şekilde bağırdıktan sonra daha da şaşırtıcı bir şey yaparak, ağlamaya başladı. Hıçkırıkları öylesine açık dilliydi ki, tokatın şaşkınlığı geçer geçmez kendini Cenk'in başına geleni hak ettiğini düşünmekten alıkoyamadı. Doğrulduğu koltuğa tekrar oturdu. Kara Prenses'i gerçek anlamda ilk kez çıplak görüyordu. Maskesiz, zırhsız ve güçsüz... Ya Şebnem, ona ne olacaktı? Sigarasını yakarken durakladı. Cevap açık değil miydi? Şebnem'in bir süre hastahanede gözetim altında tutulduktan sonra salıverileceğine bahse girebilirdi. Hiç kimse onun cezai ehliyetinin bulunduğunu söyleyemezdi. Dumanı havaya üfürdü. Simin'in ağlama nöbeti tekdüze bir ayin gibi devam ediyordu. Saate baktı. İki saat... Sonra Yakup'u görecekti. Emine! Heyecanla titredi; buluşma ondan haber getirecek miydi?

"Annesi nerede?"

Ona döndü. Hıçkırıkları bölen soru şaşırtıcıydı. Kimin annesi? "Kevser Hanım mı?"

Simin başını salladı. Sonra beklemeden konuştu. "Ona haber verin. Yurt dışındaymış. Biri başında olmalı... Ekrem'i aradım..."

Aradığında Ekrem'in ne dediğini söylemedi. Bu kadını bir gün anlayabilecek miydi? Hem tuzak kuruyor, hem de tuzağa düşürdüğü kurbanı için endişe ediyordu. Karşısında felaketle nikâh kıymış bir kadın vardı. Gözlerine inen keder miydi?

Sigarasını söndürdü. "Pekâlâ, Kevser Hanım'ın izini bulmaya çalışırım..."

Yerinden kalktı. Buradaki işi bitmişti. Abdullah Bey'in

mesajı iletilmişti. Ayağa kalkınca Simin tekrar konuştu. "Patronuna söyle, verdiği sözleri geciktirmenin ilave bir bedeli olacak! Bunu unutmasın!"

Söz konusu para olduğunda gözyaşları kuruyordu. Kadına cevap vermeden kapıya doğru yürüdü.

- 4 -

"Ey haram yiyenler, ey gayrimeşru yollarla zengin olanlar! Şeytanlardan aldığınız fetvalar sizi kurtaracak mı sanırsınız? İslam'a, Kuran'a, Sünnete taban tabana zıt öyle aykırı fetva ve ruhsatların geçerliliği ve kıymeti yoktur. Müslüman bir burjuva sınıfı oluşturmak mazeretinin ardına sığınıp, 'bu kötü düzende bazı fenalıkları yapmak, çalıp çırpmak, soymak, talan etmek, haram yemek caizdir' gibi bir fetvaya inanan ve buna göre hareket eden kimsenin kâfir olmasından korkulur. Bir Müslüman, Allah ile olan işlerinde ihlâsa, halk ile olan işlerinde doğruluğa ve dürüstlüğe uygun hareket etmelidir. Hırsızlıkla, haramla, soygunla Müslümanlık katiyen bağdaşmaz, uyuşmaz, bir arada olmaz. Haram yiyerek İslam'a, ümmete, vatana hizmet edilmez. Sizi uyarıyorum: Yaptıklarınız ilahi gazabı ve azabı getirir ve sonunda perişan olursunuz..." Hasan Hoca, onu dikkatle dinleyen Yakup'un –sanki görüyormuş gibi– gözlerinin içine bakarak devam etti: "Saçı bitmedik yetimlerin hakkını yiyorsunuz. Halkın cebinden meşru olmayan yollarla para apartıyor ve kara zengin oluyorsunuz. Sizler nasıl Müslümanlarsınız? Müslüman haram yer mi? Müslüman kara para zengini olur mu? Müslüman yolsuzluk, talan, hırsızlık, suiistimal yapar mı? Müslüman, ahlâka ve hukuka aykırı rantlar peşinde koşar mı? Ey namus, ey şeref, ey temizlik ve şeffaflık, ey doğruluk ve dürüstlük, ey fazilet neredesiniz? Ey haram yiyiciler! Sizi

bekleyen, dünyada rezillik, ahirette rezilliktir. Kim ki, insafını kaybeder; hiçbir sevabın anlamını da, değerini de bütünüyle idrak edemez."

Hasan Hoca, vaazı andıran sözlerini tamamlayınca elindeki kâğıdı katlayıp cebine koydu. Hareketlerinin yavaşlığına bakılırsa Yakup'un onayını bekliyordu. Alt yarısını kırlaşmış gür sakalların, üstünü gözlüğün gizlediği garip yüze baktı. Onu neden çağırmıştı? Hasan Hoca'nın manifestosuna bakılırsa hâlâ sendika için hazırlık yapıyorlardı.

"Kalemine, yüreğine sağlık hocam! Gayet iyi olmuş. Bunu dergiye verelim..."

"Öyleyse bana müsaade."

Hasan Hoca izin dileğinin ardından ayağa kalktı. Odadan çıkmaya hazırlanan adamın baş işaretine karşılık vererek yerinden hafifçe doğrulup, tekrar oturdu. Yakup'la konuşurken yalnız olacaklarına bakılırsa, konu sendikayla ilgili değildi. Öyleyse! Emine? Cebinden sigara çıkarıp yaktı. Bir hücre mahkûmunun gökyüzünü düşlemesi kadar doğal, ama o denli imkânsız bir düş müydü Emine'yle olmak istemesi? Etrafı süzdü. Yakup pencereleri kapattırmış, kendine bir gece yaratmıştı. Cılız ışıklar gecenin tavanına asılmış yıldızları andırıyordu. Bu şaşırtıcıydı: Görmeyen biri için gece ebedi değil miydi?

"Cenk nasıl?"

Cenk! Emine değil! Aklından geçen zamansız soruları geriye iterek doğruldu. "Doktorlar hayati tehlikesi olmadığını söylediler. Ama bir kurşun omuriliğine yakınmış, ameliyat edememişler."

Yakup, Cenk'in ölmeyeceğini öğrenmesi merakını yatıştırmış gibi birden Hasan Hoca'yla birlikte Altan'a yapacakları teklifi anlatmaya koyuldu. Bedeninin yarısı yoktu ama pekişmiş sertliği onu güçlü, iri biri yapıyordu. Sözlerini kesmeden onu dinledi. Heyecanının nedeni Prof'un dediği gibi zengin-

lerin yakalandığı iyi olma sendromu muydu? Hayır: Yakarır, af diler gibiydi. İnançlı birisine değil, inanmak isteyen coşkulu bir günahkâra benziyordu. Birden zihnini yakan bir önseziyle irkildi: Yakup'un –Emine'nin sözünü ettiği o meçhul– derdinin ne olduğunu bulduğunu hissetti. Evi terk edişi, zenginlikten nefret edişi... Yaptıkları kendisiyle ilgiliydi. Her şeyi değiştiren o patlama, bedeninden olduğu gibi inancından da iri bir parça koparmıştı. Gözlerinin önündeyken görememişti. Kör olan o değil kendisiydi. Karşısındaki yarım adam, kopan bacaklarıyla yitirdiği inancına yeniden kavuşmak için bir neden arıyordu... Bunu nasıl olmuştu da daha önce düşünememişti. Yoksullar! Yakup'un içine düştüğü kuyudan onu inancına tekrar kavuşturacak neden buydu.

Sanki Yakup görecekmiş gibi elini uzatarak yarım adamın sözünü kesti. "Biliyorsun, değil mi? Ben de Allah'a inanmam..."

"Tövbe de!"

Yakup'un inançsızı inanca çağıran sesi, güçlü değildi. Tövbe diye yakaran adama uyarak sesini alçalttıp: "Hem savaşıp, hem de..." Tanrı, diyecekken durdu. Onun Allah'ı vardı. "Allah'a inanmak zor!"

"Tövbe de!" O da farkındaydı: Nakarata dönüşen çağrısının bir itiraftan farkı yoktu. Acı içinde başını iki yana sallıyordu. Derdini itiraf edememek! Artık onu neyin zehirlediğini biliyordu: Yakup Asteğmen, başına gelen felaketin kimin eseri olduğunu anlamış, adımını atarken onu uyarmayan Allah'a inanmaktan yorulmuştu.

Sigarasını söndürdü. Hayatımızı tedavi edecek bir ilaç! İki bacağı, iki gözü ve bir kolu olmayan adam da bunun peşine düşmüştü. Ona dönüp merakla sordu. "Ne düşündün?"

"Ne zaman ne düşündüm?"

"Mayına bastığını fark ettiğinde. Patlamadan önce."

Yakup, bir an koltuklarının altındaki yastıkları itip doğ-

rulmaya çalıştı, sonra başını sallamaya koyuldu. Bacakları olmadığını hatırlamıştı.

"Hiçbir şey! Hiçbir şey!" Yakup birkaç kez daha aynı sözcükleri tekrarladıktan sonra sustu. Sağ tarafa doğru eğilmiş, direncinin sonuna gelmişti. Anlatacaktı; şimdi on iki yıl önceki o iç sesiyle konuşuyordu. "Rabbim, felaket neden beni buldu? İki bölük insan içinde neden ben?" Oysa o kadar adamın arasında kalorifer dairesinin yanındaki tabur mescidine giden tek kişi bendim. Operasyonlarda bile oruç tutardım, sana karşı çıkana karşı çıkardım... Aklından bunlar da geçmiş olmalıydı. Yakup, şikayet etmeden sözlerini bitirdi. Sesinde kendini adadığı varlığa yönelttiği saygılı bir bağlılık vardı. "Rabbim beni duymadı... Ama bunları aklımdan geçirdiğim için tövbe ettim..."

Sakallarının arasında kaybolmuş dudakları sadece dua etmek için ortaya çıkıyordu. Birden Yakup'un yanına gidip patlamadan sonra yaptığı gibi onu yerinden kaldırmayı düşündü. Bunu neden tekrarlamak istediğinin farkındaydı. Onları aynı ortak endişe yakınlaştırıyordu: Tanrı. Varlığı onu, yokluğuysa Yakup'u kaygılandırıyordu.

"O mayına Altan'ın basmaması bir mucizeydi. Çünkü hemen senin önündeydi; az önce oradan o geçmişti. Böyle mi düşündün? Tanrı kendisine dil uzatan bir kâfiri seçmeliydi, değil mi?"

Yakup, "Ama onu seçmedi," dedi. Sonra konuşmasına fırsat vermeden sordu. "Neden dersin?"

Neden! Yakup'un sözlerini tekrarlayarak merakla durakladı. Yanılmıştı. Yakup'un kuşkulandığı Tanrı değil, kendi değeriydi. Şimdi her şey anlaşılıyordu. "Bu yüzden mi Altan'ın yaptığını yapmaya çalışıyorsun?"

"Hasan Hoca'yla karşılaşıncaya kadar farkına varmamıştım. Şüphe etmek gafletinde bulunmuştum... Şükürler olsun, Rabbim bana doğru yolu gösterdi. İbadetin, iyi mümin

olmanın yolunun dua etmekten değil, insanların iyiliği için çalışmaktan geçtiğini öğretti bana." Yakup onun doğrulduğunu hissedince eliyle kımıldamamasını işaret etti. "Otur, konuşmamız gerekiyor."

"Ne hakkında?"

"Emine hakkında..." Allah'a şükreden gür sesi söz kız kardeşine gelince boğuklaşmıştı. "Bana anlattı..."

Önsezisi onu yanıltmamıştı. Endişeyle Yakup'a baktı. Sakallarının ve gözlüğünün gizlediği yüzünden ne düşündüğünü anlamak mümkün değildi. Tek ipucu sesiydi. Yutkunduktan sonra adama sordu. "Ne düşünüyorsun?"

Yakup sözlerine, "Allah'a inanmayanı sevmek günahtır," diye başladı. Yine Tanrı! Bir kez daha önüne çıkmıştı. "Ama yavrucak, gönlüne söz geçiremiyor. Onu vazgeçirmek için çok dil döktüm. Günah olduğunu bile bile... Ama bir de..."

Yakup 'bir de'den öteye geçmeyince, utancını saklamadan sordu. "O iyi mi?"

Hangi yöne sallandığı belli olmayan bir baş! Adamın işaretinin anlamını çıkaramasa da bekledi. Yakup, kız kardeşindeki değişikliği gün be gün izlemiş gibi, "Sararıp soldu," diye başladı. Bu 'bir de'nin devamı mıydı? "Sevdası onu öldürecek." Körken görebilen adamın sözlerini duyunca sevinçle titredi. Emine'nin ölecek olması onu mutlu ediyordu. Unutmamış, hâlâ seviyor... Acılı ses, sevincini böldü. "O Fatma gibi değildir..." Yakup, Fatma'dan sonra düşünmek ister gibi yine sustu. Tekrar konuşmaya başladığında bir karara varmış gibiydi. "Onlara bırakırsam Emine'yi kendileri gibi birine verirler..."

Öyleyse? Soracaksa şimdi sormalıydı. Geleceğinin Yakup'un vereceği cevaba bağlı olduğunu bilerek sordu. "Sence ne yapmalıyım?"

Kör adam, öngörüyle hemen cevap verdi. Ne yapması gerektiğini düşünmüştü. "Onu istemelisin..." Karşı çıkılmaz olanı söylüyormuş gibi başını sallıyordu. "Baba hakkı inkâr

edilemez... Emine, babasının rızası olmadan evlenemez. Evet, baba rızası alınmadan olmaz."

Baba rızası! Kendisinin karşı çıktığını unutmuş, durmadan aynı şeyi tekrarlıyordu. "Sence baban buna rıza gösterir mi? Yani..."

Cümlenin ardını getirmekten vazgeçip sustu. Kısılmış, sönük bir fısıltıya dönüşen umutsuz sesi onu utandırmıştı.

Yakup, "Hayır," dedi. "Abdullah Bey sana kız vermez... Ama Allah'a inanmadığından değil." Sesini yükselterek nedeni söyledi. "Zengin olmadığından. Zenginler, kızlarına zengin talip isterler."

Yine zenginlik! "Öyleyse yapacak bir şey yok," dedi.

Evet, yoktu. Abdullah Bey, Cenk ya da Simin: Hepsinin terazisi sadece para tartıyordu. Aptallık etmiş, İkizi'nin açgözlü hayalinin peşine düşmüştü. Yine de içi öfkeyle doluydu. Artık o pencereden bakamayacaktı.

"Belki vardır..." Merakını bastıran şaşkınlıkla Yakup'a baktı. Ne dediğini biliyor muydu? Biliyordu: Yakup, yavaş yavaş –yeni bir manzaraya açılan pencereleri hatırlatan– sözlerle ona yapabileceklerini açıklamaya koyuldu. "Şirketteki payımı idare etmesi ve beni temsil etmek için Abdullah Kadıoğulları'na verdiğim vekaletnameyle, imza yetkisini iptal edip, onu vekillikten azledeceğim. Sonra da..." Çözümün duyanı şaşkınlıktan serseme çeviren sonrasını da söyledi. "Seni vekil tayin edeceğim. Böylelikle şirkette Abdullah Bey kadar..." babam demiyordu, "söz sahibi olursun."

Şirketin yarısı! Zorlukla yutkundu. Karşısındaki yarım adam delirmiş olmalıydı. "Bunu neden yapacaksın?"

"Emine için. O benim..." Yakup'un sesi titriyordu. Ağlayacak mıydı? "O benim... Benim için..." Birkaç kez ileri geri sallandıktan sonra sözlerini bitirdi. "Emine için her şeyi yaparım; her şeyi. Bugün burada Rabbim'e şükredebilmemi iki kişiye borçluyum. Önce sana, sonra Emine'me. Ve Rab-

bim onları bir araya getirdi. Bu takdir-i ilahi değil de nedir?"

Ona kör demek zordu. Çözüm yolunu açık seçik görmüştü. Yine de adamı uyarmalıydı. "Bana güveniyor musun?"

Yakup bu kez cevap vermeden önce biraz bekledi. Ondan kuşku duysa bile, davranışının ardındaki neden, duyduğu kuşkudan güçlüydü.

Yumuşak, onu kadınlaştıran sevecen bir sesle, "Emine saadeti hak ediyor," dedi. "Ona söz verdim... Bunu temin et, gerisi önemli değil." Kısa bir emirle sözlerini noktaladı. "Şimdi git, kardeşim. Abdullah Bey yakında seni çağırır. O zaman onun kadar zenginliğe hükmeden bir adam olarak kızını istersin." Sonra vasiyet eder gibi ekledi. "Emine'm sana emanet."

Babası geri çevirecek olsa bile o Emine'yi veriyordu. Yerinden kalkıp, divanda iki yastığın arasında yerleştirilen yarım bedene sarıldı. On üç yıl önce o gün mayın tarlasına neden daldığının cevabını şimdi verebilirdi: Bugünü değiştirmek, gelecek edinmek için.

Yakup kucaklamasına gönülsüzce karşılık verince ona zenginliğini devreden adamı bıraktı. Ödeşmişlerdi: Minnettarlığının ölçüsüz şiddeti –az önce yarısına sarıldığı adamdan sonra– şimdi de onun başını döndürüyordu. Takdir-i ilahi! 'Bir de'nin devamı buydu. Yakup, Emine'yle karşılaşmalarının Tanrı'nın işi olduğuna inanmıştı. Kim bilir, belki de öyleydi. İnanamadığı Tanrı ona da elini uzatıyordu.

Dışarıya çıktığında sarhoş gibi iki yana sallanıyordu. İnanılmaz olan gerçekleşecek, saatleri, günleri uzatan o yatışmaz özlem nihayet sona mı erecekti? Emin değildi, ama haftalardır süren kararsızlığın ardından o büyülü pencereye doğru yeniden bir adım attığının farkındaydı. Umut, güneşin altın kapısında parıldamaya başlamıştı. Gözlerini kapattı. Kirpiklerinin altında beliren ışıltılı karanlığı bir tual gibi kullanarak –düş gücünün sivrilttiği– hazzın cüretkâr kalemiyle Emi-

ne'nin yüzünü çizdi. Onu gören gözlerin bir daha özgür olamayacağını biliyordu. Birden onu öptüğünü, dudaklarına günahı bulaştırdığını düşledi. Yakup'u hatırlayınca utançla durakladı: Ağabeyi ona planını anlatmış mıydı? Onu arasam!

Arabaya binerken yatışmıştı. Hareket ettiklerinde mutluluğunun öteki yüzünün de farkına vardı: Zenginlik! Motoru çalıştırınca şoföre, "İstinye'ye gidiyoruz," dedi.

Abdullah Kadıoğulları onu çağırıncaya kadar Emine'nin ve zenginliğin hayalini kuracaktı.

- 5 -

İlk gelişinden yaklaşık altı ay sonra Kadıoğulları'nın beyaz, kübik binasının kapısından tekrar içeri girerken Abdullah Bey'in beklediğinden daha çabuk harekete geçtiğini düşünüyordu. Cenk'le birlikte geldiklerinde yüksek, gösterişli atriyumda onları karşılayan şık kadının yerine bu kez Ömer bekliyordu onu. El sıkıştıktan sonra asansöre doğru ilerlediler. Abdullah Bey onu karşılamaya sağkolunu göndererek görüşmeye verdiği önemi göstermek mi istemişti? Yan gözle Ömer'e baktı. Yüzü her zamanki gibiydi: Uzak ve yalnız. Haberi var mıydı?

Sorulara ara vererek adamı izledi. Her ne olacaksa bugün, birazdan olup bitecek, ya İstanbul'daki macerası sona erecek ya da kentin gözüne kestirdiği bölümünü fethedecekti. Omuzlarını dikleştirdi. Sabahtan beri lise yıllarından kalma o güçlü koşma isteği içinde yeniden harekete geçmişti. Hissediyordu: Bacaklarındaki çelik yay kuruluyordu. Neyin habercisiydi bu?

"Nasılsın?"

Ömer'e döndü. Nedense onu selamlamak aklına gelmemişti. "İyiyim," dedi sesindeki özürü gizlemeden.

"Abdullah Bey, Simin Hanım'la konuşman hakkında bilgi istiyor olmalı... Bana aktardıklarını bir de senin ağzından duymak istiyor galiba. Bu sabah uzun uzun Cenk Bey'i sordu."

Ağzını arıyordu. Ömer'in sitemkâr sesine kulaklarını kapayarak elini cebindeki zarfın üstüne dikkatle bastırdı. Bay Sağkol'un vekâletnameden haberi yoktu. Cevap vermedi, başını sallamakla yetindi. Buraya ne için geldiğini bilse acaba nasıl tepki gösterirdi? Durup adamı süzdü. Acaba patronunun kızıyla evlenmeyi hiç aklından geçirmiş miydi?

Ömer, dik dik yüzüne baktığını fark etmişti. "Ne oldu?"

"Hiç," dedi. "Bir şey yok."

Kapısı açık bekleyen asansöre bindi. Ömer meraklanmıştı ama asansör yukarıya çıkarken konuşmadı. Abdullah Bey'in kapısında geçen sefer gördükleri o sert bakışlı sakallı koruma vardı. Ömer işaret edince, adam kapıyı itti.

Perde açılıyordu. Abdullah Bey masasındaydı, telefonla konuşuyordu. İçeri girdiklerini görünce eliyle yaklaşmalarını işaret etti.

Ömer'le birlikte yürürken, göz ucuyla duvardaki fotoğraflara baktı. L&M de Kadıoğulları'nın tacındaki yerini almış, Genel Müdürlük binasının gösterişli bir fotoğrafı ötekilerin yanına asılmıştı. Masaya yaklaştıkça Abdullah Bey'in sesi belirginleşti.

"Haklısın kardeşim, haklısın... Bu zulümdür. Seksen yaşına gelmiş, başbakanlık yapmış mümtaz bir ilim adamını hapse tıkıp ne kazanacaksın? Ama adam inatçı, biliyorsun. Vetodan başka bir şey bilmez. Az kaldı. Bu çekip gidince oraya memleket sever, dini bütün, insaflı biri gelecek inşallah... İnşallah inşallah..."

Abdullah Bey konuşmasına ara vermeden eliyle koltukları gösterdi. Sohbet, Cumhurbaşkanı Sezer'in Necmettin Erbakan için yapılan yasa değişikliğini veto etmesiyle ilgiliydi. Abdullah Bey telefonla konuştuğu kişiye gelecek için garanti ve-

riyor, ama bir yandan da 'Hoca'yı' evinde uslu uslu oturacağına AKP'yi kötülemeyi, bölmeyi seçtiği için eleştiriyordu. Devir değişmişti; Anadolu ve iş alemi artık Hoca'yı değil, hür teşebbüs ve inançların koruyucusu AKP'yi istiyordu; bunu görmek, geçmişe saplanıp kalmamak gerekiyordu. Telefonla konuştuğu kişinin sık sık sözünü kesip, Başbakanı övüyordu.

Abdullah Bey konuşmasını bitirinceye kadar o, Ömer'le göz göze gelmemeye çalışarak etrafı süzdü. Ayağa kalkıp koşmamak için kendini zor tutuyordu. Kaslarındaki gizli yay sanki yuvasından kurtulmuştu. Hâlâ telefonla konuşan adamın geniş, etli yüzüne baktı. Vekâletname eline geçince ne yapmıştı? 'Ne yaptığı değil, ne yapacağı önemli...' İkizi yine doğru söylüyordu. Doğruldu. Abdullah Bey sakin görünüyordu. Peki, sükûneti neye işaretti? Sonunda düşünmekten vazgeçerek arkasına yaslandı. Soruların cevabını almak için biraz bekleyecekti.

Abdullah Bey telefon sohbetini Amerika seyahatini özetledikten ve partisinin yeni kıtanın her köşesinde desteklendiğini aktararak noktaladı. Ayağa kalktığında konuştuğu sırada sağ elinde hareketsiz tuttuğu tespihi parmaklarının arasında şaşırtıcı bir ustalıkla döndürüyordu. Enerjik adımlarla Ömer'le birlikte oturdukları koltuk gurubuna doğru yürüdü. Dudaklarında geniş, ama dostluk vadetmeyen bir tebessüm vardı. Adamın neşeli olduğundan değil, aldırmaz görünmek istediğinden güldüğünü düşündü. Yaklaşınca ayağa kalkıp onu selamladı.

"Mehmet Bey oğlum! Hoş geldin. Sefalar getirdin... Otur, otur." Oturmasını söylemesine karşın adamın koltuğuna yerleşmesini bekledi. Ömer nedense ayakta kalmayı seçmişti. Neden öyle dikildiği Abdullah Bey'in ona dönmesiyle anlaşıldı "Ömer, sen işine dön, ben Mehmet Bey'le biraz dertleşeyim." Ömer, hayal kırıklığını gizlemeye çalışarak, bütün varlığını tek kişiye bağlayanların o iç burkan ezikliğiyle ka-

pıya doğru uzaklaştı. Abdullah Bey nihayet ona dönmüştü. Nasıl başlayacaktı. "Çoktandır görüşmemiştik. En son ne zamandı?"

Seni hatırlamıyorum... Böyle mi demek istiyordu? Bacaklarındaki gerilim öfkeye dönüşecekti. "Birlikte yemek yemiştik," dedi. Sonra adamın geniş yüzüne bakarak, gülümsedi. "Suşi."

"Demek en son o zaman konuşmuştuk? Çıkaramadım."

Yine o küçümseme; bu kez yorgun bellek mazeretinin ardına gizlenmişti... Hatırlamasına yardım etmeliyim diye düşündü.

"O yemekte bana L&M'deki sendikanın kapatılmasını emretmiştiniz." Bakalım Abdullah Bey'in dudaklarının çevresinde toplanan o gülümseme orada barınabilecek miydi? "Cenk'i arayıp, size verdiği sözü hatırlatmamı da istemiştiniz." Tekrar adamın yüzüne baktı. Boy atan şaşkınlığı, adamın sinir bozan gülümsemesini beklediğinden daha çabuk kovacaktı. "İsteğinizi ona iletip size de haber verdim. Hatta Cenk'e yalıdaki hissesini size satmasını da önerin, dedim. Cenk'le konuştuktan sonra arayıp teşekkür etmiştiniz. Benim hatırladığım en son konuşmamız oydu."

Abdullah Bey, "Evet, bize yardımların oldu," dedi çabucak. "İyi fikirler verdin," Sonra bunun o denli önemli olmadığını hissettirmek istermiş gibi aynı acelecilikle konuyu değiştirdi. "Cenk Bey nasıl?"

Cenk'e aldırıyor muydu? Elini sağ bacağındaki gerilmenin üstüne bastırdı. "Sorun belindeki kurşunlar. Ayağa kalkmasını engelliyor."

Belki Kevser Hanım'dan da, hayırsız kadının yaralı oğluna bakmak için geri dönmeyi reddettiğinden de söz edebilirdi. Ama etmedi.

"Allah acil şifalar versin! Kimin aklına gelirdi böyle bir şey? Ne felaket!" Abdullah Bey konuyu noktalar gibi tespihi

cebine koydu. "Neyse, geçmişler olsun diyelim. Bu arada Simin Hanım'ın işindeki son pürüzleri de hallettik."

Pürüz! İstediği parayı ödedim demek istiyordu. "Söylerim."

Abdullah Bey elini kaldırdı. "Yok yok, gerek yok; avukatlar halletti..." Sesini alçaltarak sordu. "Peki bu aralar sen neler yapıyorsun, Mehmet Bey evladım?"

Söze nasıl başlayacağını mı bilmiyordu yoksa gerginliği uzatarak baskı yapmaya mı deneyecekti? Emin değildi, ama ona yardım etmeyecekti.

"Aynı şeyleri," dedi, adama bakarak. "Aylardır ne yapıyorsam onu. Sabah şirkete gidip akşam eve geri dönüyorum."

"Doğru. Mazbut yaşadığını, adını ve mensup olduğun müesseseyi dedikodulara karıştırmadığını biliyoruz. Şu sendika meselesini de iyi idare ettin. Ömer, geri dönen işçi sayısının yüzde onu geçmediğini söyledi. Onlar da inşallah yakında doğruyu bulurlar." Abdullah Bey, konuşmasına yardım ediyormuş gibi tespihini tekrar cebinden çıkarmıştı. "Allah şaşırtmasın... Böyle devam et..." Önemsizmiş ama aklına o sırada gelmiş gibi sesini yükselterek ona doğru eğildi. "Bu arada bir mesele var... Senden kaynaklanmadığını biliyoruz, ama behemehâl halledilmesi lazım. İstişare etmeliyiz." Karşılık vermeden adamın giderek gerginleşen yüzünü süzdü. "Yakup dün bana bir mektup gönderdi... Seni onun için çağırdık... Biliyorsun, kendisi bir müddettir evden uzakta. Hasan Hoca adında bir komünistin esareti altında: Onun tesiriyle bize, firmamıza zarar vermeye çalışıyor. Ama faydasız. O münafık, mürai adam evladımı kullanarak bizi oyuna getiremeyecek." Abdullah Bey bir süre daha Hasan Hoca'ya duyduğu öfkeyi kustu. Ancak dikkatle –belki söylediklerini ona aktaracağını düşündüğünden– Yakup'u suçlamaktan kaçınıyordu. "Neyse, gelelim meseleye. Yakup, mektuba bir azilnameyle, bir vekaletname kopyası eklemiş... Bundan haberin var mı?" Adamı bekletmeden başını salladı. "Ne diyorsun?"

"Siz ne diyorsunuz?"

Abdullah Bey onu neyin beklediğini sezmiş gibi geriye çekildi. İstediğini yapmayacağını, emredersiniz demeyeceğini anlamıştı. Yanakları şişiyordu. Öfke yüzünü parça parça kızartacaktı. Ayağa kalkıp, koşar adım masasına gitti, geri dönerken elindeki zarfı sallıyordu. "Bu kâğıt parçasını mahkemeye başvurup iptal ettireceğim. Yakup'un aklı başında değil. Temyiz kudreti yok... Bu vekâletnameyi vermesi için doktor raporu gerek."

Demek öfkeyi seçmişti. Cebindeki sigara paketini çıkardı. İçindeki o kışkırtıcı koşma duygusunu engellemek gitgide zorlaşıyordu. Art arda, midesini bastırır gibi öksürdü.

"Yani deli olduğunu iddia ederek, savaş kahramanı bir gaziyi müşahade altına aldıracağınızı mı söylüyorsunuz?" Abdullah Bey onu duyar duymaz sanki göğsünden itilmiş gibi durakladı. Birinde tespihini, ötekinde vekâletnameyi tuttuğu iki eli de havada asılı kalmıştı. "Ve bunu size verilen vekâletname iptal edilince yapacaksınız." Sigarayı dudaklarına yerleştirdi. "Böyle bir iddiayı ciddiye alacak birini bulmak zor olacak?"

"Buna muktedirim ben..." Onu durduran şaşkınlığını kırmıştı. "Benim olanı nasıl başkasına verir! Bu şirketi ben sıfırdan, tırnaklarımla yarattım! Gece gündüz demeden..."

Kolayca, inanarak yalan söylüyordu. Kendisini de böyle kandırıyor olmalıydı. Emine'den öğrendiğini saklayarak, kızının söylediklerini tekrarladı: "Yakup bana şirketin yarısının, adını taşıdığı dedesinden, yani size ilk sermayenizi veren kayınpederinizden ona kaldığını söyledi."

"Sen... Sen..." Abdullah Bey senden başka bir şey bulamıyor gibiydi. "Sen de, evet sen de..." Şimdi sen'e de'yi eklemişti. "O Hasan Hoca gibisin... Kadıoğulları'nı batırmak peşindesiniz. Siz beni..."

Elini kaldırarak adamı yatıştırmaya çalıştı. "Oturun." Abdullah Bey onu dinlemeyince sesini yükseltti. "Hasan Ho-

ca'dan ben de hazzetmiyorum." Abdullah Bey, onun da Hasan Hoca'ya kızdığını duyunca kararsız bir ifadeyle koltuğuna oturdu. "Eğer sakin olursanız birbirimizi daha iyi anlarız."

Adam bir süre konuşmadan ona baktı. Söylediklerini –ve tanımadığı yeni yüzü ortaya çıkan Mehmet'i– tartıyordu. Sonunda dudaklarını kımıldattı. Yüzünde hâlâ ateş çiçekleri vardı.

"Göründüğün gibi değilsin... Neyin peşindesin?"

Söyleyecekti. Cebindeki vekâletnameyi çıkarıp aralarındaki sehpanın üstüne koydu. Sonra adama baktı. "İstediğim, iyi yaptığım işi devam ettirmek."

Abdullah Bey kısa bir kararsızlıktan sonra sordu; sesi kuşkuluydu. "Neymiş iyi yaptığın iş?"

"Arabuluculuk diyelim. Hatırlayın, L&M'nin satışında Simin'i devir anlaşması için ikna ettim. Cenk'le, Simin'le çıkan sorunlarınızı hallettim... Onlara neden Ömer'i göndermediğinizi hiç düşündünüz mü?" Düşünmemişti. "Çünkü ikisi de Ömer'in bildiği, tanıdığı insanlara benzemiyor... Onların dilinden anlamaz. Eğer Hasan Hoca'yla ilgili meselenin de gürültüsüz patırtısız çözülmesini istiyorsanız..." vekâletnameyi Abdullah Bey'in önüne doğru itti, "buna karşı çıkmayın."

Abdullah Bey bir süre düşündü. Sonra elindeki tespihi hızla elinde çevirerek cevap verdi. "Biz hayatımız boyunca hep iyi olanı ve doğruyu yaptık." Söylediklerinin izini bulmak için karşısındaki adama baktı. Belki dedikleri doğruydu. Ama nedense bunu içtenlikle değil, Allah korkusuyla yaptığını düşündü. Tanrı olmasa kötü olacak birisi... "Yakup'u bu Hasan Hoca sevdasından vazgeçir. İmza yetkisini geri almasın, vekâletnameyi de iptal ettir." Abdullah Bey, cevap vermediğini fark edince yerinde doğrularak pey sürer gibi heyecanla atıldı. "Çabuk para kazanmanın bir tek yolu vardır derler: Çalmak... Buna gerek yok. Yardımcı olursan, ben sana istediğin parayı veririm. Seni zengin ederim."

Fikrin neden çıktığını bilse! Artık pazarlığa katılmalıydı. "Zengin olmanın çalmak dışında bir yolu daha var."

Abdullah Bey, onu duyunca durakladı. Geniş yüzündeki ifade merak mı, endişe mi, belirsizdi. "Neymiş?"

Az önce adamın önüne ittiği vekâletnameyi geri çekerek, "Zengin birisinin kızıyla evlenmek," dedi. "Tıpkı sizin yaptığınız gibi..." O sözlerini daha bitirmeden Abdullah Bey ayağa fırlamıştı bile. Acele etmeliydi. Öyle de yapıp sözlerini tamamladı. "Kızınız Emine'yle evlenmek istiyorum."

"Sen, sen mi?" Öfkeden kıpkırmızı olan adam, bir süre söyleyecek laf bulamadan bekledi. Sonra haykırdı. "Çulsuz! Senin neyin var ki?"

Yakup haklı çıkmıştı. Zenginleri, belki de babasını tanıyordu. Abdullah Bey'in ilk tepkisi parayı sorgulamak olmuştu. Neyi olduğunu mu merak ediyordu? Vekâletnameyi adamın dikkatini çekecek kadar havada tutup, sonra cebine koydu. "Zatı alinizin sahip olduğunu sandığı her şeyin yarısı; servetim bu. Cebime koyduğum da zenginliğimin tapusu."

"Bu ne densizlik! Kızımı istiyorsun ha!"

Bacaklarındaki yaylar kaslarını parçalamak üzereydi. O da ayağa kalkınca koltuğunun yanında bağırmakta olan Abdullah Bey tehdit edilmiş gibi sustu. Sıra pazarlığın sonuna gelmişti. "Emine'yi ve oturmak için Yalı'yı istiyorum. Başlık parası olarak da size Kadıoğulları'nın yarısını vereceğim."

"Kimin malını kime veriyorsun?"

Kabul etmesi zordu ama neyi geri verdiğini biliyordu. Yine de adama neyi vereceğini söyledi. "Yakup'unkini size veriyorum... Önerdiğim onun hissesi." Gerçek buz gibiydi: Abdullah Bey donup kalmıştı. Yatıştırıcı, uzlaşma öneren bir sesle devam etti: "Sorun benim kızınızla evlenmem değil. Hiç düşündünüz mü, Yakup evlenmeye kalkarsa neler olur?" Düşünmemişti. Abdullah Bey'in yüzü endişeyle kararırken adamın korkusunu daha da arttıracak olasılığı ekledi. "Hem de

Hasan Hoca'nın bulduğu birisiyle." Adam felaket haberi almış gibi koltuğuna çöktü. Yumuşak karnı açığa çıkmıştı: Para. Yani, Yakup'un hissesi. Artık ona çözüm yolunu gösterebilirdi. "Ya Yakup vekâletnameyi bana değil de, Hasan Hoca ya da onun önereceği birisine verseydi, neler olurdu?" Sesini daha da yumuşatıp ekledi. "Kargaşa, iki başlılık... Bu Kadıoğulları'nın sonu demek. Kabul edin, Yakup'a benden başka gözkulak olamaz..." İkizi kulağının dibinde avaz avaz bağırıyordu: 'Az kaldı, az kaldı.' "Bir evin bütün pencereleri aynı yöne bakmaz. Her şeyi Ömerlerle halledemezsiniz."

Abdullah Bey zorlukla nefes alıyormuş gibi mırıldandı: "Fırsatçı!"

Ya o kendini ne sanıyordu? Hatırlatmalıydı: "Fırsatçılıkla zenginlik her zaman akrabadır. Bu açıdan birbirimize benziyoruz. Hem bu ülke, fırsatları kullanmayı bilenlerin ülkesi değil mi?" Elini cebine sokup, buraya ilk geldiğinde Abdullah Bey'in ona verdiği gümüş tespihi çıkardı. "Bunun değerini unutmadan konuştuğumu bilmenizi istiyorum. Dostluğunuzu korumak niyetindeyim."

'Devam; devam...' İkizi'ne aldırmadan sustu. Söylenmesi gereken ne varsa söylenmişti. Artık sıra –hisselerin yarısının tehlikede olabileceği kaygısıyla allak bullak olan– karşısındaki şaşkın adamdaydı...

Abdullah Bey uzun sayılabilecek bir süre ona geri verdiği tespihe baktı. Gitmeyi düşündüğü sırada adamın derinlerden gelen sesiyle durakladı. Abdullah Bey rüyadan uyanmış gibi bakıyordu ona. Sorusu dostlukla ilgili değildi. "Emine'yi hiç gördün mü?"

Nerede gördüğünü söyledi. "Yakup'un yanında."

Abdullah Bey aynı derin sesle tekrar sordu. "Niyetinden Yakup'un haberi var mı?" Başını salladığını görünce, "Ne diyor?" dedi.

"Takdir-i ilahi... Böyle diyor."

Abdullah Bey o zaman kımıldadı. Allah'ın işe karışması onu canlandırmıştı. "Sen git! Ben seni sonra ararım..."

Bir süre Abdullah Bey'in elini uzatmasını bekledi, sonra arkasını dönüp kapıya yürürdü. Yolu yarılamıştı. Gerisini de Abdullah Bey'in korkusu halledecekti; şirketinin yarısını yitirme korkusu...

Binadan çıktığında bacaklarındaki yaylar, içindeki o koşma isteği kaybolmuştu. Bedenini, beynini dolduran başka bir şey vardı: Emine. Arabaya binerken Emine'nin yanında Yalı'nın varlığını da hissetti.

Araba bahçeden çıktığında gözlerini kapadı. Sekiz ay önce İstanbul'a gelen ve kendine sığınmayı düşünen yalnız insan, zengin insana dönüşecekti. Asteğmen Mehmet Esen kendi sürgününden geri dönmüştü. Fırsatçı! Birden Abdullah Bey'in gözlerinin oldukça keskin olduğunu fark etti: Kendisinin onca yıldır arayıp da bulamadığı annesinden geçen kişilik özelliğini hemen keşfetmişti.

O akşamüstü, her zaman buluştukları saatte Emine telefon etti. Haftalarca sonra ilk kez duyduğu sesi heyecandan tir tir titriyordu. İkinci cümlesinde –zaten bütün konuşma iki cümle ve iki kelimeden ibaretti– kızın ağladığını fark etti.

"Babam birazdan arayıp seni bu akşam bize çağıracak... Yakup Ağabey'im de geliyor. Seni seviyorum..."

Sigarasını söndürdü. Abdullah Kadıoğulları teklifi kabul etmişti. Ders de vermişti: Zengin olmak için esnemek, yumuşamak ve gerektiğinde anlaşmak gerekliydi. Sonra mırıldandı: Ve taraf tutmak... Üstat'ın yalnız ölümü bunu doğrulamamış mıydı?

İlk kez büyük bir yarışı kazanmıştı. Göçebelik sona eriyordu; İstanbul'a, Boğaz'ın kıyısına Emine'yle kök salacaktı.

Ocak 2009, Ankara